

Styrelse/Nämnd: Kommunstyrelsen**Dag, tid:** 2022-04-05, kl. 09:30**Plats:** Kf-salen

Ärenden:	Dnr:	Sida:
Beslutsärenden		
1 Årsredovisning Finnvedens Samordningsförbund 2021	KS.2022.139	3 - 30
2 Ansökan om kommunalt partistöd för 2022 samt redovisning av 2021 års partistöd	KS.2022.103	31
3 Återrapportering av projekt e-tjänster	KS.2021.80	32 - 38
4 Organisation och långsiktig uppbyggnad av kommunens IT- center	KS.2021.634	39 - 53
5 Begränsning i uttag ur resultatfonder 2022	KS.2022.140	54
6 Åtgärdsplan för Värnamo kommuns miljöarbete 2021	KS.2021.163	55 - 102
7 Åtgärdsplan för Värnamo kommuns miljöarbete 2022	KS.2022.127	103 - 111
8 Ansökan från centrala potter målstimulans och verksamhetsutveckling	KS.2022.87	112 - 118
9 Ansökan om medel till målstimulans och verksamhetsutveckling för år 2022	KS.2022.88	119 - 124
10 Ansökan om verksamhet- och kompetensutvecklingsmedel	KS.2022.102	125 - 148
Anmälan delegation		
11 Tekniska utskottets protokoll 15 mars 2022	KS.2022.138	149 - 174
12 Personalutskottets protokoll	KS.2022.46	175 - 184
13 Redovisning av delegationsbeslut		
Ärenden från utskottet		
14 Detaljplan för ny arena för elitfotboll	KS.2021.517	185 - 192
15 Vänstersvängfält på Gröndalsleden	KS.2022.141	193 - 194

16	VA-anläggning på Forsheda 5:108 Delex	KS.2022.142	195 - 198
17	Ansökan om medel till målstimulans och verksamhetsutveckling för år 2022 föreningsgala	KS.2022.143	199 - 208
18	Ansökan om medel till verksamhetsutveckling för att skapa nya stödsystem för föreningsliv och civilsamhälle	KS.2022.144	209 - 223
19	Behov av utökad driftbudget för satsningen Hälsosam Aktiv Livsstil för gravida och småbarnsföräldrar	KS.2022.145	224 - 236
20	Förlängd säsong för uppspolad is i Axelent arena	KS.2022.146	237 - 238
Beredningsärenden			
21	Strategidokument för Nära vård - 2021-2030	KS.2022.104	239 - 258
22	Ansökan om kommunalt partistöd för 2021 samt redovisning av 2020 års partistöd	KS.2021.272	259 - 270
Informationsärenden			
23	Investeringsbudget 2023 samt investeringsplan 2024-2027	KS.2022.38	
24	Redovisning av forskningsprojekt Prostsjön	KS.2020.4	271 - 312
25	Kommundirektören informerar		
26	Information från Staben		
27	Meddelande	KS.2022.132	313 - 381
28	Övriga ärenden		

Mikael Karlsson
Ordförande

Hanna Andersson
Sekreterare

Årsredovisning 2021

Dnr 2022:02 / 2

Beslutad av styrelsen 2022-03-17

Ordföranden har ordet

Återigen lägger vi ett mycket annorlunda år bakom oss med vaccinationer, mutationer, restriktioner, karantäner, avståndshållanden, digitala möten och distansarbete. Styrelsen lyckades mellan alla restriktioner 2020 hålla ett fysiskt möte där vi kom fram till visionen "Plats för alla". 2021 var tanken att vi skulle arbeta vidare med utveckling av arbetet i förbundet. Äntligen lyckades vi få till ett datum den 1 december, men då ställde vädret till det så vi fick ställa in vårt möte. Nu hoppas vi att 2022 blir ett år när vi kan utveckla vår verksamhet vid fysiska möten.

Vi har ändå i styrelsen kommit fram till att det är bra att personer som behöver stöd och hjälp att ta sig ur en inte sällan långvarig tid borta från arbetslivet och en offentlig försörjning kan få det genom en permanent basverksamhet som vi döpt till Samverkansteam Finnveden. Bra verksamhet i projektform som ingen kommun vill ta hand om och permanenta på grund av ekonomin känns sorgligt för oss i styrelsen. Nu försöker vi samla det bästa av avslutade projekt i vår basverksamhet.

Till vårt offentliga styrelsemöte, som vi genomförde som ett hybridmöte den 22 november, hade vi bjudit in länets riksdagsledamöter. Vi genomförde en frågestund med riksdags-ledamöterna om FINSAM:s roll gentemot Arbetsförmedlingen, när de genomför sin reformering. Lars Alkner fungerade som moderator och styrde upp frågorna och diskussionerna på ett bra sätt.

2021 var ett år då vi inte kunde hjälpa lika många deltagare som vi brukar kunna göra och det beror till största delen på Coronapandemin. Det är en viktig del i vår verksamhet att kunna träffas fysiskt. Digitala möten i all ära, men ibland ger det betydligt mer när man kan träffa andra i samma situation fysiskt.

Med hopp om ett fantastiskt och utvecklande 2022.

*Inga-Maj Eleholt
ordförande*

1.	FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE	4
1.1.	Översikt över verksamhetens utveckling.....	4
1.2.	Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning	5
1.3.	Styrning och uppföljning av verksamheten	5
1.4.	God ekonomisk hushållning, måluppfyllelse och ekonomisk ställning	6
1.5.	Väsentliga personalförhållanden.....	10
1.6.	Förväntad utveckling	11
2.	RESULTATRÄKNING.....	11
3.	BALANSRÄKNING	12
4.	KASSAFLÖDESANALYS	12
5.	DRIFTSREDOVISNING.....	13
6.	NOTER.....	13
7.	STYRELSENS UNDERSKRIFT	15

1. Förvaltningsberättelse

Årsredovisningen innehåller en översiktlig redogörelse av resultat och verksamhetsutveckling samt en redovisning av det ekonomiska utfallet för budgetåret 2021.

Till redovisningen hör två bilagor.

Organisation

Förbundet är en fristående juridisk organisation med Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, Region Jönköpings län samt kommunerna Gnosjö, Gislaved och Värnamo som medlemmar. Förbundet leds av en styrelse som utses av medlemmarna. Till sin hjälp har den en beredningsgrupp och ett kansli.

Uppdrag

Målgruppen för den finansiella samordningen är personer i förvärvsaktiv ålder (16-64 år) som är i behov av samordnade rehabiliteringsinsatser och som uppbär offentlig försörjning. Förbundets uppgift är i första hand att verka för att målgruppen ska få stöd och rehabilitering till egen försörjning.

På individnivå verkar förbundet genom att finansiera insatser som bedrivs av de samverkande parterna. De verksamheter som förbundet finansierar kompletterar myndigheternas ordinarie verksamhet.

Samordningsförbundet stödjer också aktivt insatser som syftar till att skapa strukturella förutsättningar för att myndigheterna ska kunna samarbeta bättre. Det handlar t ex om organisering av samverkan, kompetensutveckling och kunskapsutbyte.

Finansiering

Förbundet finansieras av staten via Försäkringskassan med hälften av medlen, Region Jönköpings län med en fjärdedel och berörda kommuner med resterande fjärdedel.

Verksamhetsidé och vision

Det övergripande målet med finansiell samordning inom rehabiliteringsområdet är att de resurser som avsatts för gemensamma insatser används på ett så effektivt sätt som möjligt och att berörda parter vid behov samverkar så effektivt som möjligt. Förbundets verksamhet ska formas så att alla förbundsmedlemmar upplever att förbundet aktivt medverkar till att nå detta mål. Det är styrelsens bedömning att den målsättningen uppfylls.

Under 2020 togs en ny vision fram för förbundet: PLATS FÖR ALLA. Viktiga värdeord i den diskussionen syns i Mentimeter-bilden på första sidan. Under 2022 kommer tydligare mål för förbundet att tas fram. Processen blev uppskjuten p g a pandemin.

1.1. Översikt över verksamhetens utveckling

Belopp i tkr	2021	2020	2019	2018	2017
Verksamhetens intäkter	5158	5 152	5 144	5 236	4 070
Verksamhetens kostnader	4341	4 997	5 624	4 001	3 995
Årets resultat	817	155	- 480	1 235	75
Soliditet	75 %	63 %	60 %	75 %	51 %
Antal anställda	0	0	0	0	0

1.2. Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning

7

Corona-pandemin har fortsatt påverka hela världen. Förbundet anpassade flera möten med styrelse, beredningsgrupp och andra parter så att de helt eller delvis genomfördes digitalt. Processen med att utveckla tydligare mål och delmål har tyvärr fått skjutas upp flera gånger. Den diskussionen har bedömts viktig att hålla med styrelse och beredningsgrupp på plats.

Insatsernas arbete med deltagare påverkades mer än förbundets interna arbete. Coacher fick lov att träffa deltagare på promenad utomhus, via telefon eller i annan digital form. Detta underlättade kontakten med några deltagare och arbetsgivare medan kontakten med och stödet till många andra försvårades.

Pandemin har påverkat möjligheterna för målgrupperna i de insatser som förbundet finansierar. Arbetslösheten i förbundets område har minskat senaste året, men långtidsarbetslösheten ligger i stort sett oförändrad.

Styrelsens beslut om att arbetet i Projekt Samverkan i GGVV med en processutvecklare skulle implementeras i form av en långsiktig tjänst som verksamhetsutvecklare i förbundet på heltid, har varit mycket lyckat. Förbundets arbete med bättre strukturer för samverkan mm har utvecklats och stabiliserats.

Efter att förslaget till budget togs fram i september 2020 framkom en önskan från parterna att förlänga projekt Stöd till arbete – SE/IPS under våren 2021, bl a för att hinna göra en uppföljning vad som hänt med deltagare som avslutats. Styrelsen avsatte därför medel på sitt novembermöte. Information om uppföljningen finns i bilaga 2.

Störst förändring p g a pandemin har projekt Mitt Val drabbats av. Denna förberedande gruppverksamhet för långtidssjukskrivna och unga med aktivitetsersättning har endast kunnat genomföra en gruppstart under hela året (se mer information i bilaga 2). De därmed minskade kostnaderna bidrog till att förbundet fick ett ekonomiskt överskott vid årsskiftet. För att kunna fullfölja syftet med projektet har styrelsen omfördelat medel från 2021 till 2022.

Ett resultat av verksamhetsutvecklarens arbete har varit att medlemmarna enats om en helt ny, långsiktig basverksamhet, Samverkansteam Finnveden. Teamet började hösten 2021 och första deltagarna tas emot i början av 2022. Budgeten innebär att stor del av det kapital som förbundet har kommer att tas tillvara.

1.3. Styrning och uppföljning av verksamheten

Följande personer har ingått i förbundets styrelse under år 2021:

Ordinarie ledamot	Ersättare	Utsedd av
Inga-Maj Eleholt, ordförande	Kjell Thelin	Gislaveds kommun
Kari Parman, vice ordförande	Stefan Lundell	Gnosjö kommun
Håkan Johansson	Carina Källman	Region Jönköpings län
Arnold Carlzon	Runar Eldebo	Värnamo kommun
Tommy Sjögren	Vakant	Arbetsförmedlingen
Klas Rydell	Carina Åberg	Försäkringskassan

Under 2021 har styrelsen mötts vid totalt åtta tillfällen, varav en arbetsdag tillsammans med 8 beredningsgruppen i september.

Styrelsen följer löpande den ekonomiska utvecklingen för förbundet. En redovisning skedde som vanligt i en Delårsrapport till medlemmarna i augusti.

Förslag till budget kommande år och plan för ytterligare två år, tas varje år fram gemensamt av styrelse och beredningsgrupp i september. Dessa presenteras i förslag till verksamhetsplan som skickas till medlemmarna för samråd, innan styrelsen fastställer planen på ett offentligt styrelsemöte i november.

Vid årets novembermöte anordnades ett samtal till vilket länets riksdagspolitiker bjöds in. Åtta politiker deltog digitalt. Mötet kunde ses av alla intresserade via länk på hemsidan. Vid mötet gavs information om förbundets arbete och representanter från parterna uttryckte stor oro kring reformeringen av Arbetsförmedlingen och hur möjligheterna ändras att ge bra stöd till målgruppen för Finsam.

Förbundet har en internkontrollplan, handlingsplan för jämställdhetsintegrering och andra styrdokument som styrelsen fastställt och följer upp. Uppföljning av hur finansierade insatser arbetar sker bl a med hjälp av Försäkringskassans nationella uppföljningssystem SUS (System för Uppföljning av Samverkan) och Indikatorer för finansiell samordning (se nedan).

1.4. God ekonomisk hushållning, måluppfyllelse och ekonomisk ställning

Styrelsen följer löpande upp ekonomin i förbundet och tillser att medlen används på ett så effektivt sätt som möjligt. Administrationskostnaderna hålls på en så låg nivå som möjligt, bl a genom samarbete med Samordningsförbundet Södra Vätterbygden. Trots att förbundet måste följa samma lagar som kommuner och regioner ligger administrativa kostnaderna på 10-15% av totalbudgeten. Resten används till insatser. 21% av årets utfall gick till strukturinriktat arbete och 66% till individinriktade insatser.

Uppföljning av verksamheten

I Bilaga 1 finns en uppföljning av målen förbundet hade för året enligt Verksamhetsplan 2021. Fem av de åtta målen i verksamhetsplanen för 2021 bedöms uppfyllda under året, två bedöms delvis uppfyllda och ett som inte uppfyllt. Viktigaste orsaken till att flera av målen inte uppfylldes helt är corona-pandemin.

När man följer upp om en insats är framgångsrik eller inte så är det viktigt att utgå från vilken typ av verksamhet det är – förebyggande, förberedande, utredande och/eller arbetslivsinriktad. Målen för respektive insats sätts utifrån målgruppen och inriktningen på insatsen. Måluppfyllnaden behöver bedömas utifrån respektive insatsens målsättningar. Så sker i Bilaga 2.

Här följer ändå ett försök att ge en samlad bild av vad som skett med deltagare i insatser som förbundet finansierar.

Målgrupper

Total 97 personer deltog i finansierade insatserna, varav 55 kvinnor och 42 män. Dessutom fick ca 30 kvinnor och män fortsatt stöd, där vi saknar uppgift om kön. Vad gäller IT-spåret redovisas enbart deltagare från förbundets område.

Antalet är lägre än föregående år, trots att målgruppens storlek ökat. Detta beror på corona-pandemin och att både SE-/IPS-arbetet och Nya Vägar avslutades under året.

Av årets 97 deltagare kom 19 från Gnosjö, 32 från Gislaved och 46 från Värnamo.

Alla årets deltagare utom IT-spårets är avslutade. Uppgifter om 54 kvinnor och 36 män av dem har registrerats i uppföljningssystemet SUS. Bakgrunden skiftar mycket, men dominerande är liksom tidigare år kort utbildning (många har inte ens fullföljd grundskola), försörjningsstöd som huvudsaklig försörjning och flera år med behov av offentlig försörjning.

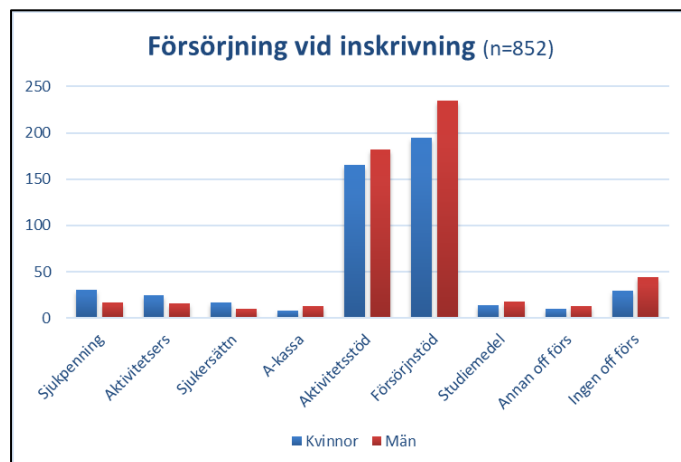
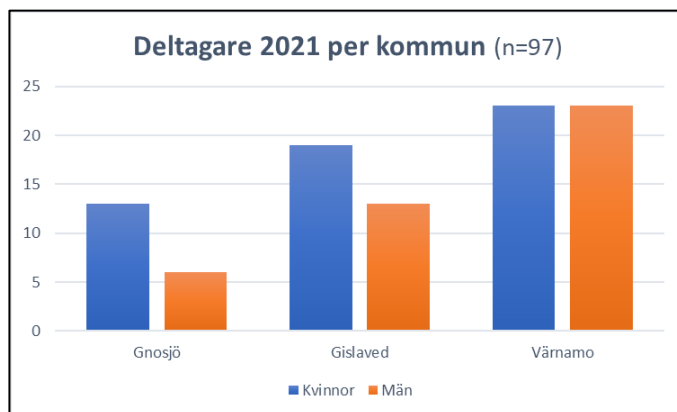
I diagrammet till höger visas vilka kända försörjningsformer deltagare haft sedan förbundet startade 2011. Det finns uppgifter om 398 kvinnor och 454 män. Vissa har en kombination av flera försörjningar. Det är tydligt att en majoritet av deltagarna kommit med ersättning från kommun (försörjningsstöd) eller Arbetsförmedlingen (aktivitetsstöd), eller en kombination av dem. De flesta av dem som haft "Ingen offentlig försörjning" har ingått i gruppen UVAS – unga som varken arbetar eller studerar, som kommunerna har ansvar att hjälpa aktivt. Tilläggas kan att deltagare i insatserna IT-spåret och Mitt Val inte följs i SUS vad gäller försörjning mm. De flesta av dessa deltagare har aktivitetsersättning eller sjukpenning.

De flesta börjar i en insats inom ett år från att de börjat få offentlig försörjning. Särskilt männen verkar få en tidig insats för att minska risken för långvarigt utanförskap. Personer som får oregelbunden offentlig försörjning p g a kortare tiders arbete, studier, fängelsevistelse eller av andra skäl ingår i denna grupp.

Insatser

Förbundet arbetar dels strukturinriktat, för att förbättra samverkan kring stödet till förbundets målgrupp, dels genom finansiering av individinriktade insatser. Samordningsförbund får inte driva egen verksamhet, utan finansierar helt eller delvis insatser som en eller flera medlemmar driver tillsammans för förbundets målgrupp.

Deltagare 2021	Kvinnor	Män	Totalt
SE/IPS Gislaved	7	10	17
SE/IPS Gnosjö	6	4	10
SE/IPS Värnamo	22	19	41
IT-spåret		1	1
Mitt Val	1	5	6
Nya Vägar	19	3	22
	55	42	97

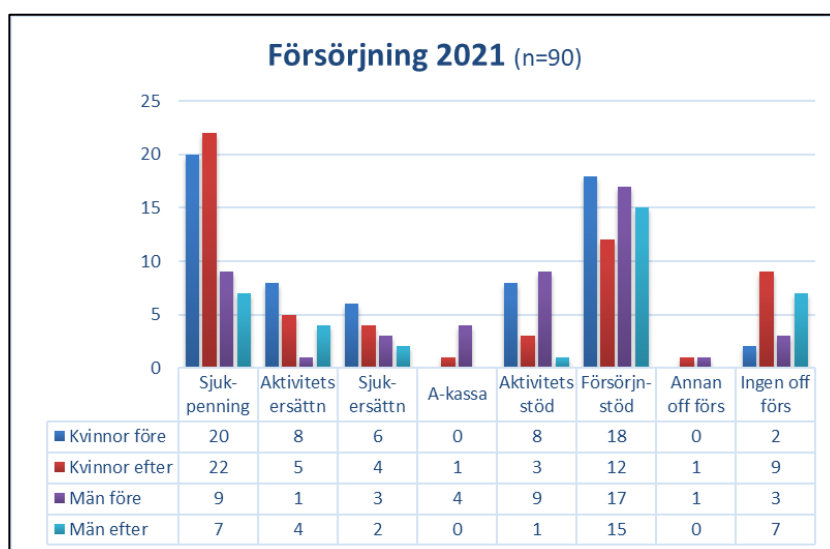
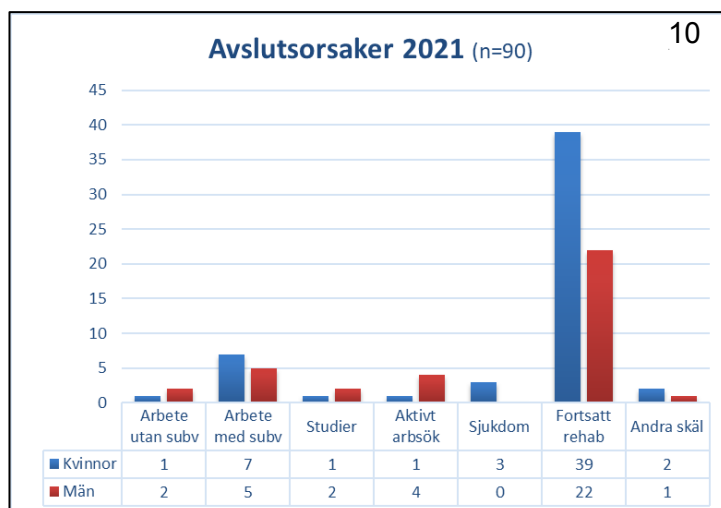
Uppföljning och resultat för individinriktade insatser

Uppgifter finns om situation vid avslut för 54 kvinnor och 36 män under 2021. Det är fler än förra året, men vi behöver tänka på att de flesta avsluten skedde på grund av att projektiden tog slut. Vanligaste avslutsorsaken i år är därför av naturliga skäl fortsatt rehabilitering. De behöver fortsatt stöd från arbetsmarknadsenhet på kommunen eller SIUS-konsulent på AF.

De som avslutas som aktivt arbetssökande bedöms kunna klara att ta arbete, som man söker själv med stöd av Arbetsförmedlingen. Det innebär för många i praktiken ett stort steg närmare arbetsmarknaden.

Under året hade åtta kvinnor och sju män arbete vid avslut i SUS. Av dessa var 12 anställningar med anställningsstöd via Arbetsförmedlingen.

Vad gäller försörjningen för de avslutade så märks störst förändring vad gäller behov av aktivitetsstöd och försörjningsstöd, alltså samma ersättningar som tidigare år men mindre markant. 16 personer klarade sig helt utan offentlig försörjning vid avslut.

Jämställdhet

Indikatorer för finansiell samordning har kompletterats med en 16:e indikator, där frågor hur det strategiska arbetet med jämställdhet hanteras i förbundet. Jämförelse kan i år göras mellan den nationella statistiken och statistiken för förbundet för 2021. I indikatorenkäten framkommer att de finansierade insatserna i dagsläget i lägre grad än riksgenomsnittet upplever att de har rutiner för att arbeta med jämställdhet, jämlikhet och mångfald samt att man avsätter tid för lärande och reflektion i frågan.

Styrelsen upplever i högre grad än beredningsgruppen att man använder konsuppladad statistik för att planera, besluta och prioritera.

Frågan har varit och fortsätter vara ett utvecklingsområde. Förbundets Handlingsplan för jämställdhetsintegrering är en riktningssgivare både för verksamhetsplaneringen och för insatserna.

Genom att rikta insatser mot specifika målgrupper följer en naturlig övervikt av manliga eller kvinnliga deltagare. Kvinnor är i större utsträckning långtidssjukskrivna och tar således en större del av platserna i projekt med den målgruppen, till exempel Nya Vägar och Mitt Val. Ser vi till insatsen SE/IPS finns ett mer jämlikt inflöde av ärenden. Det finns utrymme för att fördjupa kunskapen kring verksamheter, målgrupper och målformuleringar i kommande

projekt för att förhindra omotiverade skillnader. Personal som arbetar i de olika projekten bedömer att kvinnor och män bemöts och erbjuds insatser opåverkat av könstillhörighet. 11

Indikatorer för finansiell samordning

Nationella Nätverket för samordningsförbund (NNS) har tillsammans med Örebro Universitet tagit fram Indikatorer för finansiell samordning. Syftet är att följa om parterna genom förbundens arbete blir bättre på samverkan kring förbundets målgrupp. Verket innebär analys av 16 indikatorer. Analysen bygger på ett antal enkätfrågor till fem respondentgrupper: pågående deltagare, avslutade deltagare, insatspersonal, parternas chefsgrupper (t ex beredningsgrupp) och förbundens styrelser.

Mätning genomförs från november varje år till oktober följande år och en nationell analys publicerades i januari. Den finns på NNS hemsida nnsfinsam.se.

Antalet svar är så begränsat i år att vi inte här drar några slutsatser ur statistiken. Mer analys presenteras på förbundets hemsida.

Socioekonomiska effekter

Vid medlemssamrådet för förbunden i länet har beslutats att förbunden ska pröva att redovisa socioekonomiska effekter enligt en modell som användes i Samordningsförbundet Göteborg Centrum. I korthet går modellen ut på att effekterna beräknas utifrån vissa schabloner:

- Genomsnittlig ersättning offentlig försörjning per person och månad är ca 10.000kr
- Genomsnittlig administrativ kostnad för besök hos socialtjänst, läkare och andra samt andra ersättningar typ bostadsbidrag är 500kr per person och månad.
- Samhället får ny inkomst från varje deltagare som börjar arbeta med ca 5.700kr/månad (vid heltidsarbete med grundlön 19.000kr)

Minskad kostnad per person som går från utanförskap till arbete är därmed 10.500kr i minskade kostnader och 5.700kr i ökade samhällsintäkter, totalt 16.200kr per månad.

I år var det 15 deltagare som avslutades till arbete. Jämfört med om dessa hade fortsatt med offentlig försörjning så gör samhället tack vare förbundens insatser en besparing/vinst på 15 x 16.200kr x 12 mån, **totalt 2.916.000kr under ett år.**

Uppföljning och resultat av strukturövergripande insatser

Förbundet har under året arbetat strukturövergripande på flera olika sätt, till exempel genom Arenasamverkan, kompetensutveckling och Insatskatalogen.

Verksamhetsutvecklare

Att förbundet kunnat arbeta så aktivt med strukturerna för samverkan beror på att tjänsten som processutvecklare i Projekt Samverkan i GGVV i januari övergick till att bli en heltidstjänst som verksamhetsutvecklare för förbundet och dess parter. Lisa Edvinsson fick den nya tjänsten, anställd av Gislaveds kommun. Hon sade dock upp sig och slutade vid årsskiftet 2021 efter en tids arbete på halvtid.

Samtidigt rekryterades en ny verksamhetsutvecklare, Viktoria Önnby. Hon fick anställning på Värnamo kommun och började arbeta heltid för förbundet i december.

Under första halvåret 2021 genomfördes en utredning av resultatet av projekt Stöd till arbete (SE/IPS) som resulterade i en socioekonomisk beräkning som påvisade insatsens effekt.

En stor del av arbetstiden för verksamhetsutvecklare har under 2021 prioriterats för ansökan 12 om medel till, planering och uppstart av de gemensamma Samverkansteamerna. Verksamhetsutvecklaren har en projektledande funktion och har under hösten varit operativt involverad för att stötta teamen och leda arbetet i styrgruppen.

För att öka samverkanskompetensen har verksamhetsutvecklarna i Södra Vätterbygden och Finnvedens samordningsförbund tillsammans skapat och genomfört första omgången av en ny samverkansutbildning under året. Utbildningen har erbjudits till personal i de olika verksamheterna. Utbildningar inom Supported Employment, Individual Placement and Support och Supported Education har också genomförts.

Frukostmöten som förbundet regelbundet genomfört har ersatts av programmet Samverkanskoppen. Elva program sändes under året, en kvarts inspiration och information till morgonkoppen kaffe/te. Över 1000 personer har tagit del av programmen i direktsändning eller inspelat.

Verksamhetsutvecklaren är även katalogadministratör för Insatskatalogen, där verksamheter som kan ge stöd till förbundets målgrupp presenteras och hanterar anmälningar i systemet Lex Heller, om situationen är samverkan mellan parterna inte fungerar.

Hon har även stöttat de handläggare från kommun, Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan och rehabkoordinator i vården som mötts regelbundet i Arenasamverkan. Man samråder bl a om hur man ska arbeta tillsammans med individer med komplexa behov. Under 2021 mötes de fyra grupperna i GGVV totalt 32 gånger och hade samråd om situationen för 33 kvinnor och 37 män.

Verksamhetsutvecklaren har under året medverkat i utvecklingsgrupp för Indikatorer och den länsövergripande arbetsgruppen för BIP¹.

Förbundet deltar även i andra former av nationell och regional samverkan med fokus på utveckling, t ex med Nationella Rådet, Nationella Nätverket för Samordningsförbund (NNS), Nätverket Kust till Kust och de andra förbunden i Jönköpings län.

Balanskravsresultat

Årets resultat enligt resultaträkningen	816.700kr
= Balanskravsresultat	816.700kr

1.5. Väsentliga personalförhållanden

Förbundet har inga egna anställda. Köp av tjänst görs främst från Samordningsförbundet Södra Vätterbygden (35% förbundschef Peter Hedfors) och Region Jönköpings län (ekonomihantering). Verksamhetsutvecklaren arbetar 100% för förbundet och dess medlemmar.

¹ Beskaeftigelses Indikator Projekt (sysselsättningsindikatorprojektet), dansk forskning om de viktigaste indikatorerna när man vill stödja arbetslösa till hållbart arbete

1.6. Förväntad utveckling

13

Förbundet gör en omstart vad gäller finansierade insatser under 2022. De två största projekten (Stöd till arbete -SE/IPS och Nya Vägar) avslutades under 2021 samtidigt som den nya basverksamheten Samverkansteam Finnveden startade upp. Den nya verksamheten beräknas bli den största gemensamma satsningen hittills, med aktiv medverkan från alla medlemmar. Verksamheten ska drivas långsiktigt, under ständig utveckling.

Pandemin kommer att fortsätta påverka både förbundets och de finansierade insatsernas arbetssätt. Långtidsarbetslösheten är fortsatt hög och sjukskrivningarna fortsätter öka, inte minst på grund av psykisk ohälsa i spåren av pandemin. Som vanligt riskerar då förbundets målgrupper att drabbas dels för att fler konkurrerar om praktik och anställningar, dels för att målgruppen ökar i antal. En sådan utveckling har varit tydlig under 2020-2021. Det är därför viktigt att fortsätta utveckla strukturerna för samverkan, gemensamma individinsatser och förebyggande verksamhet.

Förbundet har inlett ett samarbete med ESF-kontoret för Småland och Öarna och de berörda samordningsförbunden. Det finns en stor osäkerhet kring vilka möjligheter Arbetsförmedlingen kommer att ha efter sin reformering att remittera deltagare till ESF- och andra samverkansprojekt. Om samordningsförbund får en annorlunda roll i projekt, kan förbundets kansli behöva kompletteras med nya kompetenser.

Störst påverkan vad gäller förbundets organisation har beslut om hur medlemmarna önskar gå vidare efter den översyn som gjordes av förbunden i länet 2020. Frågan kommer att diskuteras på ett medlemssamråd i februari 2022. Om beslut tas om en sammanslagning av förbund eller om någon kommun vill byta förbund så kommer stort fokus att behöva läggas på hur detta ska genomföras på ett så effektivt sätt som möjligt.

2. Resultaträkning

Belopp i kr.	Not	Budget 2021	2021-12-31	2020-12-31
Verksamhetens intäkter	2	5 158 000	5 157 996	5 151 996
Verksamhetens kostnader	3	- 6 932 800	-4 341 294	-4 997 138
Resultat			816 702	154 858
Finansiella intäkter			0	0
Finansiella kostnader			- 2	0
Resultat efter finansiella poster			816 700	154 858
Årets resultat			816 700	154 858

3. Balansräkning

14

Belopp i kr.	Not	2021-12-31	2020-12-31
Tillgångar			
Omsättningstillgångar			
Fordringar	4	58 201	110 186
Kassa och bank		3 492 441	2 796 281
Summa omsättningstillgångar		3 550 643	2 906 467
Summa tillgångar		3 550 643	2 906 467
Eget kapital, avsättningar och skulder			
Eget kapital			
Balanserat från föregående år		1 844 628	1 689 771
Årets resultat		816 700	154 858
Årets balanserade resultat		2 661 328	1 844 629
Skulder			
Kortfristiga skulder	5	889 315	1 061 838
Summa eget kapital, avsättningar och skulder		3 550 643	2 906 467

4. Kassaflödesanalys

Belopp i kr.	2021-12-31	2020-12-31
Årets resultat	816 700	154 858
Justering för ej likviditetspåverkande poster		
Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital		
Ökning/minskning kortfristiga fordringar	51 984	26 148
Ökning/minskning kortfristiga skulder	– 172 524	– 62 862
Kassaflöde för den löpande verksamheten		
Kassaflöde från investeringsverksamheten		
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		
Årets kassaflöde	696 160	118 144
Likvida medel vid årets början	2 796 281	2 678 137
Likvida medel vid årets slut	3 492 441	2 796 281

5. Driftsredovisning

Belopp i kr.	Utfall jan-dec 2021	Aktuell budget jan-dec 2021	Avvikelse utfall – budget	Bokslut helår 2020
Nettokostnad	4 341 296	6 932 800	2 591 504	4 997 138
Medlemsavgift	5 157 996	5 158 000	– 4	5 151 996
Resultat	816 700			154 858
Utgående eget kapital	2 661 328			1 844 629
Likvida medel	3 492 441			2 796 281

Kostnaderna för projekt blev betydligt lägre än budget p g a att corona-pandemin minskade vissa kostnader, främst för Mitt Val (se not 3). Det blev även lägre kostnader för kansli och information. Hela utrymmet för nya projekt utnyttjades inte heller, eftersom störst fokus lades på utformandet av nya verksamheten Samverkansteam Finnveden. Däremot finns en budget för Samverkansteam Finnveden som innebär att kapitalet kommer att tas tillvara under 2022-2023.

Nivån på likvida medel är alltid hög, eftersom insatser oftast fakturerar sina kostnader för slutet av respektive år i början av nästa år.

6. Noter

Not 1. Redovisningsprinciper

Årsredovisningen är i tillämpliga delar upprättad i enlighet med Lag (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning samt rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning. Vissa anpassningar har gjorts till Finsam:s verksamhet.

Not 2. Verksamhetens intäkter

	2021-12-31	2020-12-31
Driftbidrag från staten via Försäkringskassan	2 579 000	2 576 000
Driftbidrag från Gislaveds kommun	518 000	519 700
Driftbidrag från Gnosjö kommun	167 900	168 500
Driftbidrag från Värnamo kommun	603 600	599 800
Driftbidrag från Region Jönköpings Län	1 289 500	1 288 000
Öres och kronutjämning	– 4	– 4
Summa	5 157 996	5 151 996

Not 3. Verksamhetens kostnader

	Budget 2021	2021-12-31	2020-12-31
<i>Individ- och strukturinriktade insatser</i>			
IT-spåret	180 000	182 640	177 952
Mitt Val	1 080 000	291 511	525 356
Nya Vägar	1 091 700	1 158 878	1 210 777
Projekt Samverkan i GGVV	0	0	630 701
Gemensamma projektkostnader	52 000	49 333	47 080
Utrymme nya projekt	1 960 000		0
Stöd till arbete – SE/IPS (förlängt)	840 000	784 187	1 459 434
Samverkansteam Finnveden	0	433 584	0
Kompetensutveckling	200 000	143 713	204 289
<i>Verksamhetsutvecklare</i>	824 100	736 137	0
<i>Administration</i>			
Kansli	500 000	411 037	588 959
Information	75 000	17 602	15 270
Styrelse	3 000	2 562	2 309
Ekonomiadministration	77 000	77 479	82 752
Revision	50 000	52 633	52 260
Totalt	6 932 800	4 341 296	4 997 139

Budget 2021 är den som beslutades i Verksamhetsplan 2021. Del av dessa medel avsattes senare till projektet Stöd till arbete – SE/IPS och Samverkansteam Finnveden.

Not 4. Fordringar

	2021-12-31	2020-12-31
Skattefordringar	200	202
Fordran Moms	57 992	109 984
Övrigt	9	
Summa	58 201	110 186

Not 5. Kortfristiga skulder

	2021-12-31	2020-12-31
Leverantörsskulder	683 850	925 179
Personalskatt	444	0
Avräkning lagstadgade sociala avgifter	151	0
Övriga interimsskulder	204 870	136 659
Summa	889 315	1 061 838

7. Styrelsens underskrift

Vi intygar att årsredovisningen ger en rättvisande bild av verksamhetens resultat samt kostnader, intäkter och förbundets ekonomiska ställning.

Datum 2022-03-17

Digital signering av samtliga, se nedan

Inga-Maj Eleholt
Ordförande

Kari Parman
Vice ordförande

Håkan Johansson
Ledamot

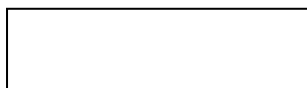
Arnold Carlzon
Ledamot

Tommy Sjögren
Ledamot

Klas Rydell
Ledamot

Bilagor

1. Måluppfyllelse av åtaganden i Verksamhetsplan 2021
2. Individinriktade insatser 2021

Måluppfyllelse av åtaganden i Verksamhetsplan 2021

Åtagande	Mål- uppfyllelse	Kommentar
Finansiering av insatser som riktar sig till målgrupp som finns hos minst två av medlemmarna	Uppfyllt	Förbundet har finansierat fem individinriktade insatser under 2021: Stöd till arbete – SE/IPS, IT-spåret, Mitt Val, Nya Vägar och Samverkansteam Finnveden.
Formulera relevanta delmål för förbundet på vägen mot visionen	Inte uppfyllt	Strategidagen blev uppskjuten flera gånger, främst p g a pandemin.
Tydligare utforska hur målgruppen ser ut i vårt område nu	Delvis uppfyllt	Viss info finns i underlaget till basverksamheten. Analys har skett av försörjningsmättet. Uppdrag för <i>Samverkansteam Finnveden</i> och nya verksamhetsutvecklaren nu, i samarbete med beredningsgruppen.
Enas kring hur en långsiktig verksamhet bör byggas upp och verka i vårt område	Uppfyllt	Basverksamheten Samverkansteam Finnveden har kommit igång.
Undersöka förbundets förutsättningar att ansöka om och ansvara för ESF-projekt	Delvis uppfyllt	Förbundet har deltagit aktivt i en förstudie inför kommande programperiod och inlett samråd med ESF-kontoret och andra förbund om vår roll i kommande projekt.
Öka samverkanskompetensen i förbundet och hos medlemmarnas medarbetare	Uppfyllt	Förbundet har fortsatt arbeta med kompetensutveckling trots pandemin. Bl a har flera program Samverkanskoppen och en ny form av samverkansutbildning genomförts.
Att bli bättre på att formulera och sprida vilka effekter som uppnås genom samverkan, bl a med stöd av en kommunikationsplan	Uppfyllt	Socioekonomisk analys har gjorts i flera sammanhang, bl a i årsredovisningen. Samråd har hållits med riksdagspolitiker om samverkan. En kommunikationsplan hur informationen ska förbättras under 2022 har antagits.
Personer som fullföljer insatser ska uppnå förbättrad egenupplevd hälsa, förbättrad arbetsförmåga, minskad sjukfrånvaro och högre grad av egenförsörjning	Uppfyllt	Se analysen i denna årsredovisning och mer detaljerad information om insatserna i bilaga 2.

Sammanfattning:

Fem av de åtta målen i verksamhetsplanen för 2021 bedöms uppfyllda under året, två bedöms delvis uppfyllda och en som inte uppfyllt.

Individinriktade insatser 2021

Fem individinriktade verksamheter har fått medel från förbundet under 2021. Redovisning sker könsuppdelad, när det är möjligt, i enlighet med förbundets Handlingsplan för jämställdhetsintegrering.

Statistik som redovisas om deltagare och resultat nedan är hämtade ur Försäkringskassans SUS (System för Uppföljning av Samverkan, www.susam.se) eller Indikatorer för finansiell samordning (www.nnsfinsam.se).

1. Stöd till arbete – SE/IPS

Ansvar och period

Stöd till arbete – SE/IPS är förbundets största satsning hittills. Det startade 2012 och avslutades i juni 2021. Projektet ägdes tillsammans av kommunerna Gnosjö, Gislaved och Värnamo. Det syftade till att förstärka parternas användning av arbetsrehabiliteringsmetoden Supported Employment och dess evidensbaserade variant IPS, Individual Placement and Support.

Målgrupp och arbetsgrupp

Målgruppen för projektet har ändrats ett par gånger sedan starten. 2017 skedde en utvidgning med coacher i flera nya verksamheter. Förbundet finansierade 2020-21 SE-/IPS-coach på 10-70% av heltid för följande målgrupper:

Gnosjö arbetsmarknadsenhet: arbetslösa med behov av samordnade insatser

Gnosjö omsorgen: funktionsnedsatta i daglig verksamhet

Värnamo jobbcenter (från sept): arbetslösa med försörjningsstöd, med behov av särskilt stöd

Värnamo psykiatri: funktionsnedsatta i dagverksamhet

Värnamo omsorgen: funktionsnedsatta i daglig verksamhet

Gislaved försörjningsstöd: arbetslösa med försörjningsstöd, med behov av särskilt stöd

Gislaved socialpsykiatri: funktionsnedsatta, särskilt inom socialpsykiatri

Metod och aktiviteter

SE/IPS-metodiken skiljer sig på flera punkter från traditionellt arbetssätt med arbetslösa:

- Utgångspunkten är att alla kan arbeta oavsett funktionsvariation, bara viljan finns och rätt förutsättningar ges
- Redan från början letar coachen efter en arbetsgivare som matchar med deltagarens kompetens och förutsättningar. Målet är anställning.
- SE-coachen ger vid behov stöd på arbetsplatsen, t ex vid introduktion, hur arbetsuppgifter utförs, hur det sociala samspelet fungerar på arbetsplatsen eller annat som är viktigt för att klara en anställning. Coachen kan också ge stöd till arbetsgivaren. Stödet kvarstår så länge behov finns.

Denna metodik stämmer väl överens med vad arbetsgivare efterfrågar för att klara att anställa fler personer med funktionsvariation. Under de senaste åren har flera rapporter visat att det finns evidens för att metoden är effektiv.

SE-/IPS-coachens insatser kan delas in i tre steg.

1. Konsultation. Kontakt med handläggare på AF, FK, ekonomiskt bistånd eller annan verksamhet som har en individ som kan vara aktuell för stöd av IPS-coach.
2. Inskrivning, kartläggning av styrkor och svagheter, matchning till rätt arbete och personlig utveckling, med mål att komma igång i anställning eller studier.
3. Fortsatt stöd till personer som börjat arbeta och deras arbetsgivare med syfte att personen ska få behålla arbetet och eventuellt utöka arbetstiden. Arbetet kan också innebära stöd att påbörja och fullfölja viktiga studier, för den som behöver det.

Från 2021 finns uppgifter om SE- eller IPS-stöd till totalt 33 män och 35 kvinnor, i steg 2 ovan. Det är färre än 2020, vilket är naturligt inför avslut av projekttiden. Mycket tid behövde också läggas av coacherna på den uppföljning som gjordes (se nedan) och att pandemin fortfarande begränsade arbetet.

	Gnosjö	Gislaved	Värnamo	Totalt 2021	Totalt 2020
Män	4	10	19	33	38
Kvinnor	6	7	22	35	40
Totalt	10	17	41	68	78
Inför 2020	18	19	41		

	Gnosjö	Gislaved	Värnamo	Totalt 2021	Totalt 2020
Män	4	10	19	33	56
Kvinnor	6	7	22	35	51
Totalt	10	17	41	68	
Jmf 2020	18	40	49		107

Våren 2021 gjorde coacherna under ledning av verksamhetsutvecklaren en uppföljning på uppdrag av förbundets beredningsgrupp. Tema: vad gör de individer idag som under perioden 170701-200630 avslutades mot arbete eller studier eller som aktivt arbetssökande hos Af?

113 individer tillhörde den nämnda gruppen. Coacherna sökte kontakt med alla dessa och ställde förberedda frågor till dem. De fick kontakt med 57 av dem, alltså hälften. Av dessa var 37 i arbete, 18 aktivt arbetssökande och två i studier.

86% av deltagarna hade fortsatt stöd efter sin anställning.

Tre frågor ställdes där svarsalternativen var en skattningsskala mellan 1-6 där 6 gav högst betyg.

På frågan *Förändrade du synen på din egen förmåga längs med vägen?* var medelvärdet 5,5

På frågan *Kände du att coachen hade en tro på dig, att du skulle få ett arbete?* var medelvärdet hela 5,8.

På frågan *Gav coachen dig verktyg som var användbara för att ta ett steg närmare arbete?* var medelvärdet 5,6.

På frågan *Vad uppskattade du allra mest hos din coach?* sammanställdes deltagarnas svar i en mentimeterbild. Större textstorlek innebär att flera angett samma svar.

En socioekonomisk beräkning gjordes av effekterna. Analysen visade på en samhällsbesparing/-vinst på 12,6 miljoner. Denna beräknade besparing/vinst gällde bara de 57 individerna. Ytterligare ett antal deltagare har utregistrerats till arbete, studier eller aktivt arbetssökande både före, under och efter denna period. Totala samhällsekonomiska effekten av projektet bedöms därför vara betydligt större.

Slutsatsen i rapporten är att det lönar sig för både samhället, förbundets parter, individerna och deras familjer att samverkan fungerar så bra som möjligt. Vi behöver fortsätta arbeta för att det ska finnas plats för alla. Hela rapporten finns att läsa på förbundets hemsida.

Hösten 2021 gjorde verksamhetsutvecklaren och förbundschef en slutrapport från hela projektperioden 2012-2021. Följande uppgifter är hämtade från den rapporten, som också finns på förbundets hemsida.

Under perioden fick 163 kvinnor och 195 män stöd av coacherna.

Åldern på deltagarna är mycket blandad. Största gruppen är 20-24 år, vilket är särskilt tydligt bland männen. Ungefär hälften har bara fullföljt grundskolan eller ännu lägre utbildning. Stor del av deltagarna har haft offentlig försörjning under många år.

Totalt 101 män och 77 kvinnor hade arbete vid avslut ur steg 2. Dessutom studerade 28 varav några kombinerade arbete och studier. De flesta som hade arbete vid inskrivning var på väg att mista det och behövde stöd att hitta annat.

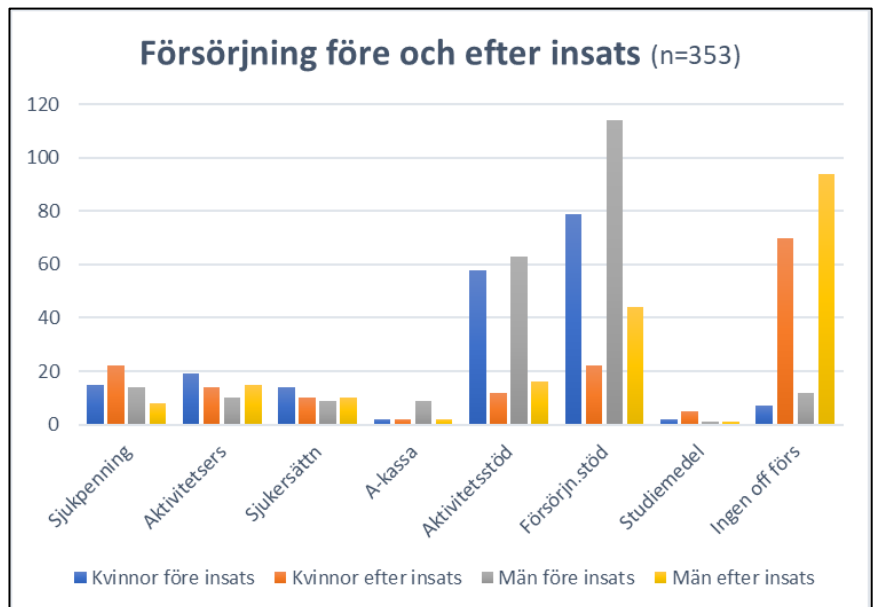
Om man tar bort de deltagare som inte fullföljt tiden med coach, som avslutats till fortsatt rehabilitering under 2021, så har 56% av kvinnorna (77 av 138) och 58% av männen (101 av 178) avslutats till arbete.

	Män	anonyma	Kvinnor	anonyma	Totalt
Gislaved	72	0	58	3	133
Gnosjö	45	1	51	0	97
Värnamo	76	1	51	0	128
Totalt	193	2	160	3	358

Sysselsättning	Män före	Män efter	Kvinnor före	Kvinnor efter
Ej subv arbete	3	28	5	20
Subv arbete	5	73	4	57
Studier	11	11	27	17
Totalt	19	110	36	91

Den försörjning som påverkats mest av projektet är behovet av försörjnings-stöd, följt av behov av aktivitetsstöd som deltagarna fått för att de varit arbetssökande genom Arbetsförmedlingen. Många har en kombination av dessa båda eller andra varianter, så antalet försörjningar är större än totala antalet deltagare.

Stor del av de deltagare som inte haft någon offentlig försörjning vid inskrivning har varit inneboende hos föräldrar som försörjt dem. Vid utskrivning hade en mycket stor andel av både kvinnor och män (44% respektive 49%) inte längre behov av offentlig försörjning.

Under året har en implementering av coachernas arbete genomförts i kommunerna. I alla tre kommuner fortsätter arbetet med SE, IPS och Supported Education men på olika sätt. På arbetsmarknadsenheterna i GGV så har flertalet medarbetare idag utbildning i SE, IPS och/eller SEd (Supported Education). Medarbetare deltar också aktivt i samarbetet med andra coacher i länet, i det metodnätverk som Kommunal Utveckling håller i. Vårt arbete med SE, IPS och SEd har även inspirerat verksamheter i andra områden, till exempel Kronoberg.

Målluppfyllelse sett till hela projektperioden

➤ *Målen i respektive kommun är något olika formulerade i ansökningarna genom åren men gemensamt är att hälften av deltagarna som fullföljer stödtiden ska skrivas ut till arbete.*

56% av kvinnorna (77 av 138) och 58% av männen (101 av 178) avslutats till arbete. **Målet är uppfyllt.**

➤ *Kommunerna ska använda sig av programtrohetskalan som utvärderingsmetod.*

Coacher och chefer är väl insatta i och använder programtrohetsskalan. **Målet är uppfyllt**

- *Kommunerna ska använda sig av brukarenkäter som utvärderingsmetod*

Brukarnas upplevelse har mätts med verktyget Indikatorer för finansiell samordning. **Målet är uppfyllt.**

- *Kommunerna ska i större utsträckning arbeta enligt IPS-metoden, med anledning av en ökad psykisk ohälsa bland individer som står längre ifrån arbetsmarknaden.*

Förankring av SE/IPS som relevant arbetsmetod för målgrupperna har fortsatt i området. **Målet är delvis uppfyllt.**

Ekonomi

Totalt har förbundet bidragit med nästan 9,7 milj kronor till denna form av utveckling av SE- och IPS-arbetet i GGV. I detta ingår löner samt utvärderingen 2017 och vissa utbildningskostnader. Dessutom tillkommer omkostnader som parterna haft för sina coacher och medel från förbundet till utbildningar inom SE-metodiken som nämnts ovan, som lösts med andra budgetmedel.

2. IT-spåret i Eksjö

Projekt IT-spåret startade 2012. Man riktar sig till unga med Aspergers syndrom/ASD (Autism Spectrum Disorder) och stort IT-intresse, boende i hela Jönköpings län. Region Jönköpings län och de tre samordningsförbunden i länet tar gemensamt ansvar för verksamheten 2018-2022. Utförare är Campus i12, Eksjö kommun.

I teamet arbetar en arbetsterapeut, en lärare inom gymnasiekurser och en lärare inom fördjupningskurser. Det finns 15 studieplatser. Ny intagning sker när det finns ledig plats i samband med att man inleder studier i ett nytt ämne.

Arbetet sker i en kurs i taget, i tre moduler:

- arbetsmarknadsanpassade IT-kurser på gymnasienivå, inom nätverk och programmering
- arbetsmarknadsanpassade IT-kurser på fördjupningsnivå inom programmering
- praktik på företag, förening eller annan organisation och övergång till arbetsmarknaden. En period ges fortsatt stöd vid anställning, vid behov.

Sedan starten har 8 kvinnor och 74 män avslutats från IT-spåret. Av dem har 39 avbrutit studierna i förtid. De främsta anledningarna till avbrott är psykisk ohälsa och bristande intresse.

Av de 43 kvinnor och män som fullföljt studierna har 17 gått vidare till anställning eller reguljära studier. 22 har gått vidare till fortsatt arbetslivsinriktad praktik, ofta med stöd av SIUS-konsulent på AF eller coach som arbetar enligt metoden Supported Employment. Det är ett mycket gott resultat för målgruppen.

Det råder fortfarande oklarhet hur IT-spåret ska finansieras från år 2023. Det påverkar de anställda i insatsen alltmer. Frågan ska diskuteras på ett extra medlemsråd i januari 2022.

Eftersom det endast var en deltagare från vårt förbunds område under 2021 redovisas inte mer här. Information finns i årsredovisningarna för Högländets Samordningsförbund och Samordningsförbundet Södra Vätterbygden samt på förbundens gemensamma hemsida.

Ekonomi

Förbundet beviljade max 200.000kr till projektet. Utfallet blev 182.640kr.

3. Mitt Val

Ansvar och period

Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan startade projekt Mitt Val efter modell från Samordningsförbundet Värend i Växjö. Projektet beslutades först för perioden 2019–2021. På grund av rådande pandemi, och därmed svårigheter att genomföra grupper, beslutades att projekttiden förlängs till juni 2022.

Målgrupp

Målgruppen är personer som har en nedsatt arbetsförmåga på grund av sjukdom eller funktionsnedsättning eller löper risk för en nedsatt arbetsförmåga på grund av sjukdom och som är i

- behov av rehabilitering för att få eller återfå sin arbetsförmåga
- ålder 19-67 år med sjukpenning eller
- 19-29 år med aktivitetsersättning

Arbetsgrupp

Arbetsgruppen består av en projektledare på heltid från Arbetsförmedlingen, en medarbetare 50% från Försäkringskassans enhet för sjukpenning och en medarbetare 25% på Försäkringskassans enhet för långvariga ersättningar. Under 2021 har inte kapaciteten fullt ut kunnat nyttjas

Metod och aktiviteter

Mitt Val startades då man ville förbereda och påskynda individens inre process inför det Förstärkta Samarbetet mellan Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan. Mycket tid togs i anspråk att förbereda, kartlägga och motivera individerna. Eftersom det Förstärkta Samarbetet är satt till max ett år så fanns inte mycket tid kvar till att pröva och utmana sin arbetsförmåga. Mitt Val är en kort men intensiv insats. Erfarenheter från Växjö visade att individen blev mycket mer redo att skrivas in i det Förstärkta Samarbetet. Under tiden i Mitt Val påbörjades den gemensamma kartläggningen och formulerandet av mål för individen.

Lämpliga deltagare väljs ut av handläggare på Försäkringskassan.

Processen startar med ett samtal mellan handläggare på Försäkringskassan och individen. Därefter genomförs gruppaktiviteter, att likna vid vägledning. De görs med 6-8 deltagare, två gånger i veckan à två timmar per tillfälle under en period av fyra veckor.

Innehållet i gruppträffarna syftar bland annat till att öka deltagarnas kunskaper om sina styrkor och färdigheter, börja bolla idéer om vilka vägar man kan gå mot arbete/studier, utbyta erfarenheter i gruppen och information om olika stöd som finns för att hitta sin väg ut i yrkeslivet/studierna.

Andra resultat och kommentarer

Som nämnts i inledningen har Mitt Val under 2021 påverkats i mycket stor utsträckning av pandemin. Det riktar sig till en målgrupp som till stora delar består av personer i olika riskgrupper, samtidigt som arbetssättet bygger på fysiska gruppträffar där gruppdynamik och övningar syftar till att förbereda deltagarna för att komma vidare i sin process.

När det gäller resultat för 2021 kan konstateras att det endast gick att genomföra en gruppaktivitet. Den hade inriktningen unga med aktivitetsersättning och genomfördes under hösten 2021.

Det intressanta med den gruppen var att den till största delen genomfördes digitalt. Vi kan konstatera att det upplägget hade bättre förutsättningar att fungera för den målgruppen.

6 personer deltog och alla fullföljde. Av dessa var 1 kvinna och 5 män.

4 av deltagarna kom från Värnamo kommun och 1 person från vardera Gislaveds och Gnosjö kommuner.

Efter avslutad kurs gick samtliga till Gemensam kartläggning (GK). En av dessa valde att avvakta inskrivning pga kommande studier.

När det gällde gruppen sjukskrivna visade det sig att målgruppen inte med samma självklarhet hanterar de digitala verktygen. ²⁴

Under november-december påbörjades planeringen inför nya grupper. Förhoppning finns om att kunna genomföra 2-3 nya omgångar under första halvåret 2022.

Trots begränsningarna i antal genomförda grupper har intresse funnits att ta del av projektets erfarenheter. Redovisning har bl a skett till de ansvariga för Mitt Val i Kronoberg och för riksdagspolitiker från länet.

Måluppfyllelse 2021

Det finns ingen anledning att bedöma måluppfyllelsen när så få kunnat delta under året.

Ekonomi

Förbundet beviljade max 1.200.000kr till projektet, varav 1.080.000kr avsattes i budgeten i Verksamhetsplan 2021. Utfallet blev 291.511kr. Eftersom projektet återkommande har pausats så har budgetprognosen under året uppdaterats, bl a i Verksamhetsplan 2022.

4. Nya Vägar

Ansvar och period

Nya Vägar är ett projekt i samarbete mellan Arbetsmarknadsenheterna i Gislaved och Gnosjö kommun. Projektet kan ses som en "lågtröskelverksamhet" och vänder sig till den målgrupp som står allra längst ifrån arbetsmarknaden. Projektet har pågått 2019-2021. Det avslutades vid årsskiftet. En gemensam styrgrupp för Nya Vägar och projekt Mitt Val där även Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan deltar är ansvarig för projektet.

Målgrupp

- Långtidsarbetslösa
- Sjukskrivna
- Ungdom med aktivitetsersättning
- Personer som riskerar isolering
- Personer i åldern 16-60 år med prioritering upp till 40 år
- Boende i Gislaved eller Gnosjö kommun
- Bedöms ha förmåga att ta till sig och genomföra aktiviteter och där det finns skäl att tro att arbetsförmågan kommer att påverkas till det bättre.

Personer remitteras från Gislaveds och Gnosjö kommun, Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, och vårdgivare.

Arbetsgrupp

- Projektledare 50%
- Samordnare Gislaved 100%
- Samordnare och handledare Gnosjö 25%
- Externt upphandlad konsult (Ny Kraft)
- Medarbetare i Kulturförvaltning samt Centrum för Livslångt Lärande (Kreativt skapande)

Metod och aktiviteter

Metoden i projektet har varit indelad i tre delar: Ny kraft, Aktiv hälsa och Kreativt skapande.

Ny Kraft – en föreläsningsserie med Camilla Saarinen, certifierad coach. Föreläsningarna hålls om 8 moduler där varje modul har ett visst tema, t ex självkänsla/självförtroende, mål, stress, "sanningar" mm. Ny Kraft är obligatorisk för samtliga deltagare.

Aktiv hälsa Kostföreläsning – Föreläsning om kostens betydelse, socker, hur hantera matsvinn, E-nummer mm. Syftet är att motivera deltagarna att äta nyttigare och skaffa sig bättre levnadsvanor. Föreläsningen hålls av utbildad kock från Centrum för Livslångt Lärande.

Aktiv hälsa Naturpromenader – Naturen har en helande och läkande effekt på människan. Därför

sker våra promenader alltid i naturen tillsammans med handledare. Syftet är att minska stressen för deltagarna.

Kreativt skapande – Ett samarbete med Glashuset i Gislaved. Deltagarna har fått prova på fotografering och lära sig hur man ställer in en kamera och hur man kan komponera en bild. Stor del av året har aktiviteten ställts in på grund av Covid-pandemin och kreativt skapande har erbjudits på Arbetsmarknadsenheten istället. Deltagarna har målat utifrån ett visst tema, till exempel något som har diskuterats på någon kurs som genomförts i projektet.

Mandala – Måla och färglägga avancerade motiv i syfte att sänka puls och reducera stressnivån i kroppen.

Måluppfyllelse

➤ 60 deltagare per år i Gislaved och 10 deltagare per år i Gnosjö.

Under 2021 har sex nya deltagare skrivits in i Gislaved och fem i Gnosjö. Totalt deltog 22 personer under året: tolv kvinnor och två män från Gislaved och sju kvinnor och en man från Gnosjö.

Remissflödet har varit lågt trots dialog med remittenter. Målgruppen finns främst hos Ekonomiskt bistånd. Där är dock många individer sjukskrivna och handläggarna kan inte kräva att de då deltar i någon insats. Hos Arbetsförmedlingen finns inte många från målgruppen. Några individer har remitterats från psykiatri, vilket är positivt.

Under hela projektiden har 57 personer deltagit i projektet. **Målet är inte uppfyllt.**

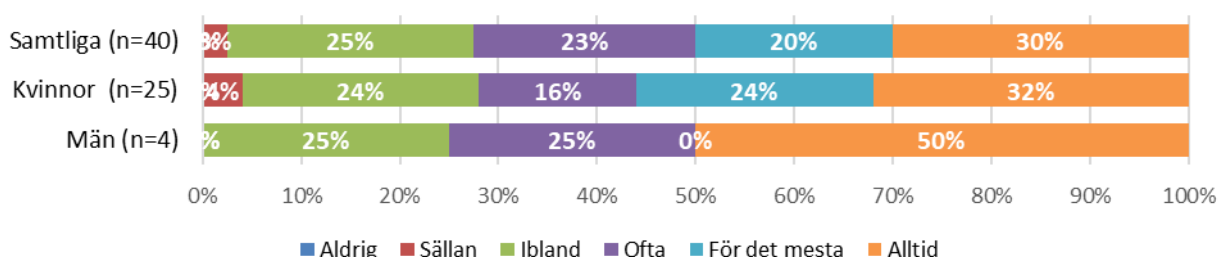
➤ Alla deltagare ska uppnå ökad livskvalitet i minst tre av åtta delar i Livshjulet.

I genomsnitt hade 4 av 8 delar i livshjulet förbättrats vid avslut. Det är fler än förra året, trots omständigheterna med pandemi och att projektet var på väg att avslutas. **Målet är uppfyllt.**

Två indikatorer för finansiell samordning ska uppfyllas enligt nedan Både här och i slutrapporten tas svaren med från hela projektperioden 2019-2021

➤ Av de deltagarna som avslutas ska 75 % anse att de fått stöd som är till stor nytta för dem.

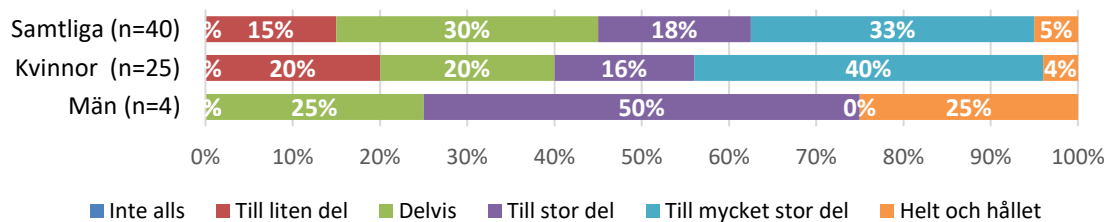
Av de sex alternativen anses de tre högra i diagrammen nedan som positivt svar: Ofta/Till stor del, För det mesta/Till mycket stor del och Alltid/Helt och hållet.

40 av de 57 avslutade har svarat på enkäten. Alla har inte angett kön. 73% av samtliga svarade positivt på frågan.

Kommentar: Det är ett högt satt mål för denna målgrupp, som står mycket långt från arbetsmarknaden. Formuleringen är ju "till stor nytta". Svaren ligger så nära målet att det skulle kunna bedömas vara uppfyllt. Samtidigt är det lägre än riksgenomsnittet på samma fråga (87%). Bortfallet är också relativt stort (17 av 57). **Målet är delvis uppfyllt.**

- 75 % av deltagarna ska anse att det stöd de fått hjälpt dem att utveckla sätt att hantera sin situation.

40 av de 57 avslutade har svarat på enkäten. 56% av samtliga svarade positivt på frågan. Kommentar: Även vad gäller denna fråga är målet högt satt, och nås inte riktigt. Samtidigt kan man överväga om även personer som svarat "Delvis" har gett ett svar som ska bedömas som positivt. I stort sett alla har ju upplevt förbättringar inom tre eller fler områden av Livshjulet (se ovan). Varje upplevelse av att ha fått hjälp att hantera en del av sin situation bättre måste bedömas som positivt och ge effekter för individ och samhälle. **Målet är delvis uppfyllt.**

Andra resultat

Under 2021 har alla 22 deltagarna avslutats. De sista avslutades i december, då projektiden tog slut.

Avslutsorsaker 2021:

Utskrivning på grund av sjukdom: 2 deltagare

Utskrivning till annan arbetslivsinriktad rehabilitering: 20 deltagare

Extern och intern samverkan har fungerat mycket bra, vi har haft bra dialoger och överenskommelser om aktiviteter och dess innehåll.

Coronapandemin har även påverkat Nya Vägar. Bland annat har styrketräningen i kommunens anläggningar en gång per vecka bytts ut mot en till promenadgrupp varav en vänder sig till de deltagare som har svår smärtproblematik och går långsammare än övriga individer.

Deltagare från Gnosjö får inte skjuts till aktiviteter i Gislaved p g a att man inte skall samåka under rådande pandemi och deltagare i Gislaved får heller inte skjuts till och från aktiviteter av samma anledning.

En slutrapport för hela projektiden har publicerats på förbundets hemsida. Där dras bl a följande slutsatser:

- Målet på 60+10 deltagare per år var för högt satt från början. Antalet remisser har legat lägre trots aktiv marknadsföring av projektet. Arbetsförmedlingens reformering och minskat antal nybesök hos försörjningsstöd har påverkat antalet remisser.
- En blygsam minskning av behov av offentlig försörjning har skett. Dock uppger deltagare att de mår mycket bättre inom flera olika områden. De mål som handlar om förbättrad hälsa, vardagsstruktur mm har nåtts.
- De delar av arbetssättet i Nya Vägar som varit framgångsrika och ekonomiskt möjliga att fortsätta med, har implementerats i ordinarie arbetssätt.

Ekonomi

Förbundet beviljade max 1.265.000kr för 2021, varav 1.091.700kr reserverades i budgeten i verksamhetsplanen. Utfallet blev 1.158.878kr.

5. Samverkansteam Finnveden

Ansvar och period

Samverkansteam Finnveden är en ny basverksamhet som samtliga parter i förbundet varit engagerade i att starta. Uppstart av teamen påbörjades under hösten 2021 i alla tre kommuner. Verksamheten är tänkt att bli långsiktig, i ständig förändring. För styrning och ledning finns Beredningsgrupp och styrgrupp med relevant representant från samtliga ägare. Förbundets verksamhetsutvecklare fungerar som projektledare.

Målgrupp

Personer i behov av samordnade arbetsförberedande insatser och kartläggning i syfte att förbättra förmåga att delta i ordinarie arbetslivsinriktade insatser. Personen har en komplex situation med behov av samverkan av minst två myndigheter. Fysisk, psykisk, social funktionsnedsättning och/eller språkbegränsningar som påverkar arbetsförmågan.

Personen kan ha ett tidigt identifierat behov av samverkan eller ett långvarigt behov av offentlig försörjning. Inga medicinska/sociala hinder för att påbörja förberedande eller arbetslivsinriktade insatser ska föreligga.

Insatsen är riktad mot personer 16 till 64 år med fokus på unga, 16 till 29 år.

Arbetsgrupp

I varje kommun finns ett samverkansteam bestående av representanter från kommunernas arbetsmarknadsenhet, ekonomiskt bistånd samt handläggare från Försäkringskassan och rehabkoordinator från Regionen, psykiatriska kliniken. De tre teamen arbetar nära tillsammans.

Metod och aktiviteter

Målet för verksamheten är att utnyttja den samlade kompetensen och tillvara ta kunskap och erfarenheter från olika myndigheter och verksamheter för att på bästa sätt, i samverkan, stötta individen till rätt insats vid rätt tidpunkt. Samverkansteamet är en kompletterande och förstärkande verksamhet.

Initialt kommer arbetet att vara inne i en lärandeprocess där teamen tillsammans använder sig av de insatser som finns i ordinarie verksamhet samt kompletterar med det som personen är i behov av. Parallella, samordnade insatser kommer erbjudas personen med sikte på hälsa, motivation, livssituation, målsättning och vad som behöver hända för att etableras på arbetsmarknaden. Redskap för att stötta individen är metoderna Supported Employment/Individual placement and support, Supported Education, Motiverande samtal och Rätt stöd - rätt försörjning. Verktyget SKAPA kommer att användas för att mäta och samtala om varje deltagares progression.

Ekonomi

Förbundet beviljade max 812.000kr för 2021. Utfallet blev 433.584kr. Insatsen har en treårsbudget som omprövas varje år.

UNDERSKRIFTSSIDA

Detta dokument har undertecknats med elektroniska underskrifter:

NAMN:	Carl Mauritz Tommy Sjögren	
TITEL, ORGANISATION:	Ledamot, Finnvedens Samordningsförbund	
IDENTIFIKATIONSTYP:	Svensk e-legitimation	
IDENTIFIKATIONS-ID:	_0740d50a8b0eb68135d1f609619bffb533	
DATUM & TID:	2022-03-18 11:01:11 +01:00	

NAMN:	Klas Josef Mattias Rydell	
TITEL, ORGANISATION:	Ledamot, Finnvedens Samordningsförbund	
IDENTIFIKATIONSTYP:	Svensk e-legitimation	
IDENTIFIKATIONS-ID:	_07936da4188f832c418c5fc70365c01b7e	
DATUM & TID:	2022-03-18 11:46:27 +01:00	

NAMN:	INGA-MAJ ELEHOLT	
TITEL, ORGANISATION:	Ordförande, Finnvedens Samordningsförbund	
IDENTIFIKATIONSTYP:	Svensk e-legitimation	
IDENTIFIKATIONS-ID:	_0664ee06ae464bb476868d4a13bf4848ed	
DATUM & TID:	2022-03-18 12:42:29 +01:00	

NAMN: HÅKAN JOHANSSON
TITEL, ORGANISATION: Ledamot, Finnvedens Samordningsförbund
IDENTIFIKATIONSTYP: Svensk e-legitimation
IDENTIFIKATIONS-ID: _09b3cb8685cd5a86523197604672185cfe
DATUM & TID: 2022-03-18 12:56:27 +01:00

NAMN: ARNOLD CARLZON
TITEL, ORGANISATION: Ledamot, Finnvedens Samordningsförbund
IDENTIFIKATIONSTYP: Svensk e-legitimation
IDENTIFIKATIONS-ID: _09fac0b91914455fa1f9219212197f6e2c
DATUM & TID: 2022-03-18 13:13:56 +01:00

NAMN: Kari Olavi Parman
TITEL, ORGANISATION: Vice ordförande, Finnvedens Samordningsförbund
IDENTIFIKATIONSTYP: Svensk e-legitimation
IDENTIFIKATIONS-ID: _080440f7ddb773a585c6af8e0cb1d6988b
DATUM & TID: 2022-03-19 13:25:07 +01:00

Certifierad av Comfact Signature
Accepterad av alla undertecknare
2022-03-19 13:25:14 +01:00
Ref: 1309975
www.comfact.se

[Validera dokumentet](#) | [Användarvillkor](#)

Till Region Jönköpings län
och kommunerna Gnosjö,
Gislaved och Värnamo

Årsredovisning 2021 och revisionsberättelse

Härmed översänds det senast justerade styrelseprotokollet från förbundet.
Enligt lag (2003:1210) om finansiell samordning av rehabiliteringsinsatser
§ 19 skall följande gälla styrelsens protokoll:

”Justering av styrelsens protokoll skall tillkännages på anslagstavlan hos varje
kommun och region som är medlem i samordningsförbundet.”

På mötet togs bl a beslut om att fastställa Årsredovisning 2021 med bilagor. Denna
bifogas. Revisionsberättelsen och biträdesrapporten kommer i separat mail, så snart
revisionsberättelsen är undertecknad.

Vänligen återkom med protokollsutdrag så snart ert fullmäktige tagit ställning till
frågan om ansvarsfrihet för styrelsen 2021.

Två viktiga frågor diskuteras nu angående förbunden, vilka direkt eller indirekt berör
fullmäktige: regionens ansökan om fortsatta medel till IT-spåret och förbundens
framtida organisation i länet. Det är därför styrelsens bedömning att det är extra
angeläget att presentationen av förbundets arbete i årsredovisningen om möjligt
kompletteras med muntlig information, med möjlighet att svara på frågor. Vänligen
återkom med förslag på lämpligt tillfälle, då undertecknad kan komma till er.

Samtliga bifogade handlingar finns i digitalt format på förbundets hemsida: på vår
digitala anslagstavla och under rubriken Dokument.

Jönköping 2022-03-22

Peter Hedfors
Förbundschef

www.finsamjonkopingslan.se

Ansökan om kommunalt partistöd för 2022 samt redovisning av 2021 års partistöd

Ärendebeskrivning

Enligt gällande reglemente antaget av kommunfullmäktige 2019-12-12, § 243, ska de politiska partier som erhållit partistöd redovisa vad detta bidrag använts till. Detta ska ske senast 31 mars året efter bidragsåret. Om detta inte sker kan partistödet komma att återkrävas. I samband med denna redovisning ska också redovisas vilka åtgärder som under föregående år har vidtagits för att främja demokratiarbete bland barn och ungdomar. Samtidigt med redovisningen lämnas också en ansökan om kommunalt partistöd för innevarande år.

Redovisningar för 2021 och ansökningar för 2022 inkommit från samtliga partier.

För 2021 utgår grundstöd med 20 000 kronor per parti samt 20 000 kronor per mandat i kommunfullmäktige.

Beslutsförslag

Kommunledningsförvaltningen föreslår kommunstyrelsen besluta att föreslå kommunfullmäktige besluta

att godkänna de inkomna redovisningarna av hur det kommunala partistödet för 2021 har använts, samt

att utbetala kommunalt partistöd för 2022 enligt gällande reglemente.

Heidi Skov Ragnar

Kanslichef

§ 27 Dnr: SN.2022.12

Återrapportering av projekt e-tjänster

Beslut

Servicenämnden beslutar

att föreslå kommunstyrelsen besluta

att godkänna återrapportering av e-tjänster

Paragrafen förklaras omedelbart justerad.

Ärendebeskrivning

Den 23 juni 2021 beslutade kommunfullmäktige i §107 att tillföra servicenämnden 750 000 kronor för finansiering av en förlängning av projekt avseende utveckling och implementering av e-tjänster. Projektet sträcker sig i nuläget till och med 2022-12-31. I samma beslut fick servicenämnden i uppdrag att återrapportera till kommunstyrelsen senast 2022-03-31.

Förslag till beslut

Serviceförvaltningen föreslår servicenämnden besluta

att godkänna återrapportering av e-tjänster

att överlämna återrapportering till kommunstyrelsen

Beslut skickas till:
Kommunledningsförvaltningen

Redovisning e-tjänster

Ärendebeskrivning

Den 23 juni 2021 beslutade kommunfullmäktige i §107 att tillföra servicenämnden 750 000 kronor för finansiering av en förlängning av projekt avseende utveckling och implementering av e-tjänster. Projektet sträcker sig i nuläget till och med 2022-12-31. I samma beslut fick servicenämnden i uppdrag att återrapportera till kommunstyrelsen senast 2022-03-31.

Beslutsförslag

Serviceförvaltningen föreslår servicenämnden besluta

att godkänna återrapportering av e-tjänster

att överlämna återrapportering till kommunstyrelsen

Josefin Ohlsson
Kontaktcenterchef

Annelie Andersson
Förvaltningschef

Redovisning

Bakgrund

Under 2017 startade ett projekt som kontaktcenter har varit ägare av och syftet var att införa en central e-tjänstelösning i Värnamo kommun. Från början var projektets huvuduppgift att skapa möjlighet för medborgarna att kunna skicka in sina blanketter digitalt (ansökningar, synpunkter, anmälningar etc), men under 2021 utvecklades e-tjänsterna ytterligare och de befintliga e-tjänsterna (digitala blanketterna) började göras om till fullständiga e-tjänster, där hanteringen är digital hela vägen. Det innebär kortfattat att e-tjänsterna behövde kopplas om så att de går direkt till ett verksamhetssystem istället för en e-postbrevlåda och inga blanketter behöver skrivas ut och hanteras.

Löpande under åren har det skapats nya e-tjänster, i samarbete med kommunens förvaltningar, som vänder sig till både medborgare men även till anställda i kommunen. Det har skapats två olika e-tjänsteportaler, en på kommunens webbplats och en på kommunens intranät, där alla e-tjänster är samlade på ett ställe. "Mina sidor" har även publicerats för medborgarna, där de kan se sina inskickade ärenden.

Under projektiden har arbetet med att skapa integration (kopplingar) mellan olika verksamhetssystem varit prioriterat. Det har bland annat skapats en integrationsplattform som behövs som grund för att kunna koppla samman verksamhetssystem.

Det har även varit stort fokus på att tillgänglighetsanpassa alla de publicerade e-tjänsterna utifrån lagkravet Tillgänglighetsdirektivet, som gäller både digitala och fysiska blanketter.

Ett annat viktigt och omfattande arbete som ska göras under 2022 är att gå igenom varje e-tjänst för att säkerställa att varje e-tjänst innehåller information om personuppgiftsbehandling och detta gäller även för de fysiska blanketterna.

Syfte med e-tjänster*Tre olika perspektiv***Medborgarnyttan:**

Att som medborgare få genomföra sitt ärende när det passar dem bäst är en viktig service och även utifrån ett tillgänglighetsperspektiv.

*Till exempel: Ledighetsansökan, Bygglovsansökan, Medborgarinitiativ, Synpunkter etc.***Verksamhetsutveckling:**

Utifrån att Kontaktcenter har en central roll med både medborgarens perspektiv och har ett nära samarbete med alla förvaltningarna, kan kontaktcenter hjälpa verksamheterna med att skapa nya e-tjänster och utvecklar de befintliga e-tjänsterna som sen leder till olika typer av verksamhetsutveckling; effektivisering av processer, frigöra resurser eller minska kostnader.

*Till exempel: Inackorderingsbidrag, Ansök om skolskjuts, Interna e-tjänster: Stöld- och förlustanmälan, Upphandlingsanmodan och Boka fixartjänst etc.***Informationssäkerhet och kvalité:**

I vissa fall effektiviseras inte processen, men det ökar informationssäkerheten och kvalitén eftersom ärendena inkommer via en e-tjänst och hanteras digitalt hela vägen. Risken för felhantering minskar, möjligheten ökar för verksamheterna att hantera processerna likvärdigt, processen blir även mer säker eftersom pappershanteringen försvinner.

*Till exempel: Ansökan om specialkost, Orosanmälan, Intern e-tjänst: Rapportera personuppgiftsincident etc.***Statistik – antal inskickade e-tjänster per år**

2018	2019	2020	2021
196	862	7485	10 062

Statistik – totalt antal publicerade e-tjänster (digitala hela vägen): cirka 100 stycken

Framtidsvision för kommunens centrala e-tjänstelösning

Utifrån kommuns vision, Värnamo – den mänskliga tillväxtkommunen, 40 000 invånare 2035, så är e-tjänsterna en viktigt faktor.

Att möta medborgarnas krav på digitalisering och tillgänglighet är e-tjänsterna en produkt som förväntas av samhället. E-tjänsterna skapar även möjligheter för effektivisering för både medborgare och kommunens interna processer.

Finansiering

Kostnader för e-tjänsternas arbete uppgår till en kostnad av cirka 800 000 kronor, där både personalkostnader och systemkostnader är inräknade.

§ 175 Dnr: KS.2021.80

Anmälningssärende - Verksamhets- och driftbudget 2022 samt verksamhets- och driftbudgetplan 2023-2024

Beslut

Kommunfullmäktige beslutar

att lägga informationen till handlingarna.

Ärendebeskrivning

I samband med att kommunfullmäktige 2021-06-23, §107, antog verksamhets- och driftbudget 2022 samt verksamhets- och driftbudgetplan 2023–2024 beslutades om ett antal uppdrag.

Bland annat fick samtliga nämnder i uppdrag att göra en översyn av upprättad verksamhetsplan med anledning av kommunfullmäktiges beslut om budgetramar.

Samtliga nämnder har genomfört ovanstående uppdrag och de uppdaterade verksamhetsplanerna finns på hemsidan <https://kommun.varnamo.se/budget2022>. Verksamhetsplanerna och nämndernas mål ska inte antas av kommunfullmäktige utan utgör en beskrivning av mål och verksamhet de kommande åren utifrån tilldelade budgetramar. Vid den tid när budgeten behandlades under våren 2021 var vissa fördelningar av budgetmedel inte kända. Nu är de genomförda i enlighet med beslut av kommunstyrelsen och/eller i enlighet med befintliga rutiner. Dessa förändringar är endast av ”teknisk” natur och påverkar inte de budgeterade resultaten utan är en omfördelning från tidigare avsatta medel för ändamålen till nämndernas budgetramar.

De ”tekniska” justeringar som genomförts är:

- Projekt ”Hälsosam uppväxt i Värnamo”, HUV, har fördelats ut till nämnderna.
- Fördelning av budgetkompensation för de lönejusteringar som genomförts under avtalsrörelsen 2021.
- Överföring av löneökningskompensation från kostverksamheten och bemanning till internkunderna.
- Justering kapitaltjänstkostnader kostverksamheten och bemanning mellan internkunder.
- Fördelning ökade kostnader för IT-schablonen till följd av införande nytt HR system
- Fördelning av medel för justering av måltidspris. Från och med 2022 görs fördelningen direkt till berörd nämnd, tidigare har fördelningen först gjorts till Servicenämnden.
- Ändrad organisatorisk tillhörighet för Trygghetsservice, verksamheten flyttas från samhällsbyggnadsnämnden till omsorgsnämnden. Sbn §260-2021 och On §117-2021.

Forts.

Kf § 175 (forts)

Nämndernas verksamhetsplaner kommer slutligen uppdateras efter att beslut tagits avseende tekniska justeringar.

Svar på de övriga uppdrag som lämnades i samband med budgetbehandlingen av kommunfullmäktige i juni 2021 sker till kommunstyrelsen i särskilda ärenden från respektive nämnd. De genomförda justeringarna enligt ovan anmäls härmed till kommunstyrelsen och till kommunfullmäktige.

Kommunledningsförvaltningen föreslår i skrivelse 3 november 2021 kommunstyrelsen besluta
att godkänna informationen samt,
att överlämna ärendet till kommunfullmäktige som information.

Kommunstyrelsen beslutade 16 november 2021, § 391
att godkänna informationen samt,
att överlämna ärende till kommunfullmäktige som information.

Beslut skickas till:
Ekonomiavdelningen
Samtliga nämnder
Tekniska utskottet

§ 28 Dnr: SN.2022.11

Organisation och långsiktig uppbyggnad av kommunens IT- center

Beslut

Servicenämnden beslutar

att föreslå kommunstyrelsen besluta

att anta bifogad utredning som sin beskrivning avseende organisation och långsiktig uppbyggnad av kommunens IT-center

att hänskjuta beslut om finansiering för en projektledare och en verksamhetsinriktad arkitekt till budgetberedningen från och med 2023

att överlämna behov för ytterligare kompetensförstärkning enligt beskrivning inför budgetberedningen 2023

Paragrafen förklaras omedelbart justerad.

Ärendebeskrivning

I september 2020 beslutade kommunstyrelsen att ge servicenämnden i uppdrag att återkomma med en plan kring finansieringen för ett successivt uppbyggande av ett IT-center.

I februari 2021 beslutade kommunstyrelsen att ge servicenämnden i uppdrag att rekrytera en IT-centerchef initialt.

Beslut i kommunfullmäktige den 22 februari 2022 § 24 att flytta 1 850 000 kronor från investeringsbudgeten för projekt SN017, SN018 och SN038 till driftbudgeten för 2022 för förstärkning av strukturell kompetens exempelvis inom projektledning samt analys och design. Kommunstyrelsen beslutade 8 februari 2022 § 32 att överlämna ärendet avseende fortsatt finansiering till budgetberedningen inför budget 2023 samt att servicenämnden inför budgetarbetet 2023 återkommer med en beskrivning avseende organisation och långsiktig uppbyggnad av kommunens IT-center.

Remissvar ska lämnas 5 april 2022 till kommunstyrelsen.

Förslag till beslut

Serviceförvaltningen föreslår servicenämnden besluta

att anta bifogad utredning som sin beskrivning avseende organisation och långsiktig uppbyggnad av kommunens IT-center

att begära att kommunstyrelsen hänskjuter beslut om finansiering för en projektledare och en verksamhetsinriktad arkitekt till budgetberedningen från och med 2023

att överlämna behov för ytterligare kompetensförstärkning enligt beskrivning till kommunstyrelsen inför budgetberedningen 2023

Beslut skickas till:

Kommunledningsförvaltningen

Remissvar - beskrivning avseende organisation och långsiktig uppbyggnad av kommunens IT-center

Ärendebeskrivning

I september 2020 beslutade kommunstyrelsen att ge servicenämnden i uppdrag att återkomma med en plan kring finansieringen för ett successivt uppbyggande av ett IT-center.

I februari 2021 beslutade kommunstyrelsen att ge servicenämnden i uppdrag att rekrytera en IT-centerchef initialt.

Beslut i kommunfullmäktige den 22 februari 2022 § 24 att flytta 1 850 000 kronor från investeringsbudgeten för projekt SN017, SN018 och SN038 till driftbudgeten för 2022 för förstärkning av strukturell kompetens exempelvis inom projektledning samt analys och design.

Kommunstyrelsen beslutade 8 februari 2022 § 32 att överlämna ärendet avseende fortsatt finansiering till budgetberedningen inför budget 2023 samt att servicenämnden inför budgetarbetet 2023 återkommer med en beskrivning avseende organisation och långsiktig uppbyggnad av kommunens IT-center.

Remissvar ska lämnas 5 april 2022 till kommunstyrelsen.

Beslutsförslag

Serviceförvaltningen föreslår servicenämnden besluta

att anta bifogad utredning som sin beskrivning avseende organisation och långsiktig uppbyggnad av kommunens IT-center

att begära att kommunstyrelsen hänskjuter beslut om finansiering för en projektledare och en verksamhetsinriktad arkitekt från och med 2023

att överlämna behov för ytterligare kompensförstärkning enligt beskrivning till kommunstyrelsen inför budgetberedningen 2023

Serviceförvaltningen

Servicenämnden

Dnr: SN.2022.11

att överlämna skrivelsen till kommunstyrelsen för vidare hantering som helhet inför budgetberedningen.

Anne-Mette Rønning
IT centerchef

Annelie Andersson
Förvaltningschef

Utredning

Bakgrund

I augusti 2019 antog kommunfullmäktige ”Plan för centrala strategier för digitalisering”. Denna plan definierar och beskriver Värnamo kommuns centrala strategier för att stödja verksamheternas förmåga att utnyttja digitaliseringens möjligheter.

Servicenämnden fick i uppdrag att ta fram en åtgärdsplan för stabila tekniska förutsättningar för digitalisering. Planen kompletterades med en omvärldsanalys med beskrivning av möjliga samverkansområden i GGVV, i länet och nationellt.

Kommunstyrelsen beslutade därefter att ge kommunledningsförvaltningen i uppdrag att fortsätta utredningsarbetet med ett eventuellt IT-center.

I september 2020 beslutade kommunstyrelsen att ge servicenämnden i uppdrag att återkomma med en plan kring finansieringen för ett successivt uppbyggande av ett IT-center.

I februari 2021 beslutade kommunstyrelsen att ge servicenämnden i uppdrag att rekrytera en it-centerchef initialt.

Beslut i Kommunfullmäktige att flytta 1 850 000 kronor från investeringsbudgeten för projekt SN017, SN018 och SN038 till driftbudgeten för 2022 för förstärkning av strukturell kompetens exempelvis inom projektledning samt analys och design.

Kommunstyrelsen beslutade 8 februari 2022 § 32 att överlämna ärendet avseende fortsatt finansiering till budgetberedningen inför budget 2023 samt att servicenämnden inför budgetarbetet 2023 återkommer med en beskrivning avseende organisation och långsiktig uppbyggnad av kommunens IT-center.

I utredningen beskrivs därför mål, förväntningar och krav till ett nav för digitalisering. Läget är att utvecklingen och verksamheternas behov för stöd är större och går fortare än det som antogs när nämnden rekommenderade att etablera och bygga upp ett IT-center över en 5–8 års period.

Det behövs att intensivera byggandet av IT-center, och beslutsunderlaget innehåller därför en beskrivning av aktuell

kompetens samt förutsättningar från och med 2023 samt en prognos för 2024.

Att ha en stomme med kärnkompetens för verksamhetsutveckling och IT-drift inom Värnamo kommun, är centralt för att ta självständiga och medvetna beslut samt undvika för stora beroenden till leverantörer. Samtidigt är det en del av IT-centerchefens uppdrag att söka kostnadseffektiv kompetensförsörjning och samverkan inom regionen och nationellt, för sannolikt krävs betydliga insatser i form av investeringar och specialistkompetens framöver för att nå Värnamo kommuns mål genom digitalisering.

Mål, förväntningar och krav

Värnamo kommun vill vara den mänskliga tillväxtkommunen; leva vår värdegrund och att bygga framtiden på hållbarhet, attraktivitet, trygghet och tillväxt.

2035 ska Värnamo kommun präglas av 40 000 nöjda invånare/medborgare som har valt att flytta till/stanna i Värnamo Kommun och som deltar aktivt i att skapa en framtidsinriktad Värnamo Stad och levande landsbygd.

Teknologi är en central och övergripande förändringskraft som det är viktigt att dra fördel av för att arbeta med denna ambition och konkreta målområden.

Demografiska utmaningar som ökande press på välfärdssystem och kompetensförsörjning förväntas bli löst med digitalisering.

Inom hållbarhet förväntas ny teknik spela en mycket viktig roll, både för att begränsa och för att hantera effekterna av klimatförändringarna.

Medborgare är en viktig kravställare till utvecklingen. Att bli vald som kommun utifrån attraktivitet inklusive ge möjligheter för att växa som människa, handlar sannolikt om att ta position och lyckas med att använda ny teknik och digitalisering. Ett exempel är Familjen Helsingborg som arbetar för det bäst tänkbara smarta samhället som även inkluderar hållbar landsbygd och smarta byar.

Enligt befintlig plan för centrala strategier för digitalisering, ska digitaliseringen ske i kommunens verksamheter, och respektive nämnd och förvaltning styr och ansvarar för att den egna verksamheten tar tillvara de möjligheter digitaliseringen erbjuder och möter de utmaningar som den innebär.

I Servicenämndens uppdrag ingår att stödja verksamheterna, respektive nämnder och förvaltningar med att nå sina mål med hjälp av digitalisering.

Det är centralt att skapa en plattform för utveckling genom

- Stabila tekniska förutsättningar
- Styrning för realisering av nytta och frigörande av resurser för utveckling
- Digital delaktighet och kompetensförsörjning

För att möta verksamheternas krav och förväntningar till stöd, har Servicenämnden initierat en transformation av IT-avdelningen till ett IT-center som ska vara navet i verksamheternas digitaliseringsutmaningar.

Krav och förväntningar till ett nav

Ett nav förväntas säkerställa styrning och samordning av Värnamo kommuns digitaliseringsinitiativ utifrån en övergripande strategi.

Det förväntas en kostnadseffektiv styrningsmodell för utveckling och förvaltning av IT-lösningar, som ska säkerställa prioritering utifrån nytta och stöd på effekthemtagning, så Värnamo kommun får bästa nytta på våra investeringar.

Navet förväntas även ha nödvändig specialistkompetens för att stödja verksamheterna i rollen som beställare. En professionell beställare gör medvetna val, har följsamhet till lagkrav, gör kravanalys utifrån behov och arbetsprocesser, tar fram teststrategier och verifierar kritiska användarfall inför accept av leveranser från leverantörer.

I navet ska verksamheterna få stöd inför beslut om nya lösningar och/eller utvecklingsleveranser, exempelvis

- att undersöka och ta reda på kvalitetsattributen - krav till

prestanda, tillgänglighet, testbarhet, användbarhet,
modifierbarhet

-att bedöma realiserbarhet - hur realistisk är lösningen inklusive
risk- och kompetensbedömning

-att verifiera om kraven uppfylls och om lösningen kommer att ge
de eftersträvande effekter

-att estimerar till grund för ekonomiska beräkningar som underlag
för att värdera en insats

- att beskriva konsekvenser i relation Värnamo kommuns IT-miljö
som risker i relation personlig integritet och grad av
leverantörsberoende.

Navet förväntas även ha kompetens att stödja pålitliga
leveranser och effektivt införande av nya lösningar och
utvecklingsleveranser.

I ett nav krävs även specialistkompetens som kan framtidssäkra
med en arkitektur utifrån helhetsperspektiv, och att arkitekturen
är anpassningsbar för ny teknik samt strategier och behov inom
verksamheter, respektive nämnder och förvaltningar.

I tillägg förväntas en IT-drift som har ett effektivt arbetssätt och
som genom en digital infrastruktur och en bra digital arbetsplats
säkerställer stabila tekniska förutsättningar för att bidra till att
verksamheterna kan nå de effekter som efterfrågas.

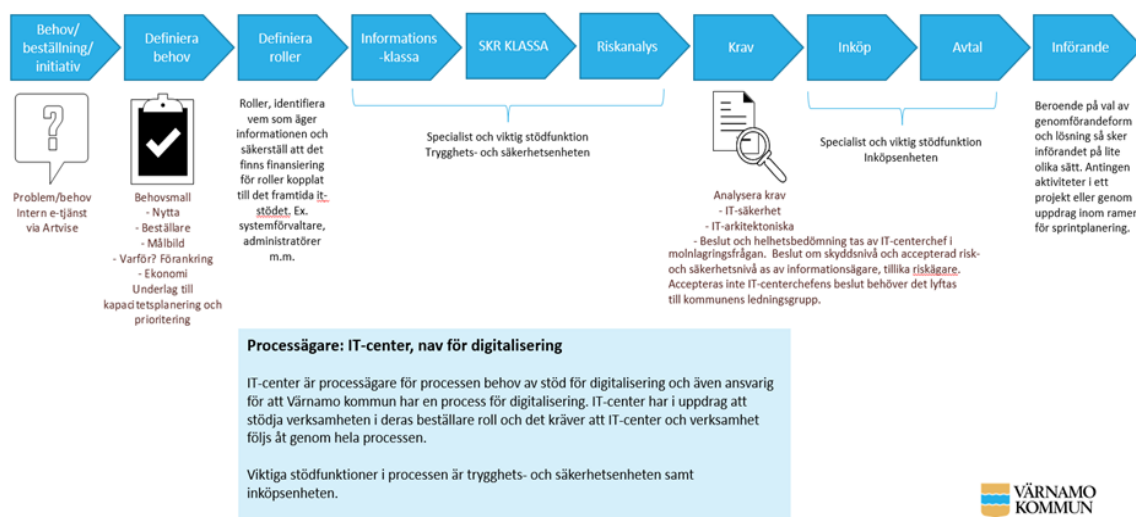
Var är vi nu?

Inom IT-center är det påbörjat ett mer strukturerat och smidigt
arbetssätt inspirerat av lean och agila principer. Kontinuerligt
tränas IT-medarbetarna i att prioritera beställningar och
aktiviteter utifrån verksamhetsnytta samt att säkra upp för
pålitliga leveranser. Parallellt för att få mer kraft på uppdrag
och aktiviteter för utveckling har IT-center vidareutvecklat en
IT-tekniker till en roll som projekt-/uppdragsledare.

Som en del i arbetet med att skapa en plattform för utveckling,
har IT-center tagit fram en process för behov av stöd för
digitalisering samt en e-tjänst för beställning. Det förväntas att

verksamheter och IT-center ska gå i takt som vill ge kraft i kommunens utvecklingsprocesser. En gemensam process stödjer även att träna tillsammans på att prioritera utifrån nytta så kommunens resurser används på bästa möjliga sätt, även för att förbereda för förändringsledning och effekthemtagning. Processen bygger på att initiera utifrån behov och inte systemingång samt att kravställa utifrån mål och det som efterfrågas.

Behov av stöd för digitalisering

Det är även under etablering kvartalsvisa dialogmöten med förvaltningarna i relation strategisk styrning och dialog för behovsdrivna leveranser. Önskad effekt är att förvaltningarnas och IT-centers prioriteringar kring leveranser blir sammanfallande. Strategisk portföljstyrning med prioritering utifrån nytta vill vara centralt.

Det är rekryterat en IT driftchef (anställningsdatum 1 augusti 2022) som ska ha övergripande ansvar för IT-driftsmiljö och support samt ansvarar för att försörja med IT-teknikerkompetens till utveckling.

Enligt beslut är en projektledare från utvecklingsenheten överförd till IT-center. I rollen ingår dels att ge stöd för

strategisk styrning av utveckling och förvaltning, dels projektledning på strategiska initiativ.

Under hösten 2021 omprioriterades uppdrag för projektledare samt att det blev tillfört temporärt en extern projektledare/konsult för att stödja med att kvalitetssäkra inför flytt av tre verksamhetskritiska system till molntjänster.

Enligt kommunstyrelsens beslut är GIS-verksamheten integrerat i IT-center och ingår i servicenämndens ansvar från och med den 1 januari 2022. Som en konsekvens har servicenämnden fått ett ansvar för de övergripande besluten beträffande Geografisk Informationssystem. Som systemägare har nämnden bland annat det yttersta ansvaret för systemet och att det uppfyller fastställda lagar, policy och riktlinjer. Ansvaret omfattar även planer för utveckling och förvaltning samt effekthemtagning.

IT-centerchef har återupptagit ett mer aktivt deltagande i Digitaliseringsrådet som ska vara en gemensam kraft för att realisera regional utvecklingsstrategi. Det vill vara centralt att söka kostnadseffektiva samverkansmodeller som metod för att nå Värnamo kommuns mål genom digitalisering.

Förutsättningar från och med 2023

Utvecklingen och verksamheternas behov för stöd är större och går fortare än det som antogs när nämnden rekommenderades att etablera och bygga upp ett IT-center över en period av 5–8 år. Utifrån uppdraget att vara ett nav för digitalisering samt stöd för verksamheterna, behövs därför byggandet av IT-center intensifieras med aktuell kompetens och successivt utöka kapacitet utifrån verksamheternas behov. Att hitta kostnadseffektiva samverkansmodeller som verktyg för att nå Värnamo kommuns mål genom digitalisering, vill vara centralt framöver.

Digitaliseringsresan kommer att kräva specialistkompetens. I tillägg till strukturell kompetens inom projektledning och arkitektur, kommer IT-center även att behöva kompetens inom kravanalys och test/kvalitetssäkring för att stödja verksamheterna i att nå sina mål med digitalisering.

- **Projektledare** som ska koordinera och säkra goda förutsättningar för leveranser som stödjer verksamhetsmål

Serviceförvaltningen

Servicenämnden

Dnr: SN.2022.11

- **Verksamhetsinriktad arkitekt** som förstår verksamhetsmål som ska stödja med undersökningar av krav och bedömningar av lösningar samt säkra en helhetlig anpassningsbar arkitektur för ny teknik samt för strategier och behov inom förvaltningarnas verksamheter
- **Kravanalytiker** som förstår hur verksamheter fungerar och ska hjälpa till med att analysera processer och ta fram krav på system
- **Testledare** som utifrån sin förmåga att se helheten kan avgöra vad som behöver testas och även se till att tester genomförs

Samtliga roller är beroende av nämndernas verksamhetsplaner och omfattning av prioriterade initiativ inom förvaltningarnas verksamheter.

I nuläget utifrån verksamheternas behov förutsätter servicenämnden permanent finansiering för projektledning och arkitektur från och med 2023, där nämnden för 2022 har fått omdisponering av investeringsmedel.

Samhällets sårbarhet ökar i takt med ett ökande hotbild inom IT-säkerhet. Digitalisering samt att vara uppkopplad och ihopkopplad, medför ökad sårbarhet och en hög risk för stora ekonomiska konsekvenser, förtroendebrist samt betydliga verksamhetsstörningar. Med rådande läge, ställs det höga krav på IT-säkerhetsarbetet.

Servicenämnden förutsätter därför permanent finansiering från och med 2023 för en resurs inom IT-säkerhet.

I takt med digitalisering av samhället växer verksamheternas användande av molntjänster och utlokalisering av IT-lösningar. Det påverkar komplexiteten och kommer göra det resurskrävande att uppnå stabila tekniska förutsättningar där IT har ett helhetsansvar. Nya effektiva strukturer behövs för integrationer och bygga en plattform som gör att kommunen undviker att bli låst till leverantören.

Servicenämnden förutsätter permanent finansiering för att förstärka digital infrastruktur med en resurs från och med 2023.

Förvaltningar efterfrågar mer kring det dagliga stödet i takt med ökad digitalisering. *Utifrån helhetstänk för kvalitet på leveranser, support och service förutsätter servicenämnden finansiering för en permanent förstärkning av IT-supportkedjan med en resurs från och med 2023.*

Om förstärkning inom strukturell kompetens inte prioriteras, har servicenämnden och IT-center inte förutsättningar för att stödja verksamheterna i rollen som beställare utifrån vad som kommer att krävas. Ej heller att bidra med att säkra helhet, driftsstabila och anpassningsbara lösningar för ny teknik och eftersträvan efter effekter. Konsekvensen kan även bli att Värnamo kommun går framtiden till mötes med ett stuprörstänk och att det i vissa lägen blir

Serviceförvaltningen

Servicenämnden

Dnr: SN.2022.11

leverantören som styr. Risken finns att kommunen får svårt för nödvändig styrning för att få bästa nytta på stora investeringar.

Om Värnamo kommun inte prioriterar förstärkning inom säkerhet, drift och support, kommer kommunen sannolikt inte att uppnå en plattform för framtidsinriktad och stabila lösningar. Befintliga och framtida digitaliseringsutveckling kan komma att bromsas upp. En vidare utveckling utifrån en bristande IT-plattform medför att kommunen bygger lösningar med oacceptabel risk. Exempelvis risk för stora verksamhetsstörningar, stora ekonomiska åtgärder, förtroendebrist och med beroende till leverantörer. Det finns även risk för att medarbetare använder sin energi på att lösa ”här och nu”-frågor i stället för att jobba för långsiktighet i kommunens uppdrag med ”människan i centrum”.

Prognos permanent kompetensförstärkning

Kompetens	Behov	2023	2024
1 Projektledare *)	Digitalisering/Verksamhetsutveckling	X	
1 arkitekt *)	Digitalisering/Verksamhetsutveckling	X	
1 IT-säkerhet	Digitalisering/reducera säkerhetsrisk	X	
1 Infrastruktur	Digitalisering/säkerställa integrationer	X	
1 Supporttekniker	Digitalisering/hjälp och stöd	X	
1 Kravanalytiker	Digitalisering/Verksamhetsutveckling		X
1 Testledare	Digitalisering/Verksamhetsutveckling		X

*) Ingår i omdisponering av investeringsmedel för 2022.

§ 24 Dnr: KS.2021.634

Överföring av investeringsbudgeten till driftbudgeten för IT- center

Beslut

Kommunfullmäktige beslutar

att flytta 1 850 000 kronor från investeringsbudgeten för projekt SN017, SN018 och SN038 till driftbudgeten för 2022.

Ärendebeskrivning

I augusti 2019 antog kommunfullmäktige ”Plan för centrala strategier för digitalisering”. Denna plan definierade och beskrev Värnamo kommuns centrala strategier för att stödja verksamheternas förmåga att utnyttja digitaliseringens möjligheter.

I september 2020 beslutade kommunstyrelsen att ge servicenämnden i uppdrag att återkomma med en plan kring finansieringen för ett successivt uppbyggande av ett IT-center. Förslaget var initialt att anställa en IT-centerchef och detta är nu gjort.

IT-centerchefen har under hösten 2021 träffat kommunens alla förvaltningar för att lyssna in vilka behov som finns. Det kan konstateras att inledningsvis krävs omedelbart stöd i projektledning för implementering av tre mycket omfattande verksamhetssystem. För två av dessa projekt har en extern konsult upphandlats under ett antal månader för konsultmedel som IT-center förfogar över. Därutöver har IT-center internt bemannat upp det tredje implementeringsprojektet med befintlig personal.

I IT-centrets uppdrag ingår att bygga stabila tekniska lösningar utifrån framlagda behov från förvaltningarna. För att stödja verksamhetsutvecklingen med hög effekt och med mest nytta, krävs förstärkning av strukturell kompetens exempelvis inom projektledning och analys och design.

Forts.

Ks § 24 (forts)

Budgetmedel för dessa insatser finns i investeringsprojekt SN017 projektnummer 141010 *Bra digital arbetsplats* – 850 000 kr, SN018 projektnummer 141020 *Stabil och pålitlig leverans av system och tjänster* – 500 000 kr och SN038 projektnummer saknas *Innovation och verksamhetsutveckling*, start först under 2022 – 500 000 kr. Sammanlagt 1 850 000 kronor under året 2022.

För att möta verksamheternas behov under 2022 föreslås därför att 1 850 000 kronor omförs från investeringsprojekten SN017, SN018 och SN038 till driftbudgeten.

Servicenämnden beslutade 15 december 2021, § 109

- att hos kommunstyrelsen begära att få flytta medel motsvarande 1 850 000 kronor från investeringsbudgeten för projekt SN017, SN018 och SN038 till driftbudgeten för 2022
- att överlämna ärendet avseende fortsatt finansiering till budgetberedningen 2023
- att inför budgetarbetet 2023 återkomma med en beskrivning avseende organisation och långsiktig uppbyggnad av kommunens IT-center.

Kommunstyrelsen har diskuterat ärende 18 januari 2022, § 17.

Kommunstyrelsen beslutade 8 februari 2022 § 32

- att föreslå kommunfullmäktige besluta
- att flytta 1 850 000 kronor från investeringsbudgeten förprojekt SN017, SN018 och SN038 till driftbudgeten för 2022.

Kommunstyrelsen beslutade 8 februari 2022 § 32

- att överlämna ärendet avseende fortsatt finansiering till budgetberedningen inför budget 2023 samt
- att servicenämnden inför budgetarbetet 2023 återkommer med en beskrivning avseende organisation och långsiktig uppbyggnad av kommunens IT-center.

Beslut skickas till:
Serviceförvaltningen
Ekonomiavdelningen

§ 32 Dnr: KS.2021.634

Överföring av investeringsbudgeten till driftbudgeten för IT- center

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta

att flytta 1 850 000 kronor från investeringsbudgeten för projekt SN017, SN018 och SN038 till driftbudgeten för 2022.

Kommunstyrelsen beslutar

att överlämna ärendet avseende fortsatt finansiering till budgetberedningen inför budget 2023 samt

att servicenämnden inför budgetarbetet 2023 återkommer med en beskrivning avseende organisation och långsiktig uppbyggnad av kommunens IT-center.

Ärendebeskrivning

I augusti 2019 antog kommunfullmäktige ”Plan för centrala strategier för digitalisering”. Denna plan definierade och beskrev Värnamo kommuns centrala strategier för att stödja verksamheternas förmåga att utnyttja digitaliseringens möjligheter.

I september 2020 beslutade kommunstyrelsen att ge servicenämnden i uppdrag att återkomma med en plan kring finansieringen för ett successivt uppbyggande av ett IT-center. Förslaget var initialt att anställa en IT-centerchef och detta är nu gjort.

IT-centerchefen har under hösten 2021 träffat kommunens alla förvaltningar för att lyssna in vilka behov som finns. Det kan konstateras att inledningsvis krävs omedelbart stöd i projektledning för implementering av tre mycket omfattande verksamhetssystem. För två av dessa projekt har en extern konsult upphandlats under ett antal månader för konsultmedel som IT-center förfogar över. Därutöver har IT-center internt bemannat upp det tredje implementeringsprojektet med befintlig personal.

I IT-centrets uppdrag ingår att bygga stabila tekniska lösningar utifrån framlagda behov från förvaltningarna. För att stödja verksamhetsutvecklingen med hög effekt och med mest nytta, krävs förstärkning av strukturell kompetens exempelvis inom projektledning och analys och design.

Forts.

Ks § 32 (forts)

Budgetmedel för dessa insatser finns i investeringsprojekt SN017 projektnummer 141010 *Bra digital arbetsplats* – 850 000 kr, SN018 projektnummer 141020 *Stabil och pålitlig leverans av system och tjänster* – 500 000 kr och SN038 projektnummer saknas *Innovation och verksamhetsutveckling*, start först under 2022 – 500 000 kr. Sammanlagt 1 850 000 kronor under året 2022.

För att möta verksamheternas behov under 2022 föreslås därför att 1 850 000 kronor omförs från investeringsprojekten SN017, SN018 och SN038 till driftbudgeten.

Servicenämnden beslutade 15 december 2021, § 109

- att hos kommunstyrelsen begära att få flytta medel motsvarande 1 850 000 kronor från investeringsbudgeten för projekt SN017, SN018 och SN038 till driftbudgeten för 2022
- att överlämna ärendet avseende fortsatt finansiering till budgetberedningen 2023
- att inför budgetarbetet 2023 återkomma med en beskrivning avseende organisation och långsiktig uppbyggnad av kommunens IT-center.

Kommunstyrelsen har diskuterat ärende 18 januari 2022, § 17.

Beslut skickas till:
Servicenämnden

Begränsning i uttag ur resultatfonder 2022

Ärendebeskrivning

Enligt Reglemente för nämndernas resultatfonder antaget av kommunfullmäktige 2014-03-27, §69, kan nämnderna själva besluta att lyfta medel ur sina resultatfonder. Den årliga maximala uttagsnivån varierar mellan 500 000 kronor och 3 000 000 kronor beroende på nämndens storlek enligt erhållen nettoårsbudget.

Kommunstyrelsen har möjlighet att då prognoser/budget visar lägre resultat än det övergripande ekonomiska målet för det enskilda året besluta om lägre nivåer än de som annars gäller.

Med anledning av det osäkra ekonomiska läget till följd av kriget i Ukraina, med ökade kostnader på framförallt drivmedel, bränsle och livsmedel föreslås att nämnderna tills vidare under 2022 inte får lyfta några medel ur sina resultatfonder utan kommunstyrelsens godkännande.

Beslutsförslag

Kommunledningsförvaltningen föreslår kommunstyrelsen besluta

Att nämnderna under 2022 inte får lyfta medel ur sina resultatfonder utan godkännande av kommunstyrelsen.

Johanna Svensson
Ekonomichef

Ulf Svensson
Kommundirektör

Åtgärdsplan för Värnamo kommuns miljöarbete 2021

Ärendebeskrivning

Som en uppföljning av Plan för Värnamo kommuns miljöarbete görs varje år en miljöredovisning. Redovisningen ger en bild av hur långt vi kommit i genomförandet av åtgärdsplanen för 2021 och indikatorer.

Beslutsförslag

Kommunledningsförvaltningen föreslår kommunstyrelsen besluta

Att godkänna miljöredovisningen för 2021

Martina Palm
Miljöstrateg

Ulf Svensson
Kommundirektör

Redovisning av Värnamo kommuns miljöarbete 2021

Datum: 2022-04-05

Dokumentet gäller för: Kommunstyrelsen och kommunens nämnder och utskott

Dokumentansvarig: Miljöstrateg, Kommunledningsförvaltningen

Värnamo kommunorganisations klimatpåverkan

Varje år följer Värnamo kommun upp sin organisations klimatpåverkan genom ett verktyg framtaget av Klimatrådet i Jönköpings län. Uppföljningsmetoden bygger på de utsläppskategorier som enklast går att ta fram beräkningsunderlag för:

- Uppvärmning, elanvändning och övrig användning av fossilt bränsle
- Personresor med egna fordon, personalens fordon samt vissa köpta resor (flyg, hyrbil)

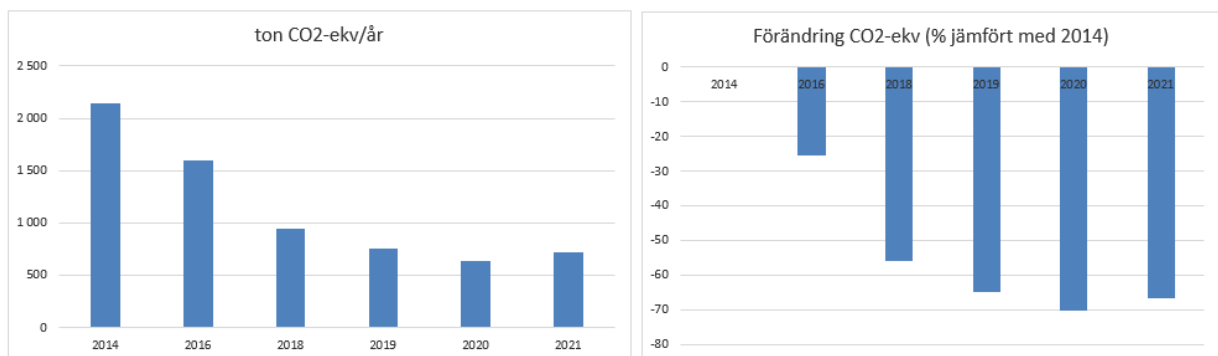
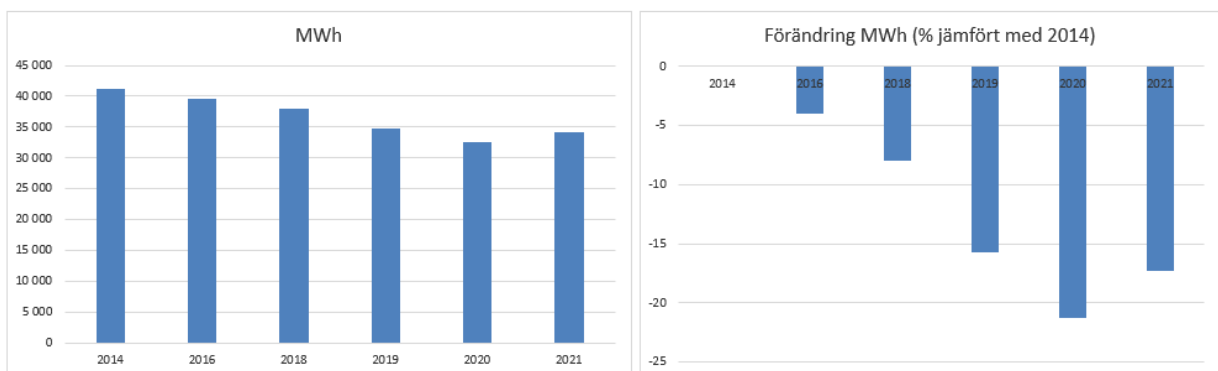
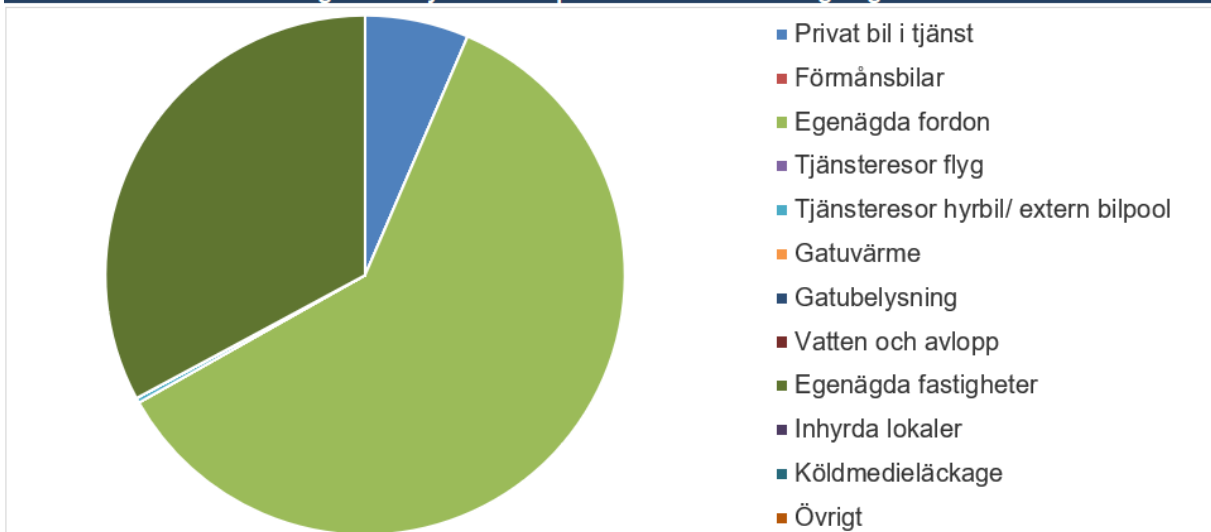
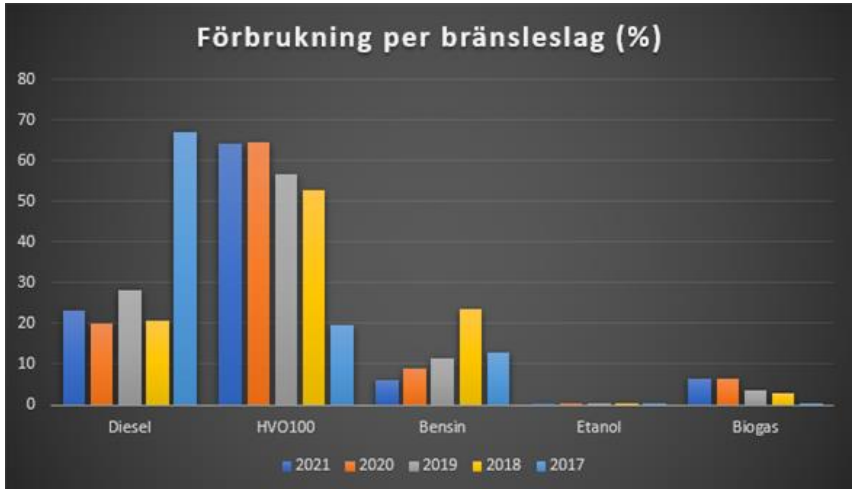

Illustration - underlag för analys av vilka poster som är mest angelägna att reducera - 2020

Indikatorer

Minskad klimatpåverkan

SEKOM 1a: Koldioxidutsläpp industri (ton/invånare)	2016 0,4 ton/inv	2017 0,3 ton/inv	2018 0,3 ton/inv	2019 0,2 ton/inv																																					
SEKOM 1b: Koldioxidutsläpp övriga sektorer (ton/invånare)	2016 3,3 ton/inv	2017 3,4 ton/inv	2018 3,3 ton/inv	2019 3,2 ton/inv																																					
SEKOM 2: Antal resor med kollektivtrafik (resor/invånare)	2017 15 resor/inv.	2018 17 resor/inv.	2019 16 resor/inv.	2020* 8,5 resor/inv.	2021** 6 resor/inv.																																				
SEKOM 3: Andel förnybara bränslen i kollektivtrafiken (%)	2017 67%	2018 63%	2019 60 %	2020 63 %	2021 94% %																																				
SEKOM 9: Andel förnybar och återvunnen energi i kommunala lokaler (%)	2017 99%	2018 99%	2019 99%	2020 99%	2021 99 %																																				
SEKOM 10a: Transportenergi för tjänsteresor med bil (kWh/årsarbetare)	2017 1230 Wh/åa	2018 754 Wh/åa	2019 828 kWh/åa	2020 723,8kWh/åa	2021 714,4kWh/åa																																				
SEKOM 10b: CO2-utsläpp från tjänsteresor med bil (ton/årsarbetare)	2017 0,31 ton/åa	2018 0,13 ton/åa	2019 0,14 ton/åa	2020 0,08ton/åa	2021 0,099ton/år																																				
Kolada: Andel miljöbilar i kommunorganisationen (%)	2017 41,2%	2018 42,2%	2019 41,3%	2020 44,7%																																					
Kolada: Andel miljöbilar i den geografiska kommunen (%)	2017 14,2%	2018 14,1%	2019 13,5%	2020 15,5%																																					
Värnamo Kommun: Energianvändning i kommunala byggnader (kWh/m2)	2017 183k kWh/m2	2018 175k kWh/m2	2019 161 kWh/m2	2020 155 kWh/m2	2021 153 kWh/m2																																				
Värnamo Kommun: Antal körda km i tjänst med egen bil (km/årsarbetare) exkl. 5	2017 157 km	2018 132 km	2019 143 km	2020 107 km	2021 95 km																																				
Värnamo Kommun: CO2-utsläpp från tjänsteresor med tåg (kg)	2017 1,01 kg	2018 1,05 kg	2019 1,1 kg	2020 0,4 kg	2021 0,3 kg																																				
Värnamo Kommun: Andel förbrukat bränsle per bränsleslag (%)	Förbrukning per bränsleslag (%) <table><caption>Data for Förbrukning per bränsleslag (%)</caption><thead><tr><th>Bränsleslag</th><th>2021</th><th>2020</th><th>2019</th><th>2018</th><th>2017</th></tr></thead><tbody><tr><td>Diesel</td><td>23%</td><td>20%</td><td>28%</td><td>20%</td><td>23%</td></tr><tr><td>HVO100</td><td>67%</td><td>64%</td><td>65%</td><td>56%</td><td>53%</td></tr><tr><td>Bensin</td><td>19%</td><td>23%</td><td>11%</td><td>8%</td><td>12%</td></tr><tr><td>Etanol</td><td>1%</td><td>1%</td><td>1%</td><td>1%</td><td>1%</td></tr><tr><td>Biogas</td><td>6%</td><td>6%</td><td>4%</td><td>3%</td><td>3%</td></tr></tbody></table>					Bränsleslag	2021	2020	2019	2018	2017	Diesel	23%	20%	28%	20%	23%	HVO100	67%	64%	65%	56%	53%	Bensin	19%	23%	11%	8%	12%	Etanol	1%	1%	1%	1%	1%	Biogas	6%	6%	4%	3%	3%
Bränsleslag	2021	2020	2019	2018	2017																																				
Diesel	23%	20%	28%	20%	23%																																				
HVO100	67%	64%	65%	56%	53%																																				
Bensin	19%	23%	11%	8%	12%																																				
Etanol	1%	1%	1%	1%	1%																																				
Biogas	6%	6%	4%	3%	3%																																				

* Allt resande är troligen inte registrerat samt resandeminskning till följd av pandemin.

* Under 2021 bytte Länstrafiken biljettsystem vilket påverkar resandesiffrorna. Även pandemin påverkar resandesiffrorna under 2021.

Hållbar bebyggd miljö

SEKOM 4: Andel ekologiskt odlad åkermark (%)	2017 11,1 %	2018 10,7 %	2019 13%	2020 14,7%	
SEKOM 5: Andel miljöcertifierad skog (%)	2013 41%		2017 52%		
SEKOM 6: Andel skyddad natur (%)	2017 2,7	2018 2,7	2019 2,7	2020 2,7	
SEKOM 8a: Årsmedelhalt av bly i avloppsslammet (mg/kg TS)	2017 14,7 mg/kg	2018 13,7 mg/kg	2019 18,3 mg/kg	2020 15,3 mg/kg	
SEKOM 8b: Årsmedelhalt av kadmium i avloppsslammet (mg/kg TS)	2017 0.84 mg/kg	2018 0,82 mg/kg	2019 0,74 mg/kg	2020 0,96 mg/kg	
SEKOM 8c: Årsmedelhalt av kvicksilver i avloppsslammet (mg/kg TS)	2017 0.53 mg/kg	2018 0,71mg/kg	2019 0,57 mg/kg	2020 0,51 mg/kg	
SEKOM 12: Andel miljöcertifierade skolor (%)	2017 5%	2018 5%	2019 6%	2020 6%	2021 9%

Ansvarsfull resurshantering

SEKOM 11: Andel ekologiska livsmedel i den kommunala organisationen under hela året (%)		2017 Tot. 13% kost 18%	2018 Tot 18% kost 24%	2019 Tot 21% kost 24%	2020 Tot 21% kost 24%	2021 Tot 23% kost 25%	
SEKOM 7: Total mängd insamlat hushållsavfall (kg/invånare)		2017 411 kg	2018 444 kg	2019 428 kg	2020 485 kg		
Kolada: Andel återvunnet material av hushållsavfall (%)		2017 26 %	2018 36 %	2019 29 %	2020 32 %		
Kolada: Insamlat grovavfall, kg/person		2017 127 kg	2018 167 kg	2019 164 kg	2020 223 kg		
Värnamo kommun: Effekt som facklas av rötgasen på reningsverket Påslund (kWh)		2018 1 298 497 kWh	2019 1 351 850 kWh	2020 1 602 970 Wh	2021 1 683 432 Wh		
Värnamo kommun: Andel fairtrade-märkta produkter (%)	Produktgrupp	2016 89%	2017 82%	2018 84%	2019 96%	2020 96%	2021 99%
	Kaffe	2%	6%	38%	62%	89%	76%
	Te	95%	73%	84%	79%	77%	96%
	Bananer	17%	2%	8%	87%	97%	99%
Värnamo kommun: Matsvinn som uppkommer i Service- och omsorgsförvaltningarnas kök (%)		2017 13 %	2018 11 %	2019 10 %	2020 8 %	2021 7%	
Värnamo kommun: Vattenanvändning i kommunala byggnader (l/m2)		2017 421 l/m2	2018 383 l/m2	2019 437 l/m2	2020 451 l/m2	2021 387 l/m2	

Kunskap och engagemang

Kolada: Medborgarundersökningen Nöjd MedborgarIndex – Miljöarbete	2017 56	2019 57	2021
Kolada: Medborgarundersökningen- Kommunens arbete att minska miljö/klimatpåverkan i egna verksamheter är bra, andel (%)			71.2
Kolada: Medborgarundersökningen - Info från kommunen om vad enskilda kan göra för att minska sin miljö/klimatpåverkan fungerar bra, andel (%)			67.1

Aktuell hållbarhets kommunranking ”Sveriges miljöbästa kommun”

Aktuell Hållbarhet ges ut av Bonnier Business Media och är Sveriges största tidning som rapporterar om miljö- och klimatfrågor samt hållbar utveckling. Varje år gör de en ranking och utser Sveriges miljöbästa kommun.

Värnamo kommuns placering 2021:

Hela listan: 105 av 290

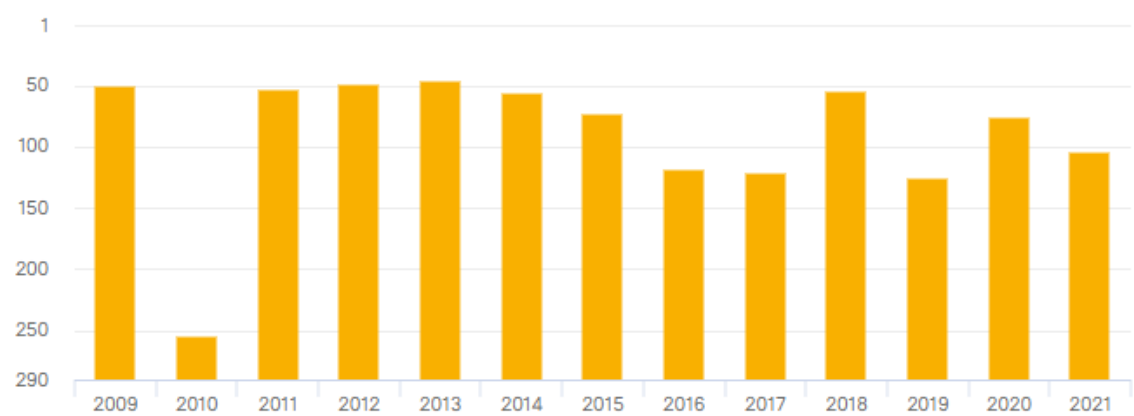
Kommungrupp: 37 av 136 ”mindre städer och landsbygdskommuner”

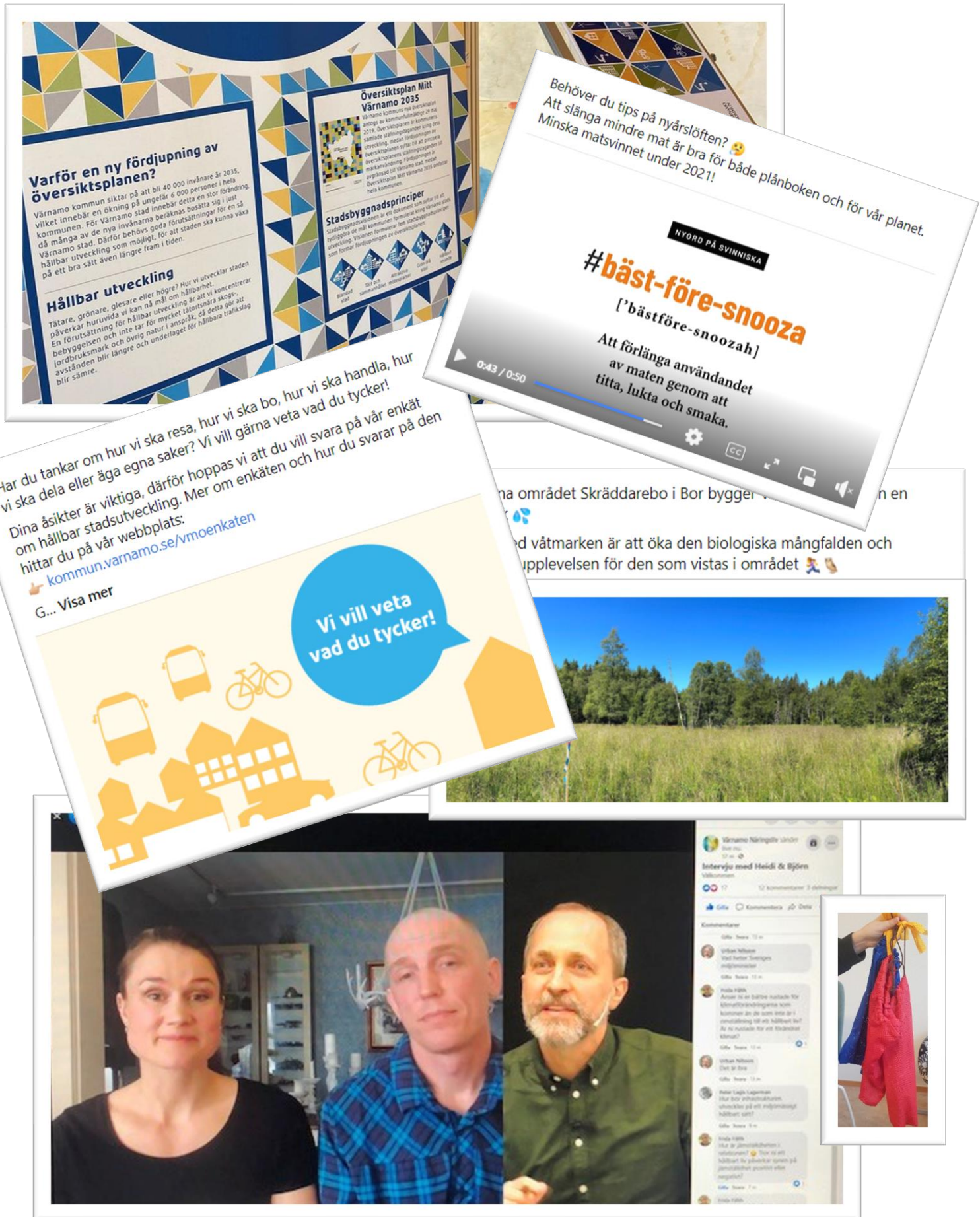
Länsplacering: 5 av 13 i Jönköpings län

Placering 2021 (av 290 kommuner)

Placering år för år

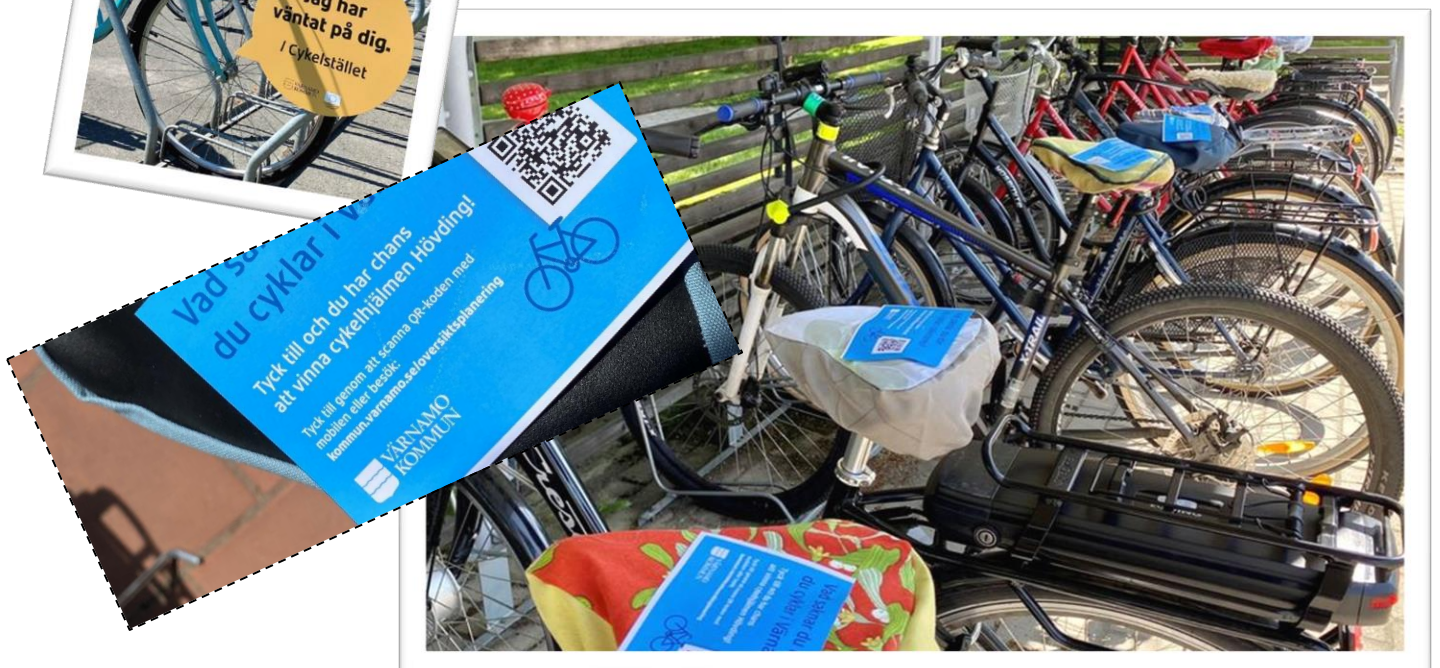

Gå på ordjakt - vinn elcykel! ♻️

Som en del av Klimatveckan arrangerar vi en ordjakt tillsammans med Värnamo Energi och Finnvedsbostäder. Så här gör du för att delta i ordjakten:

- 🔍 Hitta sex skyltar i antingen Bor, Forsheda eller Värnamo.
- 🔍 Anteckna det nyckelord som finns längst ner på varje skylt.
- 🔍 ... Visa mer

Åtgärder

Bedömning av miljöåtgärdsarbetet

I denna redovisning beskrivs och följs de åtgärder upp som är aktuella i Åtgärdsplan för Värnamo kommuns miljöarbete. Denna åtgärdsplan revideras och följs upp årligen i Hypergene.

I kolumnen för ansvarig står den nämnd som har huvudansvaret att genomföra åtgärden. Alla åtgärder bedöms av miljöstrategen i samråd med aktuella tjänstepersoner.

Bedömningen av genomförandegrad baseras på en fyrgradig skala enligt följande:

G: Genomförd eller i huvudsak genomförd alternativt pågående verksamhet

H: Genomförd till mer än hälften

P: Påbörjad men ännu inte genomförd till hälften

E: Ej påbörjad

De åtgärder vars rad är gråmarkerad saknar bedömning då någon annan aktör än kommunen är huvudansvarig för genomförande. Det är dock bra att veta vilken roll kommunen har i åtgärden.

De åtgärder som finns med i bedömningen är endast de som är aktuella för bedömningsåret, åtgärder från samma dokument med passerad tidsplan finns ej med. Åtgärder som bedöms som ej relevanta finns heller inte med. För att en åtgärd ska anses som ej relevant ska förutsättningarna för genomförandet ha ändrats.

Uppföljning av de åtgärder som härstammar från Länsstyrelsens åtgärdsprogram rapporteras även årligen till Länsstyrelsen av miljöstrategen i egenskap av miljömålssamordnare.

Åtgärderna har i detta dokument en referens till aktuellt åtgärdsprogram:

- [Grön handlingsplan](#)
- [Vattnets miljömål](#)
- [Hälsans miljömål](#)
- [Minskad klimatpåverkan](#)
- [Anpassning till ett förändrat klimat](#)

Genomförandegrad

År 2021	G	H	P	E	Total
Antal	14	7	13	11	45
Procent	31	15,5	29	24,5	100

Åtgärdsnamn	Ansvarig	Tidplan	Referens	Åtgärden i fulltext	Vägledning för bedömning	Bedömning (G, H, P, E,)	Kommentar
Checklista vid evenemang	Kommunstyrelsen	2018-2021		Vid nästa revidering av Policy för evenemangsstöd och sponsring ska en checklista för hållbarhet finnas med. Krav ska ställas på källsortering i de fall evenemangsbidrag ges.		E	
Översyn finanspolicy	Kommunstyrelsen	2019-2020		Revidera finanspolicyen med syftet att utesluta investeringar i bolag som producerar kol, olja och naturgas för att exkludera fossil energi i kapitalförvaltningen, likt riktlinjerna om etiska investeringar.		E	
Kontroll av informationskravet i reach	Kommunstyrelsen	2016-2021	Hälsans miljömål s.28	I kommunen genomförs ett projekt där informations-kravet i REACH testas. Under programperioden ska information för minst 20 varor från varje kommun samlas in i projektet. Information om produkter inom dessa områden ska efterfrågas: kläder, skor, elektronik, leksaker, hygien-artiklar. Kommunen kan genomföra åtgärden på olika sätt. Länsstyrelsen anpassar redan framtaget förfrågningsunderlag till länet. Detta kan användas av kommunerna under åtgärdens genomförande. De svar som erhålls skickas in till	G: Information om minst 20 varor har begärts in i kommunen. Detta kan antingen ske en gång under perioden eller för ett par varor varje år. Informationen är skickad till Länsstyrelsen.H: Information om mindre än 20 varor har begärts in.P: Projekt planeras att genomföras under året men är inte avslutat ännu.	P	Kontakt har tagits med FIGY men brist på intresse gör att åtgärden inte blivit gjord. Bättre chans för genomförande bedöms om åtgärden läggs på sommarjobbare, men samtidigt minskar nyttan/effekten.

Åtgärdsnamn	Ansvarig	Tidplan	Referens	Åtgärden i fulltext	Vägledning för bedömning	Bedömning (G, H, P, E,)	Kommentar
				Länsstyrelsens miljö- målssektariat för samman- ställning. Vid efterfrågan kan Länsstyrelsen hålla ett upptaktsmöte för att introducera åtgärden och samordna arbetet mellan kommunerna. Att få genomslag i media är en viktig del av åtgärden vilket innebär att kommunen ska tipsa media, minst en gång under programperioden, om projektet.			
Systematiskt arbete med klimat och energi	Kommunstyrelsen	2021- 2025	Minskad klimat- påverkan s.20	a) Beräkning och kartläggning av verksamhetens energianvändning och koldioxidutsläpp genom eget beräkningsverktyg eller det av klimatrådet framtagna beräkningsverktyget. b) Uppföljning årligen av följande tre punkter: o Utsläpp o Energianvändning o Andelen förnybar energi (köpt energi resp. producerad eller andelsägd anläggning) c) Analysera och identifiera verksamhetens klimat- och energiarbete, inklusive ta fram mål för verksamheten. d) Arbetet framåt dokumenteras i en handlingsplan eller annat styrande dokument som organisationen använder. Åtgärder från handlingsplanen	G: Organisationen har genomfört steg a-f under programperioden (eller motsvarande steg i annat system). H: Organisationen har genomfört steg a-d under programperioden (eller motsvarande steg i annat system). P: Organisationen har genomfört steg a-b under programperioden (eller motsvarande steg i annat system).	G	

Åtgärdsnamn	Ansvarig	Tidplan	Referens	Åtgärden i fulltext	Vägledning för bedömning	Bedömning (G, H, P, E,)	Kommentar
				prioriteras. e) Åtgärder genomförs. f) Sprida och samverka kring sina erfarenheter till exempel genom deltagande i klimatrådets organisation och arbetsgrupper.			
Hållbara investeringar	Kommunstyrelsen	2021-2026	Minskad klimat-påverkan s. 23	Samtliga kommuner fortsätter att delta i den kommunala ekonomichefsgruppen och därigenom öka sina kunskaper om "gröna investeringar".	Har vi deltagit?	G	Löpande översyn görs avseende möjlighet till gröna investeringar.
Fossilfria resor i organisationen	Kommunstyrelsen	2021-2027	Minskad klimat-påverkan s.26	Organisationen ska: 1. Genomföra en kartläggning. I den är det väsentligt att resvanor, organisationens fordonsflotta samt förutsättning för olika färdmedel och intresse/attityder ingår. 2. Ta fram egna mål/aktiviteter. Exempel på åtgärder återfinns i åtgärdsprogrammet. Åtgärder ska genomföras under programperioden. 3. Följa upp åtgärder årligen. Uppföljning av utsläpp sker i åtgärd 1 "Systematiskt arbete med klimat och energi".	G: Kartläggning finns. Två aktiviteter inom område "Styra" är genomförda och uppföljda. Minst två aktiviteter från övriga tre områden är genomförda och uppföljda. H: Kartläggning finns. Aktiviteter är påbörjade. P: Kartläggningen är genomförd och aktiviteterna valda. Uppföljning av utsläpp ska ske inom ramen för åtgärd 1, dvs inga ytterligare kvantitativa uppföljningsmetoder är nödvändiga.	G	En genomlysning av alla fordon har gjorts genom de elektroniska körjournalerna, där det går att se exakta start-stopp o.s.v. Körjournal tas fram till varje förvaltning årligen. Logistik har stenkoll på alla fordon och följer utbyteshierarkin. En undersökning bland chefer gjordes ang. cykel

Åtgärdsnamn	Ansvarig	Tidplan	Referens	Åtgärden i fulltext	Vägledning för bedömning	Bedömning (G, H, P, E,)	Kommentar
Fossilfri arbetspendling	Kommunstyrelsen	2021-2028	Minskad klimatpåverkan s.28	Organisationen ska: 1.Genomföra en kartläggning. I den är det väsentligt att medarbetarnas resvanor (färdmedelsfördelning, resträcka, utsläpp), intresse/attityder och förutsättning för olika färdmedel (inventering). 2. Ta fram egna mål/åtgärder. Exempel på åtgärder återfinns i åtgärdsprogrammet. Åtgärder ska genomföras under programperioden. 3. Följa upp åtgärder årligen.	G: Kartläggning finns. Minst två aktiviteter per område i tabellen är genomförda och uppföljda. H: Kartläggning finns. Aktiviteter är påbörjade. P: Kartläggningen är genomförd och aktiviteter är valda. Uppföljning av utsläpp ska ske inom ramen för åtgärd 1 ”Systematiskt arbete med klimat och energi”, d.v.s inga ytterligare kvantitativa uppföljningsmetoder är nödvändiga. Uppföljning av arbetspendling är tids- och kostnadskrävande, vart tredje år bedöms vara en lämplig miniminivå för uppföljning av arbetspendling.	P	Att genomföra en resvaneundersökning om alla anställdas arbetspendling är inte rimligt, istället har ett urval gjorts genom projektet Attract. Frivilliga har svarat på frågor om t.ex. färdmedel, resträcka och attityd. Åtgärden som planeras är att de ska få testa ett kollektivtrafikkort 20-resorskortet). Uppföljning genom Atract. Om testet anses lyckat finns möjligheten att införa kollektivtrafikkort på bruttolöneavdrag permanent. Årlig uppföljning blir då möjlig. Övriga åtgärder som planeras är kommunikationsinsatser och bättre cykel-parkeringar.
Minskad klimatpåverkan från byggnader	Kommunstyrelsen	2021-2032	Minskad klimatpåverkan s.37	Deltagande aktörer genomför aktiviteter för att höja kunskapen om resurseffektivt byggande och renovering för kommersiella, offentliga och flerbostadshus. Genom till exempel webbsidor, infoblad,	G: Minst fyra aktiviteter inom båda delarna (a och b). Driva ett nätverk (c) samt delta och stärkt sina kunskaper inom resurseffektivt	E	Värnamo kommun deltar genom energi- och klimatrådgivaren. Genomförandet av åtgärder som länets ekr

Åtgärdsnamn	Ansvarig	Tidplan	Referens	Åtgärden i fulltext	Vägledning för bedömning	Bedömning (G, H, P, E,)	Kommentar
				seminarier och workshops om hållbara byggnader och byggande. Exempel på aktiviteter är: a) Kunskapshöjande insatser inom resurseffektivt byggande och renovering anordnas. b) Trähuskola fortsätter med kunskapshöjande moment för att utveckla trähusbyggandet i Jönköpings län. c) Skapa och driva nätverk med aktörer inom bygg- och fastighetssektorn, samt delta, för att öka kunskap och utbyta erfarenheter om resurseffektivt byggande och cirkulära flöden.	byggande och cirkulära flöden (c). H: Minst två aktiviteter inom båda delarna (a och b). Starta ett nätverk (c) samt deltar aktivt och återkopplar behov till arbetsgruppen. P: Minst en aktivitet inom båda delarna (a och b). Samt deltar i de aktiviteter som erbjuds (c).		ansvarar för har inte påbörjat än
Upphandling och strategiska inköp	Kommunstyrelsen	2021-2031	Minskad klimatpåverkan s.41	Aktören ska genomföra minst två av följande aktiviteter under programperioden: -Ställa krav på minskad klimatpåverkan inom ett eller flera nya avtalsområden under genomförandeperioden. Det innebär att krav ställs på ett område där aktören inte tidigare ställt krav. För en lista på möjliga upphandlingsområden se Upphandlingsmyndighetens Miljöspendsanalys.	G: Minst två aktiviteter kopplat till upphandling enligt alternativen ovan är genomförda. En förankrad och etablerad rutin används. H: En av aktiviteterna i listan är genomförd och en till är påbörjad. P: Aktören ska ha undersökt sin upphandlingsplan.	P	"Inköpsenheten i Värnamo kommun har beslutat att vi ska ansluta kommunen till Adda's avtal när denna är klar under 2022. För att möjliggöra avrop måste informationen om avtalet kommuniceras men också att Miljöstrateg lyfter frågan om övergripande mål för kommunen. Ex hur stor andel kommunen ska köpa begagnade/

Åtgärdsnamn	Ansvarig	Tidplan	Referens	Åtgärden i fulltext	Vägledning för bedömning	Bedömning (G, H, P, E,)	Kommentar
				-Ställa krav på/ upphandla tjänster istället för produkter, till exempel "innetemperatur" istället för värmesystem, hyra till exempel arbetskläder istället för att äga i den egna organisationen. -Ställa krav på återvunna och begagnade produkter till exempel kontorsmöbler, IT-utrustning och produkter med återvunnet innehåll. -Åstadkomma förlängd livslängd av produkter genom att möjliggöra reparationer till exempel genom upphandling av tjänst externt eller internt i organisationen. Aktören ska även följa upp miljökraven som ställs i upphandlingen.			återanvända möbler dels på avtalet men också möjligheten genom jobbcenter.
Öka produktionen av el, värme och kyla från förnybara energikällor	Kommunstyrelsen	2021-2029	Minskad klimat-påverkan s. 47	Aktören ska bidra till att öka produktionen av el, värme och kyla från förnybara energikällor. Det finns flera sätt att åstadkomma detta och respektive aktör väljer själv hur de vill genomföra åtgärden. Målet är att varje organisation eftersträvar att öka den förnybara energiproduktionen så mycket som möjligt.	G: Aktören har installerat minst en ny anläggning/har ett nytt avtal eller har en ny investering enligt aktiviteter i Tabell 3. H: Aktören har påbörjat aktiviteter P: Aktören har påbörjat kartläggning/offert-förfrågning.	E	Planeringar av kommande objekt har inte hunnit påbörjas än

Åtgärdsnamn	Ansvarig	Tidplan	Referens	Åtgärden i fulltext	Vägledning för bedömning	Bedömning (G, H, P, E,)	Kommentar
				Varje organisation genomför åtgärder inom ett eller flera områden inom tabellen nedan. De nya installationer/ investeringar som aktören väljer att åta sig ska genomföras under programperioden.			
Främja produktionen av förnybar energi	Kommunstyrelsen	2021-2030	Minskad klimatpåverkan s. 49	Energikontor Norra Småland har huvudansvaret att under programperioden genomföra aktiviteter för att främja produktionen av förnybar energi i länet tillsammans med de kommunala energi- och klimatrådgivarna. Det kommer främst ske genom att anordna föreläsningar, utbildningar, bjuda in till dialog, sprida information med företag i länet som målgrupp. Nya projekt kan komma att starta inom ämnesområdet för att förstärka arbetet och kan vara fokuserat på en specifik energikälla eller identifierade möjligheter och behov.	Vilka aktiviteter har gjorts under året? G: Totalt tio aktiviteter är genomförda vid programperiodens slut. H: Minst fem aktiviteter är genomförda under programperioden. P: Minst en aktivitet är genomförd	E	Värnamo kommun deltar genom energi- och klimatrådgivaren. Genomförandet av åtgärderna som länets ekr ansvarar för har inte påbörjat än
Ökad kunskap om jordbrukets klimatpåverkan och energieffektiviseringsmöjligheter	Kommunstyrelsen	2021-2031	Minskad klimatpåverkan s. 50	Rådgivning och kunskaps-höjande inom området kan ske på olika sätt. Nedan listas de områden som är prioriterade under denna programperiod. a) Seminarieserie med olika kunskapsteman: Hur kan jordbruket bidra till		E	Värnamo kommun deltar genom energi- och klimatrådgivaren. Genomförandet av åtgärderna som länets ekr ansvarar för har inte påbörjat än

Åtgärdsnamn	Ansvarig	Tidplan	Referens	Åtgärden i fulltext	Vägledning för bedömning	Bedömning (G, H, P, E,)	Kommentar
				omställningen med förnybar energi, bränslen och drivmedel? Markhälsa och kolinlagring i marken. Klimatanpassning av framtidens grödor. Information om tillgängliga investeringsbidrag med syfte att öka takten i investeringar i energieffektivisering och drivmedelskonverteringar.			
Förorenade områden orsakade av pågående verksamheter ska inventeras och riskklassas enligt MIFO fas 1	Samhällsbyggnads-nämnden	2016-2021	Hälsans miljömål s.35	Kommunerna och Länsstyrelsen arbetar med målsättningen att senast till utgången av programperioden ska alla potentiellt förorenade områden i länet som härrör från pågående verksamheter i prioriterade branscher inventeras och riskklassas enligt MIFO fas 1. De branscher som ska inventeras har huvudsakligen branschklass 1 och 2 enligt Naturvårdsverkets bransch-kartläggning. Länsstyrelsen och kommunerna förelägger pågående verksamheter att utföra inventering och riskklassning på de områden där verksamheten bedrivs eller har bedrivits.	G: Alla potentiellt förorenade områden i kommunen som härrör från pågående verksamheter i prioriterade branscher, enligt Naturvårdsverkets bransch-kartläggning, har inventerats och riskklassats. H: Minst hälften av de potentiellt förorenade områdena i kommunen är inventerade och riskklassade. P: Arbete med föreläggande om inventering har påbörjats.	H	Ytterligare förelägganden om inventering av pågående verksamheter och riskklassning enligt MIFO fas 1 har ej kunnat genomföras under 2021. MIFO fas 1 Riskklass 1:1 Riskklass 2:66 Riskklass 3:35 Riskklass 4:11 Ej påbörjat: 96 (av 209)
Undersökningar av potentiellt förorenade områden vid nedlagda	Samhällsbyggnads-nämnden	2016-2021	Hälsans miljömål s.36	Undersökningar på förorenade områden i riskklass 1 och 2 ska utföras i en omfattning	G: Målet med åtgärden är uppnått, åtgärden är helt genomförd	H	Ytterligare förelägganden av objekt med riskklass 1

Åtgärdsnamn	Ansvarig	Tidplan	Referens	Åtgärden i fulltext	Vägledning för bedömning	Bedömning (G, H, P, E,)	Kommentar
eller pågående verksamheter i riskklass 1 och 2 motsvarande MIFO fas 2				motsvarande MIFO fas 2 på minst 80 objekt i länet, varav kommunernas del utgörs av 50 objekt. Länsstyrelsen och kommunerna förelägger ansvariga att utföra översiktlig undersökning och riskklassning.	H: Minst tre objekt i kommunen med riskklass 1 eller 2 är undersökta och riskklassade motsvarande en omfattning av minst MIFO fas 2. P: Arbetet med undersökningar av objekt i riskklass 1 eller 2 har påbörjats.		och 2 att genomföra MIFO fas 2 har ej kunnat genomföras under 2021. MIFO fas 2 Riskklass 1:1 Riskklass 2:2 (Riskklass 3:7) (Riskklass 4:1)
Arbete med saneringsåtgärder av riskklass 1-objekt	Samhällsbyggnads-nämnden	2016-2021	Hälsans miljömål s.37	a) Tillsynskrav på ansvarig verksamhetsutövare ställs så att arbete med åtgärder av förorenade områden påbörjas vid minst ett av kommunens tillsynsobjekt i riskklass 1, i respektive kommun, och på minst två av Länsstyrelsens tillsynsobjekt i riskklass 1 i länet under programperioden b) Åtgärder av förorenade områden ska vara genomförda på sju stycken riskklass 1-objekt i länet under programperioden.	G: Målet med åtgärden är uppnått, a och b är helt genomförda H: Saneringsåtgärder har genomförts på minst fyra riskklass 1-objekt i länet (bedöms av Länsstyrelsen). P: Arbete med saneringsåtgärder har påbörjats på minst ett riskklass 1-objekt i respektive kommun.	G	Arbete med saneringsåtgärder av riskklass 1-objekt har genomförts i några av de ärenden som ligger öppna för handläggning. Bedömningen bygger på vad kommunen kan göra, oavsett Länsstyrelsen.
Tillsynsinsats på miljöfarliga verksamheter som påverkar vattenförekomster	Samhällsbyggnads-nämnden	2017-2021	Vattnets miljömål s.63	a) Miljöfarliga verksamheter som har en påverkan på vattenförekomster identifieras. b) De miljöfarliga verksamheter som har en påverkan på vattenförekomster där miljö kvalitetsnormerna inte	G: Delarna a-d och vid behov e har genomförts. H: Delarna a-c har genomförts. P: Delarna a-b har genomförts.	P	Miljöavdelningen har besökt 15 fordonstvättar. På tio av dessa har det konstaterats bristfälliga oljeavskiljare och beslut har tagits att ersätta avskiljarna till sådana som uppfyller dagens

Åtgärdsnamn	Ansvarig	Tidplan	Referens	Åtgärden i fulltext	Vägledning för bedömning	Bedömning (G, H, P, E,)	Kommentar
				uppnås eller riskerar att inte uppnås sammanställs. c) För verksamheter som sammanställs i b granskar tillsynsmyndigheten verksamhetens egenkontroll (till exempel kontrollprogram, rutiner, kemikalieförteckning och riskanalys) med avseende på yt- och grundvattenpåverkan på vattenförekomster det vill säga följer upp påverkan på kemisk och kvantitativ status för grundvattenförekomsten samt kemisk- och ekologisk status för ytvattenförekomster. Hur verksamheten påverkar vattenförekomstens status bör framgå av egenkontrollen. Vilka risker för att vattenförekomstens status försämrats bör framgå av riskanalysen. d) Tillsynsmyndigheten ställer krav på att eventuella brister i egenkontrollen åtgärdas.e) Uppkommer det vid tillsynen indikationer på att en verksamhet bidrar till att en miljökvalitetsnorm för vatten inte följs och tillsynsinsatser inte kan åtgärda detta bör tillsynsmyndigheten arbeta för enomprövning av verksamheten/att verksamheten initierar en ny prövning.			krav. Två har åtgärdats och ärendena kunnat avslutats, och resterande fordonstvättar är under bevakning eller handläggning på annat sätt. Efterhand som arbetet pågår får miljöavdelningen information om nystartade fordonstvättar som inte är anmälda enligt miljöbalken. Arbetet med fordonstvättar kommer att fortgå under 2022 med inspektioner på fler verksamheter, uppföljning av tidigare besök och krav på förbättrande åtgärder. Samtliga fordonstvättar i kommunen kommer att besökas.

Åtgärdsnamn	Ansvarig	Tidplan	Referens	Åtgärden i fulltext	Vägledning för bedömning	Bedömning (G, H, P, E,)	Kommentar
Tillsyn av ledningsnätet	Samhällsbyggnads-nämnden	2017-2021	Vattnets miljömål s.43	Kommunerna ska bedriva fortsatt tillsyn på avloppsledningsnätet och mindre reningsverk. Miljösamverkan f har bedrivit ett tillsynsprojekt om avloppsledningsnätet och pumpstationer. Åtgärden innebär att det inom projektet påbörjade arbetet fortsätter inom ramen för den ordinarie tillsynsverksamheten.	G: Tillsyn genomförs löpande. P: Arbetet är påbörjat.	P	Tillsyn över sju avloppsreningsverk har genomförts under hösten 2021. Ett avloppsreningsverk fick anmärkning vad gäller underhåll av markbädd/infiltration och ett avloppsreningsverk behöver utreda inläckage av dagvatten till ledningsnätet. Tillsyn över avloppsledningsnätet har påbörjats genom möten med tekniska förvaltningen. Denna tillsyn kommer att fortsätta år 2022 med platsbesök på bland annat pumpstationer.
Information till fastighetsägare om enskilt vatten	Samhällsbyggnads-nämnden	2017-2021	Vattnets miljömål s. 79	Ett informationsmaterial som kan användas av samtliga kommuner tas fram av kommunerna, till exempel inom Miljösamverkan F. Materialen kan spridas genom olika medier, till exempel på hemsidor, på fakturor eller via riktade utskick. Informationen bör även spridas till mäklare för att delge i samband med försäljning av hus med enskilt dricksvatten. Kommunerna reviderar och sprider informationen minst var tredje år vilket medför att det	G: Uppföljning av antalet prover som har gjorts på respektive kommun. H: Informationsmaterialet är klart, tillgängliggörs och sprids till allmänheten. P: Kommunerna har påbörjat arbetet med informationsmaterialet.	E	Information finns på hemsida o.s.v. men åtgärden har inte genomförts enligt åtgärden. Någon ambitionshöjning i information finns inte.

Åtgärdsnamn	Ansvarig	Tidplan	Referens	Åtgärden i fulltext	Vägledning för bedömning	Bedömning (G, H, P, E,)	Kommentar
				ska ske minst två gånger under programperioden. b) Kommunen ska också erbjuda möjlighet att använda kommunalt ramavtal vid provtagning av enskilda vattentäkter vilket medför att kommunen kan följa upp hur många prover som tas.			
Beredskapsplaner och övning	Samhällsbyggnads-nämnden	2017-2021	Vattnets miljömål s.81	Kommunen ska ta fram en plan för hur olyckor inom kommunens vattenskydds-områden ska hanteras. Den bör även beakta mindre vattentäkter samt ytvatten. I planen ska det framgå hur olikaincidenter som brand i byggnader, upplag och natur, trafikolyckor samt utsläpp av farliga ämnen mm ska hanteras. I planen ska det även ingå vilken typ av övning som behöver genomföras och hur den kan skilja sig åt beroende på vilken olycka som inträffat. Har kommunen redan en plan bör dess aktualitet prövas. Länsstyrelsen stöttar kommunerna genom att i F-samverkan samordna kommunernas arbete så att det finns möjlighet att dela med sig av erfarenheter och planer.	G: Plan för hantering av olyckor finns framtagen. Insatser har övats minst en gång.H: Plan är halvvägs färdig och en insats planeras.P: Arbetet med att ta fram en plan är påbörjad.	P	Under 2018 har det ordnats så att vattentäktarna nu syns i våra operativa stödsystem. Sedan tidigare finns en plan för hantering av farligt godsolycka på Ljussevekaleden där den korsar vattentäkten. Även övning har skett. Rutin som alltid finns om olycka skett i vattentäkt är en högre utlarmningsnivå med fler resurser och högre ledning.

Åtgärdsnamn	Ansvarig	Tidplan	Referens	Åtgärden i fulltext	Vägledning för bedömning	Bedömning (G, H, P, E,)	Kommentar
Ökat samarbete i samhällsplaneringsprocessen	Samhällsbyggnadsnämnden	2021-2025	Minskad klimatpåverkan s. 32	a) Aktören ska delta aktivt i samverkan i planeringsprocessen mellan Trafikverket, Region Jönköpings län, JLT och Länsstyrelsen i Jönköpings län. Befintliga samverkansfora och eventuellt behov av nya forum eller former för samverkan och samarbete identifieras. b) Aktörerna ska i en gemensam process formulera prioriterade områden/insatser för att varje år förbättra måluppfyllelse och samarbete i planeringsprocessen för att stärka förutsättningarna för en större andel gång, cykel och kollektivtrafik.	G: Aktören deltar aktivt i samverkan och processen med att varje år formulera prioriterade områden/insatser är etablerad. H: Aktören deltar aktivt i samverkan och processen med att gemensamt formulera prioriterade områden/insatser är påbörjad. P: Aktören ingår i samverkan.	E	
Utvecklad tillsyn för resurseffektiva företag	Samhällsbyggnadsnämnden	2021-2025	Minskad klimatpåverkan s. 56	Länsstyrelsen och kommunen utvecklar och prioriterar sitt arbete med energi och klimat inom prövning, tillsyn och tillsynsvägledning genom att: a) Inkludera energi- och klimatfrågan i prövningsärenden. b) Genom tillsyn arbeta för och följa upp att bolag genomför energieffektiviserande åtgärder	G. Aktören har genomfört a) och b). H: Aktören har genomfört a) eller b). P: Aktören har tagit fram en plan för genomförande.	E	

Åtgärdsnamn	Ansvarig	Tidplan	Referens	Åtgärden i fulltext	Vägledning för bedömning	Bedömning (G, H, P, E,)	Kommentar
-------------	----------	---------	----------	---------------------	--------------------------	-------------------------	-----------

77

Systematiskt klimatanpassningsarbete	Samhällsbyggnadsnämnden	2021-2025	Anpassning till ett förändrat klimat s. 23	Aktören ska, under programperioden, på ett systematiskt sätt arbeta med klimatanpassning. Åtgärden omfattar även att samverka med andra aktörer och sprida de goda exempel som aktörer gör inom arbetsområdet klimatanpassning. Rekommenderad metod: SMHI, som har det nationella ansvaret för klimatanpassning, har tagit fram ett processtöd i sju steg som kallas Lathund för klimatanpassning. Lathunden erbjuder stöd för både praktiskt arbete och inspiration	G: Organisationen har genomfört steg 0-6 i Lathund för klimatanpassning under program-perioden (eller motsvarande steg i annat system). H: Organisationen har genomfört steg 0-3 i Lathund för klimatanpassning under programperioden (eller motsvarande steg i annat system). P: Organisationen har genomfört steg 0-1 i Lathund för klimatanpassning under programperioden (eller motsvarande steg i annat system)	H	Samordningen av klimatanpassningsarbetet i kommunens förvaltningar och bolag har påbörjats och personella resurser (25%) finns avsatta och arbetar med att förankra åtgärdsprogram på kommunens förvaltningar och i de kommunala bolagen. En arbetsgrupp för klimatanpassning finns. Befintliga klimatanpassningsåtgärder i samtliga förvaltningar och bolag har kartlagts, dessutom har i samarbete med Länsstyrelsen en konsekvens- och sårbarhetsanalys påbörjats.
--------------------------------------	-------------------------	-----------	--	--	---	---	---

Åtgärdsnamn	Ansvarig	Tidplan	Referens	Åtgärden i fulltext	Vägledning för bedömning	Bedömning (G, H, P, E,)	Kommentar
Handlingsplan för mest betydande klimatrisker	Samhällsbyggnadsnämnden	2021-2025	Anpassning till ett förändrat klimat s. 26	Åtgärden innebär att aktören, på ett sätt som passar verksamheten och på ett systematiskt sätt, genomlyser sin verksamhet och identifierar sårbarheter och behov. Resultatet ska utmynna i en handlingsplan, som är utformad på ett för verksamheten passande sätt. För vissa aktörer kan det innebära att handlingsplanen integreras i ordinarie processer. Handlingsplanen ska börja gälla senast vid programperiodens slut. Följande punkter bör beskrivas/ vara med: -Kopplingen till risk- och sårbarhetsanalys (RSA) -Kopplingen till PBL-bestämmelsen och klimatrisker i översiktsplanen -Kopplingen till styrdokument enligt Lagen om extraordinära händelser (LEH), för krisberedskap	G: Handlingsplanen är framtagen, förankrad internt och beslutad. H: Handlingsplanen är framtagen och förankrad internt. P: Handlingsplanen är under framtagande.	P	Åtgärdsprogram för klimatanpassning började gälla i oktober 2021. Arbetet har bestått i framtagna av åtgärdsförslag och att förankra dessa på kommunens förvaltningar och i de kommunala bolagen. I slutet av året påbörjades arbetet enligt det nya åtgärdsprogrammet genom att implementera det i kommunens övriga miljöarbete där det också följs upp framöver.

Åtgärdsnamn	Ansvarig	Tidplan	Referens	Åtgärden i fulltext	Vägledning för bedömning	Bedömning (G, H, P, E,)	Kommentar
Inkludera klimatrisker i miljötillsyn	Samhällsbyggnadsnämnden	2021-2025	Anpassning till ett förändrat klimat s. 139	Åtgärden innebär att: en informationsinsats genomförs om klimatrisker i tillsyn, med målgrupp kommunala inspektörer och med syfte att det används i rådgivning i samband med tillsyn av verksamheterna.	G: Informationsinsats är genomförd, med minst 80 procent deltagande inspektörer. H: Informationsinsatsen är planerad, men ännu ej genomförd. P: Planeringen för informationsinsatsen är påbörjad.	E	
Aktuella vattenskyddsområden	Tekniska utskottet	2017-2021	Vattnets miljömål s.84	Kommunen ser över sina större allmänna vattentäkter och befintliga vattenskyddsområden och bedömer om skyddet kan anses tillräckligt eller om skyddet har spelat ut sin roll. Om kommunen kommer fram till att vattenskyddet bör kunna upphävas ska bedömningen stämmas av med Länsstyrelsen, då vattenförekomsten i sig kan vara skyddsvärd i ett större perspektiv. b) Kommunen tar fram förslag till vattenskyddsområden för samtliga större allmänna vattentäkter som utnyttjas, eller som förberetts för att utnyttjas, för uttag av dricksvatten om	G: a) och b) genomfört samt beslut fattat om att fastställa vattenskyddsföreskrifter. H: a) eller b) genomfört. P: Översyn påbörjad.	H	Underlaget för vattenskydd Ljusseveka är framtaget och har varit på internremiss i kommunen. Underlaget ska ut till allmänheten för remiss under Q1 2022.

Åtgärdsnamn	Ansvarig	Tidplan	Referens	Åtgärden i fulltext	Vägledning för bedömning	Bedömning (G, H, P, E,)	Kommentar
-------------	----------	---------	----------	---------------------	--------------------------	-------------------------	-----------

80

				mer än 10 m3 per dygn i genomsnitt eller försörjer fler än 50 personer. c) Beslut fattas, av antingen kommunen eller Länsstyrelsen, om fastställande av vattenskyddsområde. För att hinna med bör a) och b) vara genomförda senast år 2019.			
Avfallskärl i kommunala- och offentliga utrymmen	Tekniska utskottet	2019-2020		Utred möjligheterna för källsortering på alla kommunala arbetsplatser och offentliga utrymmen inomhus för att kunna införa en sortering där så behövs. Vilka fraktioner som bli aktuella bestäms av verksamheterna själva medan till exempel papper, plast, gals, metall, mat och elektronikavfall ska alltid finnas.		P	Kartläggning och prioritering är påbörjad 2022. Under Q1 kommer byggnation eller iordningställande av miljöhus att påbörjas. Parallellt tas informationsmaterial till verksamheterna fram. Anpassade miljöhus eller rum med plats för avfallskärl planeras vara klart 2024.
Avfallskärl på offentliga platser	Tekniska utskottet	2019-2020		Se över placering av avfallskärl på och omkring offentliga platser och vid behov omplacera och utöka dem.		P	

Åtgärdsnamn	Ansvarig	Tidplan	Referens	Åtgärden i fulltext	Vägledning för bedömning	Bedömning (G, H, P, E,)	Kommentar
-------------	----------	---------	----------	---------------------	--------------------------	-------------------------	-----------

81

Vandringshinder för fisk och utter i det kommunala vägnätet	Tekniska utskottet	2018-2022	Grön handlingsplan s.13	a) Kommunerna inventerar vilka vandringshinder för fisk och andra vattenlevande djur, inklusive utter, som finns i det kommunala vägnätet. b) Kommunerna tar fram en plan för att åtgärda de vandringshinder som identifierades i del a. Planen ska tas fram i samråd med Länsstyrelsen och vid planering och prioritering av åtgärderna bör man utgå från den prioriteringsmetodik som finns i Länsstyrelsens samlade åtgärdsplan för vatten (SÅV). c) Kommunerna påbörjar genomförandet av åtgärderna i den framtagna åtgärdsplanen under programperioden. d) Länsstyrelsen tillhandahåller underlag med potentiella inventeringsobjekt samt, vid behov, en utbildning för kommunernas inventerare.	Kommunerna: Åtgärden anses som: G: a, b och c är genomförda. H: a och b är genomförda. P: a är genomförd.	H	Inventering påbörjad och även åtgärdsplan påbörjad. Räknar med att kunna köpa tjänst för åtgärder av gröna jobbare i regi av Skogsstyrelsen 2022.
---	--------------------	-----------	-------------------------	--	--	---	---

Åtgärdsnamn	Ansvarig	Tidplan	Referens	Åtgärden i fulltext	Vägledning för bedömning	Bedömning (G, H, P, E,)	Kommentar
-------------	----------	---------	----------	---------------------	--------------------------	-------------------------	-----------

82

Hänsyn till friluftslivet i kommunala skogsbruksplaner	Tekniska utskottet	2018-2022	Grön handlingsplan s.19	Kommunerna i länet åtar sig att se över gällande styrdokument eller riktlinjer för den egna skogsförvaltningen så att de klargör att den tätortsnära skogens unika värden för friluftsliv ska dokumenteras och förvaltas med hänsyn.	G: Översyn av det egna skogsinnehavet har genomförts utifrån beslutade strategier/planer. H: Plan/strategi/styrande dokument har tagits fram och beslutats i nämnd. P: Skogsområden har inventerats och klassats efter sitt behov av hänsyn.	H	Kvarstår att skogsbruksplanen i detalj nyansera skötseldirektivet beståndsvis i den zon som klassas som tätortsnära. Under 2021 har man i framtagandet av Plan för Friluftsliv tagit med perspektivet, denna är dock ej antagen än.
Öka andelen lövskogar på kommunägd mark	Tekniska utskottet	2018-2022	Grön handlingsplan s.20	Kommunerna uppdaterar sina skogsbruksplaner så att det blir tydligt fokus på en ökad andel lövskog och tallskog. Målet ska skrivas in i skogsbruksplanen och ange hur många procent (minst) av kommunens skogsmark som ska vara lövskog respektive tallskog.	G: En beslutad skogsbruksplan finns med ett bestämt mål om hur stor del av kommunens skogsmark som ska vara lövskog respektive tallskog. H: Ett förslag till mål för hur stor del av kommunens skogsmark som ska vara lövskog respektive tallskog är framtaget men inte beslutat. P: Arbete pågår med att definiera lämpligt mål om hur stor del av kommunens skogsmark som ska vara lövskog respektive tallskog.	G	Skogsbruksplan finns och vårt skogsbruk är och ska vara FSC certifierat vilket innebär att minst 10 procent av innehavet ska vara löv.

Åtgärdsnamn	Ansvarig	Tidplan	Referens	Åtgärden i fulltext	Vägledning för bedömning	Bedömning (G, H, P, E,)	Kommentar
-------------	----------	---------	----------	---------------------	--------------------------	-------------------------	-----------

83

Frihuggning av skyddsvärda träd	Tekniska utskottet	2018-2022	Grön handlingsplan s.43	Åtgärden innebär att kommunerna frihugger skyddsvärda träd, framför allt ek, som är i behov av det på sina respektive fastigheter.- frihugger efterträdare av framförallt ek, som finns i samma områden som de skyddsvärda ekarna, och som är i behov av det.- upprättar en rutin för frihuggning av ek och andra skyddsvärda träd. Rutinen kan bland annat omfatta att ett visst antal träd ska frihuggas årligen samt att detska finnas en plan för att skyddsvärda träd som frihuggs även får stå i ett öppet landskap i framtiden. Det innebär att det kommer att behövas återkommande frihuggningar för att förhindra framtida igenväxningar. För att kunna utvärdera åtgärden bör relevanta mål och mått tas fram när genomförandet planeras.	G: Aktörerna har upprättat och följer en rutin som innebär att ett antal skyddsvärda träd och efterträdare frihuggs årligen samt att det finns en plan för återkommande röjningar runt dessa.H: Alternativ 1: Aktörerna har kommit igång med arbetet att frihugga ett antal skyddsvärda träd och efterträdare. En rutin är inte framtagen. Alternativ 2: En rutin är framtagen men inga träd har frihuggits.P: Aktörerna har påbörjat sin planering av vilka områden som ska frihuggas.	G	Detta är sedan länge en del i det löpande arbetet. I samband med skogsbruksåtgärder gynnar vi generellt de skyddsvärda träden och ger dem utrymme för att de skall kunna fortsatt ha en god status.
---------------------------------	--------------------	-----------	-------------------------	---	---	---	---

Åtgärdsnamn	Ansvarig	Tidplan	Referens	Åtgärden i fulltext	Vägledning för bedömning	Bedömning (G, H, P, E,)	Kommentar
Främja barn och ungas tillgång till friluftsliv	Tekniska utskottet	2018-2022	Grön handlingsplan s.56	a) Kommunerna genomför en inventering för att se vilka förskolor och skolor som har mer än 300 m ² till ett grönområde. b) Kommunerna tar i samverkan med Länsstyrelsen fram en metod för uppföljning och utvärdering av i vilken utsträckning förskolorna och skolorna arbetar med friluftsliv, en första uppföljning ska göras år 2019. c) Kommunerna använder den nya kunskapen för att senast år 2020 ta fram en handlingsplan, eller inkludera aktiviteter i befintliga styrdokument, för att öka barn och ungas tillgång till friluftsliv.	G: Alla punkterna är genomförda. H: Punkt a och b är klar. P: Någon av punkterna a-c påbörjad.	G	Inventering är genomförd och alla skolor och förskolor uppfyller kravet. Ingen åtgärdsplan behövs, men kvalitetsförhöjande åtgärder planeras att göras på de grönområden som finns.
Kartläggning av socialt viktiga naturområden	Tekniska utskottet	2018-2022	Grön handlingsplan s.65	a) Länsstyrelsen håller i ett kunskapsseminarium om inventering och planeringshänsyn av socialt viktiga natur- och kulturmiljöer med fokus på praktiska verktyg och metoder. b) Kommunerna genomför kartläggning enligt Naturvårdsverkets metod.	G: Alla kommuner har genomfört kartläggning enligt Naturvårdsverkets, eller annan likvärdig, metod. H: Hälften av kommunerna har genomfört, eller påbörjat kartläggning. P: Länsstyrelsen har ordnat ett kunskapsseminarium där representanter från flera kommuner deltog.	G	Grönytor i centralorten är kartlagda och beskrivna i plan för Grönstruktur. Kartläggning ej gjord med Naturvårdsverkets metod

Åtgärdsnamn	Ansvarig	Tidplan	Referens	Åtgärden i fulltext	Vägledning för bedömning	Bedömning (G, H, P, E,)	Kommentar
Solskydd på förskolegårdar och sommaröppna fritidshem	Tekniska utskottet	2016–2021	Hälsans miljömål s.47	a) En inventering av nuvarande läge i utemiljöerna som identifierar eventuella brister genomförs.b) En åtgärdsplan med tidsatta åtgärder tas fram. Planen ska utformas så att när den är genomförd är minst 50 procent av de lekintensiva ytorna beskuggade eller investeringsbeslut är tagna. Samtliga åtgärder behöver inte vara genomförda till 2020 men åtgärdsplanen ska innehålla tidsatta åtgärder så att målet om 50 procents beskuggning kommer att nås.c) En rutin för att regelbundet kontrollera att 50 procent av de lekintensiva ytorna är skuggade införs i egenkontrollen för skolan och är också ett krav för att åtgärden ska anses vara uppfylld. Vid planering av nya skolor ska skolgårdarna utformas så att förslagets syfte och mål uppfylls.d) Kommunen informerar också privata aktörer om arbetet.	G: a, b, c och d är genomförda. Minst 50 procent av de lekintensiva ytorna är beskuggade eller det finns en beslutad åtgärdsplan med tidsatta åtgärder för att uppnå målet. H: a och b genomförda men åtgärden i planen är inte genomförda ännu. P: a är genomförd.	G	Hänsyn till solskydd projekteras vid alla nybyggnationer för att uppfylla kravnivåerna. Arbeta med solskydd på befintliga förskolor sker fortlöpande

Åtgärdsnamn	Ansvarig	Tidplan	Referens	Åtgärden i fulltext	Vägledning för bedömning	Bedömning (G, H, P, E,)	Kommentar
Trygga och sammanhängande vägar för cykel	Tekniska utskottet	2021-2025	Minskad klimatpåverkan s. 35	Åtgärden kan göras i steg och har aktören redan gjort de inledande stegen kan aktören gå direkt på steg c). a) Varje kommun kartlägger sina cykelvägar och identifierar målpunkterna. b) Prioritera relationer och målpunkter där cykelvägar behöver byggas ut eller förbättras utifrån hur mycket de bidrar till trygga och sammanhängande cykelvägar. c) Genomförandeplan tas fram och utbyggnad sker.	G: Aktören har genomfört steg a)-c) H: Aktören har genomfört steg a)-b) P: Aktören har genomfört steg a)	E	
Grönska i bebyggd miljö	Tekniska utskottet	2021-2025	Anpassning till ett förändrat klimat s. 29	Åtgärden innebär att kommunen genomför aktiviteter, anpassade till respektive kommuns verksamhet och behov, i syfte att fördjupa sin grönstrukturplanering kopplat till klimatanpassning. Dessa aktiviteter ska ta hänsyn till ekosystemtjänster och grön infrastruktur.	G: Den valda aktiviteten (och dess indikator) är genomförd H: Den valda aktiviteten (och dess indikator) är bedömd till mer än hälften genomförd. P: Den valda aktiviteten (och dess indikator) är bedömd som påbörjad.	E	

Åtgärdsnamn	Ansvarig	Tidplan	Referens	Åtgärden i fulltext	Vägledning för bedömning	Bedömning (G, H, P, E,)	Kommentar
Vattenförsörjning	Tekniska utskottet	2021-2025	Anpassning till ett förändrat klimat s. 34	Åtgärden innebär att kommunen genomför aktiviteter, anpassade till respektive kommuns verksamhet och behov, i syfte att klimatanpassa sin vattenförsörjning.	G: Den valda indikatorn är genomförd. H: Den valda indikatorn är bedömd till mer än hälften genomförd. P: Den valda indikatorn är bedömd som påbörjad.	P	Vi har borrat ny brunn på Ljusseveka vattenverk. Vi utför löpande informationsinsatser gällande vattenbesparing. Oftast mer aktuellt på sommartid.
Ordna sval inomhusmiljö	Tekniska utskottet	2021-2025	Anpassning till ett förändrat klimat s.136	Åtgärden innebär att insatser görs enligt följande av Värnamo kommun: 1. Information och rådgivning till hyresgäster och verksamheter om lämpliga inomhustemperaturer genomförs. 2. En kartläggning ska göras över flerbostadshus och offentliga lokaler i kommunens fastighetsbestånd. Offentliga lokaler där äldre människor bor prioriteras vid utökning av temperaturövervakning i befintliga fastigheter. 3. Fysiska åtgärder som syftar till en svalare inomhusmiljö analyseras och prioriteras efter kartläggningen, framför allt på äldreboende och där behov föreligger.	G: Punkt 1: Rådgivning är genomförd. Punkt 2: Kartläggning är genomförd. Punkt 3: Fysiska åtgärder som syftar till svalare inomhusmiljö har påbörjats i enlighet med fastlagd prioritering. Punkt 4: Fysiska åtgärder som syftar till svalare inomhusmiljö har planerats in redan vid projekteringsfasen vid all nybyggnation som skett under programperioden. H: Punkt 1: Rådgivning är genomförd. Punkt 2: Kartläggning är påbörjad. Punkt 3:	P	Vid nybyggnation följs de regelverk som Boverkets byggregler föreskriver för att uppfylla god inomhusmiljö. Eventuella solskydd på fastigheter och verksamheter värderas fortlöpande. Översyn av temperatur och dygnsstyrning fortlöper.

Åtgärdsnamn	Ansvarig	Tidplan	Referens	Åtgärden i fulltext	Vägledning för bedömning	Bedömning (G, H, P, E,)	Kommentar
				4. Fysiska åtgärder som syftar till en svalare inomhusmiljö planeras in redan i projekteringsfasen vid nybyggnation av fastigheter.	Fysiska åtgärder som syftar till svalare inomhusmiljö har planerats i enlighet med fastlagt prioritering. Punkt 4: Fysiska åtgärder som syftar till svalare inomhusmiljö har planerats in redan vid projekteringsfasen vid hälften av all nybyggnation som skett hittills under programperioden. P: Punkt 1: Rådgivning är genomförd. Punkt 2: Kartläggning är påbörjad		
Ökat fokus på matsvinn	Servicenämnden	2020		Matsvinn är en fråga som berör flera förvaltningar. För att gemensamt bidra till att minska matsvinn skapar Serviceförvaltningen en matsvinnsgrupp där omsorg och barn- och utbildning tillsammans arbetar vidare med åtgärder för att minska matsvinnet. Att arbeta brett och processinriktat är nödvändigt för att kunna skapa en bra måltidsmiljö, effektiva kök utifrån olika förutsättningar, ökad kompetens samt effektiva beställarrutiner.		H	Ambitionen med att skapa en förvaltningsöverskridande grupp gjordes men arbetet stannade av. Måltidsservice arbetar vidare i egen organisation. I i ett specifikt chefsområde på BUF skapat ett projekt för att minska sitt matsvinn. Här är även köken involverade. Förhoppningsvis kan detta

Åtgärdsnamn	Ansvarig	Tidplan	Referens	Åtgärden i fulltext	Vägledning för bedömning	Bedömning (G, H, P, E,)	Kommentar
							på spin-off effekt. Även omsorgsförvaltningen har lyft frågan med oss i Måltidsservice. I samband med nya kostdatasystemet kan vi på ett annat sätt arbeta med vårt matsvinn. Vilka effekter detta kan få, ser vi under 2022.
Klimatsmart mat	Servicenämnden	2020-		Verksamheten ska vid minst ett tillfälle under året ha utbildat sin personal i någon form av insats som syftar till en miljöbesparing. Utbildningen kan ha olika fokus men i slutänden skapa en miljövinst.		G	Under 2021 genomfördes en utbildning i det gröna köket för att öka medvetenheten om dess positiva effekter på både hälsa och miljö. Samtidigt syftade utbildningen till att sprida kunskap brett. Detta gjordes genom en föreläsning för all måltidspersonal, en kostnadsfri föreläsning hölls en kväll för allmänheten och i skolan serverades en 100% vegetarisk lunch bestående av tre rätter.
Kylning av serverrum	Servicenämnden	2020-2022		Minska serverlokalen till fördel för kontorsutrymme samt säkerställa kyl drift på ett energieffektivt sätt.		G	I samband med flytt av Datacenter i Stadshuset och DC på RTJ, finns nya kylsystem som jag antar är mer energisnåla

Åtgärdsnamn	Ansvarig	Tidplan	Referens	Åtgärden i fulltext	Vägledning för bedömning	Bedömning (G, H, P, E,)	Kommentar
-------------	----------	---------	----------	---------------------	--------------------------	-------------------------	-----------

90

Körjournal på förvaltningsnivå	Servicenämnden	2018-2020		Undersök möjligheterna att sammanställa en statistikrapport utifrån elektroniska körjournaler. Rapporten ska kunna delas ut till varje förvaltning årligen. Borde innehålla antal körda km med förvaltningens egna fordon, bilpool och egen bil i tjänsten. Syftet är att förvaltningar ska kunna analysera sina egna körmönster för att själva kunna förbättra dem.		G	Statistikrapport är framtagen dels hur många km varje förvaltning kör med förvaltningsfordonen årsvis, dels hur många km varje förvaltning kör årsvis med poolbilarna. Dessa rapporter kan redovisas för förvaltningarna årsvis. Körda km med egen bil i tjänsten redovisar HR-avdelningen varje år.
Delningsekonomi	Kulturnämnden	2018-2020		Utöka bibliotekskonceptet till att innefatta fler produkter än medier. Produkterna ska vara av det slag som antingen har en hög inköpskostnad, sällan används och lika gärna kunde lånas istället för köpas eller som innefattar testa-på-koncept.		G	Efter samråd har fritidsavdelningen startat Fritidsbiblioteket i sim- och sporthallen och har ansvaret för detta. Fritidsbiblioteket marknadsförs på biblioteket. Utlåning av brädspel/sällskapsspel har införts.
Ordna arrangemang för miljö/hållbarhetsfrågor	Kulturnämnden	2018-		Ordna arrangemang för, och arrangemang med inslag av, miljö- och hållbarhetsfrågor kontinuerligt. Arrangemangen kan anordnas som event med enskilt fokus på miljö/hållbarhet eller jobbas in som en del av en annan aktivitet.		G	Antalet arrangemang och aktiviteter har kraftigt begränsats av pandemin. Ett par aktiviteter har dock genomförts, både digitalt och fysiskt.

Åtgärdsnamn	Ansvarig	Tidplan	Referens	Åtgärden i fulltext	Vägledning för bedömning	Bedömning (G, H, P, E,)	Kommentar
Plan för kulturmiljön	Kulturnämnden	2019-2022		Följ upp de genomförandet av de att-satser som finns fastslagna i Plan för kulturmiljön i Värnamo kommun och revidera den under mandatperioden.		E	Detta arbete kommer att påbörjas när den nya planchefen är på plats.
Pilotprojekt matsvinnsförsäljning	Servicenämnden	2021-2022		Genomför ett pilotprojekt för att sälja överbliven mat från restaurangen på Rörestorpsgården till ett reducerat pris. Från det att restaurangen stänger och 20 min fram ska det finnas möjlighet för pensionärer från 61 år samt personer med varaktig sjukersättning att hämta mat i egen matlåda till ett reducerat pris. Den mat som finns kvar i serveringslinjen efter dessa 20 min kasseras. Köket ska inte laga mer mat på grund av projektet eller laga mer mat om kunden efterfrågar detta då syftet är att endast sälja det som blivit över av ordinarie tillagad mat.			Pausad pga. covid-19
Dagvatten	Tekniska utskottet	2021-2025	Anpassning till ett förändrat klimat s. 33	Åtgärden innebär att: a) Länsstyrelsen tar fram riktlinjer eller motsvarande kopplade till översvämningsproblematik kopplat till dagvatten, framförallt avseende lokal dagvattenhantering. b) Länsstyrelsen genomför en	G: Punkt a och b är genomförd. H: Punkt a är genomförd. P: Punkt a är påbörjad.		Väntar på Länsstyrelsen för genomförande

Åtgärdsnamn	Ansvarig	Tidplan	Referens	Åtgärden i fulltext	Vägledning för bedömning	Bedömning (G, H, P, E,)	Kommentar
				utbildning om klimatanpassad dagvattenhantering för länets kommuner. Kommunerna deltar som stöd i framtagandet i punkt a, samt som deltagare i punkt b			
Risk för översvämning och skred vid förorenade områden	Samhällsbyggnadsnämnden	2021-2025	Anpassning till ett förändrat klimat s. 31	Åtgärden innebär att kommunen genomför aktiviteter, anpassade till respektive kommuns verksamhet och behov, i syfte att minska risken för de förorenade områden som ligger i riskzon för översvämning och/eller skred. Det kan innebära att: 1. Kommunen genomför strategiska åtgärder inom kommunens miljötillsyn, såsom att identifiera områden med riskklass 1 och 2 där risk finns för översvämning och/eller skred/ras. 2. Kommunen genomför informationsinsatser riktade till verksamhetsutövare och fastighetsägare, med inriktningen att förebygga en ökad föroreningsspridning vid översvämning och vid skred/ras. 3. Kommunen gör förelägganden för områden i riskklass 1 och 2 där risk för	G: Den valda indikatorn är genomförd. • H: Den valda indikatorn är bedömd till mer än hälften genomförd. • P: Den valda indikatorn är bedömd som påbörjad.		Inväntar Länsstyrelsen för analys och uppdaterade kartor om aktuella områden. Ev. kan Länsstyrelsen eller Miljösamverkan F ta på sig utbildningsinsatsen (4)

Åtgärdsnamn	Ansvarig	Tidplan	Referens	Åtgärden i fulltext	Vägledning för bedömning	Bedömning (G, H, P, E,)	Kommentar
				översvämning och/eller skred/ras har identifierats och miljöteknisk utredning saknas. Kommunen förelägger om att en undersökning enligt MIFO fas 2 utförs, samt att dessa risker beaktas och riskbedöms inom undersökningen. 4. Kommunen kompetens-utvecklar personalen avseende klimatförändringens effekter på förorenade områden, såsom bland annat ökad risk för översvämning och skred/ras, främst riktat till personal inom följande verksamhetsområden: bygg, plan, mark- och exploatering, miljö, VA och avfall. Kommunen väljer vilken av ovan fyra punkter som passar respektive verksamhet.			
Tillgängliggör friluftsliv och friluftsområden för fler	Kommunstyrelsen	2018-2022	Grön handlingsplan s.38	a) Länsstyrelsen tar fram en preliminär strategi för tillgängliggörande av länets skyddade natur, i samverkan med Funktionsrätt Jönköping och länets kommuner. b) Länsstyrelsen tar fram en handlingsplan för den del av strategin som ska genomföras år 2018–2019. c) Länsstyrelsen, kommunerna	G: Alla delar är genomförda. H: Del a samt ytterligare en del genomförd, alternativt tre av delarna b-e är genomförda. P: Någon av delarna är påbörjad.		Väntar på Länsstyrelsens strategi

Åtgärdsnamn	Ansvarig	Tidplan	Referens	Åtgärden i fulltext	Vägledning för bedömning	Bedömning (G, H, P, E,)	Kommentar
				och Funktionsrätt Jönköping tar fram en gemensam plan för marknadsföring och kommunikation av tillgängliggjorda områden. d) Kommuner genomför insatser i samråd med till exempel Funktionsrätt Jönköping, andra ideella föreningar, friluftslivsarrangörer, Region Jönköpings län och Smålands turism för att få fler att besöka friluftsområden.			
Metodutveckling för samhällsplanering	Samhällsbyggnadsnämnden	2021-2025	Minskad klimatpåverkan s. 33	a) Länsstyrelsen bjuder in deltagande aktörer till ett gemensamt starttillfälle för att diskutera de problem och lösningar som kommunerna initialt har identifierat. Exempel på behov som kan finnas hos kommunen för att stärka samhällsplanering för en hållbar och klimatsmart utveckling kan omfatta exempelvis Parkeringslösningars roll för klimatsmart planering/ Vindkraft i fysisk planering/ Resursfördelning mellan tätort och landsbygd/ Kostnad och kvalitet i bebyggelseutvecklingen/ Miljöbedömning som verktyg för hållbar utveckling/ Hänsyn till jord- och skogsbruksmark	G: Genomfört steg a)-b) och det finns ett etablerat erfarenhetsutbyte som bidrar till lösning av problemet. Metoden är etablerad och kan tillämpas även på andra problem. H: Genomfört steg a) och arbetar med valt problem. Regionala aktörer bistår. P: Genomfört steg a).		Väntar på Länsstyrelsen för genomförande

Åtgärdsnamn	Ansvarig	Tidplan	Referens	Åtgärden i fulltext	Vägledning för bedömning	Bedömning (G, H, P, E,)	Kommentar
-------------	----------	---------	----------	---------------------	--------------------------	-------------------------	-----------

95

				vid exploatering/ Samverkan i planprocessen för mellan-kommunala frågor som bidrar till klimatmålen b) Kommunen arbetar konkret med ett problem enligt vald metod och övriga aktörer bistår med sin kompetens och resurser. Länsstyrelsen bjuder in till avstämningsträffar för erfarenhetsutbyte. Samarbetsfora som ingår i åtgärd 7. Ökat samarbete i samhällsplaneringsprocessen kan också användas. Kommunen presenterar på vilket sätt framsteg har gjorts i förhållande till de låsningar som identifierades i a) samt på vilket sätt metodiken har tillämpats.			
Kampanj om konsumtion	Kommunstyrelsen	2021-2033	Minskad klimatpåverkan s.44	Klimatrådet tar fram och genomför minst två kampanjer om konsumtion under åtgärdsprogrammets genomförandeperiod. Det innebär: a) Inriktning för kampanjen utreds och beslutas. b) En kommunikationsplan tas fram, inklusive analys över vilka aktörer som är aktuella eller kan vara intresserade av att delta i kampanjen.	Har vi deltagit i kampanjen?		Väntar på Klimatrådet för genomförande

Åtgärdsnamn	Ansvarig	Tidplan	Referens	Åtgärden i fulltext	Vägledning för bedömning	Bedömning (G, H, P, E,)	Kommentar
-------------	----------	---------	----------	---------------------	--------------------------	-------------------------	-----------

96

				c) Informationsmaterial, som ska kunna användas av klimatrådets medlemmar, tas fram. d) Aktörer bjuds in för att delta i spridandet av kampanjen. Det är i detta skede som övriga aktörer i länet meddelar om de vill delta i spridandet av kampanjen.			
Sparsam körning	Kommunstyrelsen	2021-2023		a) Besluta om ny testomgång av sparsam körning. b) Om positivt beslut tas, skapa ett erbjudande om utbildning i sparsam körning till alla tillsvidareanställda. Information ska utgå till alla förvaltningar. Antalet platser på utbildningen kan vara begränsad och utbildningstillfället kan till exempel vara en gång i terminen eller löpande för alla nyanställda men syftet är att sparsam körning ska tillämpas i tjänsten. Sparsam körning ska användas oavsett fordon och bränsleslag. Testet ska utvärderas. c) Besluta om möjligheten att skapa rambudget till gemensam pott för sparsam körning.			Pausad pga covid-19

Åtgärdsnamn	Ansvarig	Tidplan	Referens	Åtgärden i fulltext	Vägledning för bedömning	Bedömning (G, H, P, E,)	Kommentar
Information om medel att söka	Kommunstyrelsen	2018-2022	Grön handlingsplan s.48	Länsstyrelsen utökar sin bidragslista (med bidrag/stöd att söka för att uppnå miljömålen) så att den även innefattar möjligheter att söka medel för utveckling av friluftsliv inom olika områden. RUS:s rapport "Var finns pengarna"16 är ett underlag. b) Länsstyrelsen och Skogsstyrelsen sammanställer en lista på goda exempel i länet för att visa inspirerande exempel på satsningar/projekt som gjorts för att främja friluftsliv eller biologisk mångfald och hur de har finansierats. c) Länsstyrelsen, Region Jönköpings län, samtliga kommuner samt Smålands turism åtar sig att lägga upp bidragslistan (a) och exempellistan (b) på sina hemsidor samt använda sociala medier för att informera om något särskilt är på gång, till exempel ansökningsomgångar eller informationsträffar om stöd. Listorna ska även aktivt spridas vid lämpliga träffar.	G: c är genomförd		Väntar på bidragslistan från lst
Dubbdäcksinventering	Kommunstyrelsen	2016-2021	Hälsans miljömål s.19	a) Länsstyrelsen utreder förutsättningarna för att producera en film kring	G: En film finns framtagen och är spridd genom		Räknar parkeringen utanför stadshuset varje år.

Åtgärdsnamn	Ansvarig	Tidplan	Referens	Åtgärden i fulltext	Vägledning för bedömning	Bedömning (G, H, P, E,)	Kommentar
				användning av dubbdäck. Trafikskolor och däckförsäljare ska kontaktas om intresse av att samverka i projektet. Studenter vid högskolan Jönköping involveras om möjligt vid framtagande av filmen. Det undersöks också om det är möjligt att visa filmen på biografer före filmvisning. Under förutsättning att filmen är framtagen är det alla deltagande aktörers ansvar att sprida informationen i sina nätverk. b) Dubbdäcksinventeringar på minst en parkering eller insamlande av försäljningsstatistik av vinterdäck genomförs årligen av kommunerna. Antal bilar med och utan dubbdäck räknas. Andelen dubbdäck räknas sedan ut. Inventeringen görs under säsongen då det är obligatoriskt att använda vinterdäck. Uppföljningen utgör sedan indikator på om informationsarbetet fungerar.	aktörernas kanaler. För kommunerna ska även regel-bunden uppföljning av andelen bilar med dubbdäck göras. H: Färdig projektering och beslut om att göra filmen finns. P: Påbörjat arbetet med att planera för filmen.		Resultat: 2016: 84st/62% dubbdäck 52 st/38% friktionsdäck 2017: 79st/58,5% dubbdäck 56 st/41,5% friktionsdäck 2018: 90st/65% dubbdäck 49st/35% friktionsdäck 2019: 96st/63% dubbdäck 56st/37% friktionsdäck 2020: 74st/57% dubbdäck 55st/43% friktionsdäck 2021: 56st/52% dubbdäck 51st/48% friktionsdäck
Tillgängliggörande av analysresultat	Samhällsbyggnads-nämnden	2017-2021	Vattnets miljömål s.75	a) Länsstyrelsen gör en översyn över vilken typ av analysdata, i vilket format data presenteras, samt på vilket sätt den samlas in hos olika aktörer, bland andra Länsstyrelsen, kommuner,	G: Länsstyrelsen har skickat informationsmaterialet till kommunerna. Kommunerna har spridit sin information		Väntar på Länsstyrelsen för genomförande

Åtgärdsnamn	Ansvarig	Tidplan	Referens	Åtgärden i fulltext	Vägledning för bedömning	Bedömning (G, H, P, E,)	Kommentar
				Trafikverket och SGU. Vid genomgången etableras en kontakt med SGU för att stämma av vilken data de samlar in, hur detta görs samt om det är ytterligare data de vill ta del av. Det är även viktigt att i detta skede utreda hur olika databaser är sammankopplade och hur man på ett effektivt sätt kan komplettera befintliga databaser (VISS, SGU:s kartvisare "Miljöövervakning av grundvattenkemi" med flera) samt vilka möjligheter som finns att presentera inskickat data. b) Efter genomgången tar Länsstyrelsen fram ett informationsmaterial om vikten av att rapportera in analysresultat samt i vilket format analysresultaten ska rapporteras. c) Kommunerna ska själva rapportera in sina analysresultat, till vem framgår av informationsmaterialet i b). De ska även sprida informationsmaterialet till anlitade underentreprenörer.	till berörda aktörer och har skickat in analysresultat. H: Länsstyrelsens granskning av material är framtaget. Informationsmaterial är påbörjat. P: Länsstyrelsen har påbörjat sin granskning. Kommunerna och berörda avdelningar/enheter på Länsstyrelsen har påbörjat översyn av rutiner för hur redovisning av analysresultat sker samt vilken typ av data kommunen får in.		
Utökning av antalet övervakningsplatser	Samhällsbyggnads-nämnden	2017-2021	Vattnets miljömål s.77	a) Länsstyrelsen genomför en riskanalys av grundvattenförekomster som riskerar att inte uppnå god status.	G: Kommunerna har genomfört provtagning och analysresultaten har skickats in till		Väntar på Länsstyrelsen för genomförande

Åtgärdsnamn	Ansvarig	Tidplan	Referens	Åtgärden i fulltext	Vägledning för bedömning	Bedömning (G, H, P, E,)	Kommentar
-------------	----------	---------	----------	---------------------	--------------------------	-------------------------	-----------

100

				Framtagna platser stäms sedan av med SGU, inom ramen för deras arbete med att ta fram fler övervakningsplatser. Länsstyrelsen skickar ut rekommendationer och underlag för framtagande av övervakningsplatser till kommunerna. b) Kommunerna lämnar förslag på två lämpliga platser i respektive kommun, enligt Länsstyrelsens rekommendationer. c) Länsstyrelsen inventerar de föreslagna övervakningsplatserna och väljer ut/beslutar de nya övervakningsplatserna. d) Kommunerna utför provtagning av övervakningsplatserna. I de fall förekomsten är i riskzonen för att inte uppnå god status ska det vara relevanta ämnen kopplade till riskensom analyseras. I övriga fall basanalyser för de ämnen som ingår i vattenförvaltningens statusklassning.	Länsstyrelsen. Länsstyrelsen har valt ut provtagningsplatser utifrån det material som har skickats in från kommunerna. H: Kommunerna har skickat in förslag på två nya övervakningsplatser i sin kommun till Länsstyrelsen. Länsstyrelsen har skickat ut underlag och rekommendationer till kommunerna. P: Kommunerna har påbörjat arbetet med att ta fram förslag på övervakningsplatser. Länsstyrelsen har påbörjat riskanalysen av vilka grundvattenförekomster som riskerar att inte uppnå god status och som behöver ytterligare övervakningsplatser.		
--	--	--	--	--	---	--	--

Åtgärdsnamn	Ansvarig	Tidplan	Referens	Åtgärden i fulltext	Vägledning för bedömning	Bedömning (G, H, P, E,)	Kommentar
Utbildningar om planering och skötsel av kommunernas ruderalmarker, gräsytor och andra stadsmarker	Tekniska utskottet	2018-2022	Grön handlingsplan s.35	a) Länsstyrelsen anordnar (eller bjuder in till) utbildningar för kommunernas nyckelpersoner om planering för grön infrastruktur och enkla åtgärder på deras marker. b) Kommunerna genomför minst en gång under programperioden egna utbildningar för sina arbetslag om enkla naturvårdsinsatser som kan gynna den gröna infrastrukturen. Det är en fördel om en del av utbildningen förläggs till fält. Utbildningstillfället kan genomföras gemensamt med närliggande kommuner.	G: Har genomfört minst en utbildning för sina egna arbetslag. H: Har påbörjat planering av utbildning för eget arbetslag. P: Har sökt LONA-medel för utbildning av eget arbetslag eller beslutat att genomföra utbildningarna.		Påbörjat planering av utbildning för eget arbetslag men inväntar länsstyrelsens utbildning innan kommunen genomför utbildning för eget arbetslag. Pausad p.g.a. covid-19
Öka kunskapen om allemansrätten	Tekniska utskottet	2018-2022	Grön handlingsplan s.59	Länsstyrelsen sammanställer och tillgängliggör informationsmaterial kring frågor relaterade till allemansrätten enligt syftet hos centrala myndigheter och andra organisationer, gärna på fler språk än svenska. b) Länsstyrelsen, Region Jönköpings län, Skogsstyrelsen, kommunerna, LRF, Södra skogsägarna samt Smålands turism åtar sig att lägga upp egen information om allemansrätten på sina respektive webbplatser och/eller att länka till andra informativa	G: Alla punkter är genomförda. H: Punkt d och e är genomförd helt, minst ett informationstillfälle per aktör har hållits. P: Någon av punkterna är påbörjad.		Väntar på Länsstyrelsen för genomförande Pausad p.g.a. covid-19

Åtgärdsnamn	Ansvarig	Tidplan	Referens	Åtgärden i fulltext	Vägledning för bedömning	Bedömning (G, H, P, E,)	Kommentar
-------------	----------	---------	----------	---------------------	--------------------------	-------------------------	-----------

102

				sidor, exempelvis Naturvårdsverkets webbplats. c) Skogsstyrelsen, Region Jönköpings län, kommunerna, LRF, Södra skogsägarna samt Smålands turism åtar sig att vid minst ett tillfälle under programperioden informera om allemansrätten och dess tillämpning till en eller flera av målgrupperna. d) Kommunerna åtar sig att särskilt informera och föra dialog med barn och ungdomar, föreningsliv samt elever inom SFI (Svenska för invandrare).			
--	--	--	--	---	--	--	--

Åtgärdsplan för Värnamo kommuns miljöarbete 2022

Ärendebeskrivning

En ny åtgärdsplan har tagits fram för 2022. Åtgärdsplanen är kopplad till Plan för Värnamo kommuns miljöarbete och revideras årligen.

Beslutsförslag

Kommunledningsförvaltningen föreslår kommunstyrelsen besluta

att anta Åtgärdsplan för Värnamo kommuns miljöarbete 2022 samt

att skicka åtgärdsplanen till berörda nämnder för genomförande

Martina Palm
Miljöstrateg

Ulf Svensson
Kommundirektör

Kommunledningsförvaltningen

Kommunstyrelsen

Dnr:KS.2022.127

Utredning

Åtgärdsplanen har främst uppdaterats med åtgärder från de regionala åtgärdsplanerna Minskad klimatpåverkan och Anpassning till ett förändrat klimat.

Åtgärdsplan för Värnamo kommuns miljöarbete 2022

Reglemente

Kommunala beslut som utöver kommunallag och andra författningar styr och reglerar kommunala verksamheter. Innefattar Nämndreglementen, Delegeringsordningar, Bolagsordningar, Ägardirektiv, Föreskrifter, Kommunala taxor och avgifter.

Policy

Anger principer och värdegrundsbaserat förhållningssätt och tjänar som vägledning inom det aktuella området.

Plan

Beskriver strategier för arbetet med utvecklingen av Värnamo som kommun, och utvecklingsarbete inom kommunens organisation.

Åtgärdsplan

Anger konkreta åtgärder, tidsramar och ansvar.

Riktlinje

Beskriver hur förvaltning bedriver den befintliga verksamheten, eller ett visst område, så att den bedrivs effektivt och med god kvalitet.

Fastställd av: Kommunstyrelsen

Datum: 2022-04-05, § xxx

Dokumentet gäller från: 2022-04-05

Dokumentet gäller för: Kommunstyrelsen och kommunens nämnder och utskott

Dokumentansvarig: Miljöstrateg, Kommunledningsförvaltningen

Bakgrund

Åtgärdsplan för Värnamo kommuns miljöarbete är kopplat till det överordnade styrdokumentet Plan för Värnamo kommuns miljöarbete. Syftet med åtgärderna är att konkretisera utförandet av de ställningstagande som finns i planen och på så sätt gå från ord till handling.

Åtgärder

Varje åtgärd är kopplad till ett prioriterat område i planen. Minst en nämnd står som ansvarig för genomförandet av varje åtgärd, i de fall där flera nämnder står som ansvariga för samma åtgärd har de ansvar för olika delar av åtgärden eller behöver samarbeta i genomförandet.

Organisation och ansvar

De åtgärder som nämnden har ansvar för ska detaljplaneras, det vill säga vem i förvaltningen som ska göra vad, när och hur och med vilka resurser. Åtgärderna bör planeras in i verksamhetsplaner och budgetprocesser i den mån de behövs.

Budgetering

De åtgärder som inte kan hanteras i befintlig budget är det upp till varje nämnds ansvar att söka annan finansiering för. Varje nämnd driver själva finansieringen av de åtgärder de står som ansvariga för.

Uppföljning

Åtgärdsplanen revideras årligen i kommunstyrelsen, då fylls listan på med nya åtgärder och genomförda/inaktuella åtgärder tas bort. Efter revidering förs åtgärderna in i Hypergene där genomförandegraden följs upp, sammanställs och redovisas årligen i Kommunstyrelsen av miljöstrategen. I Hypergene finns åtgärderna beskrivna mer detaljerat än i detta dokument.

Regionala åtgärdsprogram

Merparten av åtgärderna i denna åtgärdsplan härstammar från det regionala miljömålsarbetet som leds av Länsstyrelsen i Jönköpings län. För komplett beskrivning av åtgärderna, se aktuell regional åtgärdsplan.

[Grön handlingsplan](#)

[Vattnets miljömål](#)

[Hälsans miljömål](#)

[Minskad klimatpåverkan](#)

[Anpassning till ett förändrat klimat](#)

Åtgärd	Strategiskt område	Tidsplan	Ansvarig
Sparsam körning a) Besluta om ny testomgång av sparsam körning. b) Om positivt beslut tas, skapa ett erbjudande om utbildning i sparsam körning till alla tillsvidareanställda. Information ska utgå till alla förvaltningar. Antalet platser på utbildningen kan vara begränsad och utbildningstillfället kan till exempel vara en gång i terminen eller löpande för alla nyanställda men syftet är att sparsam körning ska tillämpas i tjänsten. Sparsam körning ska användas oavsett fordon och bränsleslag. Testet ska utvärderas. c) Besluta om möjligheten att skapa rambudget till gemensam pott för sparsam körning.	Minskad klimatpåverkan	2022–2024	Kommunstyrelsen
Checklista vid evenemang Vid nästa revidering av Policy för evenemangsstöd och sponsring ska en checklista för hållbarhet finnas med. Krav ska ställas på till exempel källsortering i de fall evenemangsbidrag ges.	Ansvarsfull resurshantering	2018–2023	Kommunstyrelsen
Tillgängliggör friluftsliv och friluftsområden för fler Åtgärd finns i åtgärdsprogram Grön handlingsplan s.38	Insikt och handlingskraft	2018–2022	Kommunstyrelsen
Information om medel att söka Åtgärd finns i åtgärdsprogram Grön handlingsplan s.48	Insikt och handlingskraft	2018–2022	Kommunstyrelsen
Hållbara investeringar Åtgärd finns i åtgärdsprogram Minskad klimatpåverkan s.23	Minskad klimatpåverkan	2021–2025	Kommunstyrelsen
Fossilfri arbetspendling Åtgärd finns i åtgärdsprogram Minskad klimatpåverkan s.28	Minskad klimatpåverkan	2021–2025	Kommunstyrelsen
Minskad klimatpåverkan från byggnader a) Åtgärd finns i åtgärdsprogram Minskad klimatpåverkan s.37	Insikt och handlingskraft	2021–2025	Kommunstyrelsen
Upphandling och strategiska inköp Åtgärd finns i åtgärdsprogram Minskad klimatpåverkan s.41	Minskad klimatpåverkan	2021–2025	Kommunstyrelsen
Kampanj om konsumtion Åtgärd finns i åtgärdsprogram s.44 Minskad klimatpåverkan	Insikt och handlingskraft	2021–2025	Kommunstyrelsen

Öka produktionen av el, värme och kyla från förnybara energikällor Åtgärd finns i åtgärdsprogram Minskad klimatpåverkan s.47	Minskad klimatpåverkan	2021–2025	Kommunstyrelsen
Främja produktionen av förnybar energi Åtgärd finns i åtgärdsprogram Minskad klimatpåverkan s.49	Insikt och handlingskraft	2021–2025	Kommunstyrelsen
Ökad kunskap om jordbrukets klimatpåverkan och energieffektiviseringsmöjligheter Åtgärd finns i åtgärdsprogram Minskad klimatpåverkan s.53	Insikt och handlingskraft	2021–2025	Kommunstyrelsen
Ökat samarbete i samhällsplaneringsprocessen Åtgärd finns i åtgärdsprogram Minskad klimatpåverkan s.32	Hållbar bebyggd miljö och natur	2021–2025	Samhällsbyggnadsnämnden
Metodutveckling för samhällsplaneringen Åtgärd finns i åtgärdsprogram Minskad klimatpåverkan s.33	Hållbar bebyggd miljö och natur	2021–2025	Samhällsbyggnadsnämnden
Utvecklad tillsyn för resurseffektiva företag Åtgärd finns i åtgärdsprogram Minskad klimatpåverkan s.56	Hållbar bebyggd miljö och natur	2021–2025	Samhällsbyggnadsnämnden
Systematiskt klimatanpassningsarbete Åtgärd finns i åtgärdsprogram Anpassning till ett förändrat klimat s.25	Hållbar bebyggd miljö och natur	2021–2025	Samhällsbyggnadsnämnden
Handlingsplan för mest betydande klimatrisker Åtgärd finns i åtgärdsprogram Anpassning till ett förändrat klimat s.26	Hållbar bebyggd miljö och natur	2021–2025	Samhällsbyggnadsnämnden
Risk för översvämning och skred vid förorenade områden Åtgärd finns i åtgärdsprogram Anpassning till ett förändrat klimat s.31	Hållbar bebyggd miljö och natur	2021–2025	Samhällsbyggnadsnämnden
Inkludera klimatrisker i miljötillsyn Åtgärd finns i åtgärdsprogram Anpassning till ett förändrat klimat s.139	Hållbar bebyggd miljö och natur	2021–2025	Samhällsbyggnadsnämnden
Trygga och sammanhängande vägar för cykel Åtgärd finns i åtgärdsprogram Minskad klimatpåverkan s. 35	Hållbar bebyggd miljö och natur	2021–2025	Samhällsbyggnadsnämnden Tekniska utskottet

Grönska i bebyggd miljö Åtgärd finns i åtgärdsprogram Anpassning till ett förändrat klimat s.29	Hållbar bebyggd miljö och natur	2021–2025	Tekniska utskottet
Dagvatten Åtgärd finns i åtgärdsprogram Anpassning till ett förändrat klimat s.33	Hållbar bebyggd miljö och natur	2021–2025	Tekniska utskottet
Vattenförsörjning Åtgärd finns i åtgärdsprogram Anpassning till ett förändrat klimat s.34	Hållbar bebyggd miljö och natur	2021–2025	Tekniska utskottet
Vandringshinder för fisk och utter i det kommunala vägnätet Åtgärd finns i åtgärdsprogram Grön handlingsplan s.13	Hållbar bebyggd miljö och natur	2018–2022	Tekniska utskottet
Hänsyn till friluftslivet i kommunala skogsbruksplaner Åtgärd finns i åtgärdsprogram Grön handlingsplan s.19	Hållbar bebyggd miljö och natur	2018–2022	Tekniska utskottet
Utbildningar om planering och skötsel av kommunernas ruderatmarker, gräsytor och andra stadsmarker Åtgärd finns i åtgärdsprogram Grön handlingsplan s.35	Insikt och handlings- kraft	2018–2022	Tekniska utskottet
Öka kunskapen om allemansrätten Åtgärd finns i åtgärdsprogram Grön handlingsplan s.59	Insikt och handlings- kraft	2018–2022	Tekniska utskottet
Avfallskärl i kommunala lokaler Utred möjligheterna för källsortering på alla kommunala arbetsplatser och offentliga utrymmen inomhus för att kunna införa en sortering där så behövs. Vilka fraktioner som blir aktuella bestäms av verksamheterna själva men till exempel papper, plast, glas, metall, mat och elektronikavfall ska alltid finnas. Möjligheterna att börja sortera ska vara klart till dess SÅM inför utsortering av matavfall i hushåll.	Ansvarsfull resurshantering	2019–2023	Tekniska utskottet
Avfallskärl på offentliga platser Se över placering av avfallskärl på och omkring offentliga platser och vid behov omplacera och utöka dem.	Ansvarsfull resurshantering	2019–2022	Tekniska utskottet
Ordna sval inomhusmiljö Åtgärd finns i åtgärdsprogram	Hållbar bebyggd miljö och natur	2021–2025	Tekniska utskottet

Anpassning till ett förändrat klimat s.136			
Klimatsmart mat Verksamheten ska vid minst ett tillfälle under året ha utbildat sin personal i någon form av insats som syftar till en miljöbesparing. Utbildningen kan ha olika fokus men i slutänden skapa en miljövinst.	Insikt och handlingskraft	2020- 	Servicenämnden
Pilotprojekt matsvinnförsäljning Genomför ett pilotprojekt för att sälja överbliven mat från en restaurang till ett reducerat pris. Från det att restaurangen stänger och 20 minuter fram ska det finnas möjlighet för grupper som är berättigade måltider i kommunens seniorrestauranger att hämta mat i egen matlåda till ett reducerat pris. Den mat som finns kvar i serveringslinjen efter dessa 20 minuter kasseras. Köket ska inte laga mer mat på grund av projektet eller laga mer mat om kunden efterfrågar detta då syftet är att endast sälja det som blivit över av ordinarie mat.	Ansvarsfull resurshantering	2021–2022	Servicenämnden
Ordna arrangemang för miljö/hållbarhetsfrågor Ordna arrangemang för, och arrangemang med inslag av, miljö- och hållbarhetsfrågor kontinuerligt. Arrangemangen kan anordnas som event med enskilt fokus på miljö/hållbarhet eller jobbas in som en del av en annan aktivitet.	Insikt och handlingskraft	2018- 	Kulturnämnden
Plan för kulturmiljön Följ upp genomförandet av de att-satser som finns i Plan för kulturmiljön i Värnamo kommun och revidera den under perioden.	Hållbar bebyggd miljö och natur	2019–2022	Kulturnämnden

§ 101 Dnr: KS.2022.87

Ansökan från centrala potter målstimulans och verksamhetsutveckling

Beslut

Kommunstyrelsen beslutar

att överlämna ärendet till nästa sammanträde.

Ärendebeskrivning

Inköpsenheten vill utreda inköpsorganisationen är i kommunen, där den goda affären ska stå i centrum.

Ernst & Young ska genomföra en granskning av inköpsprocessen under januari till mars 2022. Efter att denna granskning är klar vill

inköpsenheten fortsätta genom att göra en förstudie av inköpsorganisationen i Värnamo kommun.

Förstudien ska kartlägga bl.a. hur kommunen arbetar med inköp och upphandlingar. Vem och var ligger ansvarsfrågan i förvaltningar, avdelningar och enheter och hur mycket tid och resurser läggs på hanteringen av inköp i respektive förvaltning? Tecknar verksamheterna egna avtal, avrop och/eller beställningar. Vidare hur ser processer ut för direktupphandlingar, återkoppling av delegationsbeslut och hur hanteras inköp- och avropsfrågor ut i respektive förvaltning,

Förstudien ska främst fokusera på:

- Inköpsprocesser & ansvar
- Inköpsroller i kommunen

Avgränsning för denna förstudie omfattar inte inköp där avtal saknas under 25 000kr.

Förslag till beslut

att föreslå kommunstyrelsen tillföra 700 000 kronor till kommunledningsförvaltningen för att påbörja vidare hantering av uppdraget förstudie av inköpsorganisation i Värnamo kommun

Beslut skickas till:
Inköpsenheten

§ 11 Dnr: UHN.2021.33

Inköpsorganisation

Beslut

Upphandlingsnämnden beslutar

att godkänna förslaget

att föreslå kommunstyrelsen tillföra 700 000 kronor till kommunledningsförvaltningen för att påbörja vidare hantering av uppdraget förstudie av inköpsorganisation i Värnamo kommun

Ärendebeskrivning

Inköpsenheten vill utreda inköpsorganisationen är i kommunen, där den goda affären ska stå i centrum.

Ernst & Young ska genomföra en granskning av inköpsprocessen under januari till mars 2022. Efter att denna granskning är klar vill inköpsenheten fortsätta genom att göra en förstudie av inköpsorganisationen i Värnamo kommun.

Förstudien ska kartlägga bl.a. hur kommunen arbetar med inköp och upphandlingar. Vem och var ligger ansvarsfrågan i förvaltningar, avdelningar och enheter och hur mycket tid och resurser läggs på hanteringen av inköp i respektive förvaltning? Tecknar verksamheterna egna avtal, avrop och/eller beställningar. Vidare hur ser processer ut för direktupphandlingar, återkoppling av delegationsbeslut och hur hanteras inköp- och avropsfrågor ut i respektive förvaltning,

Förstudien ska främst fokusera på:

- Inköpsprocesser & ansvar
- Inköpsroller i kommunen

Avgränsning för denna förstudie omfattar inte inköp där avtal saknas under 25 000kr.

Förslag till beslut

Inköpsenheten föreslår upphandlingsnämndens besluta

att godkänna förslaget

att föreslå kommunstyrelsen tillföra 700 000 kronor till kommunledningsförvaltningen för att påbörja vidare hantering av uppdraget förstudie av inköpsorganisation i Värnamo kommun

Inköpsenheten har inkommit med skrivelse 3 januari 2022

Beslut skickas till:

Kommunstyrelsen

Inköpsorganisation och inköpsroller

Ärendebeskrivning

Inköpsenheten vill utreda inköpsorganisationen är i kommunen, där den goda affären ska stå i centrum.

Ernst & Young ska genomföra en granskning av inköpsprocessen under januari till mars 2022. Efter att denna granskning är klar vill inköpsenheten fortsätta genom att göra en förstudie av inköpsorganisationen i Värnamo kommun.

Förstudien ska kartlägga bl.a. hur kommunen arbetar med inköp och upphandlingar. Vem och var ligger ansvarsfrågan i förvaltningar, avdelningar och enheter och hur mycket tid och resurser läggs på hanteringen av inköp i respektive förvaltning? Tecknar verksamheterna egna avtal, avrop och/eller beställningar. Vidare hur ser processer ut för direktupphandlingar, återkoppling av delegationsbeslut och hur hanteras inköp- och avropsfrågor ut i respektive förvaltning,

Förstudien ska främst fokusera på:

- Inköpsprocesser & ansvar
- Inköpsroller i kommunen

Avgränsning för denna förstudie omfattar inte inköp där avtal saknas under 25 000kr.

Beslutsförslag

Inköpsenheten föreslår upphandlingsnämnden besluta

att godkänna förslaget

att föreslå kommunstyrelsen tillföra 700 000 kronor till kommunledningsförvaltningen för att påbörja vidare hantering av uppdraget förstudie av inköpsorganisation i Värnamo kommun

Mattias Hultqvist
Inköpschef

Utredning

Inköpsprocesser & ansvar

Huvudansvaret för inköp & upphandling ligger på inköpsenheten, men behov finns för att få en nulägesanalys och utifrån resultatet av förstudien få svar på vägriktning för att utveckla inköpsprocessen.

Det borde finnas potential för att tydliggöra och effektivisera inköpsprocessen. Genom gemensamma och tydliga förankrade strukturer, styrningar i samverkan få en väl fungerande inköpsorganisation, som ansvariga har kontroll på.

Är inköpsprocessen kvalitetssäkrad i hela organisationen? I enlighet med gällande lagar och praxis.

Inköpsroller i kommunen

Finns centraliserat inköpshantering på förvaltningar? Finns det en tydlig inköpsorganisation i varje förvaltning? Vilka beställare/avropare har varje förvaltning? Hur många beställer och avropar på våra avtal. Är detta processbeskrivet, finns tydliga instruktioner?

Vem ansvarar för avtalsuppföljningen i respektive avtal. och vem har befogenhet? Finns adekvat kunskap och utbildning? Om det saknas, finns det då risker och konsekvenser för att man helt enkelt inte har kunskap, kopplat till inköpet?

Förstudien ska också utreda om behovet av resursen ”inköpare” finns i samtliga förvaltningar, finns arbetsuppgifterna? Saknas kanske rollen som inköpare, placerade ute i verksamheterna?

Uppdrag

Kan Värnamo kommun få till en inköpsorganisation som bidrar till ännu bättre affärer för våra verksamheter?

- Inköpsprocesser och ansvar
 - Styrning/ledning?
 - Processer & information
 - Ansvar och befogenhet
- Inköpsroller i kommunen
 - Vem gör vad och hur?
 - Hur ser arbetsuppgifter och rollbeskrivningar ut?
 - Hur ser utbildning och kunskapsnivå ut för de eller dem som arbetar med inköp på respektive förvaltning?
- Risker och eventuella konsekvenser av nuläge?

Resultatet av utredningen ska ligga till grund för förslag på förändrings och förbättringsarbete i Värnamo kommuns inköpsorganisation.

Riskbedömning

Upphandlingsnämnden har det strategiska och övergripande ansvaret för kommunens aktiviteter/processer inom inköp- och upphandling, konkurrensfrågor och elektronisk handel. (enligt Upphandlingsnämndens reglemente)

Inköpsenheten är placerad under kommunledningsförvaltningen/ekonomiavdelningen och ansvarar för att operativt arbeta utifrån upphandlingsnämndens reglemente.

Inköpsenheten har likheter med ekonomifunktionen i kommunen men där den centrala ekonomifunktionen också har stöd av förvaltningsekonomer i förvaltningarna som har god insyn och förståelse av deras verksamheter.

Inköpsenheten i sitt ansvar har svårt att få överblick och kontroll över hela inköpsprocessen, då inköpsenheten inte har kontroll eller bestämmer över processer som man inte känner till ute i organisationen. Man äger frågan, men har inte kontroll. Inköpsenheten önskar genom en utredning få fram en nulägesanalys. Var kan det finnas brister och avvikelser som i sin tur blir risker och följder i organisationen.

Risker och eventuella påföljder av nuläge

Allvarliga risker:

- Upphandlingsskadeavgifter, skadeanspråk mm.
- Dålig publicitet i media och inger dåligt förtroende hos medborgare, leverantörer och entreprenörer.

Mindre allvarliga risker är:

Otydlighet i ansvar och uppdrag i kommunen kring inköp

- Liten möjlighet till avtalsuppföljning då vi saknar resurser och insyn i kommunens alla verksamheter för att hantera och åtgärda felaktigheter i våra avtal.

Ansökan om medel till målstimulans och verksamhetsutveckling för år 2022

Kriterier och syfte:

Medel till verksamhetsutveckling syftar till att skapa större möjligheter för verksamhetsutveckling.

Ärendet ska hanteras av respektive nämnd. Beslut fattas av KS.

Inköpsenheten vill utreda inköpsorganisationen är i kommunen, där den goda affären ska stå i centrum.

Syfte: Utveckla inköpsarbetet och inköpsprocessen med professionella inköp och upphandlingar i alla nivåer inom kommunen vilket också leder till en ökad inköpsmognad i hela kommunen.

Ernst & Young ska genomföra en granskning av inköpsprocessen under januari till mars 2022. Efter att denna granskning är klar vill inköpsenheten fortsätta arbetet genom att göra en förstudie av inköpsorganisationen i Värnamo kommun.

Förstudien ska främst fokusera på:

- Inköpsprocesser & ansvar (delvis utifrån svar på EY's granskning)
- Inköpsroller i kommunen

Inköpsprocesser & ansvar

Huvudansvaret för inköp & upphandling ligger på inköpsenheten på kommunledningsförvaltningen men behov finns för att få till en annan struktur som involverar alla verksamheter för att utveckla inköpsprocessen.

Hur får vi till strukturer och övergripande styrning i samverkan med alla förvaltningar få en väl fungerande inköpsorganisation?

Är inköpsprocessen kvalitetssäkrad i hela organisationen? Arbetar alla berörda verksamheter efter beslutade rutiner och processer och i enlighet med gällande lagstiftning och praxis?

Inköpsroller i kommunen

Finns formaliserad inköpshantering på förvaltningarna?

Finns det en uttalad inköpsorganisation i varje förvaltning?

Vilka beställare/avropare/inköpare har varje förvaltning?

Hur många beställer och avropar på våra avtal. Är detta processbeskrivet, finns tydliga instruktioner?

Vem ansvarar för avtalsuppföljningen i respektive avtal. och vem har befogenhet?

Finns adekvat kunskap och utbildning? Om det saknas, finns det då risker och konsekvenser för att man helt enkelt inte har kunskap, kopplat till inköpet?

Förstudien ska också utreda om behovet av resursen "inköpare" finns i samtliga förvaltningar, finns arbetsuppgifterna? Saknas kanske rollen som inköpare, placerade ute i verksamheterna?

Ange vilka medel som ansökan avser: ☐ Målstimulans ☒ Verksamhetsutveckling
Nämnd: Kommunstyrelsen/Upphandlingsnämnd
Ärendebeskrivning/ beskrivning av insats: Förstudien ska kartlägga bl.a. hur kommunen arbetar med inköp och upphandlingar. Vem och var ligger ansvarsfrågan i förvaltningar, avdelningar och enheter och hur mycket tid och resurser läggs på hanteringen av inköp i respektive förvaltning? Tecknar verksamheterna egna avtal, avrop och/eller beställningar. Vidare hur ser processer ut för direktupphandlingar, återkoppling av delegationsbeslut och hur hanteras inköp- och avropsfrågor ut i respektive förvaltning,
Hur bidrar insatsen till syftet? Utredningen ska ta fram förslag på hur vi kan utveckla processer och organisationen för inköpshantering i Värnamo kommun.
Innebär insatsen kostnader framåtriktat och hur hanteras dessa i så fall? Nej
Vilka grupper/roller berörs av insatsen? Ledningsgruppen i kommunen och ledningsgrupper i respektive förvaltning. Den politiska ledningen berörs också. Beställare, avtalsägare och delegater i kommunen.
Beskriv tidplan för insatsen Mars 2022 - Upphandling av konsult alt visstidsanställning av projektledare Maj 2022 – Projektstart Juni 2022- Intervjuer inköpsenheten Aug- Sep 2022 Intervjuer förvaltningsledningar Nov 2022 Sammanställning Dec 2022 Rapport och information till ledningsgruppen och KS
Finns det extern finansiering att söka för insatsen, och i så fall vilken? Nej
Specifikation av kostnader Specificera kostnader i detalj, exempelvis konsultkostnader, kostnad vikarier, tillkommande lönekostnader och så vidare. 700 000 SEK Konsultkostnad alt kostnad för visstidsanställning
Förslag beslut att godkänna förslaget att tillföra 700 000 kronor till kommunledningsförvaltningen för att påbörja vidare hantering av uppdraget förstudie av inköpsorganisation i Värnamo kommun

§ 102 Dnr: KS.2022.88

Ansökan från centrala potter målstimulans och verksamhetsutveckling Certifiering beställare

Beslut

Kommunstyrelsen beslutar

att överlämna ärendet till nästa sammanträde

Ärendebeskrivning

Inköpsmognaden hos medarbetare i Värnamo kommun bör höjas. Det gäller i alla led och ett förslag är någon typ av certifiering som medarbetaren genomför årligen som anställd i Värnamo kommun.

Upphandlingsnämnden har behandlat ärendet 24 mars 2021, § 33

Upphandlingsnämnden har behandlat ärendet 21 april 2021, § 44

Upphandlingsnämnden har beslutade 19 maj 2021, § 55

att uppdra åt upphandlingschef att lyfta frågan med ledningsgruppen för dialog och resonemang kring inköpsmognaden i Värnamo kommun och

att uppdra åt upphandlingschefen att undersöka möjligheten att söka medel från kompetensutvecklingsmedel för att finansiera projektet.

Förslag till beslut

att föreslå kommunstyrelsen tillföra 500 000 kronor till

kommunledningsförvaltningen för att påbörja arbetet med certifiering av beställare.

Beslut skickas till:

Inköpsenheten

§ 10 Dnr: UHN.2021.57

Certifiering beställare

Beslut

Upphandlingsnämnden beslutar

att godkänna förslaget

att föreslå kommunstyrelsen tillföra 500 000 kronor till kommunledningsförvaltningen för att påbörja arbetet med certifiering av beställare.

Ärendebeskrivning

Inköpsmognaden hos medarbetare i Värnamo kommun bör höjas. Det gäller i alla led och ett förslag är någon typ av certifiering som medarbetaren genomför årligen som anställd i Värnamo kommun.

Upphandlingsnämnden har behandlat ärendet 24 mars 2021, § 33

Upphandlingsnämnden har behandlat ärendet 21 april 2021, § 44

Upphandlingsnämnden har beslutade 19 maj 2021, § 55

att uppdra åt upphandlingschef att lyfta frågan med ledningsgruppen för dialog och resonemang kring inköpsmognaden i Värnamo kommun och

att uppdra åt upphandlingschefen att undersöka möjligheten att söka medel från kompetensutvecklingsmedel för att finansiera projektet.

Förslag till beslut

Inköpsenheten föreslår upphandlingsnämnden besluta

att godkänna förslaget **att** föreslå kommunstyrelsen tillföra 500 000 kronor till kommunledningsförvaltningen för att påbörja arbetet med certifiering av beställare.

Inköpsenheten har inkommit med skrivelse 4 januari 2022

Beslut skickas till:

Kommunstyrelsen

Certifiering beställare

Ärendebeskrivning

Inköpsmognaden hos medarbetare i Värnamo kommun bör höjas. Det gäller i alla led och ett förslag är någon typ av certifiering som medarbetaren genomför årligen som anställd i Värnamo kommun.

Upphandlingsnämnden har behandlat ärendet 24 mars 2021, § 33

Upphandlingsnämnden har behandlat ärendet 21 april 2021, § 44

Upphandlingsnämnden har beslutade 19 maj 2021, § 55

att uppdra åt upphandlingschef att lyfta frågan med ledningsgruppen för dialog och resonemang kring inköpsmognaden i Värnamo kommun och
att uppdra åt upphandlingschefen att undersöka möjligheten att söka medel från kompetensutvecklingsmedel för att finansiera projektet.

Beslutsförslag

Inköpsenheten föreslår upphandlingsnämnden besluta

att godkänna förslaget

att föreslå kommunstyrelsen tillföra 500 000 kronor till kommunledningsförvaltningen för att påbörja arbetet med certifiering av beställare.

Mattias Hultqvist
Inköpschef

Utredning

Genom att skapa digitala & fysiska utbildningspaket för olika roller i kommunen så som beställare, delegater och inköpare med flera. Utbildningspaketen kan exempelvis vara en grundutbildning för alla som blir en del av introduktionen för alla nya medarbetare och vikarier i kommunen. Nästa nivå i en utbildningstrappa blir för de som mer operativt jobbar med inköp och avrop för att få beställa i kommunens ekonomisystem. Till sist ett utbildningspaket för de som är med i samrådsgrupper och ställer krav i upphandlingar och för de som är utsedda delegater för direktupphandlingar och genomför direktupphandlingar.

Tidplan

Mars 2022 – Dialog om inköpsmognad och plan för projektet
Certifierade beställare med kommunens ledningsgrupp

Mars – April 2022 Projektstart med färdigställande av
Åtgärdsplan för certifiering av beställare.

Maj - Juni 2022 – Arbete med utbildningspaketen

September – Oktober 2022 – Lansering och Information av
utbildningarna.

Nov – Uppföljning och återkoppling

Ansökan om medel till målstimulans och verksamhetsutveckling för år 2022

Kriterier och syfte:

Medel till verksamhetsutveckling syftar till att skapa större möjligheter för verksamhetsutveckling.

Ärendet ska hanteras av respektive nämnd. Beslut fattas av KS.

Inköpsenheten vill utreda inköpsorganisationen är i kommunen, där den goda affären ska stå i centrum.

Syfte: Höja inköpsmognaden i Värnamo kommun men också för att höja inköpskompetensen hos alla som jobbar operativt med inköp i Värnamo kommun.

När inköpsenheten pratar om "beställarorganisationen" så avser vi alla medarbetare i kommunen som till någon del av sitt arbete är involverade i inköp, avrop, beställningar eller i upphandlingar. Exempelvis utsedda beställare i Marknadsplatsen till medarbetare med befogenhet att beställa på avtal som inte beställs via marknadsplatsen.

I "beställarorganisationen" ingår också utsedda delegater (eller deras kollega) som hanterar direktupphandlar upp till 100 000kr för respektive verksamhet men som också tecknar avtal och beställningar för dessa inköp. Även andra medarbetare som är involverade i upphandlingsprojekt och som direkt är en del av avtalsuppföljningen för kommunens avtal ingår i beställarorganisationen.

Ange vilka medel som ansökan avser:

- ☒ Målstimulans
- ☒ Verksamhetsutveckling

Nämnd:

Kommunstyrelsen/Upphandlingsnämnd

Ärendebeskrivning/ beskrivning av insats:**Certifiering beställare**

Genom att skapa digitala & fysiska utbildningspaket för olika roller i kommunen (beställare, delegater, inköpare mfl). Ex en grundutbildning för alla som blir en del av introduktionen för alla nya medarbetare i kommunen (inkl vikarier). Nästa nivå i en utbildningstrappa blir för de som mer operativt jobbar med inköp och avrop för att få beställa i kommunens betalningssystem och där nästa nivå blir de som är med och ställer krav i samrådsgrupper i upphandlingar eller de som genomför direktupphandlingar.

Hur bidrar insatsen till syftet?

Genom långsiktig kompetensutveckling av inköpshantering i olika nivåer kommer kommunen höja inköpsmognaden.

Innebär insatsen kostnader framåtriktat och hur hanteras dessa i så fall? Nej
Vilka grupper/roller berörs av insatsen? Alla medarbetare i Värnamo kommun (inkl vikarier).
Beskriv tidplan för insatsen Mars 2022 – Dialog om inköpsmognad och plan för projektet Certifierade beställare med ledningsgruppen i kommunen Mars – April 2022 Projektstart med färdigställande av Åtgärdsplan för certifiering av beställare. Maj - Juni 2022 – Arbete med utbildningspaketen September – Oktober 2022 – Lansering och Information av utbildningarna. Nov – Uppföljning och återkoppling
Finns det extern finansiering att söka för insatsen, och i så fall vilken? Nej
Specifikation av kostnader 500 000 SEK för vikarie alt kostnad för visstidsanställning
Förslag beslut att godkänna förslaget att tillföra 500 000 kronor till kommunledningsförvaltningen för att påbörja arbetet med Certifiering beställare enligt tidplan.

§ 103 Dnr: KS.2022.102

Ansökan om verksamhet- och kompetensutvecklingsmedel

Beslut

Kommunstyrelsen beslutar

att överlämna ärendet till nästa sammanträde

Ärendebeskrivning

Ett nytt projekt har initierats inom förskolan under hösten 2021. Projektets syfte är att säkra kompetensförsörjning på kort och lång sikt samt stötta vikarieanskaffningen som är en stor utmaning inom förskolorna. Vikarieanskaffningen har varit en svårlöst fråga över en längre tid. I många fall har det inneburit att ordinarie personal har fått arbeta extratimmar samt ändra sina scheman. I projektet tillsätts en barnskötare, eller annan lämplig befattning, inom varje rektorsområde. Resurserna ska tillhöra rektorsområdet och kunna hoppa in på både planerad och oplanerad frånvaro, samt täcka upp vid vakanser. Medarbetaren blir en trygg extra resurs som både personalen och barnen känner till. Genomförandet av projektet kommer därmed att ge en bättre arbetsmiljö.

Vidare ger projektet ett intresse för nya medarbetare att vidareutbilda sig för att bli behöriga förskollärare.

Utvärdering kommer att ske under det kommande året. Totalt handlar det om tio projektjänster och beräknas kosta 4 668 tkr per år med en barnskötarlön. Sedan tillkommer en årlig löneökning.

Byggsamordnare

Under de kommande åren 2022-2026 genomförs flera stora projekt, där det skall byggas inom såväl förskola som grundskola. Inom förskolan skall tre nya förskolor byggas, Jannelund, Ekenhaga och Magnusgatan. Utöver det sker evakueringar i samband med renoveringar. Inom grundskolan byggs Trälleborgsskolan, ParkArena och en skola inom skolområde väster.

I projektet tillsätts en byggsamordnare med uppdrag att samverka med tekniska förvaltningen, byggherre med flera samt dokumentera och vara behjälplig vid evakuering av förskolor och skolor.

Samverkan har skett med de fackliga parterna.

Forts.

Ks § 103 (forts)

Projekttjänst kommunalt aktivitetsansvar

Kommunala aktivitetsansvaret, KAA, innebär att kommunen ska löpande hålla sig informerad om hur de ungdomar i kommunen som tillhör målgruppen för aktivitetsansvaret är sysselsatta. Kommunen ska erbjuda ungdomarna lämpliga individuella åtgärder. I första hand ska åtgärderna syfta till att ungdomarna börjar på eller återupptar en utbildning, i andra hand att de får en annan sysselsättning som exempelvis arbete. Aktivitetsansvaret gäller året runt och får inte begränsas till skolverterminerna eller liknande. Kommunen ska föra ett register över de ungdomar som omfattas och insatserna måste dokumenteras på ett lämpligt sätt. Mer information: [Kommunernas aktivitetsansvar för ungdomar - Skolverket](#)

Värnamo kommun har hittills genomfört uppdraget på en basnivå. Uppdraget görs i nära samverkan med Jobb Center, tidigare JCU. I och med att gruppen ungdomar ökar och har större behov av stöd samt att fler ungdomar avbryter sina gymnasiestudier behövs en intensifiering av uppdraget.

Instegsjobben för ungdomar tenderar att bli färre.

Projektets mål är att få alla i arbete, studier eller aktivitet genom att:

Revidera rutiner, tydliggöra ansvarsfördelning, intensifiera uppföljning och utveckla dokumentation.

Undersöka om webbaserat stöd (IST) kan öka kvalitén och underlätta rutiner och uppföljning.

Via tidiga insatser kunna erbjuda ungdomar individuellt stöd, till exempel motivationshöjande samtal

En projekttjänst under 2022 kommer att kunna höja kvalitén på uppdraget med struktur och kontinuerlig uppföljning

Barn- och utbildningsnämnden beslutade 2022-02-23 § 24

att ansöka 50% utav den årliga projektkostnaden för extratjänster i förskolan under kommande 3 år, 2022-2024 från KS stimulansmedel. Totalt 2 334 tkr årligen.

att ansöka 100% utav den årliga kostnaden för en byggsamordnare under 1 år. 2022 från KS stimulansmedel. Totalt 600 000kr

att ansöka 50% utav den årliga projektkostnaden för projekttjänst för Kommunala Aktivitetsansvaret från KS stimulansmedel. Totalt 350 000kr

att lämna ärendet vidare till Kommunstyrelsen

Beslut skickas till:

Barn- och utbildningsförvaltningen

§ 24 Dnr: BUN.2021.2016

Ansökan om verksamhets- och kompetensutvecklingsmedel

Beslut

Barn- och utbildningsnämnden beslutar

- **att** ansöka 50% utav den årliga projektkostnaden för extratjänster i förskolan under kommande 3 år, 2022-2024 från KS stimulansmedel. Totalt 2 334 tkr årligen.
- **att** ansöka 100% utav den årliga kostnaden för en byggsamordnare under 1 år, 2022 från KS stimulansmedel. Totalt 600 000kr
- **att** ansöka 50% utav den årliga projektkostnaden för projektjänst för Kommunala Aktivitetsansvaret från KS stimulansmedel. Totalt 350 000kr
- **att** lämna ärendet vidare till Kommunstyrelsen

Ärendebeskrivning

Ett nytt projekt har initierats inom förskolan under hösten 2021. Projektets syfte är att säkra kompetensförsörjning på kort och lång sikt samt stötta vikarieanskaffningen som är en stor utmaning inom förskolorna. Vikarieanskaffningen har varit en svårlöst fråga över en längre tid. I många fall har det inneburit att ordinarie personal har fått arbeta extratimmar samt ändra sina scheman.

I projektet tillsätts en barnskötare, eller annan lämplig befattning, inom varje rektorsområde. Resurserna ska tillhöra rektorsområdet och kunna hoppa in på både planerad och oplanerad frånvaro, samt täcka upp vid vakanser. Medarbetaren blir en trygg extra resurs som både personalen och barnen känner till. Genomförandet av projektet kommer därmed att ge en bättre arbetsmiljö.

Vidare ger projektet ett intresse för nya medarbetare att vidareutbilda sig för att bli behöriga förskollärare.

Utvärdering kommer att ske under det kommande året. Totalt handlar det om tio projektjänster och beräknas kosta 4 668 tkr per år med en barnskötarlön. Sedan tillkommer en årlig löneökning.

Byggsamordnare

Under de kommande åren 2022-2026 genomförs flera stora projekt, där det skall byggas inom såväl förskola som grundskola. Inom förskolan skall tre nya förskolor byggas, Jannelund, Ekenhaga och Magnusgatan. Utöver det sker evakueringar i samband med renoveringar. Inom

grundskolan byggs Trälleborgsskolan, ParkArena och en skola inom skolområde väster.

I projektet tillsätts en byggsamordnare med uppdrag att samverka med tekniska förvaltningen, byggherre med flera samt dokumentera och vara behjälplig vid evakuering av förskolor och skolor.

Samverkan har skett med de fackliga parterna.

Projekttjänst kommunalt aktivitetsansvar

Kommunala aktivitetsansvaret, KAA, innebär att kommunen ska löpande hålla sig informerad om hur de ungdomar i kommunen som tillhör målgruppen för aktivitetsansvaret är sysselsatta. Kommunen ska erbjuda ungdomarna lämpliga individuella åtgärder. I första hand ska åtgärderna syfta till att ungdomarna börjar på eller återupptar en utbildning, i andra hand att de får en annan sysselsättning som exempelvis arbete. Aktivitetsansvaret gäller året runt och får inte begränsas till skolverterminerna eller liknande. Kommunen ska föra ett register över de ungdomar som omfattas och insatserna måste dokumenteras på ett lämpligt sätt.

Mer information: [Kommunernas aktivitetsansvar för ungdomar - Skolverket](#)

Värnamo kommun har hittills genomfört uppdraget på en basnivå.

Uppdraget görs i nära samverkan med Jobb Center, tidigare JCU. I och med att gruppen ungdomar ökar och har större behov av stöd samt att fler ungdomar avbryter sina gymnasiestudier behövs en intensifiering av uppdraget.

Instegsjobben för ungdomar tenderar att bli färre.

Projektets mål är att få alla i arbete, studier eller aktivitet genom att: Revidera rutiner, tydliggöra ansvarsfördelning, intensifiera uppföljning och utveckla dokumentation.

Undersöka om webbaserat stöd (IST) kan öka kvalitén och underlätta rutiner och uppföljning.

Via tidiga insatser kunna erbjuda ungdomar individuellt stöd, till exempel motivationshöjande samtal

En projekttjänst under 2022 kommer att kunna höja kvalitén på uppdraget med struktur och kontinuerlig uppföljning

Beslut skickas till: Kommunstyrelsen

Ansökan om verksamhets- och kompetensutvecklingsmedel

Ärendebeskrivning

Extratjänster förskolan

Ett nytt projekt har initierats inom förskolan under hösten 2021. Projektets syfte är att säkra kompetensförsörjning på kort och lång sikt samt stötta vikarieanskaffningen som är en stor utmaning inom förskolorna. Vikarieanskaffningen har varit en svårlöst fråga över en längre tid. I många fall har det inneburit att ordinarie personal har fått arbeta extratimmar samt ändra sina scheman.

I projektet tillsätts en barnskötare, eller annan lämplig befattning, inom varje rektorsområde. Resurserna ska tillhöra rektorsområdet och kunna hoppa in på både planerad och oplanerad frånvaro, samt täcka upp vid vakanser. Medarbetaren blir en trygg extra resurs som både personalen och barnen känner till. Genomförandet av projektet kommer därmed att ge en bättre arbetsmiljö.

Vidare ger projektet ett intresse för nya medarbetare att vidareutbilda sig för att bli behöriga förskollärare.

Utvärdering kommer att ske under det kommande året. Totalt handlar det om tio projektjänster och beräknas kosta 4 668 tkr per år med en barnskötarlön. Sedan tillkommer en årlig löneökning.

Byggsamordnare

Under de kommande åren 2022-2026 genomförs flera stora projekt, där det skall byggas inom såväl förskola som grundskola. Inom förskolan skall tre nya förskolor byggas, Jannelund, Ekenhaga och Magnusgatan. Utöver det sker evakueringar i samband med renoveringar. Inom grundskolan byggs Trälleborgsskolan, ParkArena och en skola inom skolområde väster.

I projektet tillsätts en byggsamordnare med uppdrag att samverka med tekniska förvaltningen, byggherre med flera samt dokumentera och vara behjälplig vid evakuering av förskolor och skolor.

Samverkan har skett med de fackliga parterna.

Projekttjänst kommunalt aktivitetsansvar

Kommunala aktivitetsansvaret, KAA, innebär att kommunen ska löpande hålla sig informerad om hur de ungdomar i kommunen som tillhör målgruppen för aktivitetsansvaret är sysselsatta. Kommunen ska erbjuda ungdomarna lämpliga individuella åtgärder. I första hand ska åtgärderna syfta till att ungdomarna börjar på eller återupptar en utbildning, i andra hand att de får en annan sysselsättning som exempelvis arbete. Aktivitetsansvaret gäller året runt och får inte begränsas till skolverterminerna eller liknande. Kommunen ska föra ett register över de ungdomar som omfattas och insatserna måste dokumenteras på ett lämpligt sätt.

Mer information: [Kommunernas aktivitetsansvar för ungdomar - Skolverket](#)

Värnamo kommun har hittills genomfört uppdraget på en basnivå. Uppdraget görs i nära samverkan med Jobb Center, tidigare JCU. I och med att gruppen ungdomar ökar och har större behov av stöd samt att fler ungdomar avbryter sina gymnasiestudier behövs en intensifiering av uppdraget.

Instegsjobben för ungdomar tenderar att bli färre.

Projektets mål är att få alla i arbete, studier eller aktivitet genom att:

Revidera rutiner, tydliggöra ansvarsfördelning, intensifiera uppföljning och utveckla dokumentation.

Undersöka om webbaserat stöd (IST) kan öka kvalitén och underlätta rutiner och uppföljning.

Via tidiga insatser kunna erbjuda ungdomar individuellt stöd, till exempel motivationshöjande samtal

En projekttjänst under 2022 kommer att kunna höja kvalitén på uppdraget med struktur och kontinuerlig uppföljning

Beslutsförslag

Barn- och utbildningsförvaltningen föreslår barn- och utbildningsnämnden besluta

- **Att** ansöka 50% utav den årliga projektkostnaden för extratjänster i förskolan under kommande 3 år, 2022-2024 från KS stimulansmedel. Totalt 2 334 tkr årligen.
- Att ansöka 100% utav den årliga kostnaden för en byggsamordnare under 1 år. 2022 från KS stimulansmedel. Totalt 600 000kr
- Att ansöka 50% utav den årliga projektkostnaden för projektjänst för Kommunala Aktivitetsansvaret från KS stimulansmedel. Totalt 350 000kr

Att lämna ärendet vidare till Kommunstyrelsen

Daniella Rydberg
Verksamhetschef förskolan

Johan Grahn
Barn- och utbildningschef

Jakob Wide
Administrativ chef

Magnus Flink
Verksamhetschef
för de fria skolformerna

Barn- och utbildningsförvaltningen

Barn- och utbildningsnämnden

Utredning

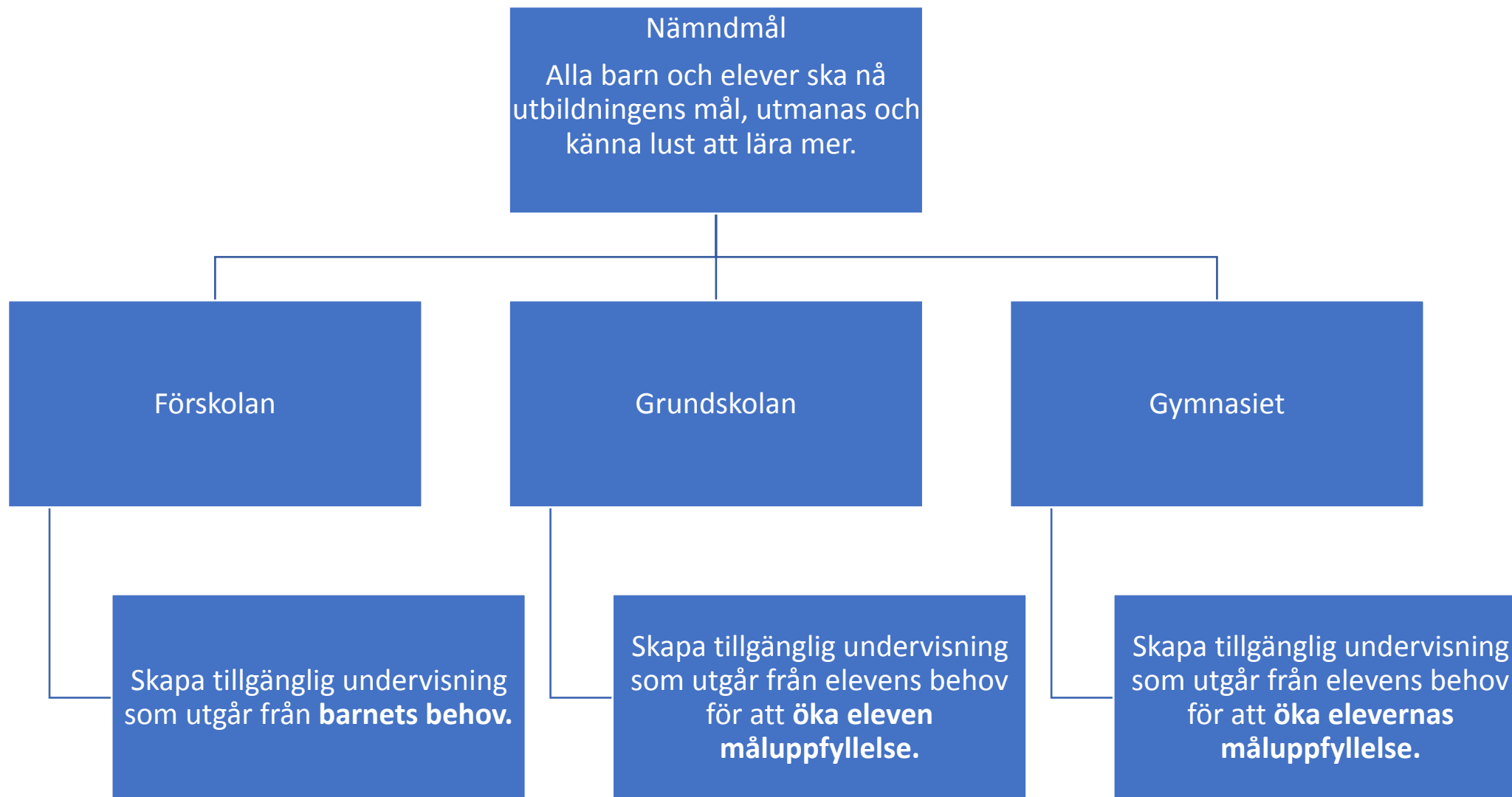
Mer utförlig beskrivning av ärendet och motivering till förslagen för beslut, om det behövs.

Riskbedömning

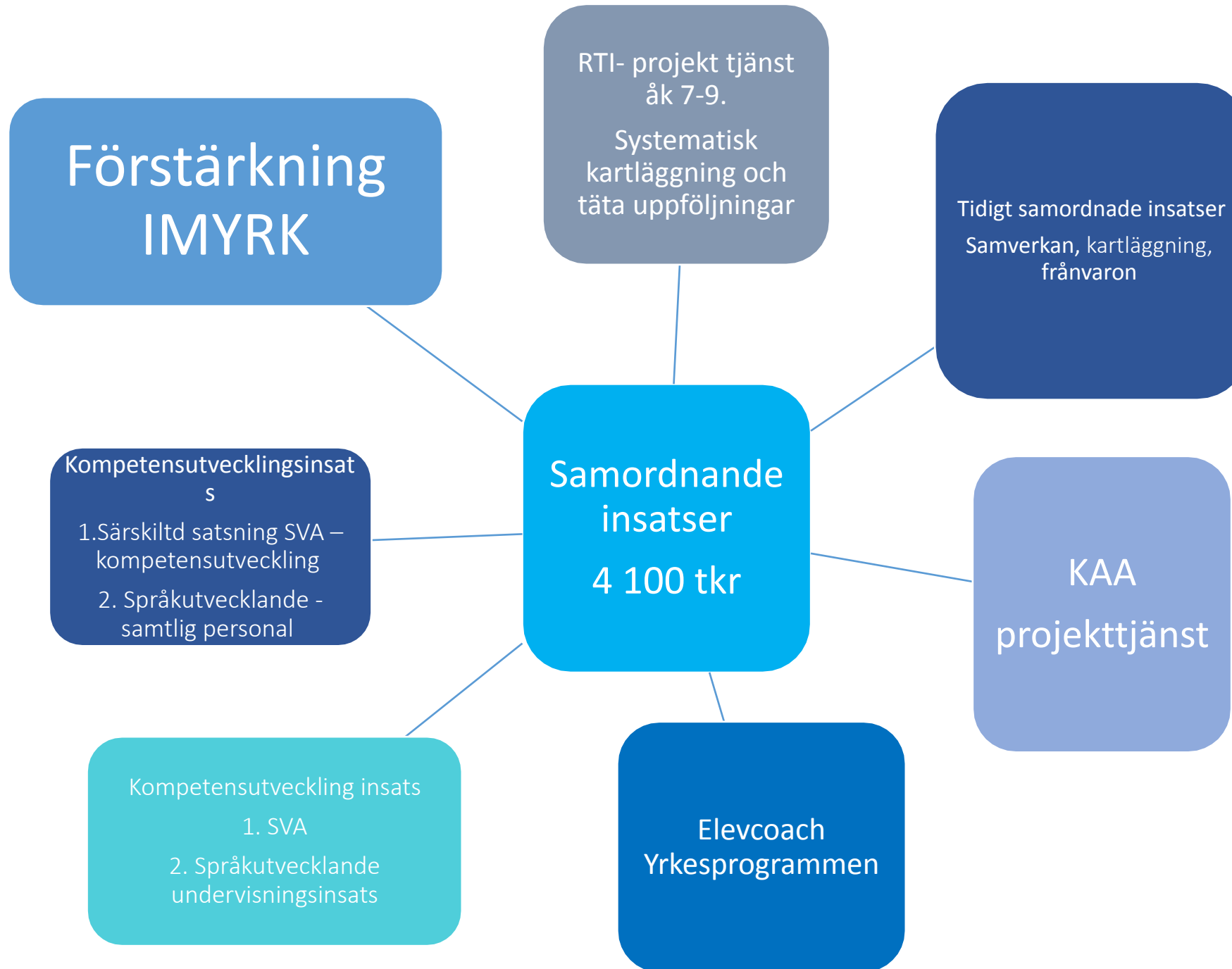
Beskrivning av konsekvenser som beslutet får utifrån det perspektiv som förvaltningen/nämnden har.

Kvalité & kompetensförsörjning

Prioriterade områden BUF

Kvalité	Förvaltning	Förskolan	Grundskolan	Gymnasiet
Uppsökande verksamhet genom samverkan	Kontakta Vh med hjälp av ett administrativt stöd för att fånga upp barn som inte börjat förskola inom 2 år	Tidigt samordnade insatser förskolan Familjecentralen/ Öppna förskolan -rektorsresurs	Tidigt samordnade insatser – samverkan med Medborgarförvaltningen och Omsorgsförvaltningen.	Tidigt samordnade insatser 136 Projektjänst KAA.
Förebyggande och främjande arbetssätt	Riktade kompetensutvecklingsinsatser.	Kompetensutvecklingsinsats SPSM-tillgänglighetsmodellen	RTI F-5 RTI Högstadierna	Elevcoach Yrkesprogrammen. Kompetensutvecklingsinsats Skolverket
Särskilt komplicerade undervisningssituationer	Riktade statsbidrag. Socioekonomisk fördelning -SALSA.	Förstärkning specialpedagog / Barnhälsa	Särskild undervisningsgrupp placerade i L-huset	Resursteam Gymnasiet – särskilt komplicerade elevfall
Undervisning Kompetensutveckling	Prioriterat område	Språkutvecklande arbete Läslýftet	Särskild satsning SVA personal. Språkutvecklande - samtlig personal.	Förstärkning IMY Särskild satsning SVA personal. Språkutvecklande - samtlig personal.

Projekttjänst KAA

Finansiering: En heltidstjänst 600 000 kr ansöks av kommunstyrelsens verksamhetsutvecklingsmedlen. Avser läsåret 22/23.

Syfte: Tjänsten ska kartlägga, processleda och samordna insatser tillsammans med medborgarförvaltningen, arbetsmarknadsenheten, vuxenutbildningen och gymnasieskolan.

Mål: Fler elevers ska få en grundskoleexamen alternativt komma ut i arbete.

Genomförande: Läsåret 22/23.

Ansvarig: Verksamhetschef Gymnasieskolan.

Skolmiljarden 2022

Finansiering: Statsbidrag 2022. Beloppet beräknas till 3,4 mnkr. Det fastställs under januari-februari 2022.

Syfte: Höja attraktiviteten och öka måluppfyllelsen.

Mål: Att statsbidraget skolmiljarden anslås till Figy för att höja dess attraktivitet och för att öka måluppfyllelsen.

Genomförande: Budgetår 2022.

Ansvarig: Verksamhetschef Gymnasieskolan.

Projekttjänst Elevcoach

Finansiering:

Syfte:

Mål:

Genomförande:

Ansvarig:

RTI årskurs 7-9 – kompetensutveckling och implementering av nytt arbetssätt.

141

Finansiering:

Syfte:

Mål:

Genomförande:

Ansvarig:

Tidigt samordnade insatser

Finansiering:

Syfte:

Mål:

Genomförande:

Ansvarig:

Särskild satsning SVA - kompetensutveckling

Finansiering:

Syfte:

Mål:

Genomförande:

Ansvarig:

Förstärkning IMYRK

144

Finansiering:

Syfte:

Mål:

Genomförande:

Ansvarig:

Kompetensförsörjning

145

Kompetensförsörjning

146

Kompetensförsörjning	Förvaltningen	Förskola	Grundskola
Kompetensförsörjning i ytterområdena	Projekttjänst Ny- byggnationer	Resurspool Förskolor	Prioriterad utbildning Specialpedagoger/lä rare SVA – riktad insats

Resursförstärkning förskola

Finansiering: Resursförstärkning inom förskolan 2 334 tkr (50 %) ansöks av kommunstyrelsens pott för verksamhetsutveckling de resterande 2 334 tkr (50 %) finansieras av barn-och utbildningsnämnden.

Syfte: Projektets syfte är att säkra kompetensförsörjning på kort och lång sikt samt stötta vikarieanskaffningen som är en stor utmaning inom förskolorna.

Mål: Att vara en attraktiv arbetsgivare och minska sjukfrånvaro.

Genomförande: År 2022.

Ansvarig: Verksamhetschef förskola – Daniella Rydberg.

Projekttjänst Nybyggnationer

Finansiering: En heltidstjänst 600 000 kr ansöks av kommunstyrelsen verksamhetsutvecklingsmedlen.

Syfte: Byggsamordnarens uppdrag att samverka med tekniska förvaltningen, byggherre med flera samt dokumentera och vara behjälplig vid evakuering av förskolor och skolor.

Mål: Säkerställa en trygg och utvecklande skolmiljö.

Genomförande: År 2022.

Ansvarig: Administrativ chef – Jakob Wide.

Styrelse/Nämnd: Tekniska utskottet

Dag, tid: 2022-03-15, kl. 09:30

Plats: Sammanträdesrum Gillet

§	Beslutsärenden:	Dnr	Sida
Beslutsärenden			
	Val av justerare		
§ 46	Detaljplan för ny arena för elitfotboll	TU.2022.68	2
Beredningsärenden			
§ 47	Investeringsbudget 2023 samt investeringsplan 2024 - 2027	TU.2022.38	3
§ 48	Slutredovisning av projekt Utökning av hälsocenter och motionscenter, projektnummer 220008 (1214)	TU.2022.52	4
§ 49	Slutredovisning av projekt Ombyggnad av Tingssalen, projektnummer 231037 (0726)	TU.2022.51	6
§ 50	Slutredovisning av projekt Mossleskolan ökad säkerhet och belysning, projektnummer 231048	TU.2022.53	8
§ 51	Vänstersvängfält på Gröndalsleden	TU.2022.67	10
§ 52	Ekonomi för projektet Markanvändning Forsheda 5:108, Delex, projektnummer 303008	TU.2022.69	11
§ 53	Ansökan om medel till målstimulans för år 2022 till föreningsgala	TU.2022.33	13
§ 54	Ansökan om medel till verksamhetsutveckling för att skapa nya stödsystem för föreningsliv och civilsamhälle	TU.2022.62	14
§ 55	Behov av utökad driftbudget för satsningen Hälsosam Aktiv Livsstil för gravida (HAL-G) och småbarnsföräldrar (HAL-SF)	TU.2022.66	16
§ 56	Förlängd säsong för uppspolad is i Axelent arena	TU.2022.65	18
Informationsärenden			
§ 57	Information om föreningsvandring 2021	TU.2022.55	19
§ 58	Anbud för byggnation av förskolorna Ekenhaga, Magnusgatan och Jannelund	TU.2021.21	20
§ 59	Förvaltningschefen informerar		21
§ 60	Övrig information från förvaltningen		23
§ 61	Övrigt		24

Tekniska utskottet

2022-03-15

Plats och tid: Sammanträdesrum Gillet, kl 09:30-12:35

Beslutande: Håkan Johansson (KD)
Azra Muranovic (S)
Tobias Pettersson (M)
Gabrielle Davidsson (C)
Bo Svedberg (S)

Övriga närvarande: Jesper du Rietz, förvaltningschef
Antti Vähäkari, VA-chef
Johan Arvidsson, fritidschef
Stefan Åberg, fastighetschef
Linus Enochson, projektör §§ 46, 51
Samuel Skog, bitr. fastighetschef §§ 48-50
Helena Nyberg, kvalitets- och utvecklingsledare
Maria Grimstål, nämndsekreterare

Utses att justera: Azra Muranovic (S)

Justeringens plats och tid: Digital justering 2022-03-22

Sekreterare: _____
Maria Grimstål

Ordförande: _____
Håkan Johansson

Justerare: _____
Azra Muranovic

Paragrafer:
46-61

ANSLAG/BEVIS

Justeringen har tillkännagivits genom anslag.

Nämnd/utskott: Tekniska utskottet**Sammanträdesdatum:** 2022-03-15**Paragrafer:** 46-61**Datum för anslags
uppsättande:** 2022-03-24**Datum för anslags
nedtagande:** 2022-04-14**Förvaringsplats för
protokollet:** Tekniska förvaltningen**Underskrift:**_____
Maria Grimstål

§ 46 Dnr: TU.2022.68

Detaljplan för ny arena för elitfotboll

Beslut

Tekniska utskottet beslutar

att föreslå kommunstyrelsen ge samhällsbyggnadsförvaltningen i uppdrag att påbörja detaljplan för ny fotbollsarena samt anslutningsvägar.

Ärendebeskrivning

IFK Värnamo har vunnit serien Superettan 2021 i fotboll och tagit steget upp till Sveriges högsta serie, Allsvenskan.

Arbete med dispenser för spel på Finnvedsvallen under tre år pågår. Dispens från Svensk elitfotboll ges bara i tre år för allsvenskt spel på Finnvedsvallen. Därefter måste ny arena finnas på plats.

Vid kommunfullmäktige 24 februari 2022 § 23 beslutades att uppdra åt tekniska utskottet att uppföra en ny fotbollsarena enligt redovisat förslag från tekniska utskottet samt att lokaliseringen av en ny fotbollsarena ska vara på Ljussevekaområdet, Värnamo, under förutsättning att processen med geoteknik och detaljplan möjliggör lokaliseringen. För att genomföra detta behöver en ny detaljplan tas fram.

Förslag till beslut

Tekniska förvaltningen föreslår tekniska utskottet

att föreslå kommunstyrelsen ge samhällsbyggnadsförvaltningen i uppdrag att påbörja detaljplan för ny fotbollsarena samt anslutningsvägar.

Beslut skickas till:
Kommunstyrelsen

§ 47 Dnr: TU.2022.38

Investeringsbudget 2023 samt investeringsplan 2024 - 2027

Beslut

Tekniska utskottet beslutar

att överlämna ärendet till nästkommande sammanträde.

Ärendebeskrivning

Kommunledningsförvaltningen har begärt att få in alla nämnders förslag på investeringsbudget för 2023 samt investeringsplan för åren 2024-2027 senast den 29 mars.

Tekniska förvaltningen har gett en första information till tekniska utskottet vid sammanträdet 15 februari. Tekniska utskottet beslutade att godkänna informationen. Vid tekniska utskottets sammanträde 1 mars var ärendet uppe för beredning och tekniska utskottet beslutade att överlämna ärendet till nästkommande sammanträde.

Förslag till beslut

Tekniska förvaltningen föreslår tekniska utskottet besluta

att överlämna ärendet till nästkommande sammanträde.

Beslut skickas till:

§ 48 Dnr: TU.2022.52

**Slutredovisning av projekt Utökning av
hälsocenter och motionscenter, projektnummer
220008 (1214)**

Beslut

Tekniska utskottet beslutar

- att** godkänna tekniska förvaltningens slutredovisning av projekt
Utökning av hälsocenter, projektnummer 220008 (1214)
samt
att överskottet på 208 771 kronor regleras i 2022 års bokslut.

Ärendebeskrivning

Projektet Utökning av hälsocenter är färdigställt och ska redovisas till tekniska utskottet. Projektet omfattar att iordningställa kontor i befintligt konferensrum samt att ersätta konferensrummet med två nya konferensrum i lokaler under entrén till sporthallen.

Beställare av projektet har varit tekniska förvaltningen, fritidsavdelningen.

I byggbranchen används två olika standardavtal:

- AB04 står för Allmänna bestämmelser 2004, som innebär att beställaren tar fram handlingar, ritningar, beskrivningar och även ansvarar för funktion och lösning, även kallat färdig handling.
- ABT06 står för Allmänna bestämmelser för totalentreprenader 2006, som innebär att beställaren beskriver en önskad funktion och entreprenören tar fram handlingar och ansvarar för att rätt funktions finns, även kallat totalentreprenad.

Det aktuella projektet har haft entreprenadformen ABT06.

Projektstart var år 2018 och projektslut 31 oktober 2021.

Forts.

TU § 48 (forts.)

Ekonomi

Anvisade medel enligt följande:

Beslut Kf § 128 2018 1 000 000 kr

Investeringsbudget 2019 Kf § 224 1 000 000 kr

Kostnader 2018 15 985 kr

Kostnader 2019 39 452 kr

Kostnader 2020 1 184 007 kr

Kostnader 2021 551 785 kr

Totalkostnader 1 791 229 kr

Överskott på projektet 208 771 kr

Från början fanns även önskemål om att skapa ett träningsrum. Då ventilationen inte räckte för detta och det blev för dyrt att komplettera med ytterligare ventilationsaggregat så togs detta inte med. Därav överskottet i projektet.

Förslag till beslut

Tekniska förvaltningen föreslår tekniska utskottet besluta

att godkänna tekniska förvaltningens slutredovisning av projekt

Utökning av hälsocenter, projektnummer 220008 (1214)

samt

att överskottet på 208 771 kronor regleras i 2022 års bokslut.

Beslut skickas till:

§ 49 Dnr: TU.2022.51

Slutredovisning av projekt Ombyggnad av Tingssalen, projektnummer 231037 (0726)

Beslut

Tekniska utskottet beslutar

att godkänna tekniska förvaltningens slutredovisning av projekt Ombyggnad Tingssalen, projektnummer 231037 (0726) samt

att underskottet på 8 901 kronor regleras i 2022 års bokslut

Ärendebeskrivning

Projektet Ombyggnad Tingssalen är färdigställt och ska redovisas till tekniska utskottet. Projektet omfattar renovering av ytskikt samt ljuddämpande åtgärder.

Beställare av projektet var kommunledningsförvaltningen och barn- och utbildningsförvaltningen.

I byggbranchen används två olika standardavtal:

- AB04 står för Allmänna bestämmelser 2004, som innebär att beställaren tar fram handlingar, ritningar, beskrivningar och även ansvarar för funktion och lösning, även kallat färdig handling.
- ABT06 står för Allmänna bestämmelser för totalentreprenader 2006, som innebär att beställaren beskriver en önskad funktion och entreprenören tar fram handlingar och ansvarar för att rätt funktions finns, även kallat totalentreprenad.

Det aktuella projektet har haft entreprenadformen ABT06
Löpande räkning ramavtal.

Projektet start var år 2014 och projektetslut 1 augusti 2021.

Forts.

TU § 49 (forts.)

Ekonomi

Anvisade medel enligt följande:

Beslut 2015 Ks § 5 2015 1 000 000 kr

Kostnader 2014 116 654 kr

Kostnader 2015 487 803 kr

Kostnader 2020 140 866 kr

Kostnader 2021 263 579 kr

Totalkostnader 1 008 901 kr

Underskott på projektet 8 901 kr

Underskottet kan härledas till ökade kostnader i förhållande till den budget som ligger till grund för beslutet 2015 samt tillkommande akustikplattor på vägg och i tak för att få en bra ljudbild i salen.

Förslag till beslut

Tekniska förvaltningen föreslår tekniska utskottet besluta

att godkänna tekniska förvaltningens slutredovisning av projekt Ombyggnad Tingssalen, projektnummer 231037 (0726) samt

att underskottet på 8 901 kronor regleras i 2022 års bokslut

Beslut skickas till:

§ 50 Dnr: TU.2022.53

Slutredovisning av projekt Mossleskolan ökad säkerhet och belysning, projektnummer 231048

Beslut

Tekniska utskottet beslutar

att godkänna tekniska förvaltningens slutredovisning av projekt Mossleskolan ökad säkerhet och belysning, projektnummer 231048 samt

att underskottet på 32 695 kronor regleras i 2022 års bokslut.

Ärendebeskrivning

Projektet Mossleskolan ökad säkerhet och belysning är färdigställt och ska redovisas till tekniska utskottet. Projektet omfattar byte av passageanläggning, inbrottslarm och brandlarm samt byte av belysning i klassrum.

Beställare av projektet var barn- och utbildningsförvaltningen.

I byggbranschen används två olika standardavtal:

- AB04 står för Allmänna bestämmelser 2004, som innebär att beställaren tar fram handlingar, ritningar, beskrivningar och även ansvarar för funktion och lösning, även kallat färdig handling.
- ABT06 står för Allmänna bestämmelser för totalentreprenader 2006, som innebär att beställaren beskriver en önskad funktion och entreprenören tar fram handlingar och ansvarar för att rätt funktions finns, även kallat totalentreprenad.

Det aktuella projektet har haft entreprenadformen AB04.

Projektstart var år 2019 och projektslut 4 juni 2020.

Forts.

TU § 50 (forts.)

Ekonomi

Anvisade medel enligt följande:

Beslut 2019 Tu § 9 2019

Från projekt 231011 Säkerhetsåtg. larmpolicy	2 000 000 kr
--	--------------

Från projekt 231001 Energisparåtgärder	600 000 kr
--	------------

Beslut 2020 Tu § 80 2020

Från projekt 231011 Säkerhetsåtg. larmpolicy	500 000 kr
--	------------

Från projekt 231001 Energisparåtgärder	<u>250 000 kr</u>
--	-------------------

Total budget	3 350 000 kr
--------------	--------------

Kostnader 2019	458 387 kr
----------------	------------

Kostnader 2020	2 848 914 kr
----------------	--------------

Kostnader 2021	10 000 kr
----------------	-----------

Kostnader 2022	<u>65 394 kr</u>
----------------	------------------

Totalkostnader	3 382 695 kr
----------------	--------------

Underskott på projektet	32 695 kr
-------------------------	-----------

Efter att förfrågan gick ut beslutades om byte av passagesystem från Bewator till RCO. Detta ledde till ökade kostnader med cirka 500 000 kronor på grund av dyrare apparater samt omritning av system. Fördyrningar på grund av kopplingar mellan passage och inbrott samt ändringar för att kunna styra dörrar individuellt uppkom också. Dessa omfattar cirka 140 000 kronor.

Tidsplanen försköts något på grund av anpassningar av arbetsinsatsen i förhållande till verksamheten. Erfarenheten visar att det är att föredra att ha både passage och inbrottslarm i RCO.

Förslag till beslut

Tekniska förvaltningen föreslår tekniska utskottet besluta

att godkänna tekniska förvaltningens slutredovisning av projekt Mossleskolan ökad säkerhet och belysning, projektnummer 231048 samt

att underskottet på 32 695 kronor regleras i 2022 års bokslut.

Beslut skickas till:

§ 51 Dnr: TU.2022.67

Vänstersvängfält på Gröndalsleden

Beslut

Tekniska utskottet beslutar

att föreslå kommunstyrelsen ge samhällsbyggnadsförvaltningen i uppdrag att påbörja detaljplan för två vänstersvängfält på Gröndalsleden.

Ärendebeskrivning

I samband med byggnation av ny grundskola på väster (korsningen Gröndalsleden-Sveavägen) samt nybyggnation av förskola vid Fräkenvägen (korsningen Gröndalsleden-Borgenvägen) behöver dessa två av- och påfarter på Gröndalsleden byggas om.

Genom ovan nämnda skolbyggnationer kommer belastningen vid dessa avfarter att öka markant. För att behålla kapaciteten och säkerhet på Gröndalsleden föreslås byggnation av två vänstersvängfält.

För att genomföra detta behöver ny detaljplan tas fram.

Förslag till beslut

Tekniska förvaltningen föreslår tekniska utskottet besluta

att föreslå kommunstyrelsen ge samhällsbyggnadsförvaltningen i uppdrag att påbörja detaljplan för två vänstersvängfält på Gröndalsleden.

Beslut skickas till:
Kommunstyrelsen

§ 52 Dnr: TU.2022.69

Ekonomi för projektet Markanvändning Forsheda 5:108, Delex, projektnummer 303008

Beslut

Tekniska utskottet beslutar

- att** föreslå kommunstyrelsen att föreslå kommunfullmäktige att besluta att VA-kollektivet ska finansiera nedskrivningen av den befintliga VA-anläggningen,
- att** föreslå kommunstyrelsen att föreslå kommunfullmäktige att utöka investeringsmedel för Forsheda 5:108 Delex med 3,9 miljoner kronor samt
- att** föreslå kommunstyrelsen att föreslå kommunfullmäktige att besluta att skattekollektivet ska ersätta VA-kollektivet för kommande avskrivningskostnader avseende Forsheda 5:108, Delex.

Ärendebeskrivning

Projektet 303008 Forsheda 5:108, Delex pågår. Den befintliga VA-anläggningen (vatten- och avloppsanläggningen) kommer att rivas och tekniska förvaltningen kommer enligt uppdrag att bygga nytt för att ge plats åt exploatören att utvidga sin verksamhet. Befintlig VA-anläggning har ett restvärde per den 31 december 2021 om 1 023 271 kronor.

Tidigare prognos för projektet var 2,6 miljoner kronor, men då projektet har utökats med mer dagvattenavledning på anvisning av Trafikverket, samt att det är mycket berg i marken skrivs prognosen upp med 3,9 miljoner kronor.

Följande är förvaltningens förslag för hur kostnadstäckning ska ske:

- VA-kollektivet finansierar nedskrivningen av den befintliga VA-anläggningen. Detta innebär att VA-kollektivet i sin helhet har tagit kostnaden för den befintliga anläggningen.
- Investeringskostnaden för VA i det nya området inklusive pumpstation läggs till VA-kollektivets ekonomi.
- VA-kollektivet ersätts av skattekollektivet för investeringskostnaden för den nya anläggningen genom kompensation för kommande avskrivningskostnader.
- VA-kollektivet betalar internränta för den nya anläggningen vilket bedöms motsvara mervärdet för en ny anläggning.

Forts.

TU § 52 (forts.)

Förslag till beslut

Tekniska förvaltningen föreslår tekniska utskottet besluta

- att** föreslå kommunstyrelsen att föreslå kommunfullmäktige att besluta att VA-kollektivet ska finansiera nedskrivningen av den befintliga VA-anläggningen,
- att** föreslå kommunstyrelsen att föreslå kommunfullmäktige att utöka investeringsmedel för Forsheda 5:108 Delex med 3,9 miljoner kronor samt
- att** föreslå kommunstyrelsen att föreslå kommunfullmäktige att besluta att skattekollektivet ska ersätta VA-kollektivet för kommande avskrivningskostnader avseende Forsheda 5:108, Delex.

Beslut skickas till:
Kommunstyrelsen

§ 53 Dnr: TU.2022.33

Ansökan om medel till målstimulans för år 2022 till föreningsgala

Beslut

Tekniska utskottet beslutar

att hos kommunstyrelsen ansöka om medel till målstimulans om en ram på 245 000 kronor för att anordna en föreningsgala under 2022. Slutlig avräkning sker vid slutredovisning av föreningsgalan.

Ärendebeskrivning

Fritidsavdelningen på tekniska förvaltningen avser att anordna en föreningsgala 5 februari 2023. Fritidsavdelningen har satt ihop en jurygrupp som kommer ta fram olika kategorier och nomineringar. De som är med i juryn är representanter från politiken, fritidsavdelningen, riksidsrottsförbundet och kulturförvaltningen. Avsikten är att forma en tillställning som är lockande för så många föreningar som möjligt.

Genom föreningsgalan ges möjlighet att uppmärksamma de samhällsnyttiga insatser som föreningar gör. Genom att uppmärksamma och lyfta fram dem stimuleras föreningar till att fortsätta och utöka sitt samhällsengagemang.

Bruttobudgeten för satsningen visar på kostnader på 245 000 kr. När det gäller medel från övriga finansiärer har idrottsförbundet RF SISU sagt sig vara villiga att stå för kostnad för en föreläsare eller för konferencier, vilket motsvarar mellan 5 000 och 20 000 kronor. De nominerade bjuds på galan. Övriga betalar 200 kronor per kuvert. Det ger en intäkt på 45 000 kr. Nettokostnaden för föreningsgalan blir då 180 000 kronor.

Förslag till beslut

Tekniska förvaltningen föreslår tekniska utskottet besluta

att hos kommunstyrelsen ansöka om medel till målstimulans om en ram på 245 000 kronor för att anordna en föreningsgala under 2022. Slutlig avräkning sker vid slutredovisning av föreningsgalan.

Yrkanden

Azra Muranovic (S) yrkar bifall till förslaget.

Beslut skickas till:
Kommunstyrelsen

§ 54 Dnr: TU.2022.62

Ansökan om medel till verksamhetsutveckling för att skapa nya stödsystem för föreningsliv och civilsamhälle

Beslut

Tekniska utskottet beslutar

att hos kommunstyrelsen ansöka om medel till verksamhetsutveckling för att skapa nya stödsystem för föreningsliv och civilsamhälle med 1,45 miljoner kronor för perioden 2022–2023.

Ärendebeskrivning

Värnamo kommun har ett regelverk för bidrag till föreningar med regelbunden verksamhet för barn och unga, som i sina principer har varit oförändrat i många år. Föreningar får bidrag för sina medlemmar i åldern 7-20 år, utifrån mängd aktivitet samt för storleken på sina anläggningar, kort förklarat.

Rapporter och forskning visar att barn är som mest aktiva i förening vid elva års ålder, för att sedan minska sitt deltagande i föreningsdrivna aktiviteter. Flickor är i ännu högre grad än pojkar benägna att i tonåren söka sig till aktiviteter som ligger utanför föreningslivet. Föreningslivet har också utmaningar när det gäller att inkludera alla människor, oavsett socioekonomisk bakgrund, etnisk tillhörighet, könstillhörighet, personer med funktionsnedsättningar och så vidare.

En aktiv och trygg fritid motverkar fysisk och psykisk ohälsa och är i hög grad en skyddsfaktor när det handlar om barn och unga som riskerar att utvecklas ogynnsamt, ”hamna snett” i samhället.

Samtidigt visar forskning på att individen behöver vara aktiv hela livet för god fysisk och psykisk hälsa. Det ger en höjd livskvalitet och realiserar därigenom Värnamo kommuns vision – den mänskliga tillväxtkommunen. Genom att skapa det uppnås en god folkhälsa hos befolkningen.

För att förbättra effekterna av tekniska förvaltningens stödsystem till föreningsliv och civilsamhälle behöver detta omarbetas för att möta de behov som finns idag och för att nå en bredare målgrupp. För att nå framgång i detta omställningsarbete är nära dialog med föreningarna, andra aktörer och invånarna viktigt. I arbetet är stegvisa förändringar och tät uppföljning framgångsfaktorer.

Forts.

Syftet är att skapa ett regelverk för stödsystem till föreningsliv och civilsamhälle som kommer fler individer till godo.

Målgruppen för föreningarna ska breddas och bli mer jämlik genom att nå grupper som i liten utsträckning nås av föreningslivet idag och som har stora behov av en aktiv och trygg fritid. Med förändrat stödsystem vill fritidsavdelningen skapa hållbara och trygga miljöer för aktivitet och social gemenskap och en attraktiv fritid för alla i Värnamo kommun.

Målsättningen är att Värnamo kommun ska uppnå en högre effekt av satsade bidrag i arbetet med att stärka folkhälsa, vilket förväntas leda till ökad fysisk och psykisk hälsa. Vidare är målsättningen att, genom att erbjuda en aktiv fritid för en bredare målgrupp, på sikt minska behovet av omfattande samhällsinsatser för barn, unga och vuxna.

Den beräknade budgeten är 1,45 miljoner kronor för 2022–2023.

Förslag till beslut

Tekniska förvaltningen föreslår tekniska utskottet besluta

att hos kommunstyrelsen ansöka om medel till verksamhetsutveckling för att skapa nya stödsystem för föreningsliv och civilsamhälle med 1,45 miljoner kronor för perioden 2022–2023.

Beslut skickas till:
Kommunstyrelsen

§ 55 Dnr: TU.2022.66

**Behov av utökad driftbudget för satsningen
Hälsosam Aktiv Livsstil för gravida (HAL-G) och
småbarnsföräldrar (HAL-SF)**

Beslut

Tekniska utskottet beslutar

- att** föreslå kommunstyrelsen att överlämna ärendet till budgetberedningen med rekommendationen att HAL som projekt fullföljs under 2023 med utökning av tekniska förvaltningens driftbudgetram med 600 000 kronor under 2023 samt
- att** föreslå kommunstyrelsen att frågan om införande av HAL som ordinarie verksamhet från 2024 med finansiering hänskjuts till budgetberedningen 2023.

Ärendebeskrivning

Värnamo Hälsocenter har, genom stöd av Norhedsstiftelsen, pågående projekten HAL-G samt HAL-SF under tre års tid. Norhedsstiftelsen stödjer projekten med 600 000 kronor per år, under förutsättning att Värnamo kommun går in med motsvarande summa. Kommunens del av initiativen finansieras delvis under 2022 med medel från "Hälsosam uppväxt i Värnamo kommun" (HUV) med 350 000 kronor. Det är därför av största vikt att kommunen även fortsättningsvis sätter av medel för HUV-insatser och att fritidsavdelningen kan disponera minst 350 000 kronor av dessa.

För att fullfölja kommunens åtagande behöver kommunen avsätta ytterligare, utöver HUV-medel ovan, 250 000 kronor per år för att genomföra initiativen enligt plan. Om de medlen inte tillförs reduceras Norhedsstiftelsens insats med motsvarande, vilket gör att omfattningen nästan halveras. Fritidsavdelningen anser att det finns så stora positiva effekter av att utföra dem båda enligt det program som beskrivs, att det inte ses som lämpligt att reducera dem till hälften. Omfattningen blir då så liten att det inte gör tillräckligt avtryck för att kunna utvärderas om hur fortsättning ska utformas.

Om HAL beslutas med enbart delfinansiering (350 000 kronor) behöver fritidsavdelningen göra omprioritering inom sitt verksamhetsområde. Utrymmet för dylika omprioriteringar är mycket begränsat. För 2022 räknar fritidsavdelningen med att det går att göra tillfälliga omprioriteringar inom befintlig driftbudget, men att det inte är möjligt för kommande år. Tekniska förvaltningen förordar därför att HAL införs och

Forts.

TU § 55 (forts.)

finansieras i sin helhet med 600 000 kronor i ramutökning under 2023 för att i projekt utvärdera HAL. Vid positivt utfall av projektet föreslås att budgetberedningen 2023 tar ställning för långsiktigt genomförande av HAL med finansiering, 600 000 kronor per år från 2024.

Förslag till beslut

Tekniska förvaltningen föreslår tekniska utskottet besluta

- att** föreslå kommunstyrelsen att överlämna ärendet till budgetberedningen med rekommendationen att HAL som projekt fullföljs under 2023 med utökning av tekniska förvaltningens driftbudgetram med 600 000 kronor under 2023 samt
- att** föreslå kommunstyrelsen att frågan om införande av HAL som ordinarie verksamhet från 2024 med finansiering hänskjuts till budgetberedningen 2023.

Beslut skickas till:
Kommunstyrelsen
Ekonomiavdelningen

§ 56 Dnr: TU.2022.65

Förlängd säsong för uppspolad is i Axelent arena

Beslut

Tekniska utskottet beslutar

att föreslå kommunstyrelsen att ge utökad driftbudgetram till tekniska förvaltningen med 130 000 kronor för att förlänga säsongen för uppspolad is i Axelent Arena från och med 1 april till och med 18 april 2022.

Ärendebeskrivning

Värnamo GIK (Värnamo hockey) kommer efter säsongen behöva spela kvalspel. Kvalet kommer att hålla på till 18 april, vilket aktualiserar frågan om förlängd säsong för uppspolad is i Axelent Arena. Förlängd issäsong medför en belastning för personalen på arenaservice då dessa efter mars månad, när isen normalt sett smälts ner, förlägger sitt arbete på fotbollsplaner och på att förbereda friluftsbadplatserna inför sommarmånaderna.

Nyttjandet av ishallen består i Värnamo GIK:s träningar, 14 timmar per vecka, samt fem matcher för A-laget. Utöver detta har Apladalens konståkningsklubb önskat förlängning av issäsongen och kommer att nyttja anläggningen. Information lämnas till övriga föreningar som nyttjar någon av kommunens ishallar om möjlighet att nyttja anläggningen. Allmänhetens åkning förlängs också fram till och med 18 april.

Kostnaden för förlängning av is i Axelent Arena beräknas till cirka 130 000 kronor, varav kostnader för personalresurser utgör cirka 90 000 kronor.

Förslag till beslut

Tekniska förvaltningen föreslår tekniska utskottet besluta

att föreslå kommunstyrelsen att ge utökad driftbudgetram till tekniska förvaltningen med 130 000 kronor för att förlänga säsongen för uppspolad is i Axelent Arena från och med 1 april till och med 18 april 2022.

Beslut skickas till:
Kommunstyrelsen

§ 57 Dnr: TU.2022.55

Information om föreningsvandring 2021

Beslut

Tekniska utskottet beslutar

att godkänna informationen.

Ärendebeskrivning

Föreningsvandring innebär att föreningar vandrar på stan och deltar med minst fem vuxna över 23 år mellan klockan 18 och 24 på fredagar och lördagar. Syftet med föreningsvandringen är att fler vuxna ska röra sig på stan bland kommunens ungdomar och därmed bidra till ökad trygghet.

Kommunens fältsekreterare är väl insatta i planeringen och genomförandet av föreningsvandringen och det är också de som avgör vilka kvällar föreningsvandringen lämpligen ska äga rum. Vid kvällens början träffas de som ska vandra ihop med fältsekreterarna och stämmer av inför kvällen.

2021 utökades budgeten för föreningsvandringen för att öka vuxennärvaron då behovet hade identifierats genom Värnamo kommuns brottsförebyggande och trygghetsskapande arbete. Från att bara kunna bemanna 11 kvällar 2020 så bemannades 28 kvällar 2021.

De föreningar som önskade gå kunde erbjudas att gå vid flera tillfällen till skillnad från föregående år. De flesta föreningar som gick har ungdomsverksamhet men fritidsavdelningen nådde också ut till några föreningar som inte har det.

2022 finns det 186 000 kronor avsatta för föreningsvandring.

Förslag till beslut

Tekniska förvaltningen föreslår tekniska utskottet besluta

att godkänna informationen.

Beslut skickas till:

§ 58 Dnr: TU.2021.21

Anbud för byggnation av förskolorna Ekenhaga, Magnusgatan och Jannelund

Beslut

Tekniska utskottet beslutar

att godkänna informationen.

Ärendebeskrivning

Vid upphandling av tre förskolor lämnade fyra byggentreprenörer in anbud.

Vinnande anbud är Bygga GWG AB med anbudssumman 121,7 miljoner kronor.

Övriga anbud var:

GBJ Bygg AB	130 939 000 kronor
Lagans Byggnads AB	132 900 000 kronor
NaijBygg AB	135 975 000 kronor

Beställning är undertecknad av parterna och projekten påbörjas omgående.

Förskolorna kommer att vara färdigställda med två månaders förskjutning. Sista förskolan ska vara färdigställd 20 mars 2024 enligt kontrakt.

Förslag till beslut

Tekniska förvaltningen föreslår tekniska utskottet besluta

att godkänna informationen.

Beslut skickas till:

§ 59 Dnr:

Förvaltningschefen informerar

Beslut

Tekniska utskottet beslutar
att godkänna informationen.

Ärendebeskrivning

Omvärldens påverkan på verksamheten

Förändringar i omvärlden har påverkat energiförsörjning och drivmedelspriserna, vilket i sin tur påverkar den kommunala verksamheten. Tekniska förvaltningen har många fordon och maskiner. Material ökar i kostnad, till exempel material som används för sluttäckning av deponier. Leverantörer har aviserat höjningar så höga som upp till 50 %.

Även de leverantörer som förvaltningen har ramavtal med påverkas och många av dem har vänt sig till kommunen och vill ha justeringar i sina avtal. Värnamo kommun avvaktar något för att invänta hur Sverige som nation hanterar situationen gällande höga drivmedelskostnader.

När det gäller elförsörjningen har Värnamo kommun låst priset till en väldigt låg nivå för 2022 och hela nästa år. Det fasta priset gäller för den förbrukningen som kommunen hade vid tidpunkten för avtalet. Den el som förbrukas utöver det ligger på aktuella dagspriser för el.

Hantering av deponier

Värnamo kommun har 28 deponier, Stomsjö inräknad. På ekonomichefens uppdrag har beräkning gjorts av kommunens kostnader för att åtgärda deponierna. Detta har gjorts med hjälp av revisorer och konsulter som har kunskaper kring åtgärder av äldre deponier. Fyra deponier har utretts färdigt och en är helt åtgärdad. Deponierna är sedan tidigare åtgärdade i olika perioder utifrån hur lagstiftning har sett ut genom åren, men de behöver åtgärdas ytterligare. Jordmassor som blir över vid olika projekt och som inte kan användas till annat är bra sluttäckningsmassor. Det är också ett bra sätt att använda massorna istället för att behöva betala för att bli av med dem.

Kommunen som byggtjänstföretag

Skatteverkets regelverk kan ge att kommunen kan anses vara byggtjänstföretag som säljer byggtjänster. Ett sådant fall kan vara om Värnamo kommun i samband med vägbygge bereder plats

Forts.

TU § 59 (forts.)

för att Värnamo energi ska kunna lägga ner kablar när marken ändå är uppgrävd. Detta innebär att det blir andra momsregler och kommer medföra stor administration. Kommunens ekonomichef håller samman arbetet med detta och frågor till Skatteverket kommer formuleras. Om kommunen blir klassad som byggtjänstföretag behöver administrationen utökas. Förvaltningschefen återkommer i den frågan.

Avyttring av fastigheter

Värnamo kommun har nyligen sålt Östhamra i Rydaholm och är på gång att sälja Västrabo i Värnamo. Kommunen äger också byggnaden på Näsudden. Den ligger på en fin badplats och är en fin byggnad, som just nu inte är till någon nytta. Tekniska förvaltningen anser att något bra borde göras med byggnaden. Förvaltningen återkommer i frågan.

Beslut skickas till:

§ 60 Dnr:

Övrig information från förvaltningen

Beslut

Tekniska utskottet beslutar
att godkänna informationen.

Ärendebeskrivning

Fastighetschefen informerar om möte angående Värnamo kommuns möjligheter till flyktingmottagande.

Flera av kommunens förvaltningar har tillsammans med Finnvedsbostäder haft möte om flyktingsituationen i samband med kriget i Ukraina. Mötet konstaterade att det kan komma mellan 30 och 300 flyktingar till Värnamo kommun.

Fastighetsavdelningen fick i uppdrag att iordningsställa tio sängplatser akut. Till akuta sängplatser kommer Expoområdet användas, där det finns byggnader som tidigare har använts som internat för elever. På Expoområdet finns dessutom lekytor för barn, vilket också är viktigt.

Det har nu konstaterats att Värnamo kommun ska kunna ta emot cirka 90 personer under närmaste veckorna, varav några blir placerade i Värnamo kommun och övriga kommer att slussas vidare till andra kommuner inom ett par veckor.

Medborgarförvaltningen ombesörjer sängar, möbler och annan nödvändig utrustning. Serviceförvaltningen ombesörjer måltider. Barn- och utbildningsförvaltningen ansvarar för förskolor och skolgång för de barn som blir placerade i kommunen. Lokalerna beräknas räcka till för behovet just nu, men hotell är även vidtalade, om behovet skulle bli större än tillgången till lokaler.

Fastighetsavdelningen har jobbat intensivt med iordningställandet och är redo att ta emot flyktingar från och med nästa vecka.

Beslut skickas till:

§ 61 Dnr:

Övrigt

Beslut

Tekniska utskottet beslutar

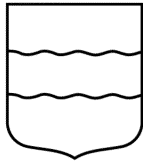
att ge tekniska förvaltningen i uppdrag att återkomma med svar på frågan.

Ärendebeskrivning

Utveckling av Sörsjöområdet

Tobias Pettersson (M) undrar hur planerna ser ut för utveckling av Sörsjöområdet. Ryttarföreningen har uttryckt oro för att det ska byggas ut gång- och cykelväg intill deras tävlingsbana. Cyklister som cyklar förbi ridbanan riskerar att skrämma hästarna.

Beslut skickas till:

Det här dokumentet är elektroniskt undertecknat av nedan parter.

Signed by: AZRA MURANOVIC MUJAGIC

Date: 2022-03-21 17:13:03

BankID refno: 865bb69a-e05a-4b65-b187-08e8c1045ce4

Azra Muranovic

Signed by: HÅKAN JOHANSSON

Date: 2022-03-22 19:12:08

BankID refno: dc8db3cb-c262-4311-a645-80f0d25dd535

Håkan Johansson

Personalutskottet

2022-03-16

Plats och tid: Tingshussalen , kl 10:00**Beslutande:** Mikael Karlsson, ordförande

Azra Muranovic (S)

Övriga närvarande: Åsa Johansson, HR-chef

Ulf Svensson, kommundirektör

Lena Wallberg, förhandlingschef

Utses att justera: Azra Muranovic (S)**Justeringens plats och tid:** Digital justering**Sekreterare:****Paragrafer:** 17-24

Hanna Andersson**Ordförande:**

Mikael Karlsson**Justerare:**

Azra Muranovic (S)

ANSLAG/BEVIS

Justeringen har tillkännagivits genom anslag.

Nämnd/utskott: Personalutskottet**Sammanträdesdatum:** 2022-03-16**Paragrafer:**

17-24

**Datum för anslags
uppsättande:** 2022-03-25**Datum för anslags nedtagande:** 2022-04-15**Förvaringsplats för
protokollet:** Kommunkansliet, Värnamo**Underskrift:**

Hanna Andersson

§ 17

Översynsprojektet Heroma

Beslut

Personalutskottet beslutar
att godkänna informationen

Ärendebeskrivning

Gudbrand Brun Bakken redovisar för arbetet med
implementeringen av lönesystemet Heroma

§ 18

Information Covid 19

Beslut

Personalutskottet beslutar
att godkänna informationen

Ärendebeskrivning

Åsa Johansson redovisar för Covid-läget i kommunen, alla verksamheter rapporterar grönt. Information om Covid kommer nu att tas bort som punkt på personalutskottet.
Informationspunkten återinförs om behov uppstår i framtiden

§ 19

Policy Värnamo kommun som arbetsgivare

Beslut

Personalutskottet beslutar

att godkänna informationen

Ärendebeskrivning

Åsa Johansson går igenom policyn- Värnamo kommun som arbetsgivare.

§ 20

Riktlinje heltid och heltidskultur

Beslut

Personalutskottet beslutar

att godkänna informationen

Ärendebeskrivning

Åsa Johansson redovisar förslaget till Riktlinjen- Heltid och Heltidskultur.

Riktlinjen syftar till att tydliggöra och vara en vägledning till hur Värnamo kommun arbetar med heltidskultur och att öka andelen heltidsanställda och heltidsarbetande.

§ 21

Arbetsgivarvarumärket – en värdefull arbetsdag

Beslut

Personalutskottet beslutar
att godkänna informationen

Ärendebeskrivning

Åsa Johansson informerar om Värnamo kommuns
arbetsgivarvarumärket, *En värdefull arbetsdag*.

§ 22

Information om nytt pensionsavtal

Beslut

Personalutskottet beslutar

att godkänna informationen

Ärendebeskrivning

Lena Wallberg lämnar information om nytt pensionsavtal som träder i kraft den 1 januari 2023. Det nya avtalet kommer att innebära ökade kostnader för kommunen.

§ 23

**Information om arbete med aktivitetsplan
medarbetarundersökning**

Beslut

Personalutskottet beslutar
att godkänna informationen

Ärendebeskrivning

Åsa Johansson redovisar om arbetet med aktivitetsplan
medarbetarundersökning.

§ 24

Information från HR-chefen

Beslut

Personalutskottet beslutar
att godkänna informationen

Ärendebeskrivning

HR-chefen lämnar följande information:

- Diskussioner har förts i ledningsgruppen gällande arbetsmiljön. Åsa redovisar för hur man ska arbeta med dessa frågor i de olika förvaltningarna.
- Redovisning av socialtjänstens siffror med deltidsanställningar.
- Uppsägningar på HR-avdelningen och hur det påverkar avdelningen.
- Redovisning av sjuktalen i Jönköpings län

Det här dokumentet är elektroniskt undertecknat av nedan parter.

Signed by: Eric Mikael Karlsson

Date: 2022-03-23 17:18:41

BankID refno: 2d7aa53e-1cb4-4528-8828-b4fc6f08907f

Mikael Karlsson

Signed by: AZRA MURANOVIC MUJAGIC

Date: 2022-03-23 16:49:52

BankID refno: 4893b5fb-c207-447d-a057-737e4f8b06ce

Azra Muranovic

§ 46 Dnr: TU.2022.68

Detaljplan för ny arena för elitfotboll

Beslut

Tekniska utskottet beslutar

att föreslå kommunstyrelsen ge samhällsbyggnadsförvaltningen i uppdrag att påbörja detaljplan för ny fotbollsarena samt anslutningsvägar.

Ärendebeskrivning

IFK Värnamo har vunnit serien Superettan 2021 i fotboll och tagit steget upp till Sveriges högsta serie, Allsvenskan.

Arbete med dispenser för spel på Finnvedsvallen under tre år pågår. Dispens från Svensk elitfotboll ges bara i tre år för allsvenskt spel på Finnvedsvallen. Därefter måste ny arena finnas på plats.

Vid kommunfullmäktige 24 februari 2022 § 23 beslutades att uppdra åt tekniska utskottet att uppföra en ny fotbollsarena enligt redovisat förslag från tekniska utskottet samt att lokaliseringen av en ny fotbollsarena ska vara på Ljussevekaområdet, Värnamo, under förutsättning att processen med geoteknik och detaljplan möjliggör lokaliseringen. För att genomföra detta behöver en ny detaljplan tas fram.

Förslag till beslut

Tekniska förvaltningen föreslår tekniska utskottet

att föreslå kommunstyrelsen ge samhällsbyggnadsförvaltningen i uppdrag att påbörja detaljplan för ny fotbollsarena samt anslutningsvägar.

Beslut skickas till:
Kommunstyrelsen

Detaljplan för ny arena för elitfotboll

Ärendebeskrivning

IFK Värnamo har vunnit serien Superettan 2021 i fotboll och tagit steget upp till Sveriges högsta serie, Allsvenskan.

Arbete med dispenser för spel på Finnvedsvallen under tre år pågår. Dispens från Svensk elitfotboll ges bara i tre år för allsvenskt spel på Finnvedsvallen. Därefter måste ny arena finnas på plats.

Vid kommunfullmäktige 24 februari 2022 § 23 beslutades att uppdra åt tekniska utskottet att uppföra en ny fotbollsarena enligt redovisat förslag från tekniska utskottet samt att lokaliseringen av en ny fotbollsarena ska vara på Ljussevekaområdet, Värnamo, under förutsättning att processen med geoteknik och detaljplan möjliggör lokaliseringen.

För att genomföra detta behöver en ny detaljplan tas fram.

Beslutsförslag

Tekniska förvaltningen föreslår tekniska utskottet besluta

att föreslå kommunstyrelsen ge samhällsbyggnadsförvaltningen i uppdrag att påbörja detaljplan för ny fotbollsarena samt anslutningsvägar.

Linus Enochson
Projektör

Jesper du Rietz
Förvaltningschef

§ Dnr: TU.2022.68

Utredning av eventuell ny fotbollsarena för elitfotboll

Beslut

beslutar

- att** uppdra åt tekniska utskottet att uppföra en ny fotbollsarena i Värnamo enligt redovisat förslag från tekniska utskottet,
- att** lokaliseringen av en ny fotbollsarena ska vara på Ljussevekaområdet, Värnamo, enligt lokaliseringsutredningens alternativ 6, under förutsättning att processen med geoteknik och detaljplan möjliggör lokaliseringen,
- att** i investeringsbudget för åren 2023-2024 tillföra tekniska utskottet 210 000 000 kronor i anslag för uppförandet av en ny arena,
- att** i investeringsbudget för åren 2022-2023 tillföra tekniska utskottet 8 000 000 kronor, fördelat med 4 000 000 kronor per år, i anslag för anordnandet av en ny infartsled från Ljussevekaleden,
- att** utöka gällande investeringsbudget för 2022 med ovanstående 4 000 000 kronor,
- att** finansiering sker genom en minskning av rörelsekapitalet,
- att** i investeringsbudget för år 2023-2024 tillföra tekniska utskottet 6 000 000 kronor i anslag för uppförandet av en ny omklädningsbyggnad för övriga fotbollsplaner vid Ljusseveka, samt
- att** uppdra åt kommunstyrelsen att teckna hyreskontrakt med IFK Värnamo.

Reservationer

Jerker Friberg (SD), Sylvia Friberg (SD), Sven-Evert Bråkenhielm (SD), Jonny Hornbrink (SD), Jan Cherek (SD) Boo Karlsson (SD), Bengt Lundström (SD) och Katja Garnekind (SD) reserverar sig mot beslutet till förmån för Jan Cherek (SD) ändringsyrkande.

Ärendebeskrivning

IFK Värnamo har vunnit serien Superettan 2021 i fotboll och tagit steget upp till Sveriges högsta serie, Allsvenskan. Arbete med dispenser för spel på Finnvedsvallen under tre år pågår. Dispens från Svensk elitfotboll ges bara i tre år för allsvenskt spel på Finnvedsvallen. Dispensen ges bara vid ett tillfälle och därför är ett beslut om en ny fotbollsarena för elitfotboll nödvändigt senast i februari 2022.

Forts.

§ 23 (forts)

Kommunfullmäktige beslutade 25 november 2021, § 177

- att uppdra åt tekniska utskottet att utreda vilka åtgärder som krävs för att från fotbollssäsongen 2022 och i tre år framåt kunna genomföra spel i Allsvenskan på Finnvedsvallen,
- att eftersom IFK Värnamo gått upp i allsvenskt spel vara beredd att genomföra åtgärderna som framkommer i utredningen,
- att uppdra åt tekniska utskottet att utreda vilka åtgärder som krävs för att långsiktigt kunna genomföra spel på elitnivå (Allsvenskan och Superettan) i Värnamo,
- att avsätta 1 miljon kronor till tekniska utskottet i utökad driftbudget 2022 för utredning av åtgärder för att möjliggöra allsvenska spel på Finnvedsvallen från år 2022 samt för att påbörja inledande utredning för att säkerställa långsiktigt spel på elitnivå,
- att finansiering sker genom en minskning av det budgeterade resultatet 2022
- att utöka investeringsanslaget 2022 för tekniska utskottet med 8 miljoner kronor för att genomföra åtgärder för att möjliggöra allsvenskt spel på Finnvedsvallen från år 2022 i tre år,
- att utöka driftbudgetramen 2022 för tekniska utskottet med 1,9 miljoner kronor avseende åtgärder vid Finnvedsvallen för att möjliggöra allsvenskt spel 2022. Finansiering föreslås göras genom en minskning av det budgeterade resultatet 2022,
- att eventuellt utökad driftbudgetram från 2023 hänskjuts till budgetberedningen.

Tekniska förvaltningen har gjort utredning i samarbete med Samhällsbyggnadsförvaltningen och som ligger till grund för beslut i kommunfullmäktige om att bygga en ny fotbollsarena. Lokaliseringsutredningen utgår från Värnamo kommuns FÖP (fördjupad översiktsplan) som ligger inför godkännande.

Utredningen påvisar olika möjligheter till lokalisering och budget för en ny fotbollsarena.

Investeringsbudgeten som är framtagen utgår från slutredovisningen av Falkenbergs arena (2015), är indexreglerad och bedömd för att möta 2023 års kostnadsläge med cirka 25%. Post för oförutsedda markförhållanden är medtagen i budgeten, men kostnaden är synnerligen svårbedömd. Investeringen är kalkylerad till 188 187 000 kronor. Eftersom det är i början av projektet finns flera osäkerheter, varför beslut om medel bör vara högre än nuvarande kalkyl.

Forts.

Kf § 23 (forts)

Tekniska utskottet beslutade 13 december 2021, § 223

- att föreslå kommunstyrelsen att föreslå kommunfullmäktige att besluta att investera 210 miljoner kronor i en ny fotbollsarena under förutsättning att Värnamo kommun ska bygga och äga arenan,
- att föreslå kommunstyrelsen att föreslå kommunfullmäktige att besluta om lokalisering av en ny fotbollsarena på Ljusseveka enligt alternativ 6 i lokaliseringsutredningen under förutsättning att processen med geoteknik och detaljplan möjliggör lokaliseringen,
- att föreslå kommunstyrelsen att föreslå kommunfullmäktige att besluta om infartsled från Ljussevekaleden in till området såsom ett sidoprojekt, bedömd kostnad 8 miljoner kronor samt
- att föreslå kommunstyrelsen att föreslå kommunfullmäktige att besluta om uppförande av ny omklädningsbyggnad för övriga fotbollsplaner vid Ljusseveka, bedömd kostnad 6 miljoner kronor.

Kommunledningsförvaltningen föreslår i skrivelse 5 januari

2022 kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta

- att uppdra åt tekniska utskottet att uppföra en ny fotbollsarena i Värnamo enligt redovisat förslag från tekniska utskottet,
- att lokaliseringen av en ny fotbollsarena ska vara på Ljussevekaområdet, Värnamo, enligt lokaliseringsutredningens alternativ 6, under förutsättning att processen med geoteknik och detaljplan möjliggör lokaliseringen,
- att i investeringsbudget för åren 2023-2024 tillföra tekniska utskottet 210 000 000 kronor i anslag för uppförandet av en ny arena,
- att i investeringsbudget för åren 2022-2023 tillföra tekniska utskottet 8 000 000 kronor, fördelat med 4 000 000 kronor per år, i anslag för anordnandet av en ny infartsled från Ljusevekaleden,
- att utöka gällande investeringsbudget för 2022 med ovanstående 4 000 000 kronor,
- att finansiering sker genom en minskning av rörelsekapitalet,
- att i investeringsbudget för år 2023-2024 tillföra tekniska utskottet 6 000 000 kronor i anslag för uppförandet av en ny omklädningsbyggnad för övriga fotbollsplaner vid Ljusseveka, samt
- att uppdra åt kommunstyrelsen att teckna hyreskontrakt med IFK Värnamo.

Forts.

Kf § 23 (forts)

Kommunstyrelsen beslutade 18 januari § 8 att föreslå fullmäktige besluta

- att** uppdra åt tekniska utskottet att uppföra en ny fotbollsarena i Värnamo enligt redovisat förslag från tekniska utskottet,
- att** lokaliseringen av en ny fotbollsarena ska vara på Ljussevekaområdet, Värnamo, enligt lokaliseringsutredningens alternativ 6, under förutsättning att processen med geoteknik och detaljplan möjliggör lokaliseringen,
- att** i investeringsbudget för åren 2023-2024 tillföra tekniska utskottet 210 000 000 kronor i anslag för uppförandet av en ny arena,
- att** i investeringsbudget för åren 2022-2023 tillföra tekniska utskottet 8 000 000 kronor, fördelat med 4 000 000 kronor per år, i anslag för anordnandet av en ny infartsled från Ljussevekaleden,
- att** utöka gällande investeringsbudget för 2022 med ovanstående 4 000 000 kronor,
- att** finansiering sker genom en minskning av rörelsekapitalet,
- att** i investeringsbudget för år 2023-2024 tillföra tekniska utskottet 6 000 000 kronor i anslag för uppförandet av en ny omklädningsbyggnad för övriga fotbollsplaner vid Ljusseveka, samt
- att** uppdra åt kommunstyrelsen att teckna hyreskontrakt med IFK Värnamo.

Yrkanden

Mikael Karlsson (C), Gottlieb Granberg (M), Azra Muranovic (S) David Kolström (V) Stig Claesson (KD) Jörgen Skärin (MP), Håkan Johansson (KD) Hans-Göran Johansson (C), Anette Myrvold (S), Johan Hilding (C), Glenn Lund (M) och Runar Eldebo (L), bifall till kommunstyrelsens förslag.

Jan Cherek (SD) har ett ändringsyrkande - att lokalisering av ny fotbollsarena ska vara på en plats där vi ej riskerar vattenskyddsområdet

Jan Cherek (SD) avslag på fjärde att-satsen

Gottlieb Granberg (M), Anette Myrvold (S) avslag på Jan Cherek (SD) ändringsyrkande.

Ordförande ställer proposition på Jan Cherek (SD) ändringsyrkande och finner att kommunfullmäktige avslår yrkandet.

Forts.

Ks § 23 (forts)

Omröstning

Omröstning begärs

Följande propositionsordning godkänns:

Ja-röst för avslag till Jan Cherek (SD) ändringsyrkande

Nej-röst för avslag till Jan Cherek (SD) ändringsyrkande

Med 43 ja-röster och 8 nej-röster beslutar fullmäktige att avslå Jan Cherek (SD) yrkande. Omröstningslista se bilaga 1

Kommunstyrelsen ställer proposition på Jan Cherek (SD) avslagsyrkande av andra att-satsen och finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag

Beslut skickas till:
Tekniska förvaltningen

§ 53 Dnr: KS.2021.517

Fotbollsarena för Allsvenskt spel

Beslut

Kommunstyrelsen beslutar

att godkänna informationen.

Ärendebeskrivning

Jesper du Rietz, förvaltningschef tekniska förvaltningen informerar tillsammans med Johanna Svensson, ekonomichef om det senaste kring fotbollsarenan.

Beslut skickas till:

§ 51 Dnr: TU.2022.67

Vänstersvängfält på Gröndalsleden

Beslut

Tekniska utskottet beslutar

att föreslå kommunstyrelsen ge samhällsbyggnadsförvaltningen i uppdrag att påbörja detaljplan för två vänstersvängfält på Gröndalsleden.

Ärendebeskrivning

I samband med byggnation av ny grundskola på väster (korsningen Gröndalsleden-Sveavägen) samt nybyggnation av förskola vid Fräkenvägen (korsningen Gröndalsleden-Borgenvägen) behöver dessa två av- och påfarter på Gröndalsleden byggas om.

Genom ovan nämnda skolbyggnationer kommer belastningen vid dessa avfarter att öka markant. För att behålla kapaciteten och säkerhet på Gröndalsleden föreslås byggnation av två vänstersvängfält.

För att genomföra detta behöver ny detaljplan tas fram.

Förslag till beslut

Tekniska förvaltningen föreslår tekniska utskottet besluta

att föreslå kommunstyrelsen ge samhällsbyggnadsförvaltningen i uppdrag att påbörja detaljplan för två vänstersvängfält på Gröndalsleden.

Beslut skickas till:
Kommunstyrelsen

Vänstersvängfält på Gröndalsleden

Ärendebeskrivning

I samband med byggnation av ny grundskola väster (korsningen Gröndalsleden-Sveavägen) samt nybyggnation av förskola vid Fräkenvägen (korsningen Gröndalsleden-Borgenvägen) behöver dessa två av- och påfarter på Gröndalsleden byggas om.

Genom ovan nämnda skolbyggnationer kommer belastningen vid dessa avfarter att öka markant. För att behålla kapaciteten och säkerhet på Gröndalsleden föreslås byggnation av två vänstersvängfält.

För att genomföra detta behöver ny detaljplan tas fram.

Beslutsförslag

Tekniska förvaltningen föreslår tekniska utskottet besluta

att föreslå kommunstyrelsen ge samhällsbyggnadsförvaltningen i uppdrag att påbörja detaljplan för två vänstersvängfält på Gröndalsleden.

Linus Enochson
Projektör

Jesper du Rietz
Förvaltningschef

§ 52 Dnr: TU.2022.69

Ekonomi för projektet Markanvändning Forsheda 5:108, Delex, projektnummer 303008

Beslut

Tekniska utskottet beslutar

- att** föreslå kommunstyrelsen att föreslå kommunfullmäktige att besluta att VA-kollektivet ska finansiera nedskrivningen av den befintliga VA-anläggningen,
- att** föreslå kommunstyrelsen att föreslå kommunfullmäktige att utöka investeringsmedel för Forsheda 5:108 Delex med 3,9 miljoner kronor samt
- att** föreslå kommunstyrelsen att föreslå kommunfullmäktige att besluta att skattekollektivet ska ersätta VA-kollektivet för kommande avskrivningskostnader avseende Forsheda 5:108, Delex.

Ärendebeskrivning

Projektet 303008 Forsheda 5:108, Delex pågår. Den befintliga VA-anläggningen (vatten- och avloppsanläggningen) kommer att rivas och tekniska förvaltningen kommer enligt uppdrag att bygga nytt för att ge plats åt exploatören att utvidga sin verksamhet. Befintlig VA-anläggning har ett restvärde per den 31 december 2021 om 1 023 271 kronor.

Tidigare prognos för projektet var 2,6 miljoner kronor, men då projektet har utökats med mer dagvattenavledning på anvisning av Trafikverket, samt att det är mycket berg i marken skrivs prognosen upp med 3,9 miljoner kronor.

Följande är förvaltningens förslag för hur kostnadstäckning ska ske:

- VA-kollektivet finansierar nedskrivningen av den befintliga VA-anläggningen. Detta innebär att VA-kollektivet i sin helhet har tagit kostnaden för den befintliga anläggningen.
- Investeringskostnaden för VA i det nya området inklusive pumpstation läggs till VA-kollektivets ekonomi.
- VA-kollektivet ersätts av skattekollektivet för investeringskostnaden för den nya anläggningen genom kompensation för kommande avskrivningskostnader.
- VA-kollektivet betalar internränta för den nya anläggningen vilket bedöms motsvara mervärdet för en ny anläggning.

Forts.

TU § 52 (forts.)

Förslag till beslut

Tekniska förvaltningen föreslår tekniska utskottet besluta

- att** föreslå kommunstyrelsen att föreslå kommunfullmäktige att besluta att VA-kollektivet ska finansiera nedskrivningen av den befintliga VA-anläggningen,
- att** föreslå kommunstyrelsen att föreslå kommunfullmäktige att utöka investeringsmedel för Forsheda 5:108 Delex med 3,9 miljoner kronor samt
- att** föreslå kommunstyrelsen att föreslå kommunfullmäktige att besluta att skattekollektivet ska ersätta VA-kollektivet för kommande avskrivningskostnader avseende Forsheda 5:108, Delex.

Beslut skickas till:
Kommunstyrelsen

VA-anläggning på Forsheda 5:108 Delex

Ärendebeskrivning

Projektet 303008 Forsheda 5:108, Delex pågår. Den befintliga VA-anläggningen (vatten- och avloppsanläggningen) kommer att rivas och tekniska förvaltningen kommer enligt uppdrag att bygga nytt för att ge plats åt exploatören att utvidga sin verksamhet. Befintlig VA-anläggning har ett restvärde per den 31 december 2021 om 1 023 271 kronor.

Tidigare prognos för projektet var 2,6 miljoner kronor, men då projektet har utökats med mer dagvattenavledning på anvisning av Trafikverket, samt att det är mycket berg i marken skrivs prognosen upp med 3,9 miljoner kronor.

Följande är förvaltningens förslag för hur kostnadstäckning ska ske:

- VA-kollektivet finansierar nedskrivningen av den befintliga VA-anläggningen. Detta innebär att VA-kollektivet i sin helhet har tagit kostnaden för den befintliga anläggningen.
- Investeringskostnaden för VA i det nya området inklusive pumpstation läggs till VA-kollektivets ekonomi.
- VA-kollektivet ersätts av skattekollektivet för investeringskostnaden för den nya anläggningen genom kompensation för kommande avskrivningskostnader.
- VA-kollektivet betalar internränta för den nya anläggningen vilket bedöms motsvara mervärdet för en ny anläggning.

Tekniska förvaltningen

Tekniska utskottet

Dnr: TU.2022.69

Beslutsförslag

Tekniska förvaltningen föreslår tekniska utskottet besluta

- att** föreslå kommunstyrelsen att föreslå kommunfullmäktige att besluta att VA-kollektivet ska finansiera nedskrivningen av den befintliga VA-anläggningen,
- att** föreslå kommunstyrelsen att föreslå kommunfullmäktige att utöka investeringsmedel för Forsheda 5:108 Delex med 3,9 miljoner kronor samt
- att** föreslå kommunstyrelsen att föreslå kommunfullmäktige att besluta att skattekollektivet ska ersätta VA-kollektivet för kommande avskrivningskostnader avseende Forsheda 5:108, Delex.

Antti Vähäkari
VA-Chef

Jesper du Rietz
Förvaltningschef

§ 53 Dnr: TU.2022.33

Ansökan om medel till målstimulans för år 2022 till föreningsgala

Beslut

Tekniska utskottet beslutar

att hos kommunstyrelsen ansöka om medel till målstimulans om en ram på 245 000 kronor för att anordna en föreningsgala under 2022. Slutlig avräkning sker vid slutredovisning av föreningsgalan.

Ärendebeskrivning

Fritidsavdelningen på tekniska förvaltningen avser att anordna en föreningsgala 5 februari 2023. Fritidsavdelningen har satt ihop en jurygrupp som kommer ta fram olika kategorier och nomineringar. De som är med i juryn är representanter från politiken, fritidsavdelningen, riksidsrottsförbundet och kulturförvaltningen. Avsikten är att forma en tillställning som är lockande för så många föreningar som möjligt.

Genom föreningsgalan ges möjlighet att uppmärksamma de samhällsnyttiga insatser som föreningar gör. Genom att uppmärksamma och lyfta fram dem stimuleras föreningar till att fortsätta och utöka sitt samhällsengagemang.

Bruttobudgeten för satsningen visar på kostnader på 245 000 kr. När det gäller medel från övriga finansiärer har idrottsförbundet RF SISU sagt sig vara villiga att stå för kostnad för en föreläsare eller för konferencier, vilket motsvarar mellan 5 000 och 20 000 kronor. De nominerade bjuds på galan. Övriga betalar 200 kronor per kuvert. Det ger en intäkt på 45 000 kr. Nettokostnaden för föreningsgalan blir då 180 000 kronor.

Förslag till beslut

Tekniska förvaltningen föreslår tekniska utskottet besluta

att hos kommunstyrelsen ansöka om medel till målstimulans om en ram på 245 000 kronor för att anordna en föreningsgala under 2022. Slutlig avräkning sker vid slutredovisning av föreningsgalan.

Yrkanden

Azra Muranovic (S) yrkar bifall till förslaget.

Beslut skickas till:
Kommunstyrelsen

Ansökan om medel till målstimulans och verksamhetsutveckling för år 2022 föreningsgala

Ärendebeskrivning

Målstimulansmedel används för strategiska åtgärder som främjar hållbarhet och/eller tydligt bidrar till att kommunens övergripande mål uppnås. Medel till verksamhetsutveckling syftar till att skapa större möjligheter för verksamhetsutveckling.

Ansökan avser målstimulans.

Fritidsavdelningen på tekniska förvaltningen avser att anordna en föreningsgala 5 februari 2023. Fritidsavdelningen har satt ihop en jurygrupp som kommer ta fram olika kategorier och nomineringar. De som är med i juryn är representanter från politiken, fritidsavdelningen, riksidsrottsförbundet och kulturförvaltningen. Avsikten är att forma en tillställning som är lockande för så många föreningar som möjligt.

Genom föreningsgalan ges möjlighet att uppmärksamma de samhällsnyttiga insatser som föreningar gör. Genom att uppmärksamma och lyfta fram dem stimuleras föreningar till att fortsätta och utöka sitt samhällsengagemang.

Bruttobudgeten för satsningen visar på kostnader på 245 000 kr. När det gäller medel från övriga finansiärer har idrottsförbundet RF SISU sagt sig vara villiga att stå för kostnad för en föreläsare eller för konferencier, vilket motsvarar mellan 5 000 och 20 000 kronor. De nominerade bjuds på galan. Övriga betalar 200 kronor per kuvert. Det ger en intäkt på 45 000 kr. Nettokostnaden för föreningsgalan blir då 180 000 kronor.

Se vidare under rubriken ”Utredning”.

Tekniska förvaltningen

Tekniska utskottet

Dnr: TU.2022.33

Beslutsförslag

Tekniska förvaltningen föreslår tekniska utskottet besluta

att hos kommunstyrelsen ansöka om medel till målstimulans om en ram på 245 000 kronor för att anordna en föreningsgala under 2022. Slutlig avräkning sker vid slutredovisning av föreningsgalan.

Johan Arvidsson
Fritidschef

Jesper du Rietz
Förvaltningschef

Utredning

Beskrivning av insats

Fritidsavdelningen på tekniska förvaltningen avser att anordna en föreningsgala 5 februari 2023. Enligt beskrivningen för ansökan om medel ska insatser i sin helhet slutföras under budgetåret, vilket blir svårt i det aktuella fallet då föreningsgalan är inplanerad till början av 2023 och beslut om medel inte kan vänta till 2023 med tanke på förberedelser och kostnader som uppstår i samband med planeringen.

Syftet med ansökan är att uppmärksamma och lyfta upp Värnamo kommuns föreningslivs samhällsengagemang och betydelse för folkhälsan. Fritidsavdelningen vill ge möjlighet att premiera insatser som vanligen inte uppmärksammas tillräckligt.

Fritidsavdelningen vill göra detta genom att anordna en föreningsgala. Den ska lyfta, stärka och uppmuntra de ideella krafterna och det samhällsansvar många föreningar tar. Föreningarna ska få uppskattning från Värnamo kommun och priser kommer delas ut i fem olika kategorier, mestadels kopplade till engagemang, lojalitet, driv och eldsjäsanda.

Värnamo kommuns föreningar skapar oerhört stort värde i sitt vardagliga arbete. De är viktiga för folkhälsan, såväl genom rörelse och aktivitet som genom att invånare i Värnamo kommun får en social gemenskap och ett socialt sammanhang.

Vanligtvis uppmärksammas de prestationer som föreningar (främst idrottsföreningar) utför i form av resultatrapportering i matcher och tävlingar. Vid föreningsgalan vill fritidsavdelningen uppmärksamma de viktiga samhällsinsatser som föreningar gör.

Genom den stora bredd av föreningar i Värnamo kommun finns det stora möjligheter att hitta en förening som stämmer med en enskilds individs intressen och därmed bidrar till att göra det attraktivt att flytta till Värnamo.

När människor känner en social tillhörighet och har ett socialt sammanhang känner de sig också tryggare.

Hur bidrar insatsen till syftet?

Genom föreningsgalan ges möjlighet att uppmärksamma de samhällsnyttiga insatser som föreningar gör. Genom att

uppmärksamma och lyfta fram dem stimuleras föreningar till att fortsätta och utöka sitt samhällsengagemang.

Innebär insatsen kostnader framåtriktat och hur hanteras dessa i så fall?

De årliga kostnader som kommer att krävas framgår av nedanstående budget. För att täcka dessa kostnader krävs en permanent utökning av fritidsavdelningens budget motsvarande dessa kostnader.

Vilka grupper/roller berörs av insatsen?

Alla som är engagerade i någon förening i Värnamo kommun berörs av insatsen. Genom sitt engagemang kan de få uppmärksamhet vid denna gala.

Beskriv tidplan för insatsen

April - maj 2022

- Forma projektgrupp och jury. Bestämma priskategorier och hur processen kring nominering och beslut om priser ska utformas.

Juni 2022

- Sprida kategorier och kriterier till alla föreningar och invånare i Värnamo kommun, tillsammans med tidplan och process fram till föreningsgalan

Augusti - Oktober 2022

- Föreningar och enskilda invånare i Värnamo kommun nominerar kandidater i de olika kategorierna

November 2022

- 5 kandidater i varje kategori kvalificerar sig till officiell nominering

November – december 2022

- Kort intervju och film spelas in med varje kandidat.
(Det kanske blir omfattande om det ska spelas in filmer med alla kandidater.)

December 2022 – januari 2023

- Intervjuer med kandidater sprids i alla sociala kanaler för att skapa uppmärksamhet och stimulera andra till engagemang

5 februari 2023

- Föreningsgala då vinnare i de olika kategorierna utses

Februari 2023

- Kort film spelas in med respektive vinnare för att ytterligare uppmärksamma den insats som premierats. Dessa sprids i

Tekniska förvaltningen

Tekniska utskottet

Dnr: TU.2022.33

sociala medier för att ytterligare stimulera andra individer/föreningar till engagemang.

Finns det extern finansiering att söka för insatsen och i så fall vilken?

Idrottsförbundet RF SISU har sagt sig vara villiga att stå för kostnad för en föreläsare eller för konferencier, vilket motsvarar mellan 5 000 och 20 000 kronor.

Specifikation av kostnader

Offert har erhållits från Gummifabriken och Vandalorum för att arrangera evenemanget.

Gummifabriken:

Valsverket, alkoholfri fördrink, tvårättersmeny, alkoholfri dryck
Totalsumma: 125 000 kronor

Vandalorum:

Galleriet och Verandan, alkoholfri fördrink, tvårättersmeny, alkoholfri dryck
Totalsumma: 120 000 kronor

Kostnadsslag	Belopp
Lokal / förtäring, enl. ovan	125 000 kronor
Konferencier/föreläsare	20 000 kronor
Tillverkning av filmer	25 000 kronor
Priser: 5 kategorier á 5 000 kronor	25 000 kronor
Projektledning (personalkostnad fritid)	50 000 kronor
Total kostnad	245 000 kronor

Möjlig extern finansiering bidrar med 20 000 kronor. Det finns en osäkerhet just nu kring hur mycket intäkter försäljning av kuvert kan ge. Vid ett pris på 200 kronor per kuvert räknar fritidsavdelningen med en intäkt på 45 000 kronor. Nettokostnaden blir då 180 000 kronor.

Tekniska Utskottet

2022-03-15

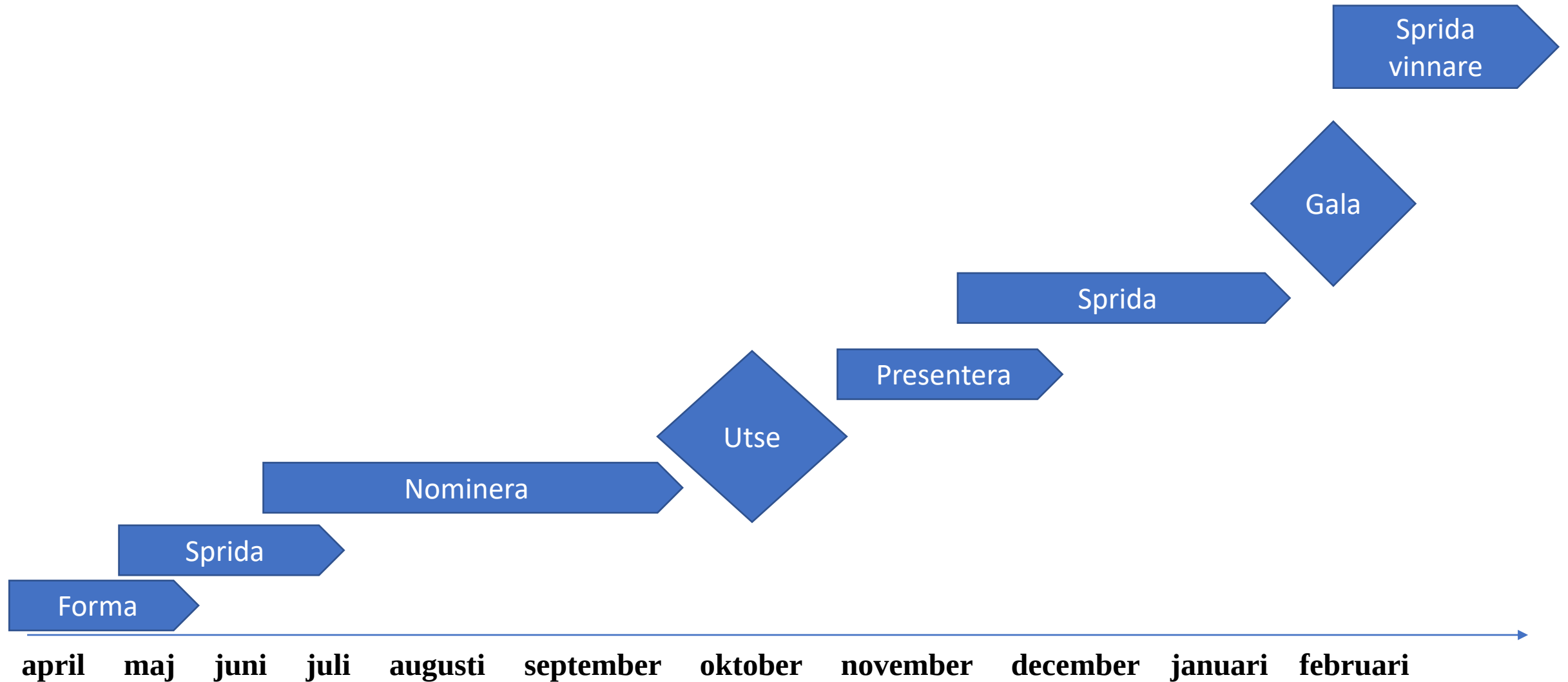
Ansökan om medel till målstimulans för år 2022 till föreningsgala

206

- ***Vad vill vi göra?***
 - Föreningsgala 5 februari 2023.
- ***Syfte***
 - Syftet med föreningsgalan är att uppmärksamma och lyfta upp Värnamo kommuns föreningslivs samhällsengagemang och betydelse för folkhälsan.
- ***Hur bidrar insatsen till syftet?***
 - Möjlighet att uppmärksamma de samhällsnyttiga insatser som föreningar gör. Stimuleras föreningar till att fortsätta och utöka sitt samhällsengagemang.
- ***Innebär insatsen kostnader framåtriktat och hur hanteras dessa i så fall?***
 - De årliga kostnader som kommer att krävas framgår av nedanstående budget. Behov av utökad driftsbudget
- ***Vilka grupper/roller berörs av insatsen?***
 - Alla som är engagerade i någon förening i Värnamo kommun berörs av insatsen. Genom sitt engagemang kan de få uppmärksamhet vid denna gala.

Föreningsgala - tidplan

207

Budget för år 2022 till föreningsgala

208

Kostnadsslag	Belopp
Lokal / förtäring, enl. ovan	125 000 kronor
Konferencier/föreläsare	20 000 kronor
Tillverkning av filmer	25 000 kronor
Priser: 5 kategorier á 5 000 kronor	25 000 kronor
Projektledning (personalkostnad fritid)	50 000 kronor
Total kostnad	245 000 kronor

- Möjlig extern finansiering bidrar med 20 000 kronor.
- Det finns en osäkerhet just nu kring hur mycket intäkter försäljning av kuvert kan ge. Vid ett pris på 200 kronor per kuvert räknar fritidsavdelningen med en intäkt på 45 000 kronor.
- **Nettokostnaden blir då 180 000 kronor.**
- Möjlighet till sponsring från näringslivet har ej undersökts ännu

§ 54 Dnr: TU.2022.62

Ansökan om medel till verksamhetsutveckling för att skapa nya stödsystem för föreningsliv och civilsamhälle

Beslut

Tekniska utskottet beslutar

att hos kommunstyrelsen ansöka om medel till verksamhetsutveckling för att skapa nya stödsystem för föreningsliv och civilsamhälle med 1,45 miljoner kronor för perioden 2022–2023.

Ärendebeskrivning

Värnamo kommun har ett regelverk för bidrag till föreningar med regelbunden verksamhet för barn och unga, som i sina principer har varit oförändrat i många år. Föreningar får bidrag för sina medlemmar i åldern 7-20 år, utifrån mängd aktivitet samt för storleken på sina anläggningar, kort förklarat.

Rapporter och forskning visar att barn är som mest aktiva i förening vid elva års ålder, för att sedan minska sitt deltagande i föreningsdrivna aktiviteter. Flickor är i ännu högre grad än pojkar benägna att i tonåren söka sig till aktiviteter som ligger utanför föreningslivet. Föreningslivet har också utmaningar när det gäller att inkludera alla människor, oavsett socioekonomisk bakgrund, etnisk tillhörighet, könstillhörighet, personer med funktionsnedsättningar och så vidare.

En aktiv och trygg fritid motverkar fysisk och psykisk ohälsa och är i hög grad en skyddsfaktor när det handlar om barn och unga som riskerar att utvecklas ogynnsamt, ”hamna snett” i samhället.

Samtidigt visar forskning på att individen behöver vara aktiv hela livet för god fysisk och psykisk hälsa. Det ger en höjd livskvalitet och realiserar därigenom Värnamo kommuns vision – den mänskliga tillväxtkommunen. Genom att skapa det uppnås en god folkhälsa hos befolkningen.

För att förbättra effekterna av tekniska förvaltningens stödsystem till föreningsliv och civilsamhälle behöver detta omarbetas för att möta de behov som finns idag och för att nå en bredare målgrupp. För att nå framgång i detta omställningsarbete är nära dialog med föreningarna, andra aktörer och invånarna viktigt. I arbetet är stegvisa förändringar och tät uppföljning framgångsfaktorer.

Forts.

Syftet är att skapa ett regelverk för stödsystem till föreningsliv och civilsamhälle som kommer fler individer till godo.

Målgruppen för föreningarna ska breddas och bli mer jämlik genom att nå grupper som i liten utsträckning nås av föreningslivet idag och som har stora behov av en aktiv och trygg fritid. Med förändrat stödsystem vill fritidsavdelningen skapa hållbara och trygga miljöer för aktivitet och social gemenskap och en attraktiv fritid för alla i Värnamo kommun.

Målsättningen är att Värnamo kommun ska uppnå en högre effekt av satsade bidrag i arbetet med att stärka folkhälsa, vilket förväntas leda till ökad fysisk och psykisk hälsa. Vidare är målsättningen att, genom att erbjuda en aktiv fritid för en bredare målgrupp, på sikt minska behovet av omfattande samhällsinsatser för barn, unga och vuxna.

Den beräknade budgeten är 1,45 miljoner kronor för 2022–2023.

Förslag till beslut

Tekniska förvaltningen föreslår tekniska utskottet besluta

att hos kommunstyrelsen ansöka om medel till verksamhetsutveckling för att skapa nya stödsystem för föreningsliv och civilsamhälle med 1,45 miljoner kronor för perioden 2022–2023.

Beslut skickas till:
Kommunstyrelsen

Nya stödsystem för föreningsliv och civilsamhälle

Ärendebeskrivning

Målstimulansmedel används för strategiska åtgärder som främjar hållbarhet och/eller tydligt bidrar till att kommunens övergripande mål uppnås. Medel till verksamhetsutveckling syftar till att skapa större möjligheter för verksamhetsutveckling.

Ansökan avser verksamhetsutveckling.

Värnamo kommun har ett regelverk för bidrag till föreningar med regelbunden verksamhet för barn och unga, som i sina principer har varit oförändrat i många år. Föreningar får bidrag för sina medlemmar i åldern 7-20 år, utifrån mängd aktivitet samt för storleken på sina anläggningar, kort förklarat. Rapporter och forskning visar att barn är som mest aktiva i förening vid elva års ålder, för att sedan minska sitt deltagande i föreningsdrivna aktiviteter. Flickor är i ännu högre grad än pojkar benägna att i tonåren söka sig till aktiviteter som ligger utanför föreningslivet. Föreningslivet har också utmaningar när det gäller att inkludera alla människor, oavsett socioekonomisk bakgrund, etnisk tillhörighet, könstillhörighet (HBTQ), personer med funktionsnedsättningar och så vidare.

En aktiv och trygg fritid motverkar fysisk och psykisk ohälsa och är i hög grad en skyddsfaktor när det handlar om barn och unga som riskerar att utvecklas ogynnsamt, ”hamna snett” i samhället.

Samtidigt visar forskning på att individen behöver vara aktiv hela livet för god fysisk och psykisk hälsa. Det ger en höjd livskvalitet och realiserar därigenom Värnamo kommuns vision – den mänskliga tillväxtkommunen. Genom att skapa det når vi en god folkhälsa hos befolkningen.

För att förbättra effekterna av tekniska förvaltningens stödsystem till föreningsliv och civilsamhälle behöver detta omarbetas för att möta de behov som finns idag och för att nå en bredare målgrupp. För att nå framgång i detta

Tekniska förvaltningen

Tekniska utskottet

Dnr: TU.2022.62

omställningsarbete är nära dialog med föreningarna, andra aktörer och invånarna viktigt. I arbetet är stegvisa förändringar och tät uppföljning framgångsfaktorer.

Syftet är att skapa ett regelverk för stödsystem till föreningsliv och civilsamhälle som kommer fler individer till godo. Målgruppen för föreningarna ska breddas och bli mer jämlik genom att nå grupper som i liten utsträckning nås av föreningslivet idag och som har stora behov av en aktiv och trygg fritid. Med förändrat stödsystem vill fritidsavdelningen skapa hållbara och trygga miljöer för aktivitet och social gemenskap och en attraktiv fritid för alla i Värnamo kommun.

Målsättningen är att Värnamo kommun ska uppnå en högre effekt av satsade bidrag i arbetet med att stärka folkhälsa, vilket förväntas leda till ökad fysisk och psykisk hälsa. Vidare är målsättningen att, genom att erbjuda en aktiv fritid för en bredare målgrupp, på sikt minska behovet av omfattande samhällsinsatser för barn, unga och vuxna.

Den beräknade budgeten är 1,45 miljoner kronor för 2022–2023.

Se vidare under stycket ”Utredning”.

Beslutsförslag

Tekniska förvaltningen föreslår tekniska utskottet besluta

att hos kommunstyrelsen ansöka om medel till verksamhetsutveckling för att skapa nya stödsystem för föreningsliv och civilsamhälle med 1,45 miljoner kronor för perioden 2022–2023.

Johan Arvidsson
Fritidschef

Jesper du Rietz
Förvaltningschef

Utredning

Beskrivning av insats

Värnamo kommun har ett regelverk för bidrag till föreningar med regelbunden verksamhet för barn och unga, som i sina principer har varit oförändrat i många år. Föreningar får bidrag för sina medlemmar i åldern 7-20 år, utifrån mängd aktivitet samt för storleken på sina anläggningar, kort förklarat.

Rapporter och forskning visar att barn är som mest aktiva i förening vid elva års ålder, för att sedan minska sitt deltagande i föreningsdrivna aktiviteter. Flickor är i ännu högre grad än pojkar benägna att i tonåren söka sig till aktiviteter som ligger utanför föreningslivet. Föreningslivet har också utmaningar när det gäller att inkludera alla människor, oavsett socioekonomisk bakgrund, etnisk tillhörighet, könstillhörighet (HBTQ), personer med funktionsnedsättningar och så vidare.

En aktiv och trygg fritid motverkar fysisk och psykisk ohälsa och är i hög grad en skyddsfaktor när det handlar om barn och unga som riskerar att utvecklas ogynnsamt, ”hamna snett” i samhället.

Samtidigt visar forskning på att individen behöver vara aktiv hela livet för god fysisk och psykisk hälsa. Det ger en höjd livskvalitet och realiserar därigenom Värnamo kommuns vision – den mänskliga tillväxtkommunen. Genom att skapa det når vi en god folkhälsa hos befolkningen.

För att förbättra effekterna av tekniska förvaltningens stödsystem till föreningsliv och civilsamhälle behöver detta omarbetas för att möta de behov som finns idag och för att nå en bredare målgrupp. För att nå framgång i detta omställningsarbete är nära dialog med föreningarna, andra aktörer och invånarna viktigt. I arbetet är stegvisa förändringar och tät uppföljning framgångsfaktorer.

Syfte och mål

Syftet är att skapa ett regelverk för stödsystem till föreningsliv och civilsamhälle som kommer fler individer till godo.

Målgruppen för föreningarna ska breddas och bli mer jämlik genom att nå grupper som i liten utsträckning nås av föreningslivet idag och som har stora behov av en aktiv och trygg fritid. Med förändrat stödsystem vill fritidsavdelningen

skapa hållbara och trygga miljöer för aktivitet och social gemenskap och en attraktiv fritid för alla i Värnamo kommun.

Målsättningen är att Värnamo kommun ska uppnå en högre effekt av satsade bidrag i arbetet med att stärka folkhälsa, vilket förväntas leda till ökad fysisk och psykisk hälsa. Vidare är målsättningen att, genom att erbjuda en aktiv fritid för en bredare målgrupp, på sikt minska behovet av omfattande samhällsinsatser för barn, unga och vuxna.

Något mer konkretiserat så är målsättningen med initiativet att skapa stödsystem som:

- Väl stödjer de verksamheter och aktiviteter som leder mot kommunens övergripande mål och vision.
- Är väl förankrade hos aktuella parter.
- Är enkla att förstå och förklara.
- Är utformade för att stödja såväl fysisk aktivitet som social gemenskap.
- Förstärker Värnamo kommuns renommé om att vara en kommun som värnar om invånarnas hälsa genom aktiva förebyggande insatser – och därmed realiserar visionen – den mänskliga tillväxtkommunen.

Beskrivning av insats och processen för denna

Skapa organisation

- Inleder med att skapa styrgrupp, som är tekniska utskottet och arbetsgrupper, med deltagare från olika kategorier av föreningar; stora/små, individuella/lag, idrott/icke idrott, kransort/centralort.
- Dialog med representanter från barn- och utbildningsförvaltningen, medborgarförvaltningen och omsorgsförvaltningen för att diskutera hur föreningslivet och civilsamhället kan vara till hjälp i förebyggande insatser för särskilt utsatta grupper.

Omfattning och nulägesbeskrivning

- Fritidsavdelningen inleder med att definiera vilka stödsystem som omfattas av detta arbete. Översiktligt är det alla former av bidrag till föreningar, såväl aktivitetsbidrag som anläggningsbidrag.
- Tillsammans skapas en nulägesbeskrivning. Beskrivning av nuvarande system och vilka effekter och konsekvenser

det har. Såväl positiva som negativa, ur den övergripande målsättning som finns för våra nuvarande stödsystem.

- Projektet genomför detta såväl från olika föreningsperspektiv, såväl som från fritidsavdelningens perspektiv.

Omvärldsanalys

- Sammanställning av vad forskningen visar genom forskningsrapporter från Riksidrottsförbundet, Folkhälsomyndigheten, Sveriges kommuner och regioner, Gymnastik- och idrottshögskolan etcetera.
- Sammanställning av erfarenheter från andra kommuner som gjort förändringar i sina stödsystem, till exempel Linköping, Ängelholm och Kalix.

Styrgrupp

- Presentation av resultat hittills tillsammans med plan för vidare arbete. Beslut i styrgruppen om att genomföra definition av omfattning, nulägesbeskrivning och omvärldsanalys ger en bra bas att bygga vidare på.

Utkast till nya stödsystem

- Projektgruppen arbetar fram utkast till nya stödsystem som stödjer de övergripande målen för arbetet.

Test av effekter och konsekvenser av nya stödsystem

- Test
 - Detta utkast testar projektgruppen genom att använda föregående års bidragsansökningar och se vad utfallet blir i nytt system.
 - Ekonomi beräknas för de ytterligare aktiviteter som nytt system ska stödja.
 - Därmed får projektgruppen fram total effekt för olika kategorier av föreningar.
 - Därmed får projektgruppen information om hur ekonomin för nytt stödsystem ser ut. I grunden utgår projektet från den budget som finns idag, men det är inte i sig begränsande. Förväntad effekt av nytt stödsystem är styrande.

Presentation och politisk förankring av nya stödsystem

- Nytt stödsystem presenteras först för styrgruppen och sedan för kommunstyrelsen och förankras genom en

iterativ dialog. Resultatet av den processen går in i driftsbudgetprocessen för 2024.

Information om nya stödsystem inför start 2024-01-01

- När riktlinjerna och ramarna är beslutade genomförs ett informationsarbete till föreningarna för att ge dem möjlighet att förbereda sig inför de regler som ska gälla från 1 januari 2024.

Hur bidrar insatsen till syftet?

Genom ovanstående process säkrar fritidsavdelningen att syftet nås. I hela arbetet är alla involverade parter fokuserade på de mål som är definierade för projektet.

Innebär insatsen kostnader framåtriktat och hur hanteras dessa i så fall?

Hela syftet med projektet är att förändra de stöd som Värnamo kommun ger till föreningar och civilsamhälle. I nuläget är det omöjligt att säga exakt vilka framåtriktade insatser som kommer föreslås. Oavsett så kommer förändringar av bidragssystemet att beslutas och inför det beslutet har politiken full information om vilka ekonomiska konsekvenser beslutet får.

Vilka grupper/roller berörs av insatsen?

Alla invånare i Värnamo kommun som på något sätt kommer i kontakt med föreningsliv och civilsamhälle.

Beskriv tidplan för insatsen

April 2022	- Skapa organisation
Maj – juni	- Omfattning och Nulägesbeskrivning
Juni – augusti	- Omvärldsanalys
Augusti – oktober	- Utkast till nya stödsystem
November - december	- Test av effekter och konsekvenser av nya stödsystem
Januari – maj 2023	- Presentation och politisk förankring av nya stödsystem
Juni – december	- Information om nya stödsystem inför start
	2024-01-01

Finns det extern finansiering att söka för insatsen och i så fall vilken?

Fritidsavdelningen har inte hittat några andra möjliga finansiärer.

Specifikation av kostnader

Det är svårt att i nuläget detaljspecificera kostnader som kan uppstå i detta mycket omfattande och stora arbete.

Förslaget är att istället definiera ramar för olika kostnader:

- Fritidsavdelningen räknar med att lägga ner motsvarande cirka 70 % av en heltidstjänst under två års tid. Bedömd kostnad för detta är 1,2 miljoner kronor.
- De föreningar som engageras i projektgruppsarbetet bedöms behöva lägga ner cirka 50 timmar per förening. De är väldigt viktiga och projektet kommer att ställa stora krav på deras engagemang. Förslaget är att ersätta föreningen med 100 kronor per beräknad timme, vilket ger en kostnad på 5 000 kronor per förening. Bedömd kostnad för tio föreningar är 50 000 kronor.
- Marknadsföring av såväl initiativet som sådant som att dokumentera resultatet för att kunna föra det vidare ut i civilsamhället. Bedömd kostnad är 100 000 kronor.
- Projektet kommer att behöva genomföra flera möten och några större ”workshopaktiviteter” och eventuella studieresor. Styrgruppen kommer att ha full insyn i, och godkänna alla dylika kostnader. Bedömd kostnad för aktiviteterna är 100 000 kronor.

Totalt budget blir 1,45 miljoner kronor under åren 2022–2023.

Tekniska Utskottet

2022-03-15

Ansökan om medel till verksamhetsutveckling för att²¹⁹ skapa nya stödsystem för föreningsliv och civilsamhälle

Bakgrund

- Gammalt regelverk – brister i relation till folkhälsa
- Föreningstillhörighet pikar vid 11 år, därefter minskar deltagandet.
- Flickor mindre aktiva (tränar inte så mycket) och lämnar tidigare än pojkar.
- Utmaningar när det gäller att inkludera alla människor
- En aktiv och trygg fritid motverkar fysisk och psykisk ohälsa - en skyddsfaktor mot att utvecklas ogynnsamt, ”hamna snett” i samhället.
- Aktiv hela livet för god fysisk och psykisk hälsa.
- Höjd livskvalitet och realiserar därigenom **Värnamo kommuns vision – den mänskliga tillväxtkommunen.**

Ansökan om medel till verksamhetsutveckling för att²²⁰ skapa nya stödsystem för föreningsliv och civilsamhälle

Syfte

- Skapa ett regelverk för stödsystem till föreningsliv och civilsamhälle som kommer fler individer till godo.
- Stimulera till att målgruppen för föreningarna breddas och blir mer jämlik genom att nå grupper som i liten utsträckning nås av föreningslivet idag och som har stora behov av en aktiv och trygg fritid.
- Skapa hållbara och trygga miljöer för aktivitet och social gemenskap och en attraktiv fritid för alla i Värnamo kommun.

Ansökan om medel till verksamhetsutveckling för att²²¹ skapa nya stödsystem för föreningsliv och civilsamhälle

Målsättning

- Uppnå en högre effekt av satsade bidrag i arbetet för stärkt folkhälsa och förbättrad livskvalitet för Värnamo kommuns invånare och minska behovet av omfattande samhällsinsatser för barn, unga och vuxna.
- Möta dagens behov av förbättrad fysisk och psykisk hälsa och nå en bredare målgrupp
- Det ger en förbättrad folkhälsa och en höjd livskvalitet
- Nära dialog är avgörande.
- Stegvisa förändringar och tät uppföljning är framgångsfaktorer.

Ansökan om medel till verksamhetsutveckling för att²²² skapa nya stödsystem för föreningsliv och civilsamhälle

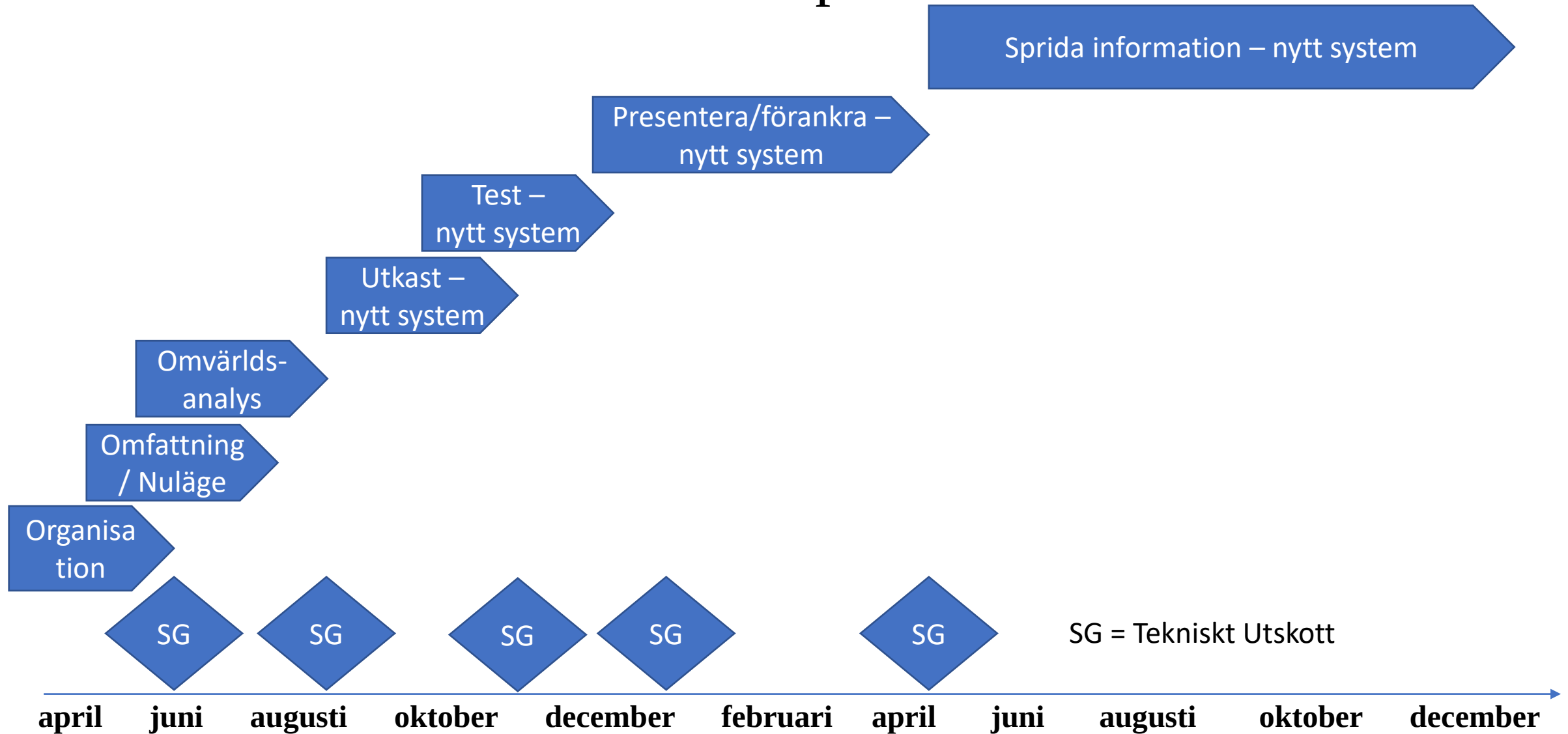
Specifikation av kostnader (Rambudget)

- Personal cirka 70 % av en heltidstjänst under två års tid - ca 1,2 MSEK
- Symbolisk ersättning till projektgruppens föreningar - 10 föreningar á 5 tkr = 50 tkr
- Marknadsföring/kommunikation - 100 tkr
- Workshops och resor/studiebesök – 100 tkr
- **Totalt budget blir 1,45 miljoner kronor under åren 2022–2023.**

Ansökan om medel till verksamhetsutveckling för att skapa nya stödsystem för föreningsliv och civilsamhälle

223

Tidplan

§ 55 Dnr: TU.2022.66

**Behov av utökad driftbudget för satsningen
Hälsosam Aktiv Livsstil för gravida (HAL-G) och
småbarnsföräldrar (HAL-SF)**

Beslut

Tekniska utskottet beslutar

- att** föreslå kommunstyrelsen att överlämna ärendet till budgetberedningen med rekommendationen att HAL som projekt fullföljs under 2023 med utökning av tekniska förvaltningens driftbudgetram med 600 000 kronor under 2023 samt
- att** föreslå kommunstyrelsen att frågan om införande av HAL som ordinarie verksamhet från 2024 med finansiering hänskjuts till budgetberedningen 2023.

Ärendebeskrivning

Värnamo Hälsocenter har, genom stöd av Norhedsstiftelsen, pågående projekten HAL-G samt HAL-SF under tre års tid. Norhedsstiftelsen stödjer projekten med 600 000 kronor per år, under förutsättning att Värnamo kommun går in med motsvarande summa. Kommunens del av initiativen finansieras delvis under 2022 med medel från "Hälsosam uppväxt i Värnamo kommun" (HUV) med 350 000 kronor. Det är därför av största vikt att kommunen även fortsättningsvis sätter av medel för HUV-insatser och att fritidsavdelningen kan disponera minst 350 000 kronor av dessa.

För att fullfölja kommunens åtagande behöver kommunen avsätta ytterligare, utöver HUV-medel ovan, 250 000 kronor per år för att genomföra initiativen enligt plan. Om de medlen inte tillförs reduceras Norhedsstiftelsens insats med motsvarande, vilket gör att omfattningen nästan halveras. Fritidsavdelningen anser att det finns så stora positiva effekter av att utföra dem båda enligt det program som beskrivs, att det inte ses som lämpligt att reducera dem till hälften. Omfattningen blir då så liten att det inte gör tillräckligt avtryck för att kunna utvärderas om hur fortsättning ska utformas.

Om HAL beslutas med enbart delfinansiering (350 000 kronor) behöver fritidsavdelningen göra omprioritering inom sitt verksamhetsområde. Utrymmet för dylika omprioriteringar är mycket begränsat. För 2022 räknar fritidsavdelningen med att det går att göra tillfälliga omprioriteringar inom befintlig driftbudget, men att det inte är möjligt för kommande år. Tekniska förvaltningen förordar därför att HAL införs och

Forts.

TU § 55 (forts.)

finansieras i sin helhet med 600 000 kronor i ramutökning under 2023 för att i projekt utvärdera HAL. Vid positivt utfall av projektet föreslås att budgetberedningen 2023 tar ställning för långsiktigt genomförande av HAL med finansiering, 600 000 kronor per år från 2024.

Förslag till beslut

Tekniska förvaltningen föreslår tekniska utskottet besluta

- att** föreslå kommunstyrelsen att överlämna ärendet till budgetberedningen med rekommendationen att HAL som projekt fullföljs under 2023 med utökning av tekniska förvaltningens driftbudgetram med 600 000 kronor under 2023 samt
- att** föreslå kommunstyrelsen att frågan om införande av HAL som ordinarie verksamhet från 2024 med finansiering hänskjuts till budgetberedningen 2023.

Beslut skickas till:
Kommunstyrelsen
Ekonomiavdelningen

**Behov av utökad driftbudget för satsningen
Hälsosam Aktiv Livsstil för gravida (HAL-G) och
småbarnsföräldrar (HAL-SF)****Ärendebeskrivning**

Värnamo Hälsocenter har, genom stöd av Norhedsstiftelsen, pågående projekten HAL-G samt HAL-SF under tre års tid. Norhedsstiftelsen stödjer projekten med 600 000 kronor per år, under förutsättning att Värnamo kommun går in med motsvarande summa. Kommunens del av initiativen finansieras delvis under 2022 med medel från "Hälsosam uppväxt i Värnamo kommun" (HUV) med 350 000 kronor. Det är därför av största vikt att kommunen även fortsättningsvis sätter av medel för HUV-insatser och att fritidsavdelningen kan disponera minst 350 000 kronor av dessa.

För att fullfölja kommunens åtagande behöver kommunen avsätta ytterligare, utöver HUV-medel ovan, 250 000 kronor per år för att genomföra initiativen enligt plan. Om de medlen inte tillförs reduceras Norhedsstiftelsens insats med motsvarande, vilket gör att omfattningen nästan halveras. I bifogat dokument beskrivs HAL-G och HAL-SF. Fritidsavdelningen anser att det finns så stora positiva effekter av att utföra dem båda enligt det program som beskrivs, att det inte ses som lämpligt att reducera dem till hälften. Omfattningen blir då så liten att det inte gör tillräckligt avtryck för att kunna utvärderas om hur fortsättning ska utformas.

Om HAL beslutas med enbart delfinansiering (350 000 kronor) behöver fritidsavdelningen göra omprioritering inom sitt verksamhetsområde. Utrymmet för dylika omprioriteringar är mycket begränsat. För 2022 räknar fritidsavdelningen med att det går att göra tillfälliga omprioriteringar inom befintlig driftbudget, men att det inte är möjligt för kommande år.

Tekniska förvaltningen förordar därför att HAL införs och finansieras i sin helhet med 600 000 kronor i ramutökning under 2023 för att i projekt utvärdera HAL. Vid positivt utfall av projektet föreslås att budgetberedningen 2023 tar ställning för långsiktigt genomförande av HAL med finansiering, 600 000 kronor per år från 2024.

Tekniska förvaltningen

Tekniska utskottet

Dnr: TU.2022.66

Fritidsavdelningen tror mycket på dessa initiativ och har inlett ett bra samarbete med regionen. Så här långt finns det ännu liten erfarenhet av vilka resultat och effekter dessa initiativ får.

Beslutsförslag

Tekniska förvaltningen föreslår tekniska utskottet besluta

att föreslå kommunstyrelsen att överlämna ärendet till budgetberedningen med rekommendationen att HAL som projekt fullföljs under 2023 med utökning av tekniska förvaltningens driftbudgetram med 600 000 kronor under 2023 samt

att föreslå kommunstyrelsen att frågan om införande av HAL som ordinarie verksamhet från 2024 med finansiering hänskjuts till budgetberedningen 2023.

Johan Arvidsson
Fritidschef

Jesper du Rietz
Förvaltningschef

SWOT-analys av HAL-initiativen

Innehåll

SWOT-analys av HAL-initiativen	1
Hur ser alternativen ut?	1
Detaljutredning av konsekvenserna av de olika alternativen	2
A1 HAL-initiativet enligt plan med utökad budget	2
Inledning	2
Bakgrund	2
HAL	3
Psykisk ohälsa	3
Levnadsvanor	3
Jämlig start i livet	4
Positiva långsiktiga effekter av HAL-initiativen	4
Beskrivning av HAL-initiativen	5
Kommentarer från deltagande personer i HAL-initiativen	6
A2 HAL-initiativet enligt plan med omprioritering av medel inom Fritidsavdelningen	7
Konsekvenser av omprioriteringar av ekonomiska medel inom Fritidsavdelningen	7
B Neddragning av HAL-initiativet till de 350 tkr som HUV bidrar med	8
Konsekvenser av begränsade ekonomiska medel	8

Hur ser alternativen ut?

A. HAL-initiativen enligt plan:

- 600 tkr från kommunen (350 tkr från HUV och 250 från annat håll)
- 600 tkr från Norhedsstiftelsen

Varifrån kan de 250 tkr komma?

- A1. Utökad budget för Värnamo Hälsocenter
- A2. Omprioriteringar av medel inom Värnamo Hälsocenter

B. Neddragning av HAL-initiativen till de 350 tkr som HUV bidrar med:

- 350 tkr från kommunen (HUV)
- 350 tkr från Norhedsstiftelsen

A1 HAL-initiativet enligt plan med utökad budget

Vilka effekter kan vi uppnå genom att kunna genomföra initiativen enligt plan?

Utgå från presentationen:

Inledning

Initiativen HAL, Hälsosam och aktiv livsstil för gravida och småbarnsfamiljer, arbetar tydligt preventivt då deltagande redan under graviditet erbjuds chans till flerårigt stöd under småbarnsåren. Initiativen är skapade för att hjälpa den målgrupp som bäst behöver stödet. HAL formar familjernas levnadsvanor och är en pusselbit som hjälper till att på sikt vända på den negativa hälsotrenden med ökat stillasittande, ökad psykisk ohälsa, stigande BMI, ohälsosamma matvanor hos befolkningen. Med ett helhetsgrepp kring hälsa erbjuds stöd i hälsans alla fyra dimensioner; fysisk, psykisk, social och existentiell. Ett samverkansarbete mellan kommun, region, lokala aktörer och föreningar skapar förutsättningen för hela familjen att skapa långsiktiga, hållbara hälsosamma levnadsvanor tillsammans.

Bakgrund

Under 10 år har Värnamo Hälsocenter arbetat med att stötta kommunens invånare till en bättre hälsa. En väletablerad samverkan med kommunens fyra vårdcentraler är upparbetad. Ca 250 personer per år får fysisk aktivitet på recept (FaR) hänvisat till Värnamo Hälsocenter där stöd ges för att öka fysisk aktivitet och skapa hållbara träningsvanor. Hälsocenter ger även stöd i hälsosamma matvanor, sömn och återhämtning. Kommuninvånare från 18 år kan söka sig direkt till Hälsocenter eller hänvisas via vårdcentralen. Värnamo Hälsocenter är numera en välkänd aktör hos kommunens vårdcentraler och är en väl uppbyggd och fungerande verksamhet. Arbetssättet visar på goda resultat där 76% når målet om minst 150 minuter fysisk aktivitet per vecka, och sex månader efter avslutad aktivitet har 83% gjort en beteendeförändring, 67% har förbättrat sin hälsa och 90% har inspirerats till hälsosamma vanor. Detta framgångsrika koncept sprids nu i regionen där målsättningen är att ett hälsocenter ska finnas i alla Jönköping läns 13 kommuner. I flera år har Värnamo Hälsocenter arbetat med den vuxna befolkningen och tar nu nästa steg i det preventiva folkhälsoarbetet genom att rikta det till den yngre generationen.

Värnamo kommun vill fortsätta ligga i framkant i folkhälsoarbetet. Det nationella initiativet i SWELife, prevention barnfetma, är samarbetspartners i HAL-initiativen och arbetar för att sprida initiativen nationellt. Även forskningsintresse är uppvisat kring de båda initiativen och därav stor vikt att redovisa relevanta resultat för fortsatt arbete.

Genom stöd från Nordhedsstiftelsen har Värnamo Hälsocenter pågående projekt och stiftelsen har nu givit förtroende att driva dessa två initiativ under tre års tid. Norhedsstiftelsen stödjer initiativen med 600 tkr per år förutsatt att kommunen går in med motsvarande summa. Kommunens del av initiativen finansieras med 350 tkr från HUV. För att fullfölja kommunens åtagande behöver kommunen avsätta ytterligare 250 tkr för att genomföra initiativen enligt plan.

HAL-initiativen möjliggör att under tre års tid pröva ett koncept och arbetssätt och kunna erbjuda invånarna ett stöd som ger en signifikant förbättrad hälsa. Vi vill även visa på resultat för att skapa förutsättningar för att permanenta arbetssättet och tillsammans med regionen, som vi i framtiden ser som medfinansierare, samt sprida den i övriga länet och nationellt.

HAL

Hälsosam och aktiv livsstil (HAL) för gravida och småbarnsfamiljer är två initiativ Värnamo Hälsocenter utvecklat under hösten 2021 tillsammans med region Jönköping. Målsättningen är att genom proaktivt arbete föra in hälsosamma vanor tidigt i livet och på så vis förebygga ohälsa både hos föräldrar och barn. Norhedsstiftelsen finansierar 50% av kostnaderna för initiativen under tre år, hälsosam och aktiv livsstil för gravida (HAL-G) och hälsosam och aktiv livsstil för småbarnsfamiljer (HAL-SF). Initiativen är en riktad insats, där kvinnohälsovården (KHV) och barnhälsovården (BHV) gör ett urval bland de personer och familjer som har en ökad risk att drabbas av sjukdom och ohälsa kopplat till levnadsvanor.

Psykisk ohälsa

Allt fler barn och unga i Sverige rapporterar psykisk ohälsa. Sedan mitten av 1980-talet har andelen unga som uppger att de har återkommande psykosomatiska symtom fördubblats, och nästan hälften av 15-åringarna har denna typ av besvär. De första levnadsåren är betydelsefulla och lägger en viktig grund för den psykiska hälsan senare i livet. Både sociala och psykologiska faktorer har betydelse - därför är det en bra investering med tidiga insatser för att främja hälsa och förebygga ohälsa bland barn och unga.

Både internationella och svenska studier visar att det redan i tidig ålder finns en ojämn fördelning av god psykisk hälsa och av psykisk ohälsa, beroende på familjens socioekonomiska status. Barn och unga som har det sämre ställt rapporterar exempelvis oftare psykiska och psykosomatiska besvär. Även andra faktorer har betydelse för skillnader i barns och ungas psykiska hälsa, exempelvis föräldrarnas födelseland och utbildningsnivå samt familjetyp.

De första levnadsåren då hjärnan utvecklas som mest, grundläggs funktioner såsom känslomässig utveckling och beteende, inlärning och språkutveckling. Förutom tid i förskolan tillbringar barn den största delen av sin tid hemma, så detta är en viktig arena att stärka i det hälsofrämjande arbetet när det syftar till den psykiska hälsan. Genom stärkt gemenskap mellan barn och föräldrar och nära relationer med sina vårdnadshavare utvecklas förmågor som att känna kärlek, tillit och medkänsla. Både i familjen och utanför är det viktigt att ingå i ett socialt sammanhang och känna tillhörighet. Även fritiden och möjligheten till fritidsaktiviteter har betydelse, detta ökar förmågan att skapa goda relationer med andra. Insatser för att stötta föräldrar i deras roll kan dels förbättra den psykiska hälsan hos barnet, dels leda till bland annat bättre skolresultat, minskad framtida brottslighet och bättre socioekonomiska förutsättningar.

Levnadsvanor

Var femte åttaåring är överviktig eller har fetma. Det är tio gånger fler än för en generation sedan. Övervikt eller fetma hos barn medför risk för betydande hälsoproblem och sjukdomar både under barnåren och i vuxen ålder. Barn med övervikt eller fetma avslutar i lägre grad sin skolgång, har högre förekomst av psykisk ohälsa och ökad mortalitet redan som ung vuxen. Idag äter endast 1 av 10 barn den rekommenderade mängden frukt och grönsaker per dag, och endast 2 av 10 barn kommer upp i rekommenderad dos av fysisk aktivitet.

I en forskningsstudie från 2021 framkommer det att svenska barn är stillasittande 75% av sin vakna tid. Barnens stillasittande ökar som mest på fritiden och påverkas av närmiljö och socioekonomiska förutsättningar.

Vuxna med dålig hälsa är kostsamt ur ett samhällsperspektiv, dels genom direkta vårdkostnader, dels för kostnader i form av produktionsbortfall pga. minskad arbetsförmåga och ökad sjukfrånvaro i arbetslivet. Varannan vuxen har farligt dålig kondition. Hjärt-/kärlsjukdom orsakar flest dödsfall per år. Med hälsosamma levnadsvanor minskar risken för hjärt-/kärlsjukdom och stroke med över 80%

och risken för att drabbas av diabetes halveras. 28% av cancerfallen kan förebyggas med hälsosamma levnadsvanor. Förutom att den fysiska hälsan drabbas av ohälsosamma levnadsvanor så drabbas även den psykiska hälsan. Goda levnadsvanor förebygger även depression och demens samt ökar mängden friska levnadsår.

Jämlig start i livet

Förekomsten av övervikt och fetma hos gravida har de senaste 30 åren ökat med 30% och orsakar allvarliga komplikationer för den gravida och barnet, både under graviditeten och förlossningen.

Fetma hos den gravida ökar förekomst av

- Havandeskapsförgiftning
- Graviditetsdiabetes
- Förlossningskomplikationer
- Mycket för tidig födsel
- Dödlighet hos både foster och mamma

För att skapa en så jämlig hälsostart i livet och arbeta preventivt vill vi ge stöd och förutsättningar redan när barnet ligger i magen. Stärka levnadsvanor hos den gravida ger barnet möjlighet att växa upp i en hälsosam miljö. Med HAL-initiativen vill vi ta bort stigmatiseringen av fetma och det personliga ansvaret och lägga fokus på det rättmätiga samhällsansvaret. Kommunen har en viktig roll att arbeta för jämlig hälsa där vi anpassar stödet till den målgrupp som bäst behöver det. Fetma är idag en hög samhällskostnad, i dag beräknas en nationell årlig kostnad för fetma 70 miljarder kronor. En prognos från Institutet för Hälso- och sjukvårdsekonomi visar att kostanden kan öka med ytterligare 17 miljarder kronor fram till 2030.

Idag finns det ca 400 elever i förskoleklass i Värnamo kommun. Jönköpings län ligger strax över riket gällande barnfetma. 20% av eleverna börjar skolan med övervikt eller fetma, i Värnamo handlar det om 80 barn. Med den tänkta modellen för HAL-initiativen har vi möjlighet att stödja 60 familjer varje år, vilket innebär att vi har en stor möjlighet att förebygga den lokala förekomsten av barnfetma. HAL-initiativen samverkar med det nationella nätverket prevention barnfetma, med vision 0% barnfetma bland de elever som börjar skolan 2030. Med reducerade ekonomiska tillgångar försämrar prognosen för barnfetma lokalt avsevärt och påverkar vårt nationella och regionala samarbete negativt. Barn och föräldrar riskerar i större utsträckning att gå miste om ett hälsosamt och friskt liv.

Positiva långsiktiga effekter av HAL-initiativen

Fysisk aktivitet och en hälsosam livsstil under graviditet har flertalet positiva hälsofördelar och rekommendationen är att alla kvinnor ska vara fysiskt aktiva oavsett tidigare aktivitetsnivå. Hälsofördelarna gäller för både för kvinnan och för barnet. Vår roll som extra insatt stöd har stor betydelse för kvinnan och barnet på lång sikt. En studie från 2019 visar att kvinnor som var fysiskt aktiva under graviditeten har ett lägre BMI upp till sex år efter förlossningen och uppvisar lägre förekomst av depression och ångest jämfört med kvinnor som ej var fysiskt aktiva. Den vanligaste och mest allvarliga komplikationen vid graviditet, graviditetsdiabetes, går att förebygga med fysisk aktivitet och kostråd. Förutom att fysisk aktivitet förebygger emotionell obalans och minskar risken för komplikationer, förkortas förlossningen i snitt med 140 minuter.

Övervikt grundläggs ofta i tidig ålder. Åtgärder som underlättar sunda och hälsosamma levnadsvanor hos barn och ungdomar bör därför ges högsta prioritet. Övervikt hos kvinnan före graviditet, under graviditet och fortsatt övervikt ett år efter förlossningen innebär ökad risk för övervikt hos barnet. KHV har en viktig uppgift i att informera alla gravida kvinnor om lämplig kost, motion och amning. Tillsammans med KHV och BHV har vi en unik möjlighet att stödja hälsosamma levnadsvanor hos

gravida och småbarnsfamiljer. HAL-initiativen är ett strukturerat program kring livsstilsfrågor riktat till alla föräldrar och anpassat till barnens olika åldrar, riktat till en specifik målgrupp.

Förebyggande åtgärder behöver göras på kunskapsuppbyggnad när det gäller behandling för barn med fetma och medicinska komplikationer. En förutsättning för både prevention och behandling är att samverkan sker med det stöd som barnet kan få i sin närmiljö – familjen. Det måste dock tillskjutas ekonomiska resurser för att ändra färdriktning. Insatser för att förebygga fetma krävs på alla nivåer, och förväntade resultat kan uppnås om vi får ekonomisk möjlighet att genomföra HAL-initiativen enligt nedan.

Interventioner med syftet att öka hälsosamma levnadsvanor tenderar att vara mer framgångsrika när föräldrar involveras. Initiativen riktar sig till hela familjen med aktiviteter som inspirerar till rörelse, att som förälder bli inspirerad att under helger få tips på hur man kan använda närmiljön i en gynnsam riktning för hälsan och att äta en hälsosam mat tillsammans. I HAL-aktiviteterna ges möjlighet att stärka den sociala hälsan, hitta sammanhang och utveckla nya relationer med andra familjer. Genom lämpliga medaktörer ger vi ett brett utbud av aktiviteter i närområdet.

Beskrivning av HAL-initiativen

Från och med 1 februari 2022 har BHV och KHV hänvisat personer vid ordinarie besök på familjecentralen. I samband med regionen har en kriterielista tagits fram och efter denna görs urvalet. Personerna bjuds in till ett inledande samtal på Värnamo Hälsocenter och får ta del av ovanstående erbjudande. Under samtalet tas ett helhetsgrepp om hälsan och individuell målsättning görs efter personens behov och önskemål vilket ligger till grund för fortsatt coachning. Genom kartläggning av målgruppens behov framkom även önskemål om stöd inom stress, sömn och återhämtning, vilket tillgodoses genom riktade föräldragrupper, individuella samtal och kurser inom dessa områden.

Gränsen för graviditetsdiabetes har sänkts och kombinerat med ett högre BMI har förekomsten av graviditetsdiabetes ökat i länet. I nuläget har över hälften av personerna som rekryterats från KHV graviditetsdiabetes. Stödet och aktiviteterna på Hälsocenter ses som ett komplement i friskvården till sjukvårdens ordinarie behandling. Personer som ligger i riskgruppen för att hamna i ohälsa behöver en sonderad terräng – det ska vara lätt att göra rätt.

I HAL stöttas en utvald målgrupp genom kostnadsfritt deltagande under sex månader. Därefter erbjuds möjlighet till förlängning av utbudet till ett kraftigt rabatterat pris.

- Simning
- Gymträning med gymintroduktion och individuellt träningsprogram
- Gruppträning i vatten och på land
- Anpassade träningsgrupper (gravidträning, familjegymna, FaR-grupper)
- Coachande samtal och regelbunden uppföljning av hälsa
- Kurser inom olika fokusområden (stress och återhämtning, sömn och mat)
- Riktade föräldragrupper
- Aktiviteter genom samverkan med kommunala verksamheter och andra aktörer

I HAL-G följer vi deltagaren fram till att barnet fyller ett år, och i HAL-SF följer vi familjen upp till tre år.

De deltagare som nu har påbörjat programmet uttrycker tacksamhet för stödet och samtliga har minst fördubblat sin fysiska aktivitet och förbättrat sina matvanor. Vi ser fram emot och hoppas få möjlighet att fortsätta ge stöd enligt den modellen som vi arbetar fram. Att stödet under en period kan erbjudas kostnadsfritt är en förutsättning då detta annars kan vara ett hinder för målgruppen. En

deltagare var tveksam till att tacka ja till stödet, men när hon fick information om att erbjudandet var kostnadsfritt sken hon upp och är nu en aktiv, självgående motionär. Deltagarna har introducerats till nya motionsformer och känner en trygghet i att utöva dem.

Kommentarer från deltagande personer i HAL-initiativen

- *"Jag har nyligen fått graviditetsdiabetes att lära mig att hantera"*
- *"Jag tycker det är svårt med nya rutiner och känner att ett extra stöd och boost för motivationen kan vara givande för min hälsa både nu och i framtiden"*
- *"Jag väntar mitt sjätte barn och har BMI 34. Jag intresserad av livsstilsförändring. Behov av kostrådgivning. Nyttä för mig, men även för hela familjen"*
- *"Jag har ett BMI på 42 och har även graviditetsdiabetes, börjar känna av lite i fogarna"*
- *"Förra graviditeten gick jag upp 30 kg, nu är jag orolig för att gå upp så mycket igen och inte kunna gå ner efteråt. Har inga regelbundna motionsvanor idag och har tidigare haft mycket problem med rygg och nacke. Jag har och har haft stora problem med sömnen och behöver stöd förbättrad sömn och återhämtning"*
- *"Vi sover redan mycket bättre"*
- *"Vi känner oss piggare"*
- *"Jag har mindre foglossning nu när jag kommit i gång att träna"*
- *"Jag har inte ökat i vikt sedan jag börjat träna och ändra maten"*
- *"Blodsockervärdet på morgonen är nu på en bra nivå"*
- *"Det kändes väldigt bra efter gymintrot idag"*
- *"Det känns så skönt i kroppen, och det känns verkligen att det är detta jag behöver"*
- *"Jag brukar ge upp. Du hjälper mig att bli peppad"*

A2 HAL-initiativet enligt plan med omprioritering av medel inom Fritidsavdelningen

Vilka omprioriteringar behöver vi göra för att dra ner verksamhet motsvarande 250 tkr inom Fritidsavdelningen/Värnamo Hälsocenter?

Vad kommer vi inte att hinna med och vad får det för konsekvenser?

Konsekvenser av omprioriteringar av ekonomiska medel inom Fritidsavdelningen

Fritidsavdelningens verksamhet påverkar alla kommuninvånare i någon omfattning. Omprioritering av medel innebär att service och/eller utbud begränsas, förändras eller tas bort och detta skulle direkt påverka och innebära negativa konsekvenser för Värnamo som attraktiv kommun och i värsta fall även drabba redan utsatta målgrupper. Med Värnamos mål att nå 40 000 invånare år 2035 känns en sådan utveckling ogynnsam.

En omprioritering av medel skulle begränsa våra möjligheter att agera preventivt, vilket är ett av våra största fokusområden.

B Neddragning av HAL-initiativet till de 350 tkr som HUV bidrar med

Vad blir det som vi inte kommer att kunna genomföra och vilka konsekvenser blir det av det?

Konsekvenser av begränsade ekonomiska medel

Med minskade ekonomiska medel begränsas möjligheterna både för att utvärdera initiativens kapacitet och färre deltagare erbjuds stöd. Det finns ett stort behov av stöd bland de inskrivna både på KHV och BHV, då utvecklingen av ohälsosamma levnadsvanor och utfallen av det ökar. Familjer som tillhör målgruppen och ej erbjuds stöd riskerar att drabbas av ohälsa, både fysisk och mental, vilket medför både personligt lidande och en stor samhällskostnad. Hälsoflyftorna riskerar att öka på grund av socioekonomiska skillnader, detta drabbar både föräldrar och barn.

Idag finns förtroendet från Norhedsstiftelsen att förvalta ovan beskrivna avsatta ekonomiska medel för att främja det förebyggande folkhälsoarbetet i Värnamo kommun för att främja en god och jämlik start i livet. Saknas resterande summa, 250 tkr från Värnamo kommun, innebär det en ambitionssänkning även från Norhedsstiftelsens sida vilket medför stora konsekvenser för modellen av HAL-initiativen. Hela initiativet behöver då reduceras med ca 500 tkr, vilket är nästan en halvering av omfattningen.

Begränsade ekonomiska medel medför att stödet som ges i initiativen minskar i omfattning och når färre personer och missar därmed en stor del av målgruppen. Färre coachande samtal, minskat utbud av aktiviteter och uppföljning medför sämre resultat och vi når inte de hälsoeffekter som önskas.

Risken för ökad segregering av hälsa då personer med socioekonomiska svårigheter inte kan tillgodogöra sig den tänkta rabatteringen av aktiviteter.

Värnamo kommun kommer inte i samma omfattning kunna förvalta samarbetet med region Jönköping och prevention barnfetma och tappar vår position bland de främsta kommunerna i Sverige i folkhälsoarbetet.

- Var femte åttaåring är överviktig eller har fetma
- Svenska barn är stillasittande 75% av sin vakna tid
- Endast 1 av 10 barn den rekommenderade mängden frukt och grönsaker per dag
- Endast 2 av 10 barn kommer upp i rekommenderad dos av fysisk aktivitet
- Sedan mitten av 1980-talet har andelen unga som uppger att de har återkommande psykosomatiska symtom fördubblats
- 20% av eleverna börjar skolan med övervikt eller fetma, i Värnamo handlar det om 80 barn
- Nationell årlig kostnad för fetma 70 miljarder kronor
- Förekomsten av övervikt och fetma hos gravida har de senaste 30 åren ökat med 30%
- Varannan vuxen har farligt dålig kondition
- Ohälsosamma levnadsvanor ligger bakom flest dödsfall både i Sverige och globalt

Med stigande ohälsotal blir dessa HAL-initiativen extra angelägna att arbeta med. Det känns lika inspirerande som det är viktigt, att preventivt arbeta med hälsofrämjande och förebyggande insatser. Vi når en utsatt målgrupp och arbetar med en stor verktygslåda. Den positiva respons och resultat som redan registrerats från aktiva deltagare i initiativen, vittnar om att det är ett attraktivt och effektivt sätt att arbeta med hälsan och att aktiviteterna passar målgruppen.

För att nå önskad kapacitet behövs ytterligare 250 tkr från Värnamo kommun. Samarbetet med medfinansieraren Norhedsstiftelsen är villkorat att kommunen bidrar med motsvarande del. Vi hoppas få förtroendet att förvalta dessa ekonomiska medel med fokus på att stärka folkhälsan hos en redan

utsatt målgrupp och därmed bidra till att utjämna hälsoklyftorna. Friska individer bygger ett friskt samhälle.

§ 56 Dnr: TU.2022.65

Förlängd säsong för uppspolad is i Axelent arena

Beslut

Tekniska utskottet beslutar

att föreslå kommunstyrelsen att ge utökad driftbudgetram till tekniska förvaltningen med 130 000 kronor för att förlänga säsongen för uppspolad is i Axelent Arena från och med 1 april till och med 18 april 2022.

Ärendebeskrivning

Värnamo GIK (Värnamo hockey) kommer efter säsongen behöva spela kvalspel. Kvalet kommer att hålla på till 18 april, vilket aktualiserar frågan om förlängd säsong för uppspolad is i Axelent Arena. Förlängd issäsong medför en belastning för personalen på arenaservice då dessa efter mars månad, när isen normalt sett smälts ner, förlägger sitt arbete på fotbollsplaner och på att förbereda friluftsbadplatserna inför sommarmånaderna.

Nyttjandet av ishallen består i Värnamo GIK:s träningar, 14 timmar per vecka, samt fem matcher för A-laget. Utöver detta har Apladalens konståkningsklubb önskat förlängning av issäsongen och kommer att nyttja anläggningen. Information lämnas till övriga föreningar som nyttjar någon av kommunens ishallar om möjlighet att nyttja anläggningen. Allmänhetens åkning förlängs också fram till och med 18 april.

Kostnaden för förlängning av is i Axelent Arena beräknas till cirka 130 000 kronor, varav kostnader för personalresurser utgör cirka 90 000 kronor.

Förslag till beslut

Tekniska förvaltningen föreslår tekniska utskottet besluta

att föreslå kommunstyrelsen att ge utökad driftbudgetram till tekniska förvaltningen med 130 000 kronor för att förlänga säsongen för uppspolad is i Axelent Arena från och med 1 april till och med 18 april 2022.

Beslut skickas till:
Kommunstyrelsen

Förlängd säsong för uppspolad is i Axelent arena

Ärendebeskrivning

Värnamo GIK (Värnamo hockey) kommer efter säsongen behöva spela kvalspel. Kvalet kommer att hålla på till 18 april, vilket aktualiserar frågan om förlängd säsong för uppspolad is i Axelent Arena. Förlängd issäsong medför en belastning för personalen på arenaservice då dessa efter mars månad, när isen normalt sett smälts ner, förlägger sitt arbete på fotbollsplaner och på att förbereda friluftsbadplatserna inför sommarmånaderna.

Kostnaden för förlängning av is i Axelent Arena beräknas till cirka 130 000 kronor, varav kostnader för personalresurser utgör cirka 90 000 kronor.

Beslutsförslag

Tekniska förvaltningen föreslår tekniska utskottet besluta

att föreslå kommunstyrelsen att ge utökad driftbudgetram till tekniska förvaltningen med 130 000 kronor för att förlänga säsongen för uppspolad is i Axelent Arena från och med 1 april till och med 18 april 2022.

Johan Arvidsson
Fritidschef

Jesper du Rietz
Förvaltningschef

§ 32 Dnr: ON.2022.13

Strategidokument för Nära vård - 2021-2030

Beslut

Omsorgsnämnden beslutar

att ställa sig positiva till dokumentet Tillsammans möter vi framtidens behov inom området främjande, hälsa, stöd, omsorg och vård - 2021–2030, samt

att överlämna ärendet till kommunstyrelsen för beslut.

Ärendebeskrivning

Utredningen Samordnad utveckling för god och nära vård (S2017:01) och har överlämnat fyra delbetänkanden och ett huvudbetänkande. Dessa tillsammans med Strategi för hälsa, En sammanhållen god och nära vård för barn och unga och Kraftsamling för psykisk hälsa är uppdrag som tillsammans ska samordna aktörer för ett mer hälsofrämjande samhälle. Genom riksdagsbeslut nov 2020 gäller Nationellt primärvårdsuppdrag från den 1 juli 2021. Sveriges regioner och kommuner har gemensamt uppdrag genom överenskommelse mellan staten och SKR, att samordna utvecklingen och arbeta gemensamt enligt den nationellt antagna färdplanen för Nära vård. Den nationella tidsplanen sträcker sig i nuläget till 2027. Varje region har ansvar att tillsammans med kommuner samordna utvecklingen och arbeta i de organisatoriska mellanrum som en sådan system-ansats innebär.

Företrädare för länets 13 kommuner har tillsammans genom forum som samordnas på Kommunal utveckling arbetat fram vad den gemensamma målbilden innebär för kommunuppdraget. Ansvar för helhet och delar finns i flera nämnder och förvaltningar samt gemensamt med Region Jönköpings län och andra aktörer.

Dokumentet Tillsammans möter vi framtidens behov inom området främjande, hälsa, stöd, omsorg och vård - 2021-2030 skapar gemensam plattform för kommunerna i länets fortsatta arbete och skapar förutsättningar för samsyn på uppdraget för en samordnad utveckling. Dokumentet formulerar organisation för genomförande och länets kommuner föreslås fyra gemensamma strategier och utvecklingsområden utifrån målbilden. I förstärkt samverkan med invånarens behov i fokus rikta insatser inom främjande arbete, stärka hälsa och det förebyggande arbetet, tidiga och samordnade insatser, stöd, omsorg och vård. Strategierna förenar den beslutade målbilden och utveckling mot god och nära vård med de kommungemensamma beslutade fokusområdena ekonomisk effektivitet, kompetensförsörjning och kompetensutveckling samt nya arbetssätt för att klara välfärdsutmaningen. Genom samverkan och samordnad utveckling kan länets kommuner stärka varandra, få stöd till sin lokala arena och få en effektivare resursanvändning.

Omsorgsförvaltningen har inkommit med skrivelse den 7 februari 2022.

Beslut skickas till:
Kommunstyrelsen

Strategidokument för Nära vård 2021–2030

Ärendebeskrivning

Utredningen Samordnad utveckling för god och nära vård (S2017:01) och har överlämnat fyra delbetänkanden och ett huvudbetänkande. Dessa tillsammans med Strategi för hälsa, En sammanhållen god och nära vård för barn och unga och Kraftsamling för psykisk hälsa är uppdrag som tillsammans ska samordna aktörer för ett mer hälsofrämjande samhälle. Genom riksdagsbeslut nov 2020 gäller Nationellt primärvårdsuppdrag från den 1 juli 2021. Sveriges regioner och kommuner har gemensamt uppdrag genom överenskommelse mellan staten och SKR, att samordna utvecklingen och arbeta gemensamt enligt den nationellt antagna färdplanen för Nära vård. Den nationella tidsplanen sträcker sig i nuläget till 2027. Varje region har ansvar att tillsammans med kommuner samordna utvecklingen och arbeta i de organisatoriska mellanrum som en sådan systemansats innebär.

Företrädare för länets 13 kommuner har tillsammans genom forum som samordnas på Kommunal utveckling arbetat fram vad den gemensamma målbilden innebär för kommunuppdraget. Ansvar för helhet och delar finns i flera nämnder och förvaltningar samt gemensamt med Region Jönköpings län och andra aktörer.

Dokumentet Tillsammans möter vi framtidens behov inom området främjande, hälsa, stöd, omsorg och vård - 2021-2030 skapar gemensam plattform för kommunerna i länets fortsatta arbete och skapar förutsättningar för samsyn på uppdraget för en samordnad utveckling. Dokumentet formulerar organisation för genomförande och länets kommuner föreslås fyra gemensamma strategier och utvecklingsområden utifrån målbilden. I förstärkt samverkan med invånarens behov i fokus rikta insatser inom främjande arbete, stärka hälsa och det förebyggande arbetet, tidiga och samordnade insatser, stöd, omsorg och vård. Strategierna förenar den beslutade målbilden och utveckling mot god och nära vård med de kungemensamma beslutade fokusområdena ekonomisk effektivitet, kompetensförsörjning

Omsorgsförvaltningen

Omsorgsnämnden

Dnr: ON.2022.13

och kompetensutveckling samt nya arbetssätt för att klara välfärdsutmaningen. Genom samverkan och samordnad utveckling kan länets kommuner stärka varandra, få stöd till sin lokala arena och få en effektivare resursanvändning.

Beslutsförslag

Omsorgsförvaltningen föreslår omsorgsnämnden besluta

att ställa sig positiva till dokumentet Tillsammans möter vi framtidens behov inom området främjande, hälsa, stöd, omsorg och vård - 2021-2030, samt

att överlämna ärendet till kommunstyrelsen för beslut.

Jennie Granath
Nämndsekreterare

Ulrika Gustafsson
Omsorgschef

Tillsammans möter vi framtidens behov inom området främjande, hälsa, stöd, omsorg och vård 2021-2030

Innehåll

En gemensam viljeinriktning	3
Inledning	3
Gemensamt uppdrag	4
Styrande enkla regler när vi arbetar med förändringen	4
Kommuners uppdrag i samverkan	4
Kommuners primärvårdsuppdrag	5
Organisation för genomförande	5
Strategier för att tillsammans möta framtidens behov inom området främjande, hälsa, stöd, omsorg och vård	6
Strategi 1. Riktat stöd till att främja hälsa och förebygga ohälsa	7
Strategi 2. Samverkan och kontinuitet för invånare med komplexa behov	7
Strategi 3. Förändrade arbetssätt	8
Strategi 4. Stärkta förutsättningar	9
Kompetensförsörjning, kompetensutveckling och förnyelse - Goda förutsättningar för vårdens medarbetare	10
Fortsatt arbete	11
Konsekvenser	11
Berättelser för att stödja målbild och riktning	13

Fastställd av:

Diarienummer:

Dokumentet gäller för:

Textansvarig och samordnare: länskontaktperson Nära vård, Anneli Forsgren Kommunal utveckling

Foto: Johan Werner Avby, Region Jönköpings län

En gemensam viljeinriktning

Vi har bestämt oss som länets kommunorganisationer att arbeta tillsammans och med gemensam viljeinriktning visa vägen till hur vi tillsammans och i stärkt samverkan möter framtidens behov inom området främjande, hälsa, stöd, omsorg och vård.

Dokumentet har utarbetats via PKS, Primärkommunalt samverkansorgan, kommundirektörsnätverket, förvaltningschefsnätverk inom socialtjänst, barn- och utbildningsförvaltning och kultur- och fritidsförvaltning samt de chefsnätverk i länet som möts inom dessa områden. Dialogmöten har genomförts med politiker, läns pensionärsorganisationer, tjänstepersoner i kommuner och Region Jönköpings läns verksamheter, utbildningsaktörer och civilsamhällesaktörer. Detta med förhoppningen att viljeinriktningarna håller över tid. Vägen till framtiden är inte linjär, utan består av många steg i samma riktning. Denna riktning har formulerats i fyra strategier som ska skapa värde för dem vi är till för: länsinvånarna. Strategierna beskrivs kopplat till målbilden, med exempel på utvecklingsområden samt hur vi gemensamt följer utvecklingen.

Strategierna visar övergripande riktning för ett långsiktigt arbete. I många delar är Region Jönköpings län samarbetspartner i förstärkt samverkan. Region Jönköpings län har vid Regionfullmäktiges sammanträde den 1 december 2020 antagit strategidokumentet Tillsammans möter vi framtidens behov av hälso- och sjukvård 2020-2030. Dokumentet du håller i din hand formulerar det motsvarande för länets kommuner, utifrån kommunuppdraget.

Med stort engagemang vill vi fortsätta bevara goda resultat idag och samtidigt skapa förutsättningar för tillsammans möta framtidens behov inom området främjande, hälsa, stöd, omsorg och vård.

För länets kommuner:

Beata Allen, Aneby kommun

Annelie Hägg, Eksjö kommun

Carina Johansson, Gislaveds kommun

Kristine Hästmark, Gnosjö kommun

Susanne Wahlström, Habo kommun

Ann-Marie Nilsson, Jönköpings kommun

Mats Tingshagen, Mulsjö kommun

Anna-Carin Magnusson, Nässjö kommun

Stefan Gustafsson, Sävjö kommun

Mats Holmstedt, Tranås kommun

Gert Jonsson, Vaggeryds kommun

Henrik Tvarnö, Vetlanda kommun

Mikael Karlsson, Värnamo kommun

Inledning

Samhällsförändringar och skillnader i hälsa och socioekonomiska förutsättningar gör det nödvändigt med en omställning till främjande, nära och riktade insatser, stöd, omsorg och vård som stärker hälsan.

Idag lever befolkningen längre, mår bättre och flera tidigare dödliga sjukdomar har istället blivit kroniska tillstånd. Samtidigt innebär den utvecklingen och demografin i länet stora utmaningar framöver, både vad gäller ekonomi och personalförsörjning. Därför behöver nya personcentrerade tjänster växa fram, såväl fysiska som digitala. Utvecklingen involverar utifrån ett kommunperspektiv flera nämnder och förvaltningar i tät samverkan med region och andra aktörer. Aktörernas förmåga till samordning utifrån invånarnas och individers behov är en nyckelfaktor. Nationella utredningar och överenskommelser inom Nära vård, Strategi för hälsa och Kraftsamling för psykisk hälsa

betonar behovet av personcentrering, delaktighet och samskapande, tillgänglighet och kontinuitet och insatser efter vad som är viktigt för just den personen.¹ Där betonas gemensamt ansvar att minska gap i ohälsa och ojämlikhet mellan grupper.

Ett läns gemensamt dokument kan inte detaljplanera ett omställningsarbete. Benämningen *färdplan* i den nationella utredningen God och nära vård visar att aktörerna behöver ha förutsättningar till omställning och mandat att agera på förändringar i omvärld och behov. Utifrån ett jämlikhets- och läns perspektiv utgör länets kommuner tretton aktörer som agerar tillsammans. Tillsammans ska vi agera oss fram, utveckla kompetenser och en stark kultur av samverkan, samordning och samarbete. Genom samverkan arbeta i de organisatoriska mellanrummen. Omställningen berör primärvården, som utförs av såväl region och kommuner, hela hälso- och sjukvårdssystemet, socialtjänsten, förskola och skola, samhällsplanering, fritids- och kultursektorn och samverkan med civilsamhällets olika aktörer.

¹ [God och nära vård - En reform för ett hållbart hälso- och sjukvårdssystem - Regeringen.se](#), [Primärvård, nära vård | SKR](#)

Gemensamt uppdrag

Gemensam målbild

Vi behöver gemensamt skapa förutsättningar för goda livsvillkor och bättre hälsa. Då kan resurser också användas mer effektivt. Individens och närståendes förmåga att i samverkan med civilsamhälle, kommun och region främja hälsan behöver tillvaratas. Tretton kommuner har tillsammans med Region Jönköpings län gemensam målbild och en stark samverkansorganisation. Uppdraget är gemensamt ansvar för systemet och det som behöver ske i systemets mellanrum. I en kommunorganisation finns aktörerna som ansvarar för delar och helhet i flera nämnder och förvaltningar som tillsammans skapar värde i mötet med invånaren.

Målbild för omställning och förskjutning från vård till hälsofrämjande insatser och förutsättningar inom utbildning och skola, fritid och kulturliv. Samhällsplanering för hälsosamma miljöer. Fokus på förebyggande ansats, proaktiv planering, egenvård. Förflyttning till att rikta insatser till grupper av invånare för ökad jämlikhet, och minskad ojämlikhet i hälsa. Förflyttning från slutna till öppna insatsformer för invånare med störst behov.

Insatser för att möta framtidens behov av främjande, hälsa, stöd, omsorg och vård är inte uppgift som ges en organisationsnivå eller enskilda enheter. Arbetet sker genom samordnad utveckling hos många aktörer i en nätverksorganisering, där det gemensamma resultatet är gemensamt ansvar.

Sveriges kommuner och regioner (SKR) har satt upp tre grundläggande principer för en god och nära vård: Nära vård a) utgår från individuella förutsättningar och behov, b) bygger på relationer, är förebyggande, hälsofrämjande och proaktiv c) bidrar till jämlik hälsa, trygghet och självständighet och grundas i gemensamt ansvarstagande och tillit (Illustration: SKR)

Styrande enkla regler när vi arbetar med förändringen

- Vad blir bäst för invånaren
- Ta ansvar för eget arbete, återkoppling till steget före och underlätta för steget efter
- Vi gör det tillsammans

Kommuners uppdrag i samverkan

Genom en systematisk samverkan i hela kommunorganisationen och över verksamhets- och huvudmannagränser nås resultat att tidigt ge riktade, samordnade fördjupade insatser. Skillnader i socioekonomi och hälsogap behöver mötas med starka partnerskap mellan exempelvis vårdcentral, elevhälsa, skola, fritidsverksamhet och socialtjänstens olika delar.² Då kan resultat nås i att fler unga att klarar skolan med fullföljda studier, förebyggande arbete, förbättrad psykisk hälsa, en ökad självständighet genom förebyggande och uppsökande arbete i alla åldrar. Genom att tillsammans utveckla behovsövergripande tjänstekoncept och situationsanpassa former och sätt som stödet ges på, möter det olika målgruppers behov.

² [Börja med barnen! Sammanhållen god och nära vård för barn och unga - Regeringen.se](https://www.regeringen.se/491096/491096)

Jönköpings län ska vara bästa platsen att växa upp, leva, bo och åldras på. Det innebär att vi sätter fokus på individen, platsen, de lokala behoven och förutsättningarna. Genom samordnad utveckling och gemensamma stödsystem för införande och uppföljning vill vi gemensamt och i förstärkt samverkan skapa bästa platsen att växa upp, leva, bo och åldras på.

Kommuners primärvårdsuppdrag

Riksdagen har beslutat om ny definition av Nationellt primärvårdsuppdrag som gäller från 1 juli 2021. Den kommunala hälso- och sjukvården (inkl hemsjukvård) är primärvårdsbaserad³.

Nationell målbild:

- Hälso- och sjukvården bör ställa om så att primärvården är navet i vården och samspelar med annan hälso- och sjukvård och med socialtjänsten
- Målet med omställningen av hälso- och sjukvården bör vara att patienten får en god, nära och samordnad vård som stärker hälsan
- Patienten är delaktig utifrån sina förutsättningar och preferensen och en effektivare användning av hälso- och sjukvårdens resurser ska kunna uppnås

2 kap. 6§: *Med primärvård avses i denna lag hälso- och sjukvårdsverksamhet där öppen vård ges utan avgränsning när det gäller sjukdomar, ålder eller patientgrupper. Primärvården svarar för behovet av sådana åtgärder i form av medicinsk bedömning och behandling, omvårdnad, förebyggande arbete och rehabilitering som inte kräver särskilda medicinska eller tekniska resurser eller någon annan särskild kompetens.*

Det innebär att:

- Tillhandahålla hälso- och sjukvårdstjänster som krävs för att tillgodose vanligt förekommande vårdbehov
- Se till att vården är lätt tillgänglig
- Tillhandahålla förebyggande insatser utifrån befolkningens och individuella behov

- Samordna olika insatser i de fall det är mest ändamålsenligt att samordningen sker inom primärvården
- Möjliggöra medverkan vid genomförande av forskningsarbete

Gemensam plan för primärvård utgör den gemensamma plattformen där Region Jönköpings län och tretton kommuner formulerar och tydliggör gemensamma områden för fortsatt arbete, förutsättningar för samsyn och hur vi gemensamt följer upp arbetet.

Organisation för genomförande

Kommunal utveckling

Kommunal utveckling är kommunernas gemensamma utvecklingspartnerskap. Det aktiva arbetet drivs genom styrgrupper och nätverk inom områdena social välfärd och hälso- och sjukvård, utbildning inom förskola och skola, fritid samt kompetensutveckling. Styrgrupper och nätverk definierar behovsområden och styr inriktning och mål, detta genom verksamhetsplan, uppdrag och/eller projekt. PKS har fastställt tre kommungemensamma fokusområden. Ekonomisk effektivitet, kompetensförsörjning och kompetensutveckling samt nya arbetssätt för att klara välfärdsutmaningen. Målbild Nära vård och den av riksdagen beslutade definitionen av primärvård som nav poängterar fokus på hälsa, ett tydligt samordningsuppdrag och ett målinriktat arbete att minska ojämlikhet mellan grupper. Tretton kommuner med dess olika förvaltningar kan genom samverkan och samordnad utveckling stärka varandra, få stöd till sin lokala arena och uppnå en effektivare resursanvändning. Genom denna nätverksorganisering sker genomförande. Länets kommuner föreslås fyra gemensamma strategier och utvecklingsområden utifrån målbild för nära vård, arbete i organisatoriska mellanrum och förstärkt samordning. Med invånarnas behov i fokus rikta insatser inom främjande arbete, stärka hälsa och det förebyggande arbetet, tidiga och samordnade insatser, stöd, omsorg och vård. Införandestöd och arbetssätt som stödjer inriktningen och stödjande förutsättningar för medarbetare och invånare.

³ [Regeringens proposition 2019/20:164](#)

Gemensamt ledningssystem

Arbetet som sker i förstärkt samverkan med huvudmannen Region Jönköpings län som samarbetspartner sker genomförandet i Ledningssystem för samverkan region Jönköpings län och region Jönköpings läns kommuner (ReKo) och tre strategigrupper. Strategigrupperna och dess forum omsätter målbilden i sina handlingsplaner. Kommunerna representeras i arbetet genom förvaltningschefer och verksamhetschefer/tjänstepersoner från skola, fritid samt socialtjänst och hälso- och sjukvård. Utvecklingsarbete och överenskommelser ger verksamheter och medarbetare förutsättningar att forma gemensamma lokala arbetssätt och stärkta samarbeten utifrån invånarnas behov.

Strategier för att tillsammans möta framtidens behov inom området främjande, hälsa, stöd, omsorg och vård

Arbetet med framtagande av planen har resulterat i fyra strategier. Arbetet ska ske med mål att skapa kunskapsbaserade, jämlika och resurseffektiva insatser, i främjande, hälsa, stöd, omsorg och vård av hög kvalitet. Varje strategi beskrivs med koppling till definitionen av målbilden, exempel på utvecklingsområden samt mätområden. De utvecklingsområden som beskrivs är de som är aktuella vid planens framtagande, och exempel på konkretisering. Några utvecklingsområden relaterar till flera strategier.

1. Riktat stöd till att främja hälsa och förebygga ohälsa.
 2. Samverkan och kontinuitet för invånare med komplexa behov
 3. Förändrade arbetssätt
 4. Stärkta förutsättningar
- I följande avsnitt beskrivs de fyra områdena.

"Jag vet vad som påverkar min hälsa och vad jag själv, med hjälp av mina nätverk kan göra för att må så bra som möjligt"

"Jag får de insatser och den omsorg och vård jag behöver, när jag behöver den, och på det sätt jag behöver den"

"Alla som är inblandade vet vad jag har för målsättningar och arbetar tillsammans med mig för att nå dem"

"Enkla och effektiva kontakter gör att alla aktörer samverkar i en fungerande helhet"

Strategi 1. Riktat stöd till att främja hälsa och förebygga ohälsa

Öka riktade hälsofrämjande och förebyggande insatser: En stor del av de kroniska sjukdomarna går att förebygga. Att arbeta hälsofrämjande och förebyggande har därmed stor potential. Identifierade ohälsogap och ojämlikhet i hälsa möter vi tillsammans med riktade insatser. Förstärka invånarens egna resurser och bidra till ett samhälle som stödjer hälsosamma val i vardagen. Förebyggande insatser

utifrån såväl befolknings behov som individuella behov och förutsättningar.

Koppling till målbild:

- Prevention
- Tidig upptäckt, tidiga insatser
- Samskapande
- E-hälsa

Exempel på utvecklingsområden som konkretiserar strategin:

- Bästa platsen att växa upp, leva, bo och åldras på
- Hälsocenter och riktat hälsofrämjande arbete, särskilt psykisk hälsa alla åldrar

Mätområden:

- [Tillsammans för jämlik hälsa och ett bra liv i Jönköpings län](#)
- [Strategi för hälsa](#)
- [Kraftsamling psykisk hälsa](#)

Strategi 2. Samverkan och kontinuitet för invånare med komplexa behov

Stärk en nära samverkan, kontinuitet och samordning för invånare med komplexa behov och som möter olika vårdgivare och aktörer: Insatser, stöd, vård och omsorg som utgår från person, situation och behov. Insatser skapas tillsammans av invånare och medarbetare. Det är särskilt viktigt att förbättra insatser, omsorg och

vård för de med störst behov. Invånare med komplexa och stora behov av samordning prioriteras genom en utökad samverkan mellan vårdcentral, socialtjänst, kommunal hälso- och sjukvård samt övrig hälso- och sjukvård för en trygg och säker situation.

Koppling till målbild:

- Personcentrering och samskapande
- Underlätta för steget före och steget efter

Exempel på utvecklingsområden som konkretiserar strategin:

- Handlingsplaner i Strategigrupp Barn och unga, Psykiatri och missbruk, Äldre
- Samordnad individuell plan (SIP) som utgör invånarens patientkontrakt. Patientkontrakt görs i första hand vid planering inom regionen och en SIP genomförs vid insatser från region och kommun
- Trygg och Säker vård och omsorg
- Team och gemensamma utbudspunkter

Mätområden:

- Uppföljning av gemensamma resultat i Strategigrupp Barn och unga, Psykiatri och missbruk, Äldre, ex:
 - Tillgänglighet
 - Samordning av vård, insatser och omsorg
 - Samordnad individuell plan, SIP, upplevd delaktighet
 - Målgrupper med behov av fast/-a vårdkontakt/-er
 - Kontinuitet, fast läkarkontakt och kontinuitetsindex

Strategi 3. Förändrade arbetssätt

Utveckla förändrade arbetssätt för en reell omställning: Det behövs nya innovativa sätt att leverera tjänster och service. Digitalisering och användningen av välfärdsteknik är viktiga möjliggörare. Det handlar också om att sluta göra, förändra och förenkla processer för att fokusera på det som skapar mest värde för invånaren. Skapa en enklare vardag för invånare och medarbetare med stöd av anpassat tjänsteutbud och ökad digitalisering. Genom digital teknik kan insatser, stöd och vård komma närmare och personens självständighet öka.

Koppling till målbild:

- insatser som sker ska ges så nära personen som möjligt
- använda digitaliseringens och e-hälsans alla möjligheter att möta invånarens behov

Exempel på utvecklingsområden som konkretiserar strategin:

- mer tid för brukaren/invånaren genom ett ändrat arbetssätt (minskade resor, förenklad administration)
- segmentering och målgruppsidentifiering
- e-hälsa och digitalisering i samskapande, tjänstedesign, välfärdsteknik, egenmonitorering och självskattningstjänster, IoT Internet of things (uppkopplade föremål som styrs eller utbyter data över internet)
- mobil kompetens, kompetens oberoende av plats
- minskat digitalt utanförskap

Mätområden:

- Uppföljning av gemensamma resultat i digitaliseringsråd, e-hälsoråd samt Inera med följeforskning och tjänstedesign
- Användning av tjänster och digitala stöd, och gemensamma IT-lösningar.

Strategi 4. Stärkta förutsättningar

Överenskommelser som skapar förutsättningar för samarbete och personcentrering: Överenskommelser och strukturer mellan huvudmännen (makrosystem) och samordningsformer mellan verksamheter/enhetsnivå (mesosystem) ska skapa förutsättningar för samarbete, invånare tillsammans med teamet (mikrosystemen). Det förutsätter samverkan vid planering och utveckling av verksamheterna, och samordning vid resursättning och prioriteringar för att minska mellanrum. Bästa tillgängliga kunskap ska finnas tillgänglig vid varje möte mellan medarbetare och invånare. Kompetens i realtid från olika aktörer, med bland annat digifysiska arbetssätt.

Koppling till målbild:

Kultur av tillit och samverkan. Leda och utveckla för att förstärka goda relationer som bidrar till sömlös samverkan där värde skapas tillsammans.

Kunskapsstyrning i samverkan hälso- och sjukvård och socialtjänst.

- Nationell kunskapsstyrning inom socialtjänsten
- Nationellt system för kunskapsstyrning inom hälso- och sjukvård

Kompetensförsörjning och kompetensutveckling och förnyelse

- Gemensam kompetensutvecklingsplan som del i Gemensam plan för primärvård.

Implementering av överenskommelser

- Lednings- och samverkansstrukturer
- Avtal och överenskommelser
- Styrande dokument, kunskapsstöd och riktlinjer
- Verksamhetsutveckling

Exempel på utvecklingsområden som konkretiserar strategin:

- Mobila lösningar
- Vård och insatsprogram samt Personcentrerade och sammanhållna vårdförlopp
- Utveckling av kompetens och träningsmiljöer
- Användning av nationella kvalitetsregister som ex Senior Alert och Palliativregistret integrerat i verksamheters kvalitetsarbete
- Samverkan primärvård och specialiserad vård i hemmet
- Samordnad vårdplanering i öppenvård, somatik och psykiatri
- Handlingsplan för ökad patientsäkerhet
- Ledarskapsutveckling, gemensam kommun och region

Mätområden:

- Nationella indikatorer God och Nära vård

Kompetensförsörjning, kompetensutveckling och förnyelse - Goda förutsättningar för vårdens medarbetare

Invånaren med behov inom området främjande, hälsa, stöd, omsorg och vård möter medarbetare. De medarbetarna ska känna trygghet och kompetens för uppgiften att möta behovet på effektiv nivå och med rätt insats.

Invånaren ska uppleva en förflyttning till hälsofrämjande och förebyggande insatser.

Medarbetarnas kompetens att stödja hälsa är en viktig del i omställningen. När ohälsa finns är medarbetarnas roll att genom proaktiva insatser samverka på bästa effektiva omhändertagandenivå. Då behöver medarbetaren i kommunens verksamheter känna att "Jag får det stöd jag behöver på det sätt jag behöver, när jag behöver det". Hela kompetenskedjan behöver få förutsättningar att ge invånaren det stöd den behöver när man behöver det på det sätt man behöver, på plats eller genom digitala tjänster.

Samordning av huvudmännens kompetensutvecklingsplaner ska ske genom *Gemensam kompetensutveckling – för en god och nära vård*, som en del i Gemensam plan för primärvård.

En nära hälso- och sjukvård i hemmet såväl planerad som oplanerad bedrivs dygnet runt av kommunerna oavsett ålder och diagnos upp till och med

sjuksköterskenivå. När invånarens behov så är, krävs att Regionen bidrar

med läkare och konsultteam inom ex specialiserad palliativ vård (SSIH) och inom andra specialistområden. Det kräver hög kompetens och kontinuitet hos kommunens personal. Detta är ett fortlöpande arbete som behöver vara välorganiserat. Regionen behöver också ta ett stort ansvar för stöd och utbildning till kommunernas personal. Primärvården är basen, specialiserad och högspecialiserad diagnostik och sjukhusvård ska finnas tillgänglig när den behövs. Om och när enskild invånare behöver, och kommunen ska medverka till utförande av insatser på specialiserad nivå, avgörs i samband en samordnad vårdplanering där samordnad individuell plan (SIP) upprättas som beskriver överenskommelse, ansvarsfördelning och planerad uppföljning.

Mätområden:

- Kvalitet- och patientsäkerhetsberättelser
- Nationella kvalitetsregister, Senior Alert, Svenska Palliativregistret, Rikssår, Riksstroke samt SveDem och BPSD (beteendemässiga och psykiska symtom vid demenssjukdom). ASI (Addiction Severity Index).
- Tillgodosett utbildningsbehov för verksamhetsförlagd utbildning (VFU) inom alla de yrkeskategorier och utbildningskategorier som verkar i nära vård.

Lärandet ett gemensamt ansvar för hälsa vård omsorg och stöd

UTFÖRANDE

Att lära genom att göra och reflektera (erfarenhetsbaserat lärande)

UTBYTANDE

Interaktion med andra (socialt lärande)

UPPTÄCKANDE

Ta reda på saker (informellt lärande)

UNDERVISANDE

Kunskapsöverföring (formellt lärande)

- Invånare med vårdbehov
- Studenter – framtida medarbetare
- Yrkesutövare
- Chefer
- Den unika arbetsplatsen

Fortsatt arbete

De fyra strategierna är framarbetat utifrån olika underlag, dialoger, mötesplatser och erfarenheter från pågående arbete inom länet. Nationella underlag är utredningar, delbetänkanden, statliga överenskommelser. Lokala och regionala underlag i form av kommuners verksamhetsplaner, workshops och dialoger i befintliga mötesplatser med plattform Kommunal utveckling, Ledningssystem i samverkan med ReKo, Strategigrupper med tillhörande arbetsgrupper och länsgrupper, Regional utveckling. Vidare arbete sker i styrgrupper och chefsnätverk som samordnas via kommunal utveckling, och organiseras via uppdrag och projekt som partnerskapen sätter samman, och följs upp gemensamt.

En samordnad utveckling för god och nära vård med fokus på primärvården förutsätter gemensamt utvecklingsarbete i tre strategigrupper där regional hälso- och sjukvård och kommuner tillsammans formulerar gemensamma handlingsplaner.

Konsekvenser

Uppföljning

Nationella uppföljningar och indikatorer av God och nära vård är under utveckling⁴. Ambitionen är att säkra att vi når och gör skillnad för invånaren och att uppföljning tar sin utgångspunkt i det som invånaren definierar som värdeskapande. De effekterna kan ta tid att uppstå och styr- och ledningssystem samt ersättningsystem behöver samverka med den gemensamma målbilden. Det finns endast ett fåtal indikatorer som belyser effekterna av omställningen för kommunorganisationerna, samt uppföljning som beskriver det gemensamma resultatet. Det saknas idag möjligheter att, på lokal såväl som nationell nivå, följa resultat för patient- och brukarströmmar över huvudmannagränserna.⁵

Ekonomiska konsekvenser

De beskrivna behoven behöver mötas med nya arbetssätt, med befintliga resurser. Den uppgiften för

länets tretton kommuner delas med hälso- och sjukvårdshuvudmannen, Region Jönköpings län. Gemensam plan för primärvård formulerar arbetet för samordnad utveckling inom motsvarande områden som här formuleras för 13 kommuner. Via ReKo, strategigrupper samt gemensamt med Sektionen för Primärvård och rehabilitering sker uppföljning av det gemensamma uppdraget för en omställning av hälso- och sjukvården med primärvården som nav. Primärvårdsuppdraget bärs av samtliga vårdcentraler och kommunernas hälso- och sjukvård.

Huvudmännens överenskommelser och avtal sätter de ekonomiska förutsättningarna. Ingen av parterna har tolkningsföreträde, utan är jämbördiga. Det betyder ett aktivt arbete där Regionen och tretton kommuner gemensamt utvecklar vårdprocesserna inom det gemensamma primärvårdsuppdraget.

Länsövergripande samordning för tjänsteutveckling, kompetensutveckling och samordning av digitala investeringar i ex välfärdsteknik förväntas ge ekonomisk effektivitet. De förstärkningsuppdrag som finns för lokala befolkningsinriktade arbeten med ett gemensamt geografiskt hälsoansvar för befolkningen har långsiktiga stora potentialer av effekthemtagning och nyttorealiserings. Områden där det finns en risk för kostnadsdrivande och kravdrivande utveckling för kommunerna är införande av personcentrerade och sammanhållna vårdförlopp (PSVF) samt vård- och insatsprogram (VIP).

Konsekvenser i verksamheterna

Genom Gemensam plan för primärvård och överenskommelser säkerställer kommunerna tillsammans med region Jönköpings län förutsättningarna för det praktiska genomförandet och förebygger gränsdragningsproblem mellan vårdnivåer och mellan aktörer på primärvårdsnivå (kommuner och vårdcentraler). Kommunen ansvarar enligt avtal⁶ för psykiatrisk hemsjukvård och somatisk hemsjukvård på primärvårdsnivå. Om och när enskilda patienter ska få

⁴ <https://www.socialstyrelsen.se/globalassets/sharepoint-dokument/artikelkatalog/ovrigt/2021-8-7496.pdf>

⁵

<https://vardenisiffror.se/rapporter/omradesrapporter>

⁶ [Kommunsamverkan-Folkhälsa och sjukvård \(rjl.se\)](https://kommunsamverkan-folkhalsa-och-sjukvard.rjl.se/)<https://folkhalsaochsjukvard.rjl.se/api/Evolutio>

n/pdf/6f993e0a-1013-471e-9eeb-b386978e2ed4

Avtal mellan Region Jönköpings län och kommunerna i Jönköpings län om överlåtelse av skyldighet att erbjuda hälso- och sjukvård i ordinärt boende (sid 7)

specialiserad hemsjukvård av kommunen avgörs i samband med upprättande av vårdplan.

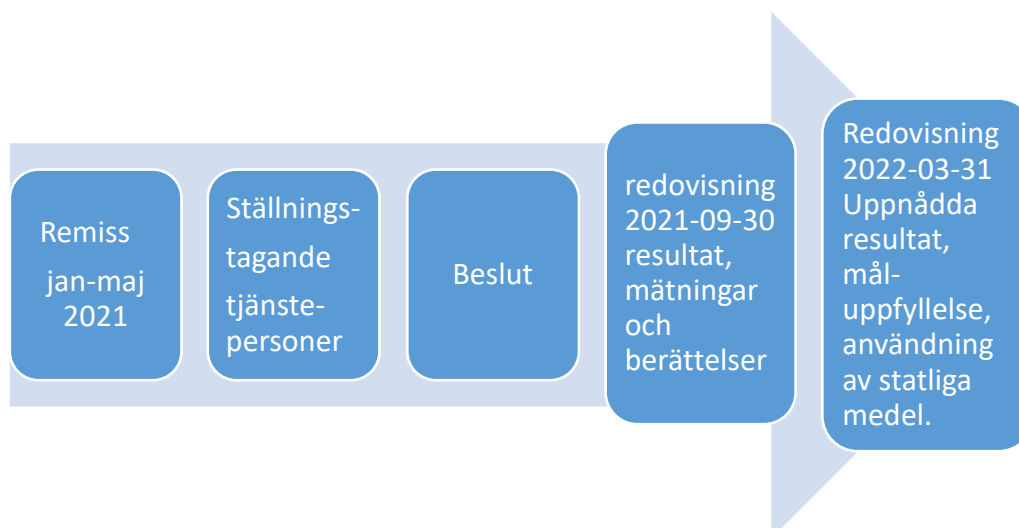
Dialog och uppföljning ska ske av åtaganden mellan vårdcentralorganisationen och kommunernas hälso- och sjukvårdsföreträdare med fördjupad uppföljning i ReKo. De åtagandena är:

- Vårdcentralernas samordningsuppdrag: Kommunernas gemensamma utvecklingsområde *Utveckling av den nära vården med fokus på primärvård*, där kommunerna driver gemensamt förändringsarbete i projektform. Region Jönköpings län har motsvarande arbete, och budgetmedel avsatta. Satsningen gäller samtliga utförare.
- Arbetet med hälsocenter i hela länet och stärkt folkhälsouppdrag inom primärvård.
- Förbättrad psykisk hälsa hos barn, unga och äldre, och arbete för tidigare insats och kortad utredningstid.
- Den specialiserade sjukvården i hemmet. Ansvar dygnet runt och utvecklingen att allt mer avancerade hälso- och sjukvårdsinsatser sker i hemmet förutsätter ett väl fungerande samarbete mellan kommun, vårdcentraler, ambulanssjukvård och sjukhus.
- Utvecklade digitala vårdtjänster. Tillgängliggöra resurser och kompetenser i sjukhusvård till primärvård för såväl vårdverksamhet som utbildning via nya arbetssätt och tekniska lösningar.

- Satsningar för kompetensförsörjning och att behålla och utveckla medarbetarnas kompetens vilket beskrivs i kommunernas gemensamma *Gemensam Kompetensutvecklingsplan inom utvecklingsområdet Goda förutsättningar för vårdens medarbetare* samt arbetet tillsammans med Region Jönköpings län i *Gemensam handlingsplan för kompetensutveckling för en god och nära vård – som en del i Gemensam plan för primärvård*. Satsningen gäller samtliga utförare.

Utveckling för jämlik hälsa och en reell fokusförflyttning till förebyggande, hälsofrämjande och proaktiva insatser och investeringar i starkt lokal samverkan och team innebär horisontella prioriteringar för aktörerna. Omställningen mot god och nära vård, den pågående digitaliseringen samt att vi måste minska ledtider och öka produktiviteten ställer stora krav på resursfördelningen. Att följa det ekonomiska perspektivet över tid under den pågående omställningen är av största vikt. I det fallet planerade omställningar beräknas leda till kostnadsförskjutningar mellan regionen och kommunerna så behöver överenskommelse finnas kring finansiering innan respektive omställning verkställs.

Ändrade arbetssätt syftar till att med medborgaren i centrum också utföra insatser på samhällsekonomiskt bästa sätt. Hantering av kostnadsökningar som beror på ambitionsökningar behöver överenskommas mellan region och kommuner.

Mötesplatser kommer fortsatt skapas utifrån olika perspektiv med syfte att främja delaktighet, samsyn och genomförandekraft. Exempel på förutsättningar för att arbetet med plan ska bli framgångsrikt är att strategierna genomsyrar det dagliga arbetet, att chefer och medarbetare får stöd samt att kulturer utvecklas som främjar ständiga förbättringar och gränslös samverkan.

Berättelser för att stödja målbild och riktning

Inom strategierna har olika mätområden beskrivits.

Här illustreras riktningen genom berättelser som en viktig del att beskriva vad vi gemensamt vill åstadkomma genom omställningsarbetet.

Hälsocenter anpassade efter lokala behov träffar helt rätt

Länets kommuner och Region Jönköpings län har tillsammans med olika aktörer nu ett flertal Hälsocenter som utformats av lokal efterfrågan och behov av riktade insatser. Stor påverkansmöjlighet från medborgare och lokala aktörer har gjort att de riktade insatserna för att arbeta främjande och förebyggande når många som aldrig tidigare besökt eller deltagit i organiserat föreningsliv, gym eller simhallar. Arbetet har skett med stor kreativitet i alla åldrar med frihet i form och metod. Målgruppsanpassat utbud för hälsolitteracitet till att göra hälsosamma val i vardagen och öka jämlikhet i hälsan. I flera kommuner sker arbetet som integrerad del i daglig verksamhet.

”Många av våra medlemmar har fått både nya perspektiv och härliga möten”

Länets pensionärsföreningar startade 2020 ett länsövergripande arbete som successivt växt och nått många enskilda. Arbetet fokuseras på att minska ofrivillig ensamhet. Genom att vara medmänniska så skapas meningsfulla möten, både för den som får besök och den som besöker. På så sätt stärker invånarna varandras hälsa. Värdefull kunskap om våra äldsta invånare och vad som är viktigt för dem togs fram genom intervjuer av hundra 90-åringar i länet. Det bildade en viktig kunskapsbas i det fortsatta arbetet för civilsamhället att utveckla både utbud och sin roll.

”Nu har vi Peer som självklar och viktig resurs när vi utvecklar utbud och tjänster”

Peer – person med egen erfarenhet som resurs har gjort att verksamheterna i både kommun och inom region tagit stora kliv i verksamhetsutveckling, jämlikt lärande och personcentrering. Peer finns nu inom många olika verksamheter och ses som en självklar och viktig kompetens så att tjänster och utbud och arbetssätt som sker blir värdeskapande. Frågan ”vad är viktigt för just dig? hjälper medarbetare att fokusera rätt saker och få in fler perspektiv i utvecklingsarbetet.

”Man kan inte tro att det är samma skola som för tio år sedan”

Det är helt fantastiskt att se hur vi lyckats vända trenden med barns ohälsa. Jag minns hur vi såg oroväckande mönster med bristande koncentrationsförmåga, mobilberoende och psykisk ohälsa. Idag är det mer ordning i klassrummet, eleverna har lättare att hålla fokus och vi ser hur studieresultaten går stadigt uppåt. Jag tror den tid vi investerar i att ge barnen verktyg för ett hälsosamt liv, och täta samverkan vi har med kultur och fritid, samt team med representanter från både socialtjänst, vård och skola som alltid står redo att agera, har bidragit till den utveckling vi ser idag. En sak är klar – mitt jobb har blivit väldigt mycket roligare.

Samordnad och sömlös vård och omsorg

Med utgångspunkt från mina behov och egen förmåga får jag det stöd jag behöver, när jag behöver det, där jag behöver det på det sätt som blir bäst för mig. Så formulerades invånarens behovsbild för de länsinvånare i ordinärt boende som tillhör gruppen sköra, kroniskt sjuka och mest sjuka.

Det är unika individer med unika behov av stöd från närstående och samordnade insatser från socialtjänst, den kommunala hälso- och sjukvården och regionens öppna och/eller sjukhusanslutna vård. Personens behov av insatser och samordning kan variera över tid och i omfattning och fortsätter så länge som behov av samordning och samordnade insatser finns. Uppföljning på både individ- och gruppnivå visar att personerna nu prioriteras till fasta och kontinuerliga vårdkontakter, koordinering av vård och läkemedelsbehandling sker samt närstående upplever ett behovsanpassat och samordnat stöd. Kompetens på specialistnivå är tillgängliggjort så att personen kan undvika onödiga sjukhusvistelser som riskerar skapa negativa sekundära konsekvenser.

Vi har förutsättningar till att lärandet är ett gemensamt ansvar

Våra medarbetare arbetar i gränsöverskridande team som följer invånarens process. Då måste det finnas förutsättningar för att gemensamt träna sin färdigheter. Dessutom kan allt mer avancerade åtgärder utföras närmare invånarens vardag, hem, jobb och skola. I ett lärande i vardagen tränas tekniska och icke-tekniska färdigheter, så att hela kompetenskedjan kan ge Esther det hon behöver, när hon behöver, på det sätt hon behöver.

Tillsammans möter vi framtidens behov inom området främjande, hälsa, stöd, omsorg och vård - 2021-2030

Bakgrund

Utredningen Samordnad utveckling för god och nära vård (S2017:01) och har överlämnat fyra delbetänkanden och ett huvudbetänkande. Dessa tillsammans med Strategi för hälsa, , En sammanhållen god och nära vård för barn och unga och Kraftsamling för psykisk hälsa är uppdrag som tillsammans ska samordna aktörer för ett mer hälsofrämjande samhälle. Genom riksdagsbeslut nov 2020 gäller Nationellt primärvårdsuppdrag från den 1 juli 2021. Sveriges regioner och kommuner har gemensamt uppdrag genom överenskommelse mellan staten och SKR, att samordna utvecklingen och arbeta gemensamt enligt den nationellt antagna färdplanen för Nära vård. Den nationella tidsplanen sträcker sig i nuläget till 2027. Varje region har ansvar att tillsammans med kommuner samordna utvecklingen och arbeta i de organisatoriska mellanrum som en sådan system-ansats innebär.

Företrädare för länets 13 kommuner har tillsammans genom forum som samordnas på Kommunal utveckling arbetat fram vad den gemensamma målbilden innebär för kommunuppdraget. Ansvar för helhet och delar finns i flera nämnder och förvaltningar samt gemensamt med Region Jönköpings län och andra aktörer.

Dokumentet Tillsammans möter vi framtidens behov inom området främjande, hälsa, stöd, omsorg och vård - 2021-2030 skapar gemensam plattform för kommunerna i länets fortsatta arbete och skapar förutsättningar för samsyn på uppdraget för en samordnad utveckling. Dokumentet formulerar organisation för genomförande och länets kommuner föreslår fyra gemensamma strategier och utvecklingsområden utifrån målbilden. I förstärkt samverkan med invånarens behov i fokus rikta insatser inom främjande arbete, stärka hälsa och det

förebyggande arbetet, tidiga och samordnade insatser, stöd, omsorg och vård. Strategierna förenar den beslutade målbilden och utveckling mot god och nära vård med de kommungemensamma beslutade fokusområdena ekonomisk effektivitet, kompetensförsörjning och kompetensutveckling samt nya arbetssätt för att klara välfärdsutmaningen. Genom samverkan och samordnad utveckling kan länets kommuner stärka varandra, få stöd till sin lokala arena och få en effektivare resursanvändning.

Förslag till beslut

PKS (primärkommunalt samverkansorgan) rekommenderar Jönköpings läns kommuner att anta dokumentet Tillsammans möter vi framtidens behov inom området främjande, hälsa, stöd, omsorg och vård 2021-2030

Kungörelsedelgivning

Förvaltningsrätten i Jönköping har genom dom den 16 mars 2022 (mål nr. 3661-21) upphävt Värnamo kommuns beslut den 23 juni 2021, § 98, att avslå Vänsterpartiets ansökan om kommunalt partistöd för 2021.

Medlemmar i Värnamos kommun kan överklaga domen. Dom, med anvisningar om hur man överklagar, hålls tillgänglig i förvaltningsrättens lokaler på Hamngatan 15 i Jönköping och kan även beställas från förvaltningsrätten (036-15 66 00, forvaltningsrattenijonkoping@dom.se). Under tiden 21 mars – 20 april hålls domen dessutom tillgänglig hos kommunen, Kyrktorget 1, 331 31 Värnamo. Ett överklagande från en kommunmedlem ska ha kommit in till förvaltningsrätten senast den 20 april 2022.

Förvaltningsrätten i Jönköping

KLAGANDE

Emina Dautovic, 19710518-3706

MOTPART

Värnamo kommun

ÖVERKLAGAT BESLUT

Värnamo kommuns beslut 2021-06-23, § 98, se bilaga 1

SAKEN

Laglighetsprövning enligt kommunallagen (2017:725)

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten upphäver det överklagade beslutet.

BAKGRUND

Kommunfullmäktige i Värnamo kommun beslutade den 23 juni 2021 att avslå Vänsterpartiets ansökan om kommunalt partistöd för år 2021. Som skäl för beslutet angavs bl.a. följande. Enligt gällande reglemente för kommunalt partistöd i Värnamo kommun ska mottagaren av partistödet årligen lämna en skriftlig redovisning som visar att partistödet har använts för det ändamål som anges i 4 kap. 29 § första stycket kommunallagen. En sådan redovisning ska lämnas senast 31 mars året efter. Bidrag avseende efterkommande år betalas ut först efter att ovanstående redovisning godkänts av kommunfullmäktige. Vänsterpartiet har, trots flera påminnelser, lämnat in redovisning till kommunkansliet först den 7 maj 2021; alltså långt efter den tid som reglementet föreskriver. I samband med redovisningen har partiet också ansökt om partistöd för 2021. Fullmäktige får besluta att stöd inte ska betalas till ett parti som inte lämnar redovisning och granskningsrapport enligt de gällande reglerna.

Emina Dautovic överklagar beslutet och yrkar att förvaltningsrätten ändrar kommunfullmäktiges beslut och att Vänsterpartiet Värnamo (Vänsterpartiet) erhåller det kommunala partistödet för 2021. Hon anför bl.a. följande.

Vänsterpartiet har i god tid försökt att erhålla erforderlig blankett av kommunen för att kunna ansöka om mandatstödet 2021 och redovisa för år 2020. Politiska komplikationer och pandemin har dock försvårat det praktiska arbetet. Kommunen skickade blanketten endast till dåvarande gruppleddare i kommunfullmäktige och inte till kassören trots anhållan att kassören skulle erhålla den. Kommunen anger i sitt beslut att man trots flera påminnelser inte har fått in redovisning för 2020. Dessa påminnelser har inte nått föreningens styrelse. Kommunen har inte redogjort för vem som har fått dessa påminnelser och när. Från partiföreningens sida har det klargjorts till kommunen att föreningens kassör är ansvarig för redovisning 2020 och ansökan 2021 men kommunen har inte hörsammat denna information. Pandemins negativa effekt på såväl personalkontakt som mötesverksamhet borde ha som konsekvens att kommunen är mer flexibel detta år med redovisning och ansökan om det kommunala mandatstödet. Kommunerna i Sverige har olika datum för sista redovisningsdag/ansökningsdag för lokalt partistöd. I cirkulär 14:12 ”Nya regler i kommunallagen om lokalt partistöd” den 17 mars 2014 från avdelningen för juridik på dåvarande Sveriges Kommuner och Landsting, skriver man att ”Redovisning ska ske per kalenderår och vara inlämnad till kommunen per den 30 juni året efter det att stödet lämnats”. Vänsterpartiet har enligt detta cirkulär lämnat in ansökan i tid. Vänsterpartiet var sen med sin ansökan år 2020, men beviljades då mandatstöd. Sista ansökningsdatum tillämpas alltså inkonsekvent över åren av kommunen. Vänsterpartiet utsätts för ett beslut motiverat av politiskt egenintresse av sina politiska motståndare. Trots en upprörd tid i inrikespolitiken bör beslut om kommunala mandatstöd tas i en anda av opartiskhet och välvilja, inte politisk ovilja.

Värnamo kommun har i sitt yttrande anfört bl.a. följande. Kommunfullmäktige beslutade i full enighet den 12 december 2019, § 243, att anta reglemente för

kommunalt partistöd i Värnamo kommun att gälla från den 1 januari 2020. För att underlätta administrationen av ansökan om partistöd och redovisning av erhållet partistöd slogs ansökan och redovisning samtidigt till ett och samma tillfälle. Redovisningen skall enligt reglementet ske senast den 31 mars och utbetalning av nytt partistöd kan inte ske förrän kommunfullmäktige godkänt föregående års redovisning. Blanketter för redovisning och för utbetalning finna upprättade och dessa distribueras till varje partis anmälda gruppledare. Så har skett även för 2021 års partistöd och om detta förfarande upplystes den nyvalda kassören i Vänsterpartiet i mejl den 20 januari 2021.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Gällande regler

Vid laglighetsprövning kan förvaltningsrätten inte bedöma lämpligheten eller skäligheten i beslutet utan prövning kan endast ske i den begränsade omfattning som anges i 13 kap. 8 § kommunallagen.

Enligt 13 kap. 8 § första stycket kommunallagen ska ett överklagat beslut upphävas om

1. det inte har kommit till på lagligt sätt,
2. beslutet rör något som inte är en angelägenhet för kommunen eller regionen,
3. det organ som har fattat beslutet inte har haft rätt att göra det, eller
4. beslutet annars strider mot lag eller annan författning.

Enligt 4 kap. 29 § första stycket kommunallagen får kommuner ge ekonomiskt bidrag och annat stöd till politiska partier för att stärka deras ställning i den kommunala demokratin (partistöd).

Enligt 4 kap. 30 § kommunallagen ska fullmäktige besluta om partistödets omfattning och formerna för det. Stödet får inte utformas så att det otillbörligt gynnar eller missgynnar ett parti.

Enligt 4 kap. 31 § första stycket kommunallagen ska beslut om partistöd innehålla ett krav på att mottagaren av partistödet årligen ska lämna en skriftlig redovisning som visar att partistödet har använts för det ändamål som anges i 4 kap. 29 § första stycket samma lag. Enligt 4 kap. 31 § andra stycket kommunallagen ska redovisningen avse perioden 1 januari–31 december och ges in till fullmäktige senast sex månader efter redovisningsperiodens utgång. En av mottagaren utsedd särskild granskare ska granska om redovisningen ger en rättvisande bild av hur mottagaren har använt partistödet. Granskarens rapport ska bifogas redovisningen. Enligt tredje stycket får fullmäktige besluta att stöd inte ska betalas till ett parti som inte lämnar redovisning och granskningsrapport enligt första och andra styckena. Av 4 kap. 32 § kommunallagen framgår att beslut om att betala ut partistöd ska fattas av fullmäktige minst en gång per år.

I Värnamo kommuns antagna regler för kommunalt partistöd anges bl.a. att partistöd betalas ut årligen snarast möjligt efter att redovisning har lämnats in och godkänts av fullmäktige. Redovisningen ska avse perioden 1 januari – 31 december och ges in till fullmäktige senast tre månader efter redovisningsperiodens utgång, d.v.s. senast 31 mars.

Förvaltningsrättens bedömning

Förvaltningsrätten kan vid laglighetsprövning enligt kommunallagen endast upphäva det överklagade beslutet men inte sätta något nytt beslut i dess ställe eller göra någon ändring i detta.

Frågan i målet är om kommunfullmäktiges beslut att Vänsterpartiet inte uppfyllt förutsättningarna för att erhålla partistöd 2021 strider mot

kommunallagens bestämmelser om partistöd utifrån de omständigheter som klaganden grundar sin talan på.

Emina Dautovic har bl.a. grundat sin talan på att redovisning har kommit in i rätt tid enligt kommunallagens regler. Det ankommer på fullmäktige att besluta om partistödets omfattning och formerna för det enligt 4 kap. 30 § kommunallagen. Enligt förvaltningsrätten kan detta emellertid inte innebära att kommunen i sitt reglemente för partistöd har regler som inskränker den tid inom vilken den årliga redovisningen om hur partistödet har använts senast ska ges in och som anges i kommunallagens bestämmelser. Enligt bestämmelsen i 4 kap. 31 § kommunallagen ska redovisningen ges in senast sex månader efter redovisningsperiodens utgång. Lagtextens utformning ger inte möjlighet att frångå den föreskrivna perioden. Det har inte framkommit annat än att Vänsterpartiet lämnat redovisning inom den tid som anges i 4 kap. 31 § kommunallagen. Förvaltningsrätten finner därför att kommunfullmäktiges beslut att Vänsterpartiet inte uppfyllt förutsättningarna för att erhålla partistöd strider mot kommunallagens bestämmelser. Kommunfullmäktiges beslut ska därför upphävas.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

För Värnamo kommun, se bilaga 2 (FR-03).

Kommunmedlem delges domen genom kungörelse.

Kjell Hammarborg

Rådmannen Kjell Hammarborg och de särskilda ledamöterna Göran Forss och Anders Gustafsson har avgjort målet. Förvaltningsrättsnotarien Fatima Selander har varit föredragande.

Kommunfullmäktige

2021-06-23

Plats och tid:

Arken, kl 14:00 -19:15

Beslutande:

Camilla Rinaldo Miller (KD) ordförande
 Terje Freij (M)
 Gottlieb Granberg (M) ej § 89
 Agnes Johansson (M)
 Maria Nyström (M), ersättare
 Glenn Lund (M)
 Tobias Pettersson (M)
 Thomas Sköld (M)
 Eva Törn (M) ej § 109
 Inger Axelsson (C)
 Gabrielle Davidsson (C)
 Johan Hilding (C)
 Göran Johansson (C), ersättare
 Maria Johansson (C)
 Mikael Karlsson (C)
 Stefan Widerberg (C) ej § 87
 Laila Sedin (C)
 Haris Sibonjic (C)
 Bengt Einarsson (C), ersättare
 Karen Wahlin (L), ersättare
 Runar Eldebo (L)
 Gunnar Crona (KD)
 Stig Claesson (KD) ej §§ 106-120
 Ibrahim Candemir (KD), ers ej §§ 87-105
 Lena Freij (KD)
 Håkan Johansson (KD)

Mikael Andersson (S)
 Susanne Andersson (S) ej § 89
 Ardita Berisha Cani (S)
 Håkan Nilsson (S), ersättare
 Anders Ferngren (S)
 Sandra Adesund (S), ersättare
 Anja Johansson (S), ersättare
 Anders Jansson (S)
 Senada Besic (S), ersättare
 Azra Muranovic (S)
 Anette Myrvold (S) ej § 89
 Britt-Marie Sellén Nilsson (S) ej § 97
 Bo Svedberg (S)
 Åke Wilhelmsson (S)
 Tero Väisänen (S), ersättare
 Jörgen Skärin (MP)
 David Kolström (V)
 Linda Svensson (V), ersättare
 Jan Cherek (SD)
 Jerker Friberg (SD)
 Sylvia Friberg (SD)
 Sven Evert Bråkenhielm (SD)
 Johnny Hornbrink (SD)
 Mikael Skogström (SD), ersättare
 Bengt Lundström (SD)
 Katja Ganekind (SD)

FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I JÖNKÖPING
 INKOM: 2021-08-11
 SÄLNR: 3661-21
 SÄTTARE: 11
Övriga närvarande:

Ulf Svensson, kommundirektör
 Riitta Andersson, kommunsekreterare

Utses att justera:

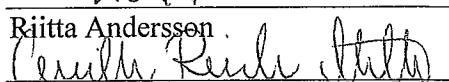
Johan Hilding (C) och Jörgen Skärin (MP)

Justeringens plats och tid:

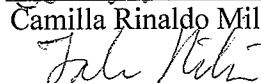
Kommunkansliet, Stadshuset 2021-06-29 15:00

Sekreterare:

Paragrafer: 87-120

Ordförande:

Camilla Rinaldo Miller

Justerare:

Johan Hilding (C)

Jörgen Skärin (MP)

ANSLAG/BEVIS

Justeringen har tillkännagivits genom anslag.

Nämnd/utskott:

Kommunfullmäktige

Sammanträdesdatum:

2021-06-23

Paragrafer:

87-120

**Datum för anslags
uppsättande:**

2021-06-29

**Datum för anslags
nedtagande:**

2021-07-20

**Förvaringsplats för
protokollet:**

Kommunkansliet, Stadshuset

Underskrift:

Riitta Andersson

§ 98 Dnr: KS.2021.272

Ansökan om kommunalt partistöd för 2021 samt redovisning av 2020 års partistöd

Beslut

Kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag
att avslå Vänsterpartiets ansökan om kommunalt partistöd för 2021.

Reservationer

David Kolström (V) och Linda Svensson (V) reserverar sig mot beslutet till förmån för David Kolströms (V) yrkande.

Ärendebeskrivning

Enligt gällande reglemente för kommunalt partistöd i Värnamo kommun, antagen av kommunfullmäktige 2019-12-12, § 243, ska mottagaren av partistödet årligen lämna en skriftlig redovisning som visar att partistödet har använts för det ändamål som anges i 4 kap. § 29 första stycket kommunallagen. En sådan redovisning ska lämnas senast 31 mars året efter.

Bidrag avseende efterkommande år betalas ut först efter ovanstående redovisning godkänts av kommunfullmäktige. Vänsterpartiet har, trots flera påminnelser, lämnat in redovisning till kommunkansliet först 2021-05-07; alltså långt efter den tid som reglementet föreskriver. I samband med redovisningen för 2020 har partiet också ansökt om partistöd för 2021.

Fullmäktige får besluta att stöd inte ska betalas till ett parti som inte lämnar redovisning och granskningsrapport enligt de gällande reglerna (Kommunallagen 4 kap, § 31). Kommunstyrelsen ska bereda detta ärende som slutligen ska avgöras av kommunfullmäktige.

Kommunledningsförvaltningen har inkommit med skrivelse 7 maj 2021.

Kommunstyrelsen har behandlat ärendet 25 maj 2021, § 210.

Yrkanden

David Kolström (MP) yrkar bifall till att Vänsterpartiet får partistödet.

Mikael Karlsson (C) med instämmande av Azra Muranovic (S) yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag att avslå Vänsterpartiets ansökan om kommunalt partistöd för 2021.

Forts.

Kf § 98 (forts)

Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner att kommunfullmäktige beslutar enligt Mikael Karlssons (C) yrkande om bifall till kommunstyrelsens förslag.

Beslut skickas till:
Vänsterpartiet

Hur man överklagar

FR-03

Vill du att beslutet ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Tiden räknas oftast från den dag som du fick del av det skriftliga beslutet. I vissa fall räknas tiden i stället från beslutets datum. Det gäller om beslutet avkunnades vid en muntlig förhandling, eller om rätten vid förhandlingen gav besked om datum för beslutet.

För en part som företräder det allmänna (till exempel myndigheter) räknas tiden alltid från den dag domstolen meddelade beslutet.

Observera att överklagandet måste ha kommit in till domstolen när tiden går ut.

Vilken dag går tiden ut?

Sista dagen för överklagande är samma veckodag som tiden börjar räknas. Om du exempelvis fick del av beslutet måndagen den 2 mars går tiden ut måndagen den 23 mars.

Om sista dagen infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårs-afton, räcker det att överklagandet kommer in nästa vardag.

Så här gör du

1. Skriv förvaltningsrättens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att beslutet ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att kammarrätten ska

ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).

3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.
4. Lämna namn och personnummer eller organisationsnummer.

Lämna aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.

Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skicka eller lämna in överklagandet till förvaltningsrätten. Du hittar adressen i beslutet.

Vad händer sedan?

Förvaltningsrätten kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att beslutet gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar förvaltningsrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till kammarrätten.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning kan även kammarrätten skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i kammarrätten

När överklagandet kommer in till kammarrätten tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Kammarrätten ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att förvaltningsrätten dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om förvaltningsrätten dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rätts-tillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller det överklagade beslutet. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med förvaltningsrätten om du har frågor. Adress och telefonnummer hittar du på första sidan i beslutet.

Mer information finns på www.domstol.se.

Värnamo kommun
331 83 Värnamo

KS.2021.272

Parter: Emina Dautovic ./ Värnamo kommun

Målet gäller: laglighetsprövning enligt kommunallagen

Förvaltningsrätten översänder dom meddelad den 16 mars 2022. Domen ska hållas tillgänglig av kommunen på det sätt som beskrivs i bifogat annonsmanus. Förvaltningsrätten ansvarar för annonseringen.

Sanna Grandt
036-156674

Hållbar samhällsplanering

- Resvaneanalys och utvärdering av persontransporter i Värnamo kommun

Sustainable Urban Planning

– Travel survey and evaluation of private car use in Värnamo municipality

Författare/Authors:

Michael Johansson & Torleif Bramryd

2022-03-22

Förord

Rapporten har genomförts av tekn. dr. Michael Johansson och professor Torleif Bramryd, Miljöstrategi, Inst. för Service Management och Tjänstevetenskap vid Lunds universitet, Campus Helsingborg.

Arbetet är genomfört som ett forskningsprojekt i samarbete mellan Värnamo kommun och Lunds universitet, och är medfinansierat genom, samt är en del av, EU/Interreg projektet SHARE-North

<https://share-north.eu/>

Rapportens teoretiska ramverk bygger på en utveckling av en av rapportförfattarna, Michael Johanssons doktorsavhandling "Hållbar mobilitet – Miljöstrategiska effekter på grönytor och ekosystemtjänster i samband med urbana förtätningsprocesser" (Johansson, 2017).

Författarna är själva ansvariga för innehållet vad avser insamlat empiriskt material, tolkningar, analys, samt slutresultat. Notera att studien ger en generell och teoretisk överblick över effekter kopplade till Värnamo kommun, men metoden kan med fördel användas i andra kommuner.

Författarna vill passa på att rikta ett stort tack till alla personer som tagit sig tid till att på olika sätt bidra med värdefull input till rapporten.

Bilden på framsidan kommer från www.värnamo.nu

Helsingborg den 22 mars 2022

Michael Johansson & Torleif Bramryd

Acknowledgments

This report is a part of the established Interreg SHARE-North-project:

<https://share-north.eu/>

The SHARE-North project works for Shared Mobility Solutions for a Liveable and Low-Carbon North Sea Region with the overall aim to face the challenges of making transport more sustainable. This report was produced with co-funding from City of Värnamo.

This report is compiled by Dr Michael Johansson and professor Torleif Bramryd at Environmental Strategy, Department of Service Management and Service Studies at Lund University, Campus Helsingborg. The theoretical framework is based and developed from the doctoral thesis of the co-author Michael Johansson (2017) "Sustainable mobility – environmental effects on green space and urban natural ecosystem services during densification processes in cities" (Hållbar mobilitet – Miljöstrategiska effekter på grönytor och ekosystemtjänster i samband med urbana förtätningsprocesser).

Analysis, investigation/research design, interpretation and empirical findings do not affect nor reflect any organizations or individuals, and only refer to the authors' opinion on the matter.

To quote the report:

Johansson, M., & Bramryd, T. (2022). Hållbar samhällsplanering - Resvaneanalys och utvärdering av persontransporter i Värnamo kommun 2022. (Sustainable Urban Planning – Travel survey and evaluation of private car use in Värnamo municipality 2022). Dep of Service Management, Lund university, Campus Helsingborg, 38 pp.

Helsingborg 2022-03-22

Michael Johansson & Torleif Bramryd

Sammanfattning

Transportsektorn är en betydande utsläppskälla för växthusgaser och andra luftföroreningar, och bidrar därigenom både till global uppvärmning och påverkan på den lokala folkhälsan. Sverige har åtagit sig att minska utsläppen och skapa ett mer hållbart och klimatsmart transportsystem. Det finns anmärkningsvärda potentialer att minska både utsläpp och körda sträckor med bil genom nya framväxande digitaliserade mobilitetslösningar, som även är exempel på delningsekonomiska strategier.

Många städer har idag på många sätt växtvärk. Konkurrens om marken i städerna ökar ständigt. Ett kontinuerligt bostadsförsörjningsbehov skapar komplexa urbana förtätningsprocesser, vilket i sin tur leder till stigande markvärden. En hållbar samhällsplanering syftar till att bygga staden för medborgare som redan finns. Den syftar även till att bygga för alla dem som kommer och går som besökande. Och framförallt för människor som ännu inte är födda, det vill säga för kommande generationer. En stad räcker längre än en livstid. Att här och nu forma ett samhälle som också passar framtidens medborgare, och deras behov, innebär en stor utmaning.

Det handlar om att ta ansvar för människa, miljö, och samhälle i en kombination. Hållbar samhällsplanering är brett i sin definition, men har ett tydligt fokus på samverkan mellan de ekonomiska, sociala och miljömässiga aspekterna, utan egentlig inbördes prioriteringsordning.

För att klimatsäkra samhället räcker det inte med att minska utsläppen av växthusgaser utan vi måste också anpassa samhället för att möta de risker som ett klimat i förändring medför. Vi kan förutse exempelvis fler extrema väderhändelser, såsom långvariga värmeböljor, häftiga skyfall, minskat snötäckande samt ökad risk för bränder, översvämningar, ras, skred och erosion. Städer och tätbebyggda områden är särskilt känsliga, och vi ser redan konsekvenser av klimatförändringen. Detta innebär att vi måste agera nu för att lösa de problem som finns, men också att ha en långsiktig strategi för att kunna hantera framtida utmaningar.

Rapportens övergripande målsättning är att belysa, analysera och förstå vilken betydelse som persontransporter med dess effekter har i Värnamo kommun. Syftet med rapporten är således att utvärdera vilka effekter dagens persontransporter i Värnamo har på den lokala markanvändningen, ekosystemtjänster och den gröna infrastrukturen. Detta bland annat genom att:

- Klarlägga bilinnehavet och dess lokala påverkan på Värnamo kommun
- Förstå hur olika åtgärder kan verka till att uppnå ökad hållbar mobilitet genom samhällsplanering

Rapporten visar således att:

- Privatbilens totala ytbehov i dagens (2022) Värnamo kommun motsvarar en parkeringsyta jämförbar med 54 fotbollsplaner
- Privatbilens totala ökning i antal mellan perioden 2002 – 2020 motsvarar enbart i Värnamo kommun en parkeringsyta motsvarande 9,5 fotbollsplaner
- Oavsett valet av drivmedel (bensin, diesel, biogas eller el) i Värnamo kommun, motsvarar samtliga privatägda bilar en bilkö/barriär med en total längd på mellan 9,1 - 9,6 km
- Själva bilökningen i Värnamo kommun enbart under perioden 2002 – 2020 motsvarar en total bilkö på mellan 1,6 – 1,7 km (beroende på val av bilmodell)
- Förväntat ytterligare parkeringsbehov vid befintlig biltäthet (565 bilar/1000 invånare) i Värnamo kommun blir cirka:
 - 1,5 fotbollsplaner vid 1000 nya kommuninvånare
 - 7,5 fotbollsplaner vid 5000 nya kommuninvånare
 - 15 fotbollsplaner vid 10 000 nya kommuninvånare
- Beroende på valet av lokal parkeringsnorm, och beroende på tillgänglighet till bildelningstjänst kan det förväntade parkeringsbehovet i Värnamo kommun minskas
- Den hårdgjorda ytan i Värnamo kommun innebär en uppskattad förlust av lokal kollagring (kolsänka) med uppskattningsvis 10 526 ton organiskt kol, varav enbart parkeringsytan motsvarar en förlust på 741 ton organiskt kol
- Den gröna infrastrukturen i Värnamo kommun motsvarar även ett kollupptag/kollagring (kolsänka) motsvarande 8 113 ton organiskt kol.
- Den utförda enkätundersökningen, med ca 2000 svar, pekar entydigt på att invånarna värdesätter den gröna strukturen högt i kommunen. I många fall är det en dominerande orsak till att de bosatt sig i kommunen. Kombinationen av tillgång till egen trädgård och tillgång till strövområden i skogspartier känns viktigt för invånarna.
- De flesta invånare i kommunen, ca 80 % parkerar sin bil på egen tomt. Det är en övervägande negativ attityd till att betala för besöksparkeringar i centrala Värnamo, medan några accepterar kostnaden
- Endast drygt 4 % av invånarna använder någon gång bildelningstjänster. En del som svarat på enkäten blandar troligen även ihop bilpoolsbilar och konventionella hyrbilar

Summary

The results in this study bring increased value for cities, property developers, companies and inhabitants.

In Europe, passenger cars are responsible for around 13 % of the total CO₂ emissions, and a massive 60.7 % of the road transportation CO₂ emissions. But while transportation of people is a fundamental part of a working society and economy, emissions of CO₂ are not. Therefore, enabling sustainable transportation is key factor to create a sustainable future. The transport sector in Sweden is a significant source of greenhouse gas emissions and other local problems, such as for example air pollutants, and thereby contributing to both global warming and affecting local public health.

Sweden is committed for both reducing emissions and creating a more sustainable and climate-smart adapted transport system. Hence, there is remarkable local potential for reducing car-dependency through new emerging digitalized mobility solutions, especially in new housing development areas. Shared mobility is a shared system of innovative mobility services and is seen as future solutions for a sustainable transport sector where all transport services connect public transport with other means of transport such as car sharing, rental car, taxi, and sharing bikes.

Nevertheless, many cities today have large urban environmental issues especially regarding density and urban spatial planning. Local competition for attractive land in cities and urban environments is constantly increasing in municipalities. Hence, a continuous need for housing supply also creates complex urban densification processes, which in turn leads to rising land values. Sustainable urban planning aims at building the city for citizens who already exist. It aims at building for all of those who come and go as visitors. And especially for people who have not yet been born, that is for future generations, which means a sustainable development. A city lasts longer than a lifetime. Shaping a sustainable society here and now, that also suits the citizens of the future, and their needs, therefore poses a great challenge.

To adapt municipalities for existing climate change, we must also meet the risks that a changing climate entails. We can predict, for example, how more and longer extreme weather situations and conditions, such as prolonged heat waves, heavy rainfall, reduced snow cover and increased risk of fires, floods, landslides and erosion will affect our society. Cities and densely populated urban areas are particularly sensitive, and we are already seeing the consequences of climate change. This means that we must act now to solve the problems that exist, but also have a long-term strategy to be able to handle future challenges.

The overall objective of the report is therefore to shed a light on, analyze and understand the significance impact of car-dependency and the passenger transport related issues, and its effects in Värnamo municipality in Sweden. The purpose of the report is thus to evaluate the effects of today's passenger transport in Värnamo on land use, ecosystem services and the overall green urban infrastructure. This, among other things, by:

- Clarifying car ownership and car-dependency and its local impact on Värnamo municipality,
- Understand how different measures and strategies can achieve increased sustainable mobility through urban planning

The report shows the effect of private usage of cars, and also how many privately owned cars that can be removed from the streets per shared car in Värnamo municipality. As sustainable development is a continuous journey, the report aims at exploring the future impact of car-dependency and car sharing. In this report, we have investigated the development of some perspectives addressed in a survey and identified some of the key factors that affect customers' car ownership preferences. We conducted a survey in which we asked active inhabitants about mobility behavior since the last year. Key survey questions related to the reduction and suppression effect of travel behavior.

Car sharing brings other benefits too, as removing cars from the streets reduces CO2 tailpipe emissions. Hence, in Värnamo public space could be reclaimed for other purposes, such as green infrastructure or living space. Station-based shared cars have in this case one additional advantage – by building charging infrastructure into their car stations, they can provide fully-charged EV cars that are ready-to-go. Based on the overall objective and related research questions, the report therefore shows and conclude that:

- The private car's total spatial requirement in Värnamo municipality relates to a needed parking space corresponding to 54 football pitches in the size of Friends Arena in Solna
- The parking demand for the increase of the total amount of new added private cars during the period 2002 - 2020 corresponds 9.5 football pitches in Värnamo municipality
- Regardless the choice of fuel, the total space demand of all collected cars in Värnamo municipality, corresponds to a barrier effect in Värnamo municipality of between 9.1 - 9.6 km of traffic jams / barrier effect
- The car increase in Värnamo municipality during the period 2002 - 2020 corresponds to a barrier effect of between 1.6 - 1.7 km, depending on the choice of car model
- Expected further and future theoretical parking need (565 cars / 1000 inhabitants) will be: 1.5 football pitches for 1000 new residents, 7.9 football pitches for 5,000 new residents and 15.8 football pitches for 10,000 new residents in the municipality
- Depending on the choice of parking norm, and depending on the accessibility of a reliable car sharing system, the expected need for parking can be reduced
- The hard infrastructure surface in Värnamo municipality means a loss of carbon storage (carbon sink) with an estimated 10,526 tonnes of organic carbon, of which the parking area corresponds to a loss of 741 tonnes of organic carbon
- The green infrastructure in Värnamo municipality corresponds to a carbon uptake / carbon storage (carbon sink) corresponding to 8,113 tonnes of organic carbon.
- The inhabitants of Värnamo highly appreciate the green structure of the urban area. In many cases this is a major argument for settlements in Värnamo

- Most inhabitants, about 80 % park their car at their own premises. Many people in the investigation have a negative attitude to pay for a parking-place in central Värnamo, but some accept it from environmental and space-conserving reasons.
- Only about 4 % of the inhabitants who answered to the Gallup, about 2000 answers, use shared mobility systems at single occasions. Most of these, evenly distributed among the age categories, use it in combination with work. Use any shared mobility system today. Some people probably mix car-pools with rental cars.

The report has been done by conducting extensive research during the COVID-19 pandemic.

Innehåll

Förord.....	2
Acknowledgments	3
Sammanfattning	4
Summary	6
1. Inledning.....	10
1.1. Bakgrund	10
1.2. Problemställning.....	10
1.3. Syfte och målsättning	11
2. Metod.....	12
2.1. Rapportens generaliserbarhet	12
2.2. Litteratur- och kunskapssammanställning.....	12
2.3. Enkät- resvaneanalys	12
2.4. Dokumentanalys.....	13
3. Teoretiska referensramar.....	14
3.1. Akademisk forskningmodell	14
3.2. Dagens planeringsidealism.....	15
4. Analys	16
4.1. Resultat Enkät- och resvaneanalys	16
4.2. Resultat dokumentanalys.....	22
4.2.1. Dokument 1: Översiktsplan Mitt Värnamo 2035.	22
4.2.2. Dokument 2: Fördjupning av översiktsplanen Värnamo stad Granskningshandling.....	23
4.3. Personbilens ytbehov i Värnamo.....	24
4.4. Val av drivmedel och kommunens bilköpotential	25
4.4.1. Överflyttning av resor från privat åkande till delat åkande sparar värdefull yta i kommunen.....	28
4.5. Parkeringsstrategier och bildelningskoncept	28
Grönyta och hårdgjord yta i Värnamo kommun	30
4.6. Effekter av hållbar markanvändning på urbana ekosystemtjänster.....	31
5. Diskussion	34
6. Slutsatser	37
7. Förslag till kompletterande studier.....	39
8. Referenser	40

1. Inledning

1.1. Bakgrund

Klimatfrågan är central för hållbar utveckling och Sverige har gjort många åtaganden om att reducera mängden utsläpp av växthusgaser. Då transportsektorn står för en betydande miljö- och klimatpåverkan är det angeläget att samhällsplaneringen i allt högre utsträckning främjar en transporteffektiv samhällsstruktur som bidrar till hållbara livsmiljöer med minskad miljö- och klimatpåverkan (SOU 2021:23). Ett sådant paradigmskifte kan samtidigt bidra till att uppnå många av våra nationella miljö kvalitetsmål, men även bidra till minskade markanspråk och barriäreffekter.

En resa med till exempel kollektivtrafik startar och slutar vid en hållplats, eller station. En bilresa startar och slutar på en parkeringsplats. En bilresa bedöms inte sällan behöva minst tre parkeringsplatser; en vid hemmet, en vid arbetet, samt en vid fritidsaktiviteten och/eller vid affären. Bilen används också under en mycket begränsad tid av dygnet och står oanvänd upp till 95 % av tiden.

Samtidigt har många kommuner och regioner stora utmaningar med bland annat överskridande av luftkvalitetsnormer i tätorter. Persontransporter skapar på så vis många såväl direkta som indirekta effekter. Dels i form av indirekta globala miljö- och klimatutsläpp, dels i form av direkta, lokala avgas- samt partikelutsläpp.

Men även genom mer påtagliga effekter i form av ytbehov, vilket ger upphov till symptomatiska trängsel- och barriäreffekter i den urbana miljön, som även leder till minskat utrymme för grönytor med följande värdeskapande ekosystemtjänster. En tydlig indikator på personbilsbehovet hos befolkningen är till exempel kravet på parkeringsplatser i staden. Antalet parkeringsplatser bedöms kunna vara avgörande för städernas totala trafikbelastning, bilberoende, och dess möjlighet till attraktiva stadsmiljöer (Shoup, 2006).

Persontransporter visar, egentligen oavsett valet av drivmedel, på stora utmaningar i staden, och ställer med det även krav på bättre nyttjande av tillgänglig och befintlig mark. Persontransporter tar plats, och utrymmet i många städer är begränsat. I växande städer ska allt fler aktiviteter dela på samma offentliga utrymme.

1.2. Problemställning

Klimatfrågan är central för hållbar utveckling, och Sverige har gjort många politiska och strategiska åtaganden för att reducera mängden utsläpp av växthusgaser. Då transportsektorn, som redan nämnts, står för en betydande del av Sveriges miljö- och klimatpåverkan är det angeläget att samhällsplaneringen i allt högre utsträckning främjar en transporteffektiv samhällsstruktur som bidrar till hållbara livsmiljöer med just minskad miljö- och klimatpåverkan (SOU 2021:23). Ett sådant paradigmskifte kan samtidigt bidra till att uppnå många av våra nationella miljö kvalitetsmål, men även bidra till minskade markanspråk och barriäreffekter.

Många städer har idag på många sätt växtvärk. Konkurrens om marken i städerna ökar ständigt. Ett kontinuerligt bostadsförsörjningsbehov skapar samtidigt komplexa urbana förtätningsprocesser, vilket i sin tur leder till stigande markvärden. En hållbar samhällsplanering syftar till att bygga staden för medborgare som redan finns. Den syftar till att bygga för alla dem som kommer och går som besökande. Och framförallt för människor som ännu inte är födda, det vill säga för kommande generationer. En stad räcker längre än en livstid. Att här och nu forma ett samhälle som också passar framtidens medborgare, och deras behov innebär en stor utmaning.

Det handlar om att ta ansvar för människa, miljö, och samhälle i en kombination. Hållbar samhällsplanering är brett i sin definition, men har ett tydligt fokus på samverkan mellan de ekonomiska, sociala och miljömässiga aspekterna, utan egentlig inbördes prioriteringsordning.

Våra persontransporter, men även möjligheterna till hållbar mobilitet, har naturligtvis en stor miljö- och markpåverkan, och innebär således en stor framtida utmaning, men även potential. Dagens samhällsplanering är i behov av ett paradigmskifte. Framförallt när det gäller synen på persontransporter. En personbil står till exempel i genomsnitt parkerad 23,25 timmar per dag eller 97 procent av sin livstid (Shoup, 2018). I städer är runt 80 procent av bilresorna kortare än 3–4 kilometer (Trafikverket, 2013). Dessa kortare resor skulle i de flesta fall kunna ersättas med gång, cykel eller bussresor, eller genom utnyttjandet av bil- och cykeldelning.

1.3. Syfte och målsättning

Rapportens övergripande målsättning är att belysa, analysera och förstå vilken betydelse och effekt som persontransporter har i Värnamo kommun.

Syftet med rapporten är således att utvärdera vilka effekter dagens persontransporter i Värnamo har på den lokala markanvändningen, ekosystemtjänster och den gröna infrastrukturen. Detta bland annat genom att:

- Klarlägga bilinnehavet och dess lokala påverkan på Värnamo kommun
- Förstå hur olika åtgärder kan verka till att uppnå ökad hållbar mobilitet genom strategisk samhällsplanering

2. Metod

2.1. Rapportens generaliserbarhet

Rapportens generaliserbarhet begränsar sig till att i allmänhet främst gälla i en svensk kontext och i synnerhet i Värnamo kommun. Samhällsplaneringens såväl indirekta som direkta effekter på staden är dock desamma var i världen vi befinner oss. Kommuner är viktiga aktörer för hållbar samhällsplanering genom sitt planmonopol, och spelar en viktig roll när det gäller möjliggörandet av hållbar mobilitet genom lokala åtgärder. Kommunerna har samtidigt ett lagstadgat ansvar för samhällsplanering, genom plan- och bygglagen, och på så vis genom arbetet med såväl detaljplaner (DP) som kommunövergripande översiktsplaner (ÖP).

2.2. Litteratur- och kunskapssammanställning

En enklare nationell och internationell litteratur- och kunskapssammanställning har genomförts för att undersöka, förstå och belysa de aktuella erfarenheter som finns inom ämnesområdet. Resultatet av denna litteratur- och kunskapssammanställning är utspridd i rapporten.

Av det totala antalet rapporter och artiklar som inhämtats, har därefter ett urval av artiklar valts och vidare studerats. Denna litteratur- och kunskapssammanställning ligger till stora delar till grund för rapportens teoretiska referensramar.

2.3. Enkät- resvaneanalys

Enkäten var tillgänglig och besvarades under perioden 20210220–20210323 bland annat på Värnamo kommuns hemsida. Enkäten var öppen för alla att besvara, men främst för personer som både bor och arbetar inom kommunen. Totalt 1765 respondenter svarade på enkäten. Den 31 december 2020 hade Värnamo kommun 34 530 invånare, vilket var 30 färre året innan. Invånarantalet i kommunen har dock ökat stadigt de senare åren, och 2020 blev därmed ett trendbrott. I tätorten Värnamo bor det 19 817 invånare enligt (SCB, 2021). Det ger cirka 5 % svarsfrekvens för hela Värnamo kommun.

Sunet Survey har använts som enkätverktyg. Sunet Survey är ett enkätverktyg som används vid Lunds universitet för webbaserade enkäter både inom kvalitetsarbetet och inom forskning. Sunet Survey är ett program för att göra webbaserade undersökningar. Med programmet är det enkelt att skapa frågeformulär och distribuera undersökningar via länk eller e-post. Sunet Survey får användas kostnadsfritt av anställda och studenter vid Lunds universitet.

Enkätfrågorna syftade till att tydligt relatera till rapportens huvudsakliga målsättningar. Enkäten var utformad så att det lämnades stort utrymme att själv beskriva och förklara sitt resande och hur man upplever sitt närområde. Frågorna skulle besvaras hur ofta använde man något av följande transportmedel för resor under tidsperioden januari-februari 2021, det vill säga under pandemin med rådande restriktioner.

2.4. Dokumentanalys

En dokument/text/litteraturanalys kan baseras på flera olika sorters källor, som till exempel bilder, text, men även ljudupptagningar (Denscome 2009). Tidigare ansågs samhällsplanering vara något som skulle studeras i fält, men under senare år har textanalys blivit en alltmer accepterad och vedertagen metod. Dokument/text/litteraturanalys är ett sätt att undersöka vilka strategier som använts för att uppnå normativa syften inom hållbar samhällsplanering med fokus på transporter. Vidare kan metoden ses som ett redskap för att söka efter vilka syften som döljer sig bakom metoden, som används för att presentera och förklara ett fenomen (Bryman, 2011).

Dokumentanalys används som kvalitativ metod då man vill förstå socialt beteende i skrift genom så kallade stumma bevis (Hodder, 1994). Skriftliga redogörelser och dokument av olika slag som är producerade inom den sociala kontexten har mycket att tillföra (Simonson et al, 1998). Dokumentanalys innebär att bearbeta samt tolka dokument/texter (Altheide, 1996).

Texter har enligt Simonson et al (1998) ofta fått en sekundär status eftersom till exempel intervjuer och offentliga handlingar beskriver det specifika samhälle eller de sociala sammanhang de har tillkommit i. Dokument kan dock ge värdefulla uppslag om intressanta analysområden som framkommit genom till exempel intervju.

Dokumentanalys kompletterar på så vis intervjuundersökningar och möjliggör mer förståelse av de studerade objekten. Genom dokumentanalys kan man även avslöja lokala tillämpningar som till exempel arbetsprocesser, tillämpning av normer och beslutsfattande (Simonson et al, 1998). Det är i sammanhanget viktigt att även reflektera över vad som inte sägs i ett dokument.

Dokumentanalysen i denna rapport är baserad på följande, av Värnamo kommuns tillgängliga dokument:

- Dokument 1: Översiktsplan Mitt Värnamo 2035.
- Dokument 2: Fördjupning av översiktsplanen Värnamo stad Granskningshandling.

Följande dokument har noterats finnas, men inte påträffats vid aktuell datasökning: Plan för grönstruktur (finns som youtube-video), Plan för trafiken, Plan för centrumutveckling och Plan för Bostadsförsörjning. Dokumentanalysen har genomförts genom att söka på följande nyckel-/sökord i dokument 1 och 2 (se Tabell 1):

Bilsnål	Fossilbränslesnål	Energisnål
Bil innehav	Kollektivtrafik	Grönyta
Biltrafik	Elbil	Ekosystemtjänst
Parkering	Laddstolpar	Kolsänka
Bildelning / Bilpool		Markanvändning

Tabell 1: Sökord med utgångspunkt i rapportens teoretiska referensram

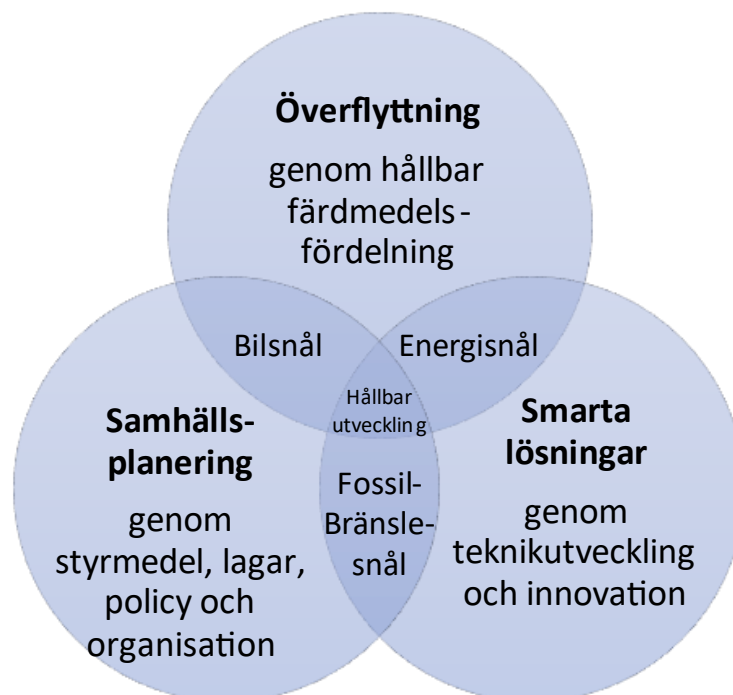
3. Teoretiska referensramar

3.1. Akademisk forskningmodell

Studien baseras på, och har sin grund i, en sedan tidigare utvecklad teoretisk forskningmodell presenterad i M Johanssons doktorsavhandling (Johansson, 2017). Den teoretiska modellen nedan visar önskvärda planeringsparadigm; bilsnål-, energisnål- samt fossilbränslesnål samhällsplanering. Modellen visar också hur dessa planeringsparadigm förhåller sig till begreppet hållbar utveckling. Modellens systemgräns baseras på miljömässiga ramar för möjliggörandet av paradigmskiftet genom följande processer:

- Överflyttning - genom färdmedelsfördelning från behovet av eget bilägande till olika delningstjänster,
- Smarta lösningar – genom teknikutveckling och innovationer som stimulerar och underlättar överflyttningsprocessen, och
- Samhällsplanering – genom det strategiska arbetet med styrmedel, policyutveckling och samverkan mellan och inom organisationer för att utifrån kommunala förutsättningar underlätta överflyttning och möjliggörandet av smarta lösningar.

För att möjliggöra hållbar utveckling, krävs en viss tillgänglighetsgrad till delade mobiliseringslösningar (så kallad hållbar mobilitet). Utan god tillgänglighet till hållbar mobilitet minskar förutsättningarna för möjligheten till att leva utan eget bilinnehav (Figur 1).

Figur. 1. Teoretisk modell av rapportens forskningsansats.

Rapporten belyser främst frågeställningar om hur samhällsplanering bör vara, och svarar inte direkt på specifika frågor om vad som är rätt eller fel inom samhällsplanering. En normativ forskningsansats syftar till att förstå och belysa hur till exempel organisationer bör kunna fatta rationella beslut. Detta för att kunna uppnå både uppsatta, och önskvärda mål inom hållbar samhällsplanering.

Hållbar utveckling får samtidigt en allt tydligare roll inom samhällsplaneringsprocessen. Hållbar utveckling är inget konstant fenomen, eller för den delen bestående tillstånd, utan bör definieras som ett visionsarbete som hela tiden bör omprövas, utvecklas och förbättras.

Det ställer krav på att ständigt finna nya innovativa sätt att utveckla den i många fall komplexa kommunala planeringen. Det visar sig finnas svårigheter i att på ett så likvärdigt sätt som möjligt hantera hållbarhetsbegreppets tre dimensioner. Det kan resultera i att hållbarhetsbegreppet missbrukas, eller feltolkas, och blir således mer retorisk än praktisk vägledning. Idag används begreppet hållbar utveckling till exempel i många kommunala Översiktsplaner mera av slentrian, än för att påvisa ett ständigt kvalitets- eller värdeskapande förändringsarbete.

3.2. Dagens planeringsidealism

Effekter av till exempel förtätningsprocesser är inte alltid lätta att förutse (Allmendinger, 2002). Selle (2000) menar att en lösning kan vara att fokusera mer på olika samarbetsformer, inom och utanför sin egen organisation. Ingen kan egentligen förutse hur världen kommer att se ut i framtiden, eller vilka trender som framöver kommer att gälla.

Dagens planeringsidealism bedöms dock inte alltid vara tillräckligt kritiskt reflekterande (Forester, 2012). Sverige har, enligt Hagson (2012), sedan länge haft en mer utopiskt inriktad samhällsplanering, vilket innebär ett omfattande bestånd av kommunalt ägd mark samt produktion och förvaltning av hyresbostäder i kommunal regi; det vill säga en utpräglad funktionssocialism inom samhälls- och trafikplaneringen.

Banister (2012) däremot, efterlyser tydliga strategier för att knyta ihop hållbarhet och samhällsplanering, genom bland annat möjliggörande av olika innovativa urbana transport- och mobilitetslösningar med en tydligare prioritering av kollektivtrafik. Avsikten är inte på något sätt att förbjuda eller bannlysa bilen, eftersom detta skulle vara svårt att helt uppnå, utan avsikten är att utforma städerna så att bilen helt enkelt inte längre skulle behövas i framtiden (Banister, 2012).

Enligt Banister (2012) handlar samhällsplanering på så vis om vad som redan finns, och vad som sedan är önskvärda mål (vad vill staden?) samt vilken roll transporter kan, och bör, ha för att uppnå dessa mål. Globalt sett har trenden dock varit tydlig under hela 1900-talet: utsläppen av koldioxid har ökat. I Sverige skedde i stället ett trendbrott i början på 1970-talet. I stället för att följa den globala trenden med ökande utsläpp, började Sveriges koldioxidutsläpp då att minska. Trots denna minskning når vi inte upp till måluppfyllelsen av våra nationella miljömål.

4. Analys

Analysarbetet tar avstamp i enkät- och resvaneundersökningen samt dokumentanalysarbetet avseende dokument 1: ÖP Mitt Värnamo 2035, samt dokument 2: FöP Värnamo stad. Därefter analyseras olika påverkansfaktorer som persontransporter har på markanvändningen i Värnamo kommun. Frågorna i enkät- och resvaneanalysen skulle besvara hur ofta man använde något av följande transportmedel för resor under tidsperioden januari-februari 2021, det vill säga under pandemin med rådande restriktioner. Enkäten besvarades av ca 2000 personer.

4.1. Resultat Enkät- och resvaneanalys

Tema: Bakgrundsinformation

Följande bostadstyper har respondenterna svarat att de bebor:

Fristående villa	Lägenhet i flerbostadshus	Radhus/parhus	Annat boende	Ej svarat
46 %	38 %	10 %	4 %	1 %

Respondenterna har följande sysselsättning:

Studerar	Förvärvsarbetar	Pensionär	Föräldraledig	Annat	Ej svarat
25 %	56 %	12 %	1 %	5 %	1 %

Varav 40 % är män, 58 % kvinnor och 2 % annat/vill ej uppge. Respondenterna har följande åldersstruktur:

Upp till 19 år	20–29 år	30–39 år	40–49 år	50–59 år	60–69 år	Över 70 år	Ej svarat
22 %	11 %	17 %	14 %	16 %	9 %	6 %	1 %

En dominerande andel av dem som svarat är personer i intervallet 30–60 år. Skolungdom under 19 år utgör även en stor åldersgrupp. Fördelningen av antalet personer i familjen ser ut som följande:

1 person	2 personer	3 personer	4 personer	5 eller fler personer	Ej svarat
17 %	29 %	32 %	26 %	11 %	1 %

3 personers-hushåll dominerar tätt följt av hushåll med 2 och 4 personer.

Vad gäller körkortsinnehav svara 70 % av respondenterna att de har körkort, 29 % har inte körkort och 1 % har ej svarat. Det är huvudsakligen personer under 19 år som inte har körkort. Några enstaka vuxna i olika åldersgrupper saknar också körkort.

Tema: Transporter och resande

Bilagande

På frågan hur många bilar det finns i respondentens hushåll svarade respondenterna:

1 bil	2 bilar	3 bilar	4 bilar	Ej angivit
43 %	36 %	9 %	2 %	10 %
772 personer	630 personer	153 personer	35 personer	168 personer

De flesta med fler än 1 bil bor i villa, och familjen består i regel av fler än 3 personer. De som inte äger bil är ofta sjukpensionärer eller studeranden, men det finns även heltidsarbetande. Nästan alla som inte anger innehav av bil bor i Värnamo stad. De som har 3 bilar har ofta 2–3 barn under 18 år.

1 % av respondenterna har tillgång till bil på annat sätt än egen privat bil, tjänste- eller leasingbil. 94 % har inte tillgång på annat sätt än att själv äga den, och 5 % har inte svarat. De flesta som har tillgång till bil "på annat sätt" bor i flerfamiljshus. Många studerar, men en del är till exempel sjukpensionärer. Kan det tyda på bilpoolsbil, när det är lägenhetsboende som har tillgång till bil på annat sätt? Ålder och kön varierar.

Huvudsyfte med resan, avstånd och tid

Av dem som har tillgång till personbil använder den i över 50 % av fallen till resor främst till och från arbete eller studier, det vill säga arbets- och tjänsterelaterade resor. Således är det bara cirka en tredjedel som huvudsakligen använder bilen till privata bilresor till sport, rekreation, vänner, etc. Därefter är det huvudsakligen inköpsresor som gäller, vilket dock inte anses vara prioriterat. Längden på respondenternas senaste bilresa i enkäten visar på följande avstånd:

0 km	1-4 km	5-9 km	10-19 km	20-29 km	30-39 km	40-49 km	50-100 km	>100 km
2 %	18 %	20 %	18 %	14 %	8 %	5 %	10 %	5 %

De flesta bilresor, nära 60 %, är korta, det vill säga under 2 mil (0–19 km). 18 %, av dessa resor, det vill säga nästa var femte resa är mellan 1–4 km. Medellånga resor mellan 20 km och 50 km utgör ca 30 %, och längre resor mellan 50 km och 100 km uppgår i enkäten till 10 %. 15 % av resorna som de boende i Värnamo kommun företar sig är längre än 100 km. En del som gör (eller är med på) korta resor går i grundskola eller gymnasium, och blir kanske körda av föräldrar ed. Men alla åldrar är representerade i statistiken. Dessa genomförda resor motsvarar följande i uppskattat tid:

0-5 min	5-10 min	10-15 min	15-30 min	30-50 min	50-100 min	>100 min
3 %	17 %	21 %	29 %	15 %	8 %	4 %

De som gör de kortaste resorna är huvudsakligen barn i grundskola och enstaka sjukpensionärer. Oftast kvinnor. Följande argument som kommer fram i enkäten till varför man åker bil är bland annat: Åker mest med mina föräldrar, min cykel är sönder, vi använder bil för att handla mat, jag cyklar mest eftersom det är smidigast, många vill ha snabbare kollektivtrafik med fler stopp, många säger att det är väderberoende, många efterlyser bättre skolbuss till barnen, och av förklarliga skäl tar många bil på grund av pandemin med dåvarande restriktioner, vissa efterlyser elcykel-pool för att ändra sitt res-beteende, man vill slippa byte av buss vid stationen.

Respondenter har även förklarat sitt transportval genom att man inte bor i centrala Värnamo och behöver därför bilen, och om kollektivtrafiken var billigare än egen bil, skulle denna ha utnyttjats. Förslag har t ex framkommit att det borde vara bättre förbindelser med Hestra och Nässjö, och att det borde finnas bättre och säkrare cykelvägar, till exempel mellan Bor och Horda, samt om kollektivtrafiktiderna var bättre skulle bilen användas mindre, vidare att när barnen blir större behövs inte bilen, när Covid 19 är över ska enstaka respondenter åka mindre bil, etc.

De flesta skyller således på dålig kollektivtrafik, dåliga bytesmöjligheter och annat som skulle göra att resan till arbetet tog längre tid än med bil. Dessutom finns argument som att det är svårt att pendla utan bil på landsbygden, då både kollektivtrafik och cykelvägar är dåliga. En del tar bil på grund av handikapp eller havandeskap, men även vid svarstillfället av rädsla för Covid 19. Många skulle tagit el-cykel ifall de haft någon.

Några menar att de måste lämna barn på dagis/fritids/skola, etc. Några pekar även på friheten att köra egen bil, till exempel om de måste arbeta sent på jobbet, etc. De flesta argument är på olika sätt kopplade till arbetspendling, vilket visade sig vara huvudsyftet med bilanvändandet, men några svar kopplas även till bekvämlighet.

Kollektivtrafik, cykel och gång

På frågan hur många som gått till arbetet ser resultatet ut som följande:

En gång i månaden	2–3 gånger i månaden	1–2 dagar i veckan	3–5 dagar i veckan	Varje dag	Aldrig	Ej svarat
9 %	10 %	15 %	13 %	8 %	37 %	9 %

Något fler går någon dag (47 %) i veckan eller i månaden än som aldrig går (37 %). Endast 8 % går varje dag. Hur många tar cykel/elcykel till arbetet:

En gång i månaden	2–3 gånger i månaden	1–2 dagar i veckan	3–5 dagar i veckan	Varje dag	Aldrig	Ej svarat
9 %	7 %	11 %	14 %	12 %	36 %	10 %

De flesta cyklar någon gång till och från arbetet, men ungefär en tredjedel cyklar aldrig. Mest skolungdom. Tabellen nedan visar hur många som svarat att de använder stadsbuss i Värnamo:

En gång i månaden	2–3 gånger i månaden	1–2 dagar i veckan	3–5 dagar i veckan	Varje dag	Aldrig	Ej svarat
8 %	4 %	2 %	2 %	1 %	73 %	10 %

Stadstrafiken i Värnamo tycks vara synnerligen dåligt utnyttjad. Detta är ett resultat, som med stor sannolikhet är baserat på rådande pandemirestriktioner. Den låga användningen av kollektivtrafiken i Värnamo tätort beror sannolikt på en kombination av dålig turtäthet och korta linjesträckningar, där folk i stället går eller använder cykel. Det är mer eller mindre liknande andel som åker regionbuss som stadsbuss:

En gång i månaden	2–3 gånger i månaden	1–2 dagar i veckan	3–5 dagar i veckan	Varje dag	Aldrig	Ej svarat
9 %	3 %	3 %	11 %	1 %	72 %	10 %

Bildelning, hyrbil, moped/motorcykel och taxi

20 respondenter av 1765 enkätsvar har använt någon form av delningstjänst, som till exempel bilpoolsbil, till arbete/skola. Majoriteten av användarna är män (75 %) och de flesta användarna är mellan 30–34 år och bor i Värnamo tätort. Ingen över 60 år använder idag bildelningstjänst i Värnamo enligt enkätsvaren.

Något konstigt är, att några svar indikerar att studerande under 19 år använder bilpoolsbil. Kanske definieras bilpoolsbil som annat transportsätt? Till exempel samåkning till skolan, mindre skolskjuts etc. 34 av 1765 enkätsvar har för övrigt tillgång till någon form av bilpoolsbil (företagsrelaterad bil) eller företagsbil i tjänsten. Cirka 4 % av respondenterna har tillgång till bilparkering mot avgift på arbetsplatsen. Cirka 14 % får körersättning från arbetsgivare.

Varken delnings- eller hyrbilstrenden har etablerats i någon större omfattning i Värnamo och enkäten visar att 86 % av respondenterna aldrig använder hyrbil. 2 % använder hyrbil 1 ggr/månad, 0,3 % använder hyrbil 2–3 ggr/mån, 0,1 % använder hyrbil 1–2 dagar per vecka, 0,1 % använder hyrbil 3–5 dagar/vecka och 0,2 % använder hyrbil varje dag. 11 % har ej svarat. Uppenbarligen är hyrbil inte ett alternativ i Värnamo, och används i mycket ringa omfattning. Attityderna till bildelningstjänster har dock troligen en koppling till bristande erfarenhet av bilpools-system, och detta medför kanske en något negativ attityd till förändringar. I en glesbygdskommun med stor arbetspendling till andra kommuner har man också troligen blivit van vid egen tillgång till bil, speciellt om pendlingsresorna sker under något udda tider, då tillgången på kollektivtrafik är sämre.

Många kommuninvånare, som inte bor i själva tätorten använder sannolikt även bilen för inköpsresor, eller för resor till olika former av fritidsaktiviteter. Även detta skapar ett behov

av tillgång till egen bil för resor som kanske inte går att planera med någon längre framförhållning.

Frågan rörande användandet av taxi har inte besvarats av 10 %, men 6 % använder taxi en gång per månad, 1 % 2–3 ggr/mån, 0,3 % 1–2 dagar/vecka, 0,4 % 2–5 dagar/vecka, 0,3 %, varje dag och 81 % använder aldrig taxi. Uppenbarligen är även taxi ett mycket ovanligt transportmedel i Värnamo, även om något fler personer använder taxi än hyrbil (se ovan).

Endast ett fåtal använder motorcykel eller moped till arbetet (endast 2 % dagligen). Troligen mest skolungdom. 81 % använder varken moped eller motorcykel.

Parkering

På frågan om man har tillgång till egen bilparkering vid bostaden svarade respondenterna:

Ej svar	Ja	Nej	Vet ej
7 %	81 %	8 %	4 %

I en kommun med till stora delar eget boende har övervägande delen av befolkningen egen parkeringsplats vid hemmet. Det finns således inga begränsningar med höga garagehyror eller svårigheter att idag finna parkeringsplats. 50 % av de tillfrågade har även parkeringsmöjlighet på egen uppfart eller villagarage.

Sannolikt har de som bor i flerfamiljshus centralt anlagd parkeringsplats. Detta styrks av enkäten. Så gott som samtliga som svarat att de har "parkeringsplats" bor i lägenhet, bara någon enstaka i parhus. Nästan alla som inte använder central parkeringsplats bor i villa. På frågan om man parkerar på gatan utanför bostad svarade:

Ej svar	Ja	Nej
8 %	9 %	83 %

Således är gatuparkeringar inte vanliga. De flesta har en tomt eller liknande där de kan parkera bilen. Kantstensparkeringar förekommer dock enligt enkäten både hos folk som bor i villa och i lägenhet. Villaboende och radhus dominerar, troligen i villaområden där man antagligen använder garaget som förråd och parkerar bilen utomhus.

Betalar respondenterna för parkering vid bostaden:

Ej svar	Ja	Nej
11 %	16 %	74 %

En övervägande majoritet, 74 %, har således gratis parkering vid bostaden, det vill säga tre av fyra invånare har gett detta svarsalternativ på enkäten. Av dem som svarat att de betalar för en parkeringsplats uppger de flesta (10 %) upp till 250 kr per månad, vilket i sammanhanget bedöms vara en blygsam kostnad. De flesta (44 %) som inte betalar idag skulle inte heller vilja

betala. De som inte svarat är antagligen de som betalar idag, och som enligt utformningen på frågan inte är aktuella att avge svar.

Här följer några argument för varför man inte är beredd att betala för sin parkeringsplats: "Varför skall jag betala hyra för min egen garageuppfart, jag är arbetslös, jag betalar redan för hög hyra, jag betalar redan tillräckligt för skatter och olika avgifter, bor på landet i eget hus, inte om parkeringen saknar till exempel laddstolpar". De allra flesta säger att de inte vill betala hyra för att bilen står på deras egen tomt. Att de äger marken som de parkerar på anges som svar av en majoritet, alternativt att de bor på landet. Andra tycker att det skulle bli för dyrt.

Insikten hos kommuninvånare om nyttan av att avgiftsbelägga parkeringsplatser kommer i regel först när de upplever en överbeläggning i deras bostadsområde med svårigheter att finna parkeringsplatser. Samma situation finner vi i större städer som t ex Malmö, Helsingborg, Lund, etc. Ett annat problem som skapar brist på parkeringsytor är när personer inom olika former av service-företag tar hem bilen på kvällen och parkerar vid hemmet. Detta innebär då att varje familj kanske har behov av två bilparkeringar.

Eftersom firmabilarna ofta utgörs av bilar av modellen pick-up eller minibussar, är även behovet av parkeringsyta större för denna typ av fordon. Vid det successiva genomförandet av "Boende-parkeringar" i t ex Malmö är denna typ av firmabilar och hyrbilar ofta ett argument för att, vid genomförande av Boendeparkering, endast tillåta en bil per hushåll till en reducerad parkeringsavgift. Andra bilar än privatbilar, inklusive besökande fordon och hyrbilar, får betala ca dubbelt så hög parkeringsavgift som de boende med endast en privatbil. Detta kontrolleras genom att parkeringstillstånden endast tilldelas personbilar med ägare inom det avgränsade området. Parkeringsvakter kontrollerar att detta efterföljs.

Boende och grönområde

Vad är bra och dåligt med ditt boende

På frågan om vad som är det bästa med bostaden svarade man (ett osorterat urval): "att alla är vänliga mot varandra, bra grannsamverkan, billigt, bra läge, bor centralt (dominerande svar), boendet är stort, den är min, det är lugnt, egen trädgård, frihet (dominerande svar), lagom stor, jag trivs, den ligger bra till, billig hyra i HSB, lugnt (dominerande svar), läget (dominerande svar), närhet till naturen (dominerande svar), planlösning, närheten till naturen (dominerande svar), storleken".

På frågan om vad som är negativt med sin bostad svarade man bland annat: lyhört (vanligt svar), långt till diverse angivna saker, för liten (vanligt svar). Långt till arbete, etc, radon i marken, mycket trafik och hög hastighet", etc.

Grönområde

Här följer en övergripande sammanfattning av vad respondenterna svarat gällande betydelsen av grönområde: "betyder allt, ger livskvalitet, skönt att gå ut i skogen, om jag bott i staden skulle det ha funnits många träd och grönområden för att jag skulle trivas, använder inte grönområden i staden utan åker ut i naturen, vill komma ut, gräs/buskar är viktigt, avkoppling (vanligt svar), betyder mycket (vanligt svar), den gröna miljön lugnar mig, trädgård är viktigt (vanligt svar), promenader (vanligt svar), tillgång till skog (vanligt svar). Endast 21 personer har svarat "nej", det vill säga att naturen inte betyder något för dem.

Ett viktigt villkor för trivseln hos Värnamo-borna förefaller således vara närheten till naturen och även den gröna strukturen i själva tätorten. Eftersom majoriteten av befolkningen bor i enfamiljshus poängterar man i regel den egna trädgården som viktig för avkoppling och rekreation. Speciellt barnfamiljer poängterar betydelsen av gröna strukturer för lekmöjligheter, bollspel, etc. Många ser dock grönområden som en källa till lugn och psykisk avkoppling.

4.2. Resultat dokumentanalys

4.2.1. Dokument 1: Översiktsplan Mitt Värnamo 2035.

Nedanstående text är hämtad från ÖP Mitt Värnamo 2035 och är tänkt att ligga till grund för kommande analysarbete:

Biltrafik

Idag är bilen det överlägset populäraste färdmedlet i Värnamo. Trafikslaget är flexibelt och bekvämt och på längre sträckor det mest tidseffektiva. Samtidigt finns flera nackdelar i form av buller, trängsel, luftföroreningar, hälsorisker, trafikrisker och barriäreffekter. Bilens teknikutveckling, exempelvis energieffektivitet och mer miljövänliga drivmedel, minskar en del av bilens negativa konsekvenser men inte alla. Teknikutvecklingen fokuserar inte på ett minskat bilinnehav, vilket är en avgörande förutsättning för att trafikytorna ska användas effektivare, vilket i sin tur är en förutsättning för att kunna hantera den ökning av transporter med bil som befolkningsutvecklingen innebär för trafiksystemet.

Ekosystemtjänster

En metod för att upprätthålla de urbana ekosystemtjänsterna är att vid ianspråktagandet av gröna ytor i staden säkerställa, och höja, kvalitén på befintliga grönytor, samt att anlägga nya grönytor. Genom att kompensera förlorad grönyta upprätthålls andelen grönyta och därmed möjligheten till nödvändiga ekosystemtjänster för området.

Kommunen ska verka för att grönstruktur, bland annat i form av gröna och blåa kilar, parker och allmänna grönytor i tätorterna bevaras och utvecklas med målet att säkerställa ekosystemtjänster för dagens och kommande generationer. Därför ska kommunen vara restriktiv med att ta grönytor i anspråk för andra ändamål.

Kollektivtrafik (och parkering)

För att svara upp emot de behov som tillväxten skapar, och de uppställda regionala och nationella målen, krävs ett väl fungerande stadsbusslinjenät i Värnamo. Genom att öka andelen personer som reser kollektivt kan vi spara både ekologi och ekonomi men framförallt att stora gatuarealer som tidigare reserverats för bilen, istället kan användas för bättre ändamål än exempelvis parkering och genomfartsleder.

4.2.2. Dokument 2: Fördjupning av översiktsplanen Värnamo stad Granskningshandling
Nedanstående text är hämtad från Fördjupning av ÖP och är tänkt att ligga till grund för kommande analysarbete:

Ekosystemtjänster och grönstruktur

Grönstruktur är alla vatten- och grönytor i staden. Det är en mycket viktig del av livsmiljön för såväl stadens invånare som växter och djur. Grönstruktur kan vara gräsmattan utefter trafikleden, buskaget mellan verksamheten och villaområdet, den centralt belägna finparken eller den stadsnära sjön med strövområde. Stadens grönstruktur är många saker och är därför också bärare av en rad olika funktioner och värden, så kallade ekosystemtjänster.

De gröna huvudstråken är del av stadens gröna nätverk och knyter samman omgivande natur med stadsstrukturen. De förgrenas vidare ut i sekundära stråk. Att grönstrukturen är väl sammanbunden i ett nätverk är en förutsättning för att upprätthålla de flesta av de ekosystemtjänster som vi förlitar oss på i staden.

Grönstruktur är mer än olika former av grönytor i staden. Även de vatten som staden har införlivat i stadsstrukturen är en del av grönstrukturen. De små vattendragen är en kvalité, och ett exempel på en viktig vattenreglerade ekosystemtjänst.

Grönyta och grönstruktur

Grönstruktur i den hållbara, och därmed ofta täta, staden har en viktig roll. Tät bebyggelse innebär att grönstrukturen kan behöva ta nya former för att finnas i tillräcklig utsträckning. Gröna tak, gröna väggar och alléer bildar tillsammans med stadsparker, grönstråk och mindre grönytor, ett grönt nätverk, som gynnar såväl oss människor som den biologiska mångfalden.

Parkering

På många håll i staden finns stora, ytkrävande markparkeringar för bil, och många av dessa ytor behöver användas på mer yteffektivt sätt. Med det sagt kommer behovet av parkeringsplatser inte att försvinna, och därmed kommer parkeringsbeståndet att finnas kvar, i en omfattning som går i linje med Värnamo stads storlek, invånartal samt arbetet med omställning. Reglering av parkeringsplatser införs i hela staden vilket kommer ge ändrade resvanor för de som har möjlighet. En minskad andel bilresenärer i Värnamo stad innebär att inpendlare samt besökare får förbättrade möjligheter till parkering i staden.

Effektiv och hållbar markanvändning

Det är viktigt att staden byggs tätare, för att natur och jordbruksmark runt Värnamo i hög mån ska kunna bevaras. En koncentration av bostäder, handel, tjänster och service innebär ett ökat underlag och kortare avstånd vilket ger förutsättningar för en mer attraktiv och hållbar stad.

Ökad biltrafik

För att Värnamos befolkningstillväxt ska vara möjlig, och för att våra nuvarande trafiksystem ska fungera även för framtida befolkning är det viktigt att hitta en balans mellan olika trafikslag - hållbara alternativ är av stor vikt för att Värnamo stads invånare på ett smidigt och enkelt sätt även i framtiden ska kunna förflytta sig inom staden, medan en levande landsbygd förutsätter resor med bil. Utöver effektivitetsfrågan är hållbara trafikslag en förutsättning för att vi ska kunna nå klimatmålen om att Sverige år 2045 inte ska ha några utsläpp av växthusgaser.

4.3. Personbilens ytbehov i Värnamo

Det har på senare tid i många svenska städer skett en förändrad syn på parkeringens betydelse och dess förutsättningar. Det bedöms inte längre alltid lika självklart att attraktiva och centralt belägna ytor i städerna ska upptas av just parkering för bilar. Fler städer uppmärksammar möjligheterna att använda olika parkeringsstrategier som lokala styrmedel för att uppnå en hållbar samhällsplanering. Samtidigt bedöms idag möjligheten att använda parkeringsstrategier som ett effektivt verktyg för att främja resande med kollektivtrafik och cykel. Dessa transportslag utgör idag en underutnyttjad potential.

Parkering har, precis som övrig transportplanering, traditionellt fokuserat på att tillgodose en ständigt ökande efterfrågan. Möjligheten att faktiskt påverka efterfrågan på parkering, genom till exempel prissättning och tidsstyrning har ännu inte i någon större omfattning implementerats, i alla fall inte i Sverige.

Parkeringsstrategier är av den anledningen ett av kommunens effektivaste verktyg för att påverka bilanvändningen i en stad. Parkering upptar mycket yta av en stad. Enligt Litman (2013) utgör parkering i centrala delar av en stad en samhällskostnad, och konflikter uppstår med andra faktorer som är nödvändiga för en hållbar samhällsplanering. Shoup (2004) beskriver parkering i staden som "the unstudied link between transportation and land use":

År	Antal fordon	Yt-/parkeringsbehov	Parkeringsyta motsvarande antal fotbollsplaner
2002	16 075 st.	321 500 m ²	45 st.
2020	19 472 st.	389 440 m ²	54 st.
Ökning 2002 - 2020	3 397 st.	67 940 m ²	9,5 st.

Tabell 2. Bilinnehav respektive ytbehov för fordon i Värnamo perioden 2002 - 2020 (SCB, 2021)

Tabell 2 visar hur bilen utgör ett dominerande transport- och färdmedel i Värnamo. Vad detta kan bero på finns det många förklaringar till. Ofta bedöms den privata bilen som det mest

bekväma och flexibla färdmedlet, och i många fall även det mest tidseffektiva. Samtidigt visar forskning att majoriteten av våra privata bilresor är mellan 3–5 km långa (enkel resa) vilka med lätthet hade kunnat genomföras med andra transportmedel. Syftet med resan kan vara huvudanledningen till valet av transportmedel.

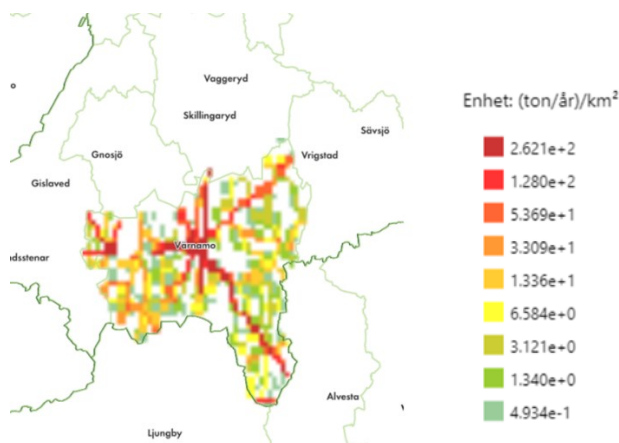
Fordonsökningen (ökningen av privata bilar) i Värnamo under perioden 2002 – 2020 innebär således ett behov motsvarande 9,5 fotbollsplaners parkeringsyta. Det totala parkeringsbehovet motsvarar 54 fotbollsplaner i kommunen. Antalet personbilar har ökat i samtliga av de 10 största svenska kommunerna under samma tidsperiod (Johansson, 2017).

Den generella ökningen av privata bilar i svenska kommuner kan bero på många olika faktorer, som till exempel ökad inflyttning, men även gynnsamma förutsättningar i privatekonomin. Det betyder köpstarka hushåll, som i större utsträckning än tidigare har råd med en eller flera personbilar. Andra faktorer, som ger ökat bilinnehav i kommunerna, kan vara ökad arbetspendling inom olika arbetsmarknadsregioner. Och nu senast genom pandemins effekter en uppmuntran till ökat bilåkande på bekostnad av kollektivtrafik. Det kan även i många fall finnas en stark bilkultur i många svenska kommuner, som av olika anledningar kan vara svår att bryta.

4.4. Val av drivmedel och kommunens bilköpotential

De allt större kraven på transportsektorns energieffektivisering innebär att ett allt större fokus nu riktas mot ökad användning av olika typer av miljöanpassade drivmedel, som till exempel biobränslen och elektrifiering. Olika nationella skatteregler och ekonomiska incitament för ökad användning av miljöanpassade drivmedel är således avgörande för i vilken takt en sådan omställning kan ske i svenska kommuner. Sedan ett par år tillbaka pekar utvecklingen i Sverige på en elektrifiering av framför allt stadsbussar, som till exempel i Värnamo.

När bilar tankas med fossila bränslen, som bensin eller diesel, bildas det som bekant skadliga utsläpp av koldioxid vid förbränningen. Det är koldioxid som utgör ett tillskott i atmosfären, som därmed ökar den totala halten koldioxid. I Värnamo släppte för övrigt persontransporter enligt SMHI ut 54 291 ton koldioxid år 2019. Se figur 1 nedan (SMHI, 2022):

Figur 1. Bilden visar var i Värnamo kommun CO2 utsläpp sker.

Bilden antyder att mycket av de persontransportrelaterade utsläppen mest troligt härstammar från arbetspendling till och från grannkommunerna (eller inom arbetsmarknadsregionen).

I Sverige har således miljökrav och prestanda ändrats från att från början fokusera på skadliga lokala emissioner (luft och buller) till att mer fokusera på olika krav och styrmedel för att kunna möta de globala klimatutmaningarna (växthusgaser). Elbilen i sig är inget nytt fenomen, utan har funnits i mer än 100 år. Eldriften ansågs dock tidigt otillräcklig, och konkurrerades snart ut av förbränningsmotorerna.

Detta var under en tid då varken utsläpp eller drivmedelspriser spelade en alltför stor roll. Men, precis som med många andra fossilbränslesnåla drivmedel, ökade intresset även för elbilstekniken när klimatdebatten var som mest aktiv under början av 2000-talet. Det började även i samband med detta att ställas krav på bränslesnålare fordon, och det blev även en mer osäker oljeprissättning.

Den svenska Regeringen har satt politiska mål att fossila bränslen ska vara helt utfasade i Sverige till år 2030, och EU har som målsättning att all trafik inom tätorter ska vara helt utsläppsfri till år 2050. Fordon som drivs av el, har därför i en del kommuner fri parkering, och i vissa fall även fri tillgång till laddstationer med gratis elförsörjning.

En elbil drivs av en eller flera elmotorer som försörjs av batterier. Hybridbilar däremot, kombinerar en förbränningsmotor med eldrift. En elhybrid har således två motorer, en vanlig förbränningsmotor och en elmotor. Elhybridbilar använder förbränningsmotorn till att ladda elmotorns batteri under färd, och kan lagra energi med hjälp av bilens bromsenergi.

Räckvidden för dagens batteriteknik upplevs i vanliga fall vara relativt kort. Elbilens egenskaper är till stor del beroende av batterikapaciteten, vilken är avgörande för räckvidden, det vill säga körsträckan mellan laddningar. Eftersom en stor del av våra resor med bil i Sverige är kortare än 5 km, som med lätthet hade kunnat göras med andra transportmedel än just bil, skulle dessa resor även kunna genomföras med dagens elfordon. Detta baserat på dagens räckvidd, vilken ständigt utökas.

Det är dock viktigt att uppmuntra till andra transportformer än just bil vid transport på korta avstånd inom staden. Elbilens räckvidd är beroende av ett antal olika faktorer; bland annat hur mycket energi som kan lagras i batteriet och bilens aktuella energiförbrukning (luftmotstånd, rullmotstånd och andra energiförluster i form av luftkonditionering, värme samt andra strömkrävande funktioner i bilen).

Elbilens energiförbrukning anges generellt till 2 kWh/mil, detta kan variera av nämnda olika anledningar. Elbilen bedöms vara avgasfri, tyst och energieffektiv, och har av den anledningen naturligtvis en given plats i det framtida transportsystemet. En primär positiv miljöeffekt med elfordon är att de utgör ett miljöanpassat drivmedelsalternativ till konventionella förbränningsmotorer. Detta behöver dock inte alltid stämma eftersom det är beroende på hur

elen produceras. Den stora miljövinsten uppstår då elbilen laddas med förnybar el som till exempel är baserad på vind- eller vattenkraft.

Förutsatt att elproduktion ger lägre utsläpp än motsvarande förbränningsmotorer, reducerar elfordon utsläppen av CO₂. Om laddning av elfordon kan styras till andra tider då den totala energianvändningen är låg, bidrar elbilsanvändandet till att jämna ut förbrukning av elektricitet. Batterierna kan, naturligtvis, beroende på batterityp, innehålla miljöskadliga ämnen. Samtidigt innebär en bil, oavsett drivmedel, energiåtgång vid nyproduktion. Idag är en stor del av forskningen inriktad på att öka räckvidden på batterierna.

Idag står som tidigare nämnt transportsektorn för betydande klimatutsläpp i Sverige, vilket en övergång till miljöanpassade drivmedel med lätthet hade kunnat reducera. Oavsett val av drivmedel tar dock den privata bilen plats i kommunen. I exemplet nedan anges Volvo S90 som är Sveriges vanligaste bensin- och dieselbil med en total längd på 4969 mm. Idag är Tesla Model 3 Sveriges vanligaste elbil med en total längd på 4694 mm:

År	Antal fordon	Bilköpotential: Volvo S90	Bilköpotential: Tesla Model 3	Skillnad: Volvo S90 – Tesla Model 3
2002	16 075 st.	79 876 m.	75 456 m.	4 420 m.
2020	19 472 st.	96 756 m.	91 401 m.	5 355 m.
Ökning 2002 - 2020	3 397 st.	16 879 m.	15 945 m.	934 m.

Tabell 3. Bilinnehav respektive en teoretisk bilkö-potential (meter) beroende på bilmodell.

Tabell 3 visar vilken teoretisk bilkö-potential som privata bilar har i Värnamo kommun beroende på valet av bilmodell. Tabell 3 visar bland annat vilken total bilkö-potential som alla privata bilar har i kommunen, vilket motsvarar en sträcka på cirka 9,6 km. Detta om alla bilar i Värnamo skulle vara av modell Volvo S90 (Sveriges vanligaste bensin- och dieselbil), och denna sträcka skulle vara på 9,1 km om alla bilar i kommunen istället skulle vara Tesla Model 3 (Sveriges vanligaste elbil).

Det är således en differens på cirka 5,3 km inbesparad yta i den urbana miljön till elbilens fördel. Detta med den logiska förklaringen att Tesla är marginellt kortare bil än Volvo. Så, valet av drivmedel har ingen större effekt på den urbana miljön. Vinsterna blir istället som nämnts genom en reduktion av klimatutsläpp vid det mer miljöanpassade elbilsalternativet. Beroende, som tidigare nämnts, på var elen till bilen är producerad.

Den totala bilökningen i Värnamo kommun, mellan perioden 2002 – 2020, motsvarar således en ökad total bilköpotential på mellan 1,5–1,6 km beroende på teoretiskt val av drivmedel (bilmodell) under de senaste knappt 20 åren.

4.4.1. Överflyttning av resor från privat åkande till delat åkande sparar värdefull yta i kommunen

För att i möjligaste mån kunna reducera ovan nämnda negativa effekter från transporter på lokal nivå krävs olika förväntade insatser. Bland annat krävs en medveten överflyttning från yt- och energikrävande *en-persontransporter* till *fler-persontransporter*, eller till övrig hållbar och delad mobilitet. Detta leder till effektivare nyttjande av kommunens begränsade yta.

Enligt dokumentet *Remissversion Plan för trafik i Värnamo kommun* (2021) står, i Jönköpings län, kollektivtrafik, cykel och gång för i genomsnitt 15 procent av allt resandet (under perioden 2011–2016). Detta bedöms vara lägre än riksgenomsnittet för landet som helhet. Bilresor i kommunen står för i genomsnitt 85 procent av resandet under perioden 2011–2016.

Kommer Värnamo att fortsatt vara en attraktiv kommun vid en eventuell prioritering av ökad tillgänglighet till hållbar mobilitet i stället för eget biläggande? Om så är fallet, för vem är i sådana fall Värnamo attraktiv? Värnamo kan enligt dokumentet *Remissversion Plan för trafik i Värnamo kommun* (2021) erbjuda småstadskvaliteter såsom lugn, grönska och närhet vilket inte de större städerna kan.

Att röra sig inom Värnamo genom en ökad och mer tillgänglig hållbar mobilitet kan på så vis komma att ha betydelse för att forma en såväl bilsnål- som en energi- och fossilbränslesnål samhällsplanering. Bilberoende och bilinnehav hänger ihop. I Värnamo kommun är bilinnehavet högre än riksgenomsnittet. Det innebär att en annan inriktning, omställning, i samhällsplaneringen krävs om målen avseende ett balanserat trafiksystem ska uppnås.

4.5. Parkeringsstrategier och bildelningskoncept

Lokala parkeringsstrategier anger bland annat parkeringsnorm både för cykel och bil på allmän platsmark, samt på kvartermark. Målsättningen med lokala parkeringsstrategier är vanligtvis att, genom reglering, kunna styra personbilsutvecklingen mot en mer attraktiv stadsmiljö, effektivt nyttjande av marken i kommunens centrala delar samt att främja hållbara transportmedel och planering för en god och ökad tillgänglighet.

En parkeringsnorm är således kommunens regelverk för att möjliggöra hur bilparkering ska ordnas vid ny- eller ombyggnation. Den anges vanligen som antal bilplatser per lägenhet, per anställd, eller per kvadratmeter byggnadsyta, vilket ger ett minsta antal parkeringsplatser som krävs för bygglov. Om till exempel parkeringstalet för bostäder är 1, krävs minst en parkeringsplats per bostad. Om parkeringstalet för bil är lägre än 1 förutsätts att flera hushåll i ett område inte har egen bil. Detta förekommer framförallt i flerbostadshus med god tillgång till kollektivtrafik.

Som tidigare beräkningsexempel rörande bilens ytanspråk visar, har en parkeringsplats ca 12,5 m² (2,4 m x 5,0 m) i markanspråk. Till detta kommer kravet på omkringliggande körytor som krävs för att kunna manövrera och parkera bilen, det vill säga dess parkeringsyta. Detta innebär ett behov av total parkeringsyta om minst 20 m². Tabell 4 visar att såväl parkeringsnorm som bildelningsetablering har stor betydelse för reduktion av hårdgjorda ytor för parkeringsplatser och omkringliggande väginfrastruktur.

En låg parkeringsnorm (i detta exempel bedöms 0,3 vara låg parkeringsnorm), men även bildelning (i svensk kontext där en bildelningsbil ersätter 5 privata bilar) är således effektiva verktyg och styrmedel mot hållbar samhällsplanering. Störst effekt har således parkeringsnorm och bildelningssystem tillsammans, och bör således även verka gemensamt. En låg parkeringsnorm reser samtidigt behov av bildelningsmöjligheter eftersom det kan komma att ställas krav på biltillgång, utan att behöva äga egen bil.

Tabell 4 visar vidare att vid en förväntad ökning av invånarantalet med intervallerna 1000, 5000 och 10 000 invånare, skulle det förutom dagens definierade parkeringsbehov (Figur 1) behövas ytterligare en total yta motsvarande 15,8 fotbollsplaner. Detta vid ett i Värnamo fortsatt bilinnehav på 565 bilar/1000 invånare, det vill säga att färdmedelsfördelningen kvarstår i kommunen vid en fortsatt ökad inflyttning.

Beräkningsexemplet i Tabell 4 tar hänsyn till att 1 bildelningsbil ersätter 5 personbilar, vilket bedöms vara ett rimligt mått under dagens svenska bildelningsförhållanden (Indebetou & Börefelt, 2014). Den kommersiella bildelningsaktören M har nyligen på sin hemsida publicerat att "varje bil från M ersätter upp till 9 privatägda bilar på våra gator". Men i exemplet nedan är bildelningspotentialen satt till att varje bilpoolsbil ersätter fem privata bilar.

I exemplet nedan innebär förutsättningarna naturligtvis, att även själva bildelningsbilen behöver en parkeringsplats. Därför baseras räkneexemplet på att parkeringsytan som en bilpoolsbil ersätter, eller frigör, motsvarar parkeringsytan för totalt 4 personbilar (5 privata bilar – 1 bildelningsbil = 4 bilars frigörande yta):

Förväntad ökning av invånare (pers.)	Förväntad bilökning (565 bilar/1000 inv.)	Totalt uppskattat p-behov (m ²) genom bilökning	P-tal	Behov av p-yta beroende på lokalt p-tal (m ²)	Teoretiskt behov av p-yta vid bildelning (m ²)
1 000	565	11 300 m ² (motsvarande 1,5 fotbollsplaner)	1 0,5	11 300 m ² 5 650 m ²	2 825 m ² (motsvarande 0,4 fotbollsplaner)
5 000	2 825	56 500 m ² (motsvarande 7,9 fotbollsplaner)	1 0,5	56 500 m ² 28 250 m ²	14 125 m ² (motsvarande 2 fotbollsplaner)
10 000	5 650	113 000 m ²	1 0,5	113 000 m ² 56 500 m ²	28 250 m ² (motsvarande 4 fotbollsplaner)

		(motsvarande 15,8 fotbollsplaner)			
--	--	---	--	--	--

Tabell 4. Parkeringsnormens och bildelningens effekter på kommunens ytbehov

Beräkningsexemplet i Tabell 4 är naturligtvis av teoretisk karaktär, men visar styrkan i att aktivt arbeta med olika parkeringslösningar, bland annat genom låga p-tal, men även genom bildelningsetablering i samband med förtätningsprocesser vid prognosticerad befolkningstillväxt i en kommun.

Tabell 4 visar således behovet av framtida parkeringsplatser, vilket inte alltid enbart behöver betyda nyanläggande av parkeringsplatser. Naturligtvis kommer befintliga parkeringsplatser att i första hand nyttjas för det förväntat ökande bilbehovet, därefter kommer det, vid fortsatt ytterligare behov, att anläggas nya parkeringsplatser. Tillskottet av nya personbilar, om inget görs, kommer alltså med stor sannolikhet att helt utnyttja befintliga parkeringsplatser i form av parkeringshus, parkeringsgarage, och kantstensparkering.

Parkeringsstalet anger hur många parkeringsplatser för cykel och bil som en exploatör har ansvar för att anlägga vid nyanläggning av bostäder eller verksamheter. Exploatören ansvarar för att cykel- och bilparkeringsplatser ska säkerställas inom fastigheten eller i närheten av denna. Exploatören ska i samband med bygglovets redovisning att parkeringstalen för både cykel och bil är uppfyllda.

Det handlar således även om att skapa möjligheter till en ökad hållbar mobilitet genom att bygga ut en väl fungerande kollektivtrafik, gång- och cykelinfrastruktur som skapar fullgoda alternativ till att äga egen bil. Enligt Indebetou & Börefelt (2014) har medlemskapet i bilpool inneburit att emissionerna av koldioxid minskat med 420 kg per aktiv medlem.

Exemplet ovan visar sammanfattningsvis vilken betydelse lokala parkeringsstrategier har för såväl det sociala stadslivet, som för urbana ekosystemtjänster och hur staden planerar förutsättningar för hållbar mobilitet för morgondagens medborgare. Staden kan bevara mycket kvalitet i form av bevarandet av grönytor, eller anläggandet av mötesplatser istället för parkeringsplatser. Se nedan för ytterligare diskussion av dessa värdeskapande nyttor, som ekosystemtjänster ger genom bevarandet av urbana grönytor:

Grönyta och hårdgjord yta i Värnamo kommun

Enligt SCB (2022) omfattar allmänt tillgänglig grönyta sådana grönytor som allmänheten med hänsyn till ägarförhållanden och markanvändning har rätt att beträda och nyttja oavsett tid på året. Detta gäller i huvudsak offentligt ägd eller förvaltd mark, men även grönytor på privatägd mark omfattas om de anses vara tillgängliga på allemansrättslig grund.

Öppen mark definieras som ej hårdgjord mark vilken ej är trädbevuxen och ej heller utgörs av åkermark. Sådan tillgänglig mark utgör en delmängd av den totala grönytan. Den omfattar exempelvis gräsmattor, öppna våtmarker, buskmark samt naturliga ytor med sparsam vegetation. Skog utgörs av mark inom ett sammanhängande område där träden har en höjd

av mer än fem meter, och där träd har en kronslutenhet av mer än tio procent eller har förutsättningar att uppnå detta utan produktionshöjande åtgärder.

Total grönyta utgör i sammanhanget alla typer av gröna ytor som bygger upp den samlade grönstrukturen inom tätortsgränsen, och som är allmänt tillgängliga. Med allmänt tillgänglig yta avses mark som allmänheten, med hänsyn till ägarförhållanden och markanvändning, har rätt att beträda och nyttja oavsett tid på året.

Värnamo 2015 grönyta	Yta (hektar)
Öppen mark	219
Skog	201
Total grönyta	420
Total landareal	1 196

Tabell 5. Den allmänt tillgängliga grönytans areal fördelat på olika typer av vegetation i Värnamo.

I tabell 6 definieras enligt SCB (2022) övrig hårdgjord mark som den mark, som inte utnyttjas för byggnad eller väg och järnväg. Övrig hårdgjord mark kan således omfatta asfalterad mark eller mark med annan beläggning, som gör att den inte är genomsläpplig för vatten. Men hårdgjord mark kan även omfatta vegetationslös men genomsläpplig mark såsom grusplaner eller annan mark med så hårt slitage att vegetationen tillfälligt eller permanent försvunnit.

Totalt hårdgjord mark är den summan av all artificiellt anlagd mark som saknar vegetation. Hit räknas byggnaders tak, parkeringsplatser, gator och vägar, järnvägar, gångvägar, cisterner och dylikt. Totalt hårdgjord mark utgör summan av underkategorierna byggnad, väg och järnväg samt övrig hårdgjord mark.

Värnamo 2015 hårdgjord yta	Yta (hektar)
Byggnader	169
Vägar (och järnvägar)	129
Övrig hårdgjord mark	256
Totalt hårdgjord mark	554
Total landareal	1 196

Tabell 6. Tabellen innehåller uppgifter om hur den hårdgjorda ytans areal fördelar sig på olika typer av struktur i Värnamo.

4.6. Effekter av hållbar markanvändning på urbana ekosystemtjänster

Ekosystemtjänster är de funktioner och tjänster hos naturliga ekosystem som på olika sätt gynnar människor, det vill säga upprätthåller, eller helt enkelt förbättrar människors välmående och livsvillkor. Dessa tjänster produceras av naturliga eller anlagda ekosystem, och är gratis för oss människor att använda.

Precis som andra ekosystem, levererar enligt Fitter et al (2010) den urbana naturen också olika och viktiga ekosystemtjänster, som till exempel:

- Försörjande tjänster (ger möjlighet att odla mat och genererar växtmaterial som kan användas som biobränslen eller jordförbättring),
- reglerande tjänster (renar luft och vatten, reglerar temperaturen och vinden i staden, lagrar koldioxid, förebygger erosion och tillhandahåller pollinering),
- kulturella tjänster (möjliggör rekreation, hälsa och turism), och
- stödande tjänster (bidrar till flera grundläggande funktioner som jordmånsbildning, fotosyntesen samt närings- och vattencyklerna).

Enligt Bengtsson (2012) lagrar till exempel den urbana vegetationen i Lunds tätort totalt cirka 52 550 ton kol, vilket innebär ungefär 19 ton kol per hektar, eller 2,3 ton lagrat organiskt kol per invånare. Dessutom genererar de urbana grönytor i Lunds kommun varje år runt 66 400 m³ park- och trädgårdsavfall, varav ungefär 37 300 m³ utgörs av bränsleråvara och 29 100 m³ av kompostråvara (Bengtsson, 2012).

Denna volym av park- och trädgårdsavfall skulle dessutom kunna generera råvara för biogasproduktion och användas som drivmedel inom transportsektorn, antingen som biogas eller konverterat till el. En annan möjlighet som diskuteras alltmera är produktionen av biokol från biomassan. Om biokol används som jordförbättringsmedel ökar i regel den totala biomasseproduktionen, samtidigt som biokolet utgör en långsiktig kolsänka.

Upplagringsförmågan hos vegetationsytor i staden beror på dess växtgeografiska region, markens bördighet, klimatförhållanden, och mänsklig styrning av vegetationsetablering. Man kan till exempel med avsikt etablera lågproduktiva ytor för att minska skötselkostnader, lövhalka, påverkan på siktförhållanden, etc. Vid tidigare ekologiska uppskattningar av koldioxidupplagring i vegetation underskattas ofta de urbana områdenas möjlighet till lokal kolupplagring.

Ett antal studier har beräknat de urbana områdenas förmåga att lagra kol, och i Leicester (England) uppgår kolförrådet i stadens vegetation till 31 ton/ha (Davies et al, 2011), medan i Leipzig (Tyskland) uppskattas träden lagra 11 ton/ha (Strohbach et al, 2012) och i Hangzhou (Kina) uppgår kolförrådet till 30 ton/ha, fast då endast träd med en diameter vid brösthöjd över 4 cm räknades (Zhao et al, 2010).

I Seattle (USA) uppgår kolförrådet i de urbana träden till 18 ton/ha, men då räknades, endast träd med en diameter vid brösthöjd större än 5 cm (Hutyra et al, 2011). I träden i Chicagos (USA) urbana skogar uppgår kolförrådet till 11 ton/ha, medan beräkningar har redovisat den totala kolupplagringen totalt i alla USA:s städer till 25,6 miljoner ton (Nowak, 1992).

Det är således mycket svårt att göra jämförelser med andra städer, eftersom de lokala kolförråden beror på många olika faktorer, som till exempel stadens grönyteutbredning, etablerade växtarter och mängden stora träd (Bengtsson, 2012). Utmaningen med

verifieringen av denna sorts beräkning är att siffrorna ovan är experimentellt framtagna från just fältstudier i blandad, typisk urban vegetation.

De flesta litteraturdata avseende vegetationens potential för upplagring av organiskt kol har tidigare baserats på vegetationsstudier i icke-urbana ekosystem, dvs. bokskog, granskog, etc., varefter värdena har implementerats på de urbana grönyternas förhållanden. Det som gör att värdena skiljer sig åt från olika städer är det faktum att de ligger i olika växtgeografiska zoner, dvs. olika växt- och klimattyper med olika stor biomassaproduktion.

I Sverige skiljer sig vegetationens biomassaupplagring åt om till exempel städerna ligger i olika klimatzoner, dvs. i norra eller södra Sverige, främst beroende på vegetationsperiodens längd under året och på näringstillgång samt markstruktur. Den största skillnaden beror således på om det är en stad på jordbruksmark, det vill säga med god bördighet, eller om det är en grönyta på tidigare, mera improduktiv mark.

En annan i sammanhanget mycket viktig faktor är hur utvecklad och gammal vegetationen tillåts att bli. Även artsammansättningen är av central betydelse, det vill säga t.ex. om arterna är perenna, eller annuella och bryts ner varje år.

Vedartad vegetation, träd och vissa buskar, som tillåts uppnå en fullt utvecklad biomassautveckling, har den största kolackumuleringsförmågan på något längre sikt. Det är viktigt att uppskatta hur stor andel av förnafallet och skördad vegetation som tillförs marken inom vegetationsytorna, och hur mycket organiskt material som på sikt kan lagras upp i marken som humusämnen. På grund av att den största biomassan i en gräsmatta ofta finns under jord i rötterna, kan humushalten (och mängden organiskt material i marken) vara relativt stor, även om den levande, ovanjordiska biomassan är mindre.

Vid beräkningar för en genomsnittlig engelsk stad har Edmonson et al (2012) uppskattat den totala, genomsnittliga halten av upplagrat organiskt kol i växter och mark till ca 17,6 kg organiskt kol per m². Av denna mängd beräknades att 69 % kunde återfinnas i marken inom grönområden, 13 % i marken ner till 1 m djup i hårdgjorda eller bebyggda ytor och 18 % i den levande vegetationen.

Stad	Parameter	Beräkning (yta*hektar)	Kollagring kolupptag/ton	Kollagring Förlust/ton
Helsingborg	Grönyta (+)	1818*19	34 600	
	Hårdgjord yta (-)	1801*19		34 300
	Parkeringsyta (-)	120*19		2 280
Värnamo	Grönyta (+)	427*19	8 113	
	Hårdgjord yta (-)	554*19		10 526
	Parkeringsyta (-)	39*19		741

Tabell 7. Tabellen avser uppskattade effekter i form av kolupptag vid markanvändning och använder Helsingborg stad respektive Värnamo kommun som exempel

I ovan nämnda beräkningsexempel (Tabell 7) innebär grönyta, enligt SCB (2015) alla vegetationsklädda ytor, som tillsammans skapar den samlade grönstrukturen inom tätortsgränserna. Detta kan gälla allmänna parker och öppna gräsytor, samt andra träd- eller gräsbevuxna ytor, vid byggnation överblivna gröna ytor (impediment), villaträdgårdar, gröna ytor mellan flerbostadshus eller industribyggnader och även gröna stråk mellan vägar etc. Gröna tak och gröna väggar har däremot inte inkluderats i beräkningarna på grund av deras relativt sett begränsade utbredning.

Naturligtvis skiljer sig Helsingborgs stad med Värnamo kommun och Tabell 7 illustrerar motsvarande beräkningar i två olika svenska kommuner. Helsingborg är cirka 3 gånger så stor kommun som Värnamo vilket man bör ha med i beräkningarna.

Hårdgjord mark definieras som artificiellt anlagd mark som saknar vegetation (SCB, 2015). Hit räknas byggnaders tak, parkeringsplatser, gator och vägar, järnvägar, gångvägar, cisterner och dylikt. Av undersökningstekniska skäl kan hårdgjord yta även omfatta naturligt hårdgjorda och vegetationslösa ytor såsom berg i dagen, grusplaner, sanddynor och stränder.

Hårdgjord yta sönderfaller vidare i underkategorierna byggnad, väg- och järnväg samt övrig hårdgjord mark. Landarealen inom tätortsgränsen. På grund av bearbetningstekniska skäl stämmer ej landarealerna i denna undersökning helt överens med tätorternas landareal publicerade på annat håll (SCB, 2015).

Beräkningsexemplet i Tabell 7 klarlägger att andelen grönyta (vegetation) i Värnamo innehåller en total kollagring (upplagrat organiskt kol i växter och mark) på ca 8000 ton. Den totala mängden parkeringsyta i kommunen innebär en förlust av upplagrat organiskt kol i växter och mark med ca 741 ton. Med förväntad befolkningsökning (Tabell 4) i kommunen, skulle således en låg parkeringsnorm innebära möjlighet till ökad kolupplagring (kommunal kolsänka).

5. Diskussion

Vi har på många sätt förändrat vårt sätt att resa under de senaste 100 åren. I början av 1900-talet reste en svensk i genomsnitt ca en km varje dag. På 1960-talet hade resandet ökat till 20 km per dag, och på 2000-talet reser vi över 40 km per dag. Vi reser till och från arbete och utbildning, vi reser på fritiden, på semester och till olika fritidsaktiviteter (Banister, 2006; 2007; Kahn, 2006).

Den här presenterade rapporten visar på olika former av effekter kopplade till transporter inom Värnamo kommun. Den grundläggande målsättningen är att nya bostadsområden bör planeras med god kollektivtrafikförsörjning (Holmberg, 2013). Åtgärder och styrmedel som endast leder till bättre kollektivtrafik räcker dock inte till för att erhålla ett ökat resande med andra transportmedel än bilen (Dickinson & Wretstrand, 2015).

Ofta kan det relativt höga bilinnehavet i en kommun, sättas i relation till vilken tillgänglighet de övriga olika färdmedlen medger. Men den faktiska möjligheten att resa med kollektivtrafik kan ofta endast bedömas på individnivå, när respektive resa studeras. Med det sagt så kan en persons möjlighet att resa påverkas av en rad olika förutsättningar, som till exempel transportsystemets utbredning och kvalitet, individuella förutsättningar och eventuella tidsrestriktioner. För dem som saknar möjlighet att resa med kollektivtrafik till arbetet kvarstår oftast bilen som det enda rimliga alternativet. Hur beroende av bilen hushållen, och dess medlemmar, är för att behöva resa till och från arbetet speglas, åtminstone till viss del, av hur bilinnehavet och hur dess karakteristika fördelas geografiskt.

Rapporten visar hur olika åtgärder, som till exempel prioritering av hållbar mobilitet, verkar för att nå de svenska transportpolitiska målen på lokal nivå. De svenska transportpolitiska målen syftar till att säkerställa en samhällsekonomiskt effektiv och långsiktigt hållbar transportförsörjning för medborgare och näringsliv.

Utmaningen som många svenska, men även utländska kommuner för den delen, står inför har sitt ursprung i snabba förändringar med stort bostadsbehov. Samtidigt har synen på urbana gröna miljöer förändrats, från att enbart anses vara en resurs till att idag planeras utefter ett bevarandeperspektiv. Enligt Boverket (2016) har samtidigt förtätning snarast blivit synonymt med hållbarhet, inte enbart för den ekologiska-, utan även för den sociala hållbarheten. Detta eftersom tillgängligheten till olika aktiviteter, och sannolikheten för möten ökar.

Det handlar i många fall om att nyttja, istället för att utnyttja, de gratistjänster som de urbana ekosystemen bidrar med i vår samhällsplanering. Under det senaste seklet har CO₂-koncentrationen i atmosfären ökat snabbt, främst på grund av mänsklig aktivitet och vår förbränning av fossila ämnen. Kopplingen mellan transporter och dess behov, samt dess effekt på urbana ekosystemtjänster, är således högst påtaglig i ett kommunalt perspektiv.

Behovet av att på lokal nivå balansera dessa antropogena utsläpp av koldioxid med naturliga urbana ekologiska processer, är således stor. Därför bedöms det vara av stor vikt att skapa förutsättningar för bland annat lokala kolsänkor i svenska kommuner. En ansamling av organiskt kol i långlivade organiska produkter i det urbana samhället, är en process som kan fördröja frigörandet av CO₂ till atmosfären (Bramryd 1982; 1983).

Ökat transportbehov ställer krav på en mer utvecklad väginfrastruktur, vilket reducerar förutsättningarna för urbana ekosystemtjänster (Cervero, 2003; Johnston & Ceerla, 1996). För att en omställning av persontransporter, framför allt i samband med aktuella kommunala förtätningsprocesser, ska kunna uppnås, krävs en fortsatt ökad medvetenhet om hur bebyggelse- och transportstrukturer gemensamt bör utformas för att således skapa förutsättningar för bland annat hållbar mobilitet (Hull 2008; Petts et al, 2008). Den här presenterade rapporten synliggör på ett tydligt sätt hur kommunens bilinnehav, och således bilbehov, kan komma att leda till olika lokala målkonflikter, inte minst i samband med olika kommunala intresseavvägningar.

Utmaningar med bilsamhällets framväxt, och på så sätt personbilens framskridna position i såväl konkret policy, som samhällsplanering, har sedan tidigare belysts (Gullberg, 1990; Hagson, 2004; Holmberg, 2011; Isaksson, 2001; Lundin, 2008; Richardson et al. 2010; Richardson, 1999). Rapporten visar på det kontinuerligt ökande behovet av hårdgjord infrastruktur som fortfarande råder, även i många andra svenska kommuner. I vissa kommuner mer, i andra kommuner mindre.

I rapporten har även behovet av parkeringsyta visat sig vara en bra och enkel indikator på kommuners måluppfyllelse av hållbar samhällsplanering inom lokala plan- och styrdokument. Det kanske något oväntade resultatet är att bilens markanspråk fortsätter att öka. I Värnamo har detta visat sig genom ett parkeringsbehov motsvarande en total yta av 9,5 fotbollsplaner på grund av den ökade bilinnehavet under perioden 2002-2020, det vill säga under de senaste knappt 20 åren.

Rapporten visar på behov av utvecklad kollektivtrafik för att reducera negativa effekter av transporter. Kollektivtrafiken utgör själva ryggraden inom hållbar mobilitet, där till exempel bildelningskoncept utgör viktiga komplement. Rapporten visar exempel, att olika hållbara transporttjänster behöver integreras i dagens befintliga mobilitetsmix, snarare än att konkurrera med varandra. Resultatet i rapporten understryker samtidigt behovet av att kunna värdera befintliga grönområden i förhållande till utbyggd hårdgjord infrastruktur.

Beslutsfattare på såväl kommunal som regional nivå bör även våga låta cykeln ta plats i samhället och tydligt prioritera den i de måldokument som styr verksamheten. Bland annat genom att till exempel formulera dessa mål i trafikstrategiarbetet som antas i kommunfullmäktige. Med målen bör en handlingsplan följa och en cykelplan som visar hur kommunen tänkt att nå målen. Det kan röra målformulering kopplade till bland annat:

- Prioriterade sträckor för arbetspendling med cykel i ett stad-land-perspektiv
- Skolpendling med säkra trafikvägar
- Anslutning till kollektivtrafikstråk

Men, det råder fortfarande stor osäkerhet kring hur grönområdena på ett rättvist sätt ska kunna värderas på lika villkor, som till exempel andra funktioner inom samhällsplanering, då det ofta saknas en monetär prislapp eller subjektiv bedömning av ekosystemtjänsternas nyttor. Däremot kan det även vara så, att till exempel en väginvestering som görs idag kan anses vara nödvändig för att klara av framtida transporter med begränsad negativ miljöpåverkan (miljöbilar).

Å andra sidan kan en kapacitetsökning av trafikapparaten medföra ökad trafik, då transporten efter väginvesteringen går så mycket snabbare och smidigare. En sådan trafikökning, genererad av en idag genomförd trafiksatsning, kan således medföra ökad trafikvolym för framtiden, och kan i så fall medföra att vägsatsningen blir otillräcklig sett i ett längre tidsperspektiv (även definierat som det fria tillträdes dilemma).

Rapporten visar sammanfattningsvis, att urbana grönytor innehåller många värdeskapande funktioner, inte minst genom dess upprätthållande av värdeskapande ekosystemtjänster. Det kan till exempel handla om svårskattade ekosystemtjänstvärden som kolupplagring, biologisk mångfald eller helt enkelt närhet till rekreationsmöjligheter, vilka inte alltid är lätt att sätta ett ekonomiskt värde på. Den noterade ökningen av behovet av hårdgjord infrastruktur i kommunen sker dock på bekostnad av dessa rekreationsmöjligheter, vilket är viktigt för bevarandet och utvecklandet av urbana ekosystemtjänster (Fouchier, 1995; Beatley, 2000).

En möjlig förklaring till dessa resultat kan vara att förlust av viktiga urbana ekosystemtjänster ofta är följden av ohållbar samhällsplanering (Beatley, 2000; Beatley, 1995). Gränserna mellan olika urbana ekosystem är således ofta diffusa. Det är med stor sannolikhet av den anledningen som de även är svåra att värdera. Det är möjligt att definiera staden, dels som ett övergripande ekosystem, och dels som ett konglomerat av flera enskilda system, som t.ex. parker, sjöar, stadsskogar, etc. (Rebele, 1994).

6. Slutsatser

Med utgångspunkt i rapportens teoretiska referensram, val av metoder för insamlande av empirisk data, analys och diskussion visar rapporten att:

- Privatbilens totala ytbehov i dagens (2022) Värnamo kommun motsvarar en parkeringsyta jämförbar med 54 fotbollsplaner
- Privatbilens totala ökning i antal bilar under perioden 2002 – 2020 motsvarar enbart i Värnamo kommun en parkeringsyta jämförbar med 9,5 fotbollsplaner
- Oavsett valet av drivmedel (bensin, diesel, biogas eller el) skulle samtliga privatägda personbilar i Värnamo kommun skapa en bilkö/barriär på 9,1 - 9,6 km om de ställdes på rad efter varandra
- Bilökningen i Värnamo kommun enbart under perioden 2002 – 2020 motsvarar en total bilkö på mellan 1,6 – 1,7 km (oberoende på val av drivmedel) om bilarna ställdes på rad efter varandra
- Förväntat ytterligare parkeringsbehov med nuvarande biltäthet (565 bilar/1000 invånare) i Värnamo kommun blir cirka:
 - 1,5 fotbollsplaner vid 1000 nya kommuninvånare
 - 7,5 fotbollsplaner vid 5000 nya kommuninvånare
 - 15 fotbollsplaner vid 10 000 nya kommuninvånare
- Beroende på valet av lokal parkeringsnorm, och beroende på tillgång till bildelningstjänst, kan det förväntade parkeringsbehovet i Värnamo kommun minskas
- Den hårdgjorda eller bebyggda ytan i Värnamo kommun innebär en uppskattad förlust av lokal kollagring (kolsänka) i vegetation med uppskattningsvis 10 526 ton, varav enbart parkeringsytan motsvarar en förlust på 741 ton organiskt kol som skulle vara upplagrad i vegetationen om ytan inte exploaterats

- Den gröna infrastrukturen i Värnamo kommun motsvarar ett kollupptag/kollagring (kolsänka) motsvarande 8 113 ton organiskt kol. Detta motsvarar ackumulering av nära 25 000 ton koldioxid.
- Den utförda enkätundersökningen, med ca 2000 svar, pekar entydigt på att invånarna värdesätter den gröna strukturen högt i kommunen. I många fall är det en dominerande orsak till att de bosatt sig i kommunen. Kombinationen av tillgång till egen trädgård och tillgång till strövområden i skogspartier känns viktigt för invånarna.
- De flesta invånare i kommunen, ca 80 % parkerar sin bil på egen tomt. Det är en övervägande negativ attityd till att betala för besöksparkeringar i centrala Värnamo, medan några accepterar kostnaden
- Endast drygt 4 % av invånarna använder någon gång bildelningstjänster. En del som svarat på enkäten blandar troligen även ihop bilpoolsbilar och konventionella hyrbilar

7. Förslag till kompletterande studier

För att få ett förbättrat planeringsunderlag för såväl befintliga som nya bostadsområden i Värnamo bör den här presenterade undersökningen kompletteras med följande projektdelar:

- Upprättande av guidebok för rekommenderade strategier vad gäller mobilitetsplanering i nya bostadsområden
- Kvantifiera betydelsen av olika utförda mobilitetsåtgärder för att bevara grönområden med därtill följande naturliga ekosystemtjänster
- Kartlägga och kvantifiera betydelsen av grönytor som filter för luft och vatten, samt som åtgärd för att minska risken för översvämningar
- Applicera framtagna teorier på planerat bostadsområde, alternativt i ett befintligt område, för att på så vis skapa ett "Living lab" och mönsterområde för framtida planering inom kommunen. Härvid sker en kontinuerlig dialog och samarbete med planeringsansvariga i kommunen, men även med de byggföretag som fått markanvisningar.
- En utökad undersökning med djupintervjuer med planeringsansvariga inom såväl kommunen som på myndighetsnivå. Dessutom djupintervju med de bygg- och bostadsföretag som anlitas i samband med nya bostadsområden, eller i samband med omfattande renoveringar

8. Referenser

- Allmendinger, P. (2002). Towards a post-positivist typology of planning theory. *Planning Theory* 1(1), 77–99.
- Altheide, D. L. (1996). *Qualitative Media Analysis. Qualitative Research Methods*, 38. Thousand Oaks: Sage Publications.
- Banister, D. (2006). Transport, urban form and economic growth. Paper presented at the ECMT Regional Round Table 137, Berkeley.
- Banister, D. (2012). Assessing the reality – Transport and land use planning to achieve sustainability. *Journal of Transport and Land Use*, 5(3), 1–14.
- Banister, D., & Hickman, R. (2007). How to design a more sustainable and fairer built environment: transport and communications. *IEEE Proceedings of the Intelligent Transport System* 153 (4), 276–291.
- Beatley, T. (1995). The Many Meanings of Sustainability. *Journal of Planning Literature* 9(4) May.
- Beatley, T. (2000). *Green Urbanism: Learning from European Cities*. Island Press, Washington, DC.
- Bengtsson, A. (2012). Ekosystemtjänster från urbana grönytor - En systemstudie med fokus på kollagring och biobränsleproduktion i Lunds kommun. Examensarbete 2012. Institutionen för Teknik och samhälle, Miljö- och Energisystem, Lunds Tekniska Högskola.
- Boverket. (2016). Rätt tätt – en idéskrift om förtätning av städer och orter. Boverket, Karlskrona, 2016.
- Bramryd, T. (1982). Fluxes and accumulation of organic carbon in urban ecosystems on a global scale. - In *Urban Ecology*, 3-12 (Bornkamm, Lee and Seaward eds), Blackwell Scientific Publications, Oxford,.
- Bramryd, T., & Fransman, B. (1993). Stadens lungor - Om luftkvaliteten och växtligheten i våra tätorter. *Stad och Land* 116, 1-52.
- Bryman, A (2011) *Samhällsvetenskapliga metoder*. Liber AB, Malm.
- Cervero, R. (2003). Road expansion, urban growth, and induced travel: A path analysis. *Journal of American Planning Association*, 69(2), 145–163.
- Davies, Z.G., Edmondson, J.L., Heinemeyer, A., Leake, J.R., & Gaston, K.J. (2011). Mapping an urban ecosystem service: quantifying above-ground carbon storage at a city-wide scale. *Journal of Applied Ecology*, Volume 48, Issue 5, 1125-1134.
- Dickinson, J., Isaksson, K., & Gullberg, A. (2016). Hållbar transportplanering? Jämförande studie av policy och planering i storstadsregionerna Stockholm, Vancouver och Hamburg.

- Edmonson, J., Davies, Z.G., McHugh, N., Gaston, K.J. & Leake, J.R. (2012). Organic carbon hidden in urban ecosystems. – Scientific Reports 2, Article 963 (ISSN 2045-2322, online).
- Fitter, A., Elmqvist, T., Haines-Young, R., Potschin, M., Rinaldo, A., & Setälä, H. (2010). An Assessment of Ecosystem Services and Biodiversity in Europe. i R. Hester, & R. Harrison, Ecosystem services (ss. 2-21). Cambridge: The Royal Society of Chemistry.
- Forester, J. (2012). On the theory and practice of critical pragmatism: Deliberative practice and creative negotiations. *Planning theory* 2013, 12(5), 5-22.
- Fouchier, V. (1995). The Ecological Paradoxes of the Density-Nature Dialectics. The Case of Paris' Region. Paper presented at SGB/NUREC/PRO/RMNO colloquium 26–27 October, in Dordrecht, The Netherlands, 1995.
- Gullberg, A. (1990). Bilen som första stadsmakt: Hypoteser om en efterkrigshistoria i Miljö, media och makt. Red. Svante Beckman, Stockholm, 1990.
- Hagson, A. (2004). Stads- och trafikplaneringens paradigm: en studie av SCAFT 1968, dess förebilder och efterföljare. Chalmers tekniska högskola, 2004.
- Hagson, A. (2012). BISEK 2: Bilanvändningens drivkrafter på individuell och samhällelig nivå – betydelsen av strukturella trender, sociala normer och värderingar. Kunskapsläge och kunskapsbrister när det gäller samspelet mellan byggnad, fysisk planering, transporter och trafik och de sociala och minskade verkningarna på individ och hushållsnivå. Chalmers.
- Hodder, I. (1994). The Interpretation of Documents and Material Culture. I N. K Denzin & Y. S. Lincoln (Eds.) *Handbook of Qualitative Research*. (393–402) London: Sage Publications.
- Holmberg, B. (2011). Bebyggelsestruktur och transporter: en litteraturinventering. Trafik och väg, Institutionen för teknik och samhälle, Lunds tekniska högskola, Lund.
- Holmberg, B. (2013) Ökad andel kollektivtrafik – hur? En kunskapssammanställning. Bulletin 286. LTH: Lunds universitet, Lund.
- Hull, A. (2005). Integrated transport planning in the UK. From concept to reality. *Journal of Transport Geography* 13.
- Hull, A. (2008). Policy integration: What will it take to achieve more sustainable transport solutions in cities? *Transport Policy*, 15, 94–103.
- Hutyra, L.R., Yoon, B., & Alberti, M. (2011). Terrestrial carbon stocks across a gradient of urbanization: a study of the Seattle, WA region. *Global Change Biology*, 17(2), 783-797.
- Indebetou, L., & Börefelt, A. (2014). Effekter av Sunfleet bilpool - på bilinnehav, ytanvändning, trafikarbete och emissioner. Trivector, Rapport 2014:84, Lund.
- Isaksson, K. (2001). Framtidens trafiksystem? Maktutövningen i konflikterna om rummet och miljön i Dennispaketets vägfrågor. Linköpings universitet.

- Johansson, M. (2017). Hållbar mobilitet – Miljöstrategiska effekter på grönytor och ekosystemtjänster i samband med urbana förtätningsprocesser. Doktorsavhandling vid Trafik och Väg, Lunds universitet, 298 sid.
- Johnston, R., & Cerla, R. (1996). The effects of new highway-occupancy vehicle lanes on travel and emissions. *Transportation Research*, 30(1), 33–50.
- Litman, T. (2013). *Parking Management. Comprehensive Implementation guide*. Victoria, Transport Policy Institute. http://www.vtpi.org/park_man_comp.pdf. Nedladdad: 2016-09-05.
- Lundin, P. (2008). *Bilsamhället: ideologi, expertis och regelskapande i efterkrigstidens Sverige*. Stockholmia, Stockholm.
- Nowak. (2006). Air pollution removal by urban trees and shrubs in the United States. *Urban Forestry & Urban Greening* 4 (3–4), 115-123.
- Petts, J., Owens, S., & Bulkeley, H. (2008). Crossing boundaries: Interdisciplinarity in the context of urban environments. *Geoforum*, 39(2), 593–601.
- Richardson, R. (1999). *Towards A Policy On A Sustainable Transportation System*, Transportation Research Record 1670, TRB.
- Richardson, T., Isaksson, K., & Gullberg, A. (2010). Changing Frames of Mobility through Radical Policy Interventions? The Stockholm Congestion Tax. *International Planning Studies*, 15(1), 53.
- SCB (2015a). Grönytor i och omkring tätorter. www.scb.se sidan besökt 20161121.
- SCB (2015b). Hårdgjord mark I hektar efter tätort. Senast uppdaterad 2015-05-28.
- Shoup, D. (2004). *The high cost of free parking*. 1st ed. Chicago: American Planning Association.
- Shoup, D. (2006). Cruising for parking. *Transport Policy* 13(6), 479-486.
- Shoup, D. (2018). *Parking and the City*. SBN 9781138497122. 2018 by Routledge. 534 Pages.
- Strohbach, M.W., Arnold, E., & Haase, D. (2012). The carbon footprint of urban green space - A life cycle approach. *Landscape and Urban Planning* 104, 220-229.
- Trafikverket (2013). *Parkering i täta attraktiva städer Dags att förändra synsätt*.
- Zhao, M., Kong, Z.-h., Escobedo, F., & Gao, J. (2010). Impacts of urban forests on offsetting carbon emissions from industrial energy use in Hangzhou, China. *Journal of Environmental Management* 91 (4) 807-813.

Plats och tid Stadshuset, Värnamo, 2022-01-18, kl. 13.50-16:10 – Digitalt möte via Teams

Beslutande

Närvarande ordinarie ledamöter:

Mikael Karlsson, ordförande

Gottlieb Granberg, 1:e vice ordförande

Azra Muranovic, 2:e vice ordförande

Håkan Johansson

Bo Svedberg

Närvarande adjungerade ledamöter:

Ulf Svensson, kommundirektör, Värnamo kommun

Övriga närvarande

Tobias Hörnquist, Vd Värnamo Kommunala Industrifastigheter AB, § 5

Stanley Guldmyr, Vd Finnvedsbostäder AB, § 5

Malin Classon, Vd Värnamo Energi AB, § 5

Övriga deltagare

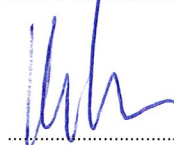
Kjell Fransson, Vd

Utses att justera

Azra Muranovic

Under-
skrifter

Ordförande

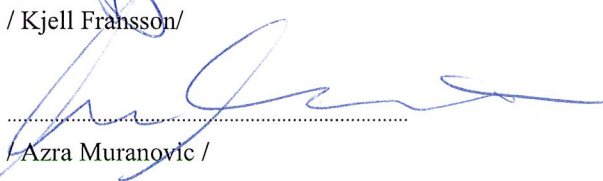
/ Mikael Karlsson /

Sekreterare

/ Kjell Fransson /

Justerande

/ Azra Muranovic /

Paragrafer

1 - 12

§ 1

Val av protokollsjusterare

Styrelsen beslutar

att utse Azra Muranovic att justera dagens protokoll.

§ 2

Mötesanteckningar från ägarsamråd 2021-11-08 och 2021-11-09

Mötesanteckningarna från ägarsamråd som hölls med de tre dotterbolagen 2021-11-08 och 2021-11-09 har skickats ut till styrelsens ledamöter, suppleanter och revisorer, inför dagens sammanträde.

Styrelsen beslutar

att lägga informationen till handlingarna.....**bilaga 1-3.**

§ 3

Mötesanteckningar från Vd-möten 2021-12-13

Mötesanteckningar från Vd-träff 2021-12-13 har skickats ut till styrelsens ledamöter, suppleanter och revisorer, inför dagens sammanträde.

Styrelsen beslutar

att lägga informationen till handlingarna.....**bilaga 4.**

§ 4

Presskonferens om klar fiberutbyggnad

Styrelsen beslutade 2021-11-09, § 55, att en presskonferens ska hållas när fiberutbyggnaden är klar.

Vd informerar om att Värnamo Energi föreslår att presskonferensen genomförs när sista etappen av utbyggnaden i landsbygdsprojektet är i slutskedet. Detta beräknas ske i april 2022.

Styrelsen beslutar

att lägga informationen till handlingarna.

§ 5

Dotterbolagens långtidsplaner 2030

De verkställande direktörerna för dotterbolagen (Tobias Hörnqvist för Värnamo Kommunala Industrifastigheter AB, Stanley Guldmyr för Finnvedsbostäder AB och Malin Classon för Värnamo Energi AB) presenterar de långtidsplaner till 2030 som bolagen upprättat och som behandlats av respektive bolagsstyrelse.

Rapporten beskriver möjligheter och utmaningar i framtiden avseende såväl verksamhet som ekonomi.

Styrelsen beslutar

att godkänna de från dotterbolagen lämnade långtidsplanerna, samt

att överlämna långtidsplanerna till kommunstyrelsen för kännedom..**bilaga 5-7.**

Ordförandens sign

Sekreterarens sign

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

§ 6

Rapportering av genomförd upphandling av ersättningslån för lån på 49,5 miljoner kronor som förföll 2021-12-01

Styrelsen beslutade 2021-11-09, § 57, att uppta ett ersättningslån på 45 miljoner kronor hos Kommuninvest i Sverige AB med en löptid avseende kapital och ränta på 7,5 år (förfall 2029-05-16), att uppdra till VD att genomföra affärsavslut, samt att vid nästa styrelsemöte rapportera den genomförda upplåningen.

Vd har genomfört upphandlingen och den fasta räntan under lånets hela löptid till 2029-05-16 blev 0,99%.

Vd informerar också om att låneskulden, som nu uppgår till sammanlagt 199,5 miljoner kronor och har en genomsnittsränta på 0,71%.

Styrelsen beslutar
att lägga informationen till handlingarna.

§ 7

Information om preliminärt bokslut 2021 för Värnamo Stadshus AB

Vd lämnar information om preliminärt bokslut 2021 för Värnamo Stadshus AB. Budget för 2021 var -3,8 miljoner före bokslutsdispositioner och skatt. De under 2021 upprättade prognoserna har pekat mot ett resultat på mellan -2,8 och -2,9 miljoner kronor.

Arbetet med bokslutet pågår fortfarande men kommer förmodligen att bli -2,7 miljoner kronor före bokslutsdispositioner och skatt. Att resultatet blir bättre än budget beror i första hand på lägre räntor än budgeterat.

Bolagets bokslut och utkast till årsredovisning kommer att behandlas vid nästkommande styrelsemöte 2022-03-08, då också frågan om koncernbidrag behandlas av styrelsen. Vid ett därefter följande styrelsemöte kommer koncernbokslutet och förslaget till komplett årsredovisning att behandlas.

Styrelsen beslutar
att lägga informationen till handlingarna.

§ 8

Justering av styrelseprotokoll genom digital signering

Vd föreslår att styrelseprotokollen i stället ska justeras genom digital signering.

Styrelsen beslutar
att under 2022 övergå till digital signering av styrelsens protokoll.

Ordförandens sign

Sekreterarens sign

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

§ 9

Långtidsplan 2030 för Värnamo Stadshus AB

Som framgår ovan under § 5 har dotterbolagen upprättat långtidsplaner till 2030. Vd föreslår att med dessa som underlag och egna analyser avseende Värnamo Stadshus AB också upprätta en långtidsplan till 2030 för Värnamo Stadshus AB.

Styrelsen beslutar

att uppdra åt Vd att upprätta förslag till långtidsplan för Värnamo Stadshus AB till år 2030, samt

att uppdraget ska återredovisas till styrelsen senast i juni 2022.

§ 10

Plan för framtida aktieutdelning till ägaren

Frågan om förslag till en plan framtida aktieutdelning till ägaren Värnamo kommun behöver diskuteras av styrelsen. Utrymmet för utdelning är mycket beroende på dotterbolagens ekonomi i framtiden.

Styrelsen beslutar

att avvakta med ställningstagande tills långtidsplan för Värnamo Stadshus AB är antagen av styrelsen.

§ 11

Nästa styrelsemöte

Styrelsen beslutar

att till protokollet notera att nästa ordinarie styrelsemöte för Värnamo Stadshus AB kommer att hållas 2022-03-08, direkt efter avslutat sammanträde för kommunstyrelsen.

§ 12

Övriga ärenden

Vd informerar om den styrelseenkät som via mejl har skickats ut från PwC till ordinarie ledamöter och suppleanter i Värnamo Stadshus dotterbolagens styrelser.

Ordförandens sign

Sekreterarens sign

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

Sammanträdesdatum 2022-02-24

Plats och tid Skillingehus, Skillingaryd den 24 februari, kl. 14:00 – 16:00

Beslutande Carina Johansson (C), Gislaved
Kristine Hästmark, (M), Gnosjö
Markus Kauppinen (S), Gnosjö
Gottlieb Granberg, vice ordf (M), Värnamo
Azra Muranovic (S), Värnamo – via länk
Gert Jonsson, ordf (M), Vaggeryd
Kenth Williamsson (S), Vaggeryd

Övriga deltagande Lars-Erik Andersson, förbundsdirektör SÅM
Jonatan Rosenquist, planerings- och utvecklingschef SÅM

Utses att justera Kristine Hästmark

Justeringens
plats och tid

Under-
skrifter

Sekreterare

.....
Jonatan Rosenquist

Ordförande

.....
Gert Jonsson

Justerande

.....
Kristine Hästmark

ANSLAG/BEVIS

Protokollet är justerat. Justeringen har tillkännagivits genom anslag.

Organisation Förbundsdirektion SÅM

Paragrafer

Datum för
anslags uppsättande

Datum för
anslags nedtagande

Förvaringsplats
för protokollet

Underskrift

.....

SAMMANFATTNING

Mötet är det tjugosjunde mötet efter att interimis direktionen övergått till att bli förbundsdirektion för kommunalförbundet SÅM (Samverkan Återvinning Miljö).

Mötet öppnas, Jonatan Rosenquist utses till sekreterare och Kristine Hästmark till justerare av protokollet. Dagordning godkändes och en övrig fråga inkom under mötets gång, "Möjlighet till nyval för abonnenter som inte valt FNI".

Ärendeförteckning:

Föredragande: Lars-Erik Andersson = LEA, Jonatan Rosenquist = JR

Beslutsärenden:

§1 Årsredovisning och Förvaltningsberättelse 2021 (LEA) SÅM 2022:004-01

Informationsärenden:

§2	Avfall Sverige/Småland information (LEA, JR)	SÅM 2022:005-6
§3	Status projekt (LEA, JR)	SÅM 2022:004-6
§4	ÅVC och anläggningar (LEA, JR)	SÅM 2022:004-7
§5	Budget 2023	SÅM 2022:002-1
§6	Nya taxor 2022 (LEA, JR)	SÅM 2022:002-2
§7	Status entreprenader (LEA, JR)	SÅM 2022:005-8
§8	Upphandlingar (LEA)	SÅM 2022:005-7
§9	Personal (LEA, JR)	SÅM 2022:004-8
§10	4-fackssystem (LEA)	SÅM 2022:005-9
§11	Avfallsplan 2023 (LEA, JR)	SÅM 2022:004-5

Övriga frågor:

§12 Möjlighet till nyval för abonnenter som inte har valt FNI SÅM 2022:004-9

§1

Dnr: SÅM 2022:004-01

Årsredovisning och förvaltningsberättelse 2021**Ärendebeskrivning**

Årsbokslut och förvaltningsberättelse för 2021 finns sammanställt i årsredovisning för aktuellt år. 2021 var förbundets fjärde verksamhetsår där man tagit över renhållningsansvaret från respektive kommun. Årsbokslutet är ännu inte granskat av vår externa revisor (Deloitte) eller våra interna revisorer. När revisionerna är genomförda redovisas dessa på nästa direktionmöte den 7:e april och särskild information skickas då även ut till kommunfullmäktige kring resultatet av de genomförda revisionerna.

Förbundsdirektören gick igenom differenserna som var i utfallet mot den lagda budgeten för år 2021. Där främst det tidiga införandet av FNI i Vaggeryds kommun och de höga materialpriserna på försäljning av material från SÅMs återvinningscentraler var de stora orsakerna till det positiva utfallet.

Förbundsdirektören gick även igenom det positiva utfallet av FNI införandet som lett till kraftigt minskade mängder av restavfall till förbränning. Mängden brännbart har minskat med motsvarande en årsproduktion av hushållsavfall i Värnamo kommun per år. Efter en frågestund från ledamöterna gick direktionen till beslut.

Beslutsunderlag:

Årsredovisning 2021

Förbundsdirektionen beslutar:

att godkänna årsredovisning och förvaltningsberättelse för 2021.

§2

Dnr: SÅM 2022:005-6

Avfall Sverige/Småland – Information**Ärendebeskrivning**

Avfall Sverige har inte haft något möte sedan direktionens senaste möte och det fanns därför inte något nytt att rapportera.

Inom Avfall Småland diskuteras det mycket kring förslagen om obligatorisk matavfallsinsamling och kommunalt insamlingsansvar för förpackningar. SÅM har lämnat in ett yttrande på remissen angående förändrad förpackningsinsamling. SÅM står bakom promemorian och Avfall Sveriges remissvar med förändringen att ursprunglig tid för genomförandet börjar 2024 enligt promemorians förslag.

Andra aktuella frågor inom Avfall Småland är de stigande bränslepriserna och kraftigt ökade kostnaderna för utsläppsrätter inom avfallsförbränning, vilket kommer leda till kraftigt höjda priser för förbränning av restavfall. Frågan kring ökade bränslepriser behandlas senare under mötet och övriga frågeställningar och deras påverkan på SÅM kommer tillsammans med andra frågor att behandlas vid det planerade framtidsmötet den 18:e mars.

Förbundsdirektionen beslutar:

att lägga informationen till handlingarna.

§3

Dnr: SÅM 2022:004-6

Status projekt**Ärendebeskrivning**

Biokol; diskussioner pågår kring möjligheterna att producera biokol i samarbete med de lokala energibolagen. Just nu pågår utredning kring möjligheterna att ställa om en befintlig fjärrvärmepanna till en kombinerad fjärrvärme- och biokolspanna.

Övriga projekt rullar på och det finns inte mycket nytt att rapportera om just nu.

Förbundsdirektionen beslutar:

att lägga informationen till handlingarna.

§4

Dnr: SÅM 2022:004-7

ÅVC och anläggningar

Ärendebeskrivning

SÅM diskuterar med Vaggeryds kommun om att skriva ett nyttjanderättsavtal där SÅM bokar en tomt för att möjliggöra yta till en eventuell framtida ÅVC tillsammans med återbrukslokal och administrationsbyggnad.

Samtal förs med våra medlemskommuner om att nyttja det grönavfall som uppstår på våra trädgårdstippar som täckmaterial till sluttäckning av nedlagda deponier. Detta pågår redan i Värnamo och är ett bra sätt att nyttja den komposterbara fraktionen.

Det pågår även diskussioner om att energibolagen eventuellt skulle kunna ta emot obehandlat träavfall från SÅM. Den möjligheten beror dock mycket på vilken materialkvalité som SÅM kan garantera men även vad villkoren i energibolagens miljötillstånd medger.

Invigning av den nya PantaMera-stationen på återvinningscentralen i Värnamo är planerad till den 25:e mars.

Förbundsdirektionen beslutar:

att lägga informationen till handlingarna.

§5

Dnr: SÅM 2022:002-1

Budget 2023**Ärendebeskrivning**

Budget för 2023 kommer att presenteras på nästkommande direktionsmöte den 7:e april.

De stora frågetecknen inför budgetarbetet 2023 är förslaget om obligatorisk matavfallsinsamling under år 2024, förslaget kring kommunalt insamlingsansvar för förpackningar samt prisökningar kring förbränningen av restavfall. Merparten av kostnaderna för exempelvis införande av obligatorisk matavfallsinsamling till 2024 förväntas påverka budgeten år 2023. Dessa frågor kommer att diskuteras under framtidsmötet den 18:e mars.

Förbundsdirektionen beslutar:

att lägga informationen till handlingarna.

§6

Dnr: SÅM 2022-002-2

Nya taxor 2023**Ärendebeskrivning**

Taxan baseras på budgeten och där kommer det planerade framtidsmötet den 18:e mars att vara ett viktigt inspel. Förutom vad som tagits upp i punkterna tidigare i detta protokoll så tillkommer ett antal andra punkter behandlas den 18:e mars. Detta gäller till exempel frågor kring avfallsplan 2023, planerade investeringar, framtida lånebehov och hanterande av överskott från 2020-2021 mm.

Förbundsdirektionen beslutar:

att lägga informationen till handlingarna.

§7

Dnr: SÅM 2022:005-8

Status entreprenader**Ärendebeskrivning****Renhållning**

Kvalitén i uppdragen varierar mellan SÅM:s olika entreprenörer vilket till viss del också påverkar arbetssituationen inom SÅM:s egen verksamhet.

MJ Åkeri och JRAB:

Båda verksamheterna fungerar bra.

Nordisk Återvinning:

Det förekommer fortsatt problematik kring insamlingen med driftstörningar vilket medför förseningar i uppdraget. Nuvarande arbetsledning kommer att sluta och de söker nu återigen ny trafikledare. Dessutom byter de även driftledare inom vår region, då nuvarande driftledare kommer att ta över ansvaret för driften i hela Sverige.

Slam

Sandahls verksamhet fungerar bra och alla uppdrag blev färdiga under 2021.

Vi behöver även för 2022 hitta en lösning med slammottagning i Borås. Vi är överens med Värnamo kring mottagning av visst externslam från Gislaved och Gnosjö fram till 2022-12-31. Under 2021 höll vi oss inom budget vad gäller behandling av slam.

I Gnosjö kommun pågår arbetet med att upphandla ny externslammottagning och förhoppningsvis finns det en lösning på plats efter semestern 2022.

I Gislaved fortsätter arbete tillsammans med ett konsultbolag för att utreda möjliga lösningar kring en framtida externslammottagning vid deras avloppsreningsverk.

Bränslepriser

Ledningen inom SÅM tillsammans med presidiet har diskuterat de snabbt och kraftigt ökade bränslekostnaderna för våra entreprenörer kopplat till dagens oroliga omvärld. SÅM vill säkerställa kvalitén i uppdragen samt att våra entreprenörer även fortsatt kör på fossilfria bränslen. SÅM kommer därför att stötta entreprenörerna med en ersättning som betalas ut månadsvis baserat på bränslepriset för aktuell månad i relation till priset under december månad som då fortfarande var stabilt. Beräkningar som är gjorda pekar mot en total kostnad för SÅM motsvarande 1,0 - 1,2 miljoner kr kopplat till denna tillfälliga bränsleersättning. Nästa gång avtalen indexeras kommer denna kostnad vara med i indexberäkningarna och ersättningen ska då kunna upphöra.

Förbundsdirektionen beslutar:

att lägga informationen till handlingarna.

§8

Dnr: SÅM 2022:005-7

Upphandlingar**Ärendebeskrivning**

Inga större upphandlingar pågår för tillfället.

Vi inventerar just nu behovet av att tidigarelägga några upphandlingar med anledning av omvärldsläget. Det förekommer risker bland annat kopplade till tillgången på komponenter och material samt långa leveranstider vilket bedöms kunna orsaka problem under upphandlingar. Vissa upphandlingar kan därför behöva tidigareläggas.

SÅM har bokat in ett möte med PWS (vår nuvarande sopkärlsleverantör) för att diskutera hur de ser på framtiden vad gäller tillgången till kärl och deras syn på förslagen kring kommunal förpackningsinsamling och obligatorisk matavfallssortering.

Förbundsdirektionen beslutar:

att lägga informationen till handlingarna

§9

Dnr SÅM 2022:004-8

Personal**Ärendebeskrivning**

Pandemiriktlinjer; dessa förändrar vi löpande beroende på vad Folkhälsomyndigheten rekommenderar.

En medarbetare inom Kontaktcenter är föräldraledig sedan januari. Frånvaron ersätts genom timanställning och stöd från övrig personal inom SÅM.

En av våra kommunikatörer har tyvärr sagt upp sig. Medarbetaren har blivit erbjuden en annan anställning närmare hemmet och väljer därför att avsluta sin anställning hos SÅM även att hon trivs väldigt bra här. En rekryteringsprocess kommer att inledas inom kort.

Förbundsdirektionen beslutar:

att lägga informationen till handlingarna

§10

Dnr SÅM 2022:005-9

4-facksystem**Ärendebeskrivning**

Den positiva trenden fortsätter med minskande mängder restavfall till förbränning.

Material	1801-1812	1901-1912	2001-2012	2101-2112
Brännbart	18 659 ton	14 181 ton	12 279 ton	11 380 ton
Matavfall		1 616 ton	2 745 ton	3 412 ton
Tidningar		558 ton	720 ton	1 078 ton
Glas		439 ton	936 ton	1 024 ton
Förp (Metall, Papp, Plast)		705 ton	1 213 ton	1 431 ton
Summa	18 659 ton	17 499 ton	17 893 ton	18 325 ton

Förpackningar gick till Svenljunga under Mars - Maj 2019, inga vikter

Tömda elboxar	0 st	12 443 st ca: 10,5 ton	13 787 st ca: 11,7 ton	16 237 st ca:13,8 ton
---------------	------	---------------------------	---------------------------	--------------------------

Förbundsdirectionen beslutar:

att lägga informationen till handlingarna.

§11

Dnr SÅM 2022:004-5

Avfallsplan 2023**Ärendebeskrivning**

Arbetsgruppsmöten är inbokade framåt med deltagare från respektive medlemskommun och arbetet fortlöper enligt plan.

Visionsmötet byter namn till framtidsmöte och blir en träff mellan direktionen och tjänstemän hos SÅM.

Förbundsdirektionen beslutar:

att lägga informationen till handlingarna.

§12

Dnr SÅM 2022:004-9

Möjlighet till nyval för abonnenter som inte har valt FNI**Ärendebeskrivning**

Markus Kauppinen undrar om SÅM inte aktivt ska gå ut och erbjuda FNI till de abonnenter som har småhus eller fritidshus men som inte valde FNI i samband med införandet, alltså till de som idag har kvar det gamla sopkärlet för blandat mat- och restavfall. Erbjudandet blir då ett försök att motivera alla abonnenter att välja FNI till förmån för vår miljö. SÅM tar till sig detta och kommer att föra frågan vidare till kommunikatörerna för åtgärd.

Förbundsdirektionen beslutar:

att lägga informationen till handlingarna.

2021

ÅRSREDOVISNING

INNEHÅLL

Ordförande Gert Jonsson om året som gått	3
Förbundsdirektören har ordet	4
I fokus	4
Framåtblick	4
Om SÅM	7
Bakgrund	7
Uppdrag	7
Organisation	7
Ekonomi och budget	8
Renhållningsordning 2018-2022	9
Finansiella mål	9
Verksamhetsmål och måluppfyllelse	10
Förvaltningsberättelse	14
Väsentliga händelser under året	14
Borgensåtagande och lån	15
Periodens resultat	16
Omvärldsanalys	16
Personalredovisning	17
God ekonomisk hushållning	18
Balanskravsresultat	18
Finansiell information SÅM	19
Resultaträkning	19
Balansräkning	19
Kassaflöde	20
Notförklaringar	21
Investeringsredovisning	24
Gislaveds kommun	25
Gnosjö kommun	26
Vaggeryds kommun	27
Värnamo kommun	28
Redovisningsprinciper	29
Förbundsdirektionens godkännande	30

ORDFÖRANDE GERT JONSSON OM ÅRET SOM GÅTT

Pressbild: Vaggeryds kommun

Vi kan nu se tillbaka på ännu ett härligt och utmanade år i SÅM:s relativt korta men framgångsrika historia. Under 2021 har fastighetsnära insamling, FNI, införts i Vaggeryds kommun och alla småhusägare har äntligen fått möjlighet att sortera sitt hushållsavfall i anslutning till bostaden.

I och med införandet i Vaggeryds kommun, finns nu fastighetsnära insamling i samtliga kommuner inom SÅM:s upptagningsområde; Gislaved, Gnosjö, Värnamo och Vaggeryd kommuner. Cirka 90% av året runt-abonnenterna inom SÅM har valt att ansluta sig till FNI. Framgångsfaktorn till den höga anslutningsgraden ligger i tjänstens smidighet och service, i kombination med miljönyttan som FNI innebär.

ALLT MER MATERIAL SAMLAS IN OCH KAN ÅTERVINNAS

Mängden insamlad och sorterat material ökar kontinuerligt i våra kommuner och bidrar till en allt större miljönytta, vilket var syftet med vår gemensamma GGVV-resa i SÅM. Som ett exempel:

Den biogas (256 000 kg) som framställs av vårt insamlade matavfall (3 412 ton), räcker för att en lastbil som förbrukar 5,5 kg/mil ska kunna köra cirka 46 000 mil eller 11,5 varv runt jorden. Och restprodukten från biogastillverkningen blir biogödsel som kan läggas på KRAV-märkta gårdar och där ersätta handelsgödsel.

Utöver de positiva effekterna för miljön, innebär detta också att våra fyra kommuner gemensamt kan utföra mycket grundläggande service och skapa samhällsnytta som respektive kommun inte klarat alls eller lika bra på egen hand. Kommunalförbundet SÅM med dess direktion, professionella ledning samt engagerade medarbetare och entreprenörer, utgör tillsammans en gedigen bas för att möta framtidens utmaningar.

ARBETAR VIDARE FÖR EN HÅLLBAR FRAMTID

Nu fortsätter SÅM:s arbete för en hållbar utveckling. Den nära framtiden kommer med stor sannolikhet att innefatta ny lagstiftning, med ett än mer omfattande kommunalt ansvar avseende att samla in material i papper, tidningar, glas, metall och matavfall. Genom ännu bättre teknik och möjligheter till återbruk ska vi också fortsätta arbetet för att komma allt högre i EU:s avfallstrappa, och på så sätt skapa en mer hållbar värld för kommande generationer.

I denna årsredovisning återfinns all fakta kring vårt arbete, att dra lärdom från samt som inspiration till nya idéer i miljöarbetet.

Gert Jonsson, Ordförande

FÖRBUNDS DIREKTÖREN HAR ORDET

Under 2021 har stort fokus legat på införandet av Fastighetsnära insamling, FNI hos villor och fritidshus inom Vaggeryds kommun samt matavfallsinsamling i flerbostadshus. Arbetet med ny Avfallsplan som ska börja gälla 2023 har startat upp och sker tillsammans med representanter från våra medlemskommuner. SÅM har även startat upp ett viktigt organisatoriskt arbete kring vision, mission, målstrategi och värdegrunder som skall präglade arbetet framåt. Trots att pandemin har inneburit en del extra arbete, har SÅM varit förskonade från sjukfrånvaro och driftstörningar kopplade till pandemin.

I FOKUS

FÖRBÄTTRAD SOPHÄMTNINGSDRIFT

År 2020 skedde ett antal avtalsöverlåtelser vilket har förbättrat sophämtningsdriften betydligt under innevarande år. Vi har idag en stabil verksamhet, vilket ger oss större möjligheter att lägga mer kraft på andra arbetsområden inom SÅM.

Införandet av FNI i Vaggeryds kommun är klart och genomfördes under en mycket kort period i början på året. En körtursomläggning genomfördes också för att optimera och säkerställa driften. Verksamheten har startat bra och vår uppfattning är att flertalet abonnenter är nöjda eller mycket nöjda med det nya insamlingssystemet. I och med införandet i Vaggeryds kommun, är nu SÅM:s samtliga medlemskommuner anslutna till FNI.

FRAMÅTBlick

AVFALLSPLAN

Arbetet med ny Avfallsplan som skall börja gälla 2023, har startat upp tillsammans med representanter från våra medlemskommuner. I arbetet använder vi även de kundundersökningar som genomfördes under 2020 som hjälp för att sätta mål för verksamheten.

Lars-Erik Andersson, Förbundsdirektör

 Tillsammans skapar vi framtidens SÅM! I slutet av hösten samlades alla anställda för gemensam kickoff med arbete kring SÅM:s utveckling framåt.

ORGANISATION

Under året har vi startat upp ett viktigt arbete kring vision, mission, målstrategi och värdegrunder som ska prägla SÅM:s arbete framåt. I slutet av hösten samlades alla anställda för gemensam kickoff där vi tillsammans arbetade med uppgifter kring framtidens SÅM.

RETURPAPPER

Ansvar för insamling och behandling av returpapper övergår vid årsskiftet 2021-2022 från producenterna till kommunerna och därigenom SÅM, vilket har skapat mycket arbete under året. SÅM har samverkat med flertalet kommuner och kommunala bolag/förbund i frågan.

PLANERING FÖR ENHETLIG UTFORMNING AV ÅTERVINNINGSCENTRALER

Under 2021 skapades en projektlista med prioriteringsordning, för samordning av våra återvinningscentraler. Syftet är att skapa enhetlighet vad gäller sådant som placering, utformning av skyltar, avlämningsflöde, regler och riktlinjer. Vi ska även skapa likvärdiga möjligheter

till återbruk i alla fyra kommunerna. Det omfattande arbetet har pågått under hela 2021 och kommer fortsätta även under 2022 innan vi har en plan klar. Under hösten 2021 inleddes bl.a. ett samarbete med en Stockholmsbaserad arkitektbyrå som ska hjälpa oss se över utformning och trafikflöde på initialt Mossarp återvinningscentral.

UTREDNING OM KOMMUNALT INSAMLINGSANSVAR FÖR FÖRPACKNINGAR

Regeringen har lagt fram ett förslag om att låta kommuner ta över insamlingsansvaret för hushållens och i viss mån verksamheters förpackningar, samtidigt som det ekonomiska ansvaret ska ligga kvar hos producenterna.

I en promemoria föreslår regeringen vilka förpackningslag som omfattas och hur det ska genomföras i praktiken. Kortfattat innebär förslaget att förpackningar i huvudsak ska samlas in på samma plats som rest- och matavfall, det vill säga bostadsnära. De olika fraktionerna ska hållas åtskilda under insamling och

 Regeringen har lagt fram ett förslag om kommunalt insamlingsansvar för förpackningar. Om förslaget går igenom, kommer detta att ha stor påverkan på SÅM:s arbete och insamling framåt.

mellanlagras på omlastningsstationer, vilka även dessa ska tillhandhållas av kommunen innan materialet levereras till producentansvarsorganisationerna för återvinning. Återvinningsstationerna (ÅVS) inte att förväxla med kommunernas återvinningscentraler (ÅVC) kommer i ett första läge att leva kvar och drivas av kommunerna för att där ta emot sällanförpackningar, större förpackningar som inte ryms i avfallsbehållarna.

Producenterna ska enligt förslaget ersätta kommunerna för detta uppdrag med målsättning om 100 % kostnadstäckning för kommunen. Insamlingen av förpackningar kommer att bli obligatorisk för alla kommuninnevånare och om det blir verkligt som förslaget är idag så införs det i olika etapper från 2024 till 2026. SÅM står tack vare sitt nya insamlingssystem väl rustat för detta förslag vad gäller insamling från småhus, omlastningsstationer och ÅVS medan vi för flerbostadshus måste bygga upp ett nytt separat insamlingssystem.

Förslaget är utskickat på remiss och Regeringen väntas fatta beslut under sommaren 2022. Om förslaget går igenom, kommer detta att ha stor påverkan på SÅM:s arbete och insamling framåt.

EFFEKTER AV INSAMLING MED DET NYA 4-FACKSYSTEMET

Vi jämför här siffror från 2018 då allt lades i samma avfallsbehållare och förpackningar och tidningar lämnades bara till ÅVS, mot hur det såg ut 2021 när fyrfacksystemet fanns i alla SÅM:s medlemskommuner.

RESTAVFALL TILL FÖRBRÄNNING.

År 2018 transporterades 18 659 ton restavfall till förbränning, år 2021 transporterades 11 380 ton. Det är en minskning för 2021 med 7 279 ton, vilket motsvarar i princip allt som Värnamo kommun skickade till förbränning år 2018 till förmån för ökad återvinning.

MATAVFALL TILL BIOGAS- OCH BIOGÖDSELPRODUKTION

År 2021 samlades det in 3 412 ton matavfall inom SÅM, detta genererar 256 000 kg biogas och en lastbil som

förbrukar 5,5 kg/mil kan köra cirka 46 000 mil eller 11,5 varv runt jorden.

Restprodukten efter biogastillverkning blir biogödsel ³³⁶ som kan läggas på KRAV-märkta gårdar och där ersätta handelsgödsel.

PAPPERSFÖRPACKNING

År 2018 samlades det in 888 ton och år 2021 samlades det in 1 384 ton. Det är en ökning med 496 ton, vid papperstillverkning av returmaterial sparas 15 % av den energin som går åt vid papperstillverkning med ny råvara.

PLASTFÖRPACKNING

År 2018 samlades det in 483 ton och år 2021 samlades det in 882 ton. Det är en ökning med 399 ton, ett ton plast motsvarar ungefär 1 000 liter olja.

METALLFÖRPACKNING

År 2018 samlades det in 115 ton och år 2021 samlades det in 234 ton. Det är en ökning med 119 ton, ett ton insamlad metall motsvarade den mängd som krävdes för att tillverka en Volvo V70. Dessutom sparar man stora mängder energi 95 % för aluminium och 75 % för stål. Metall går i princip att återvinna hur många gånger som helst.

GLASFÖRPACKNING

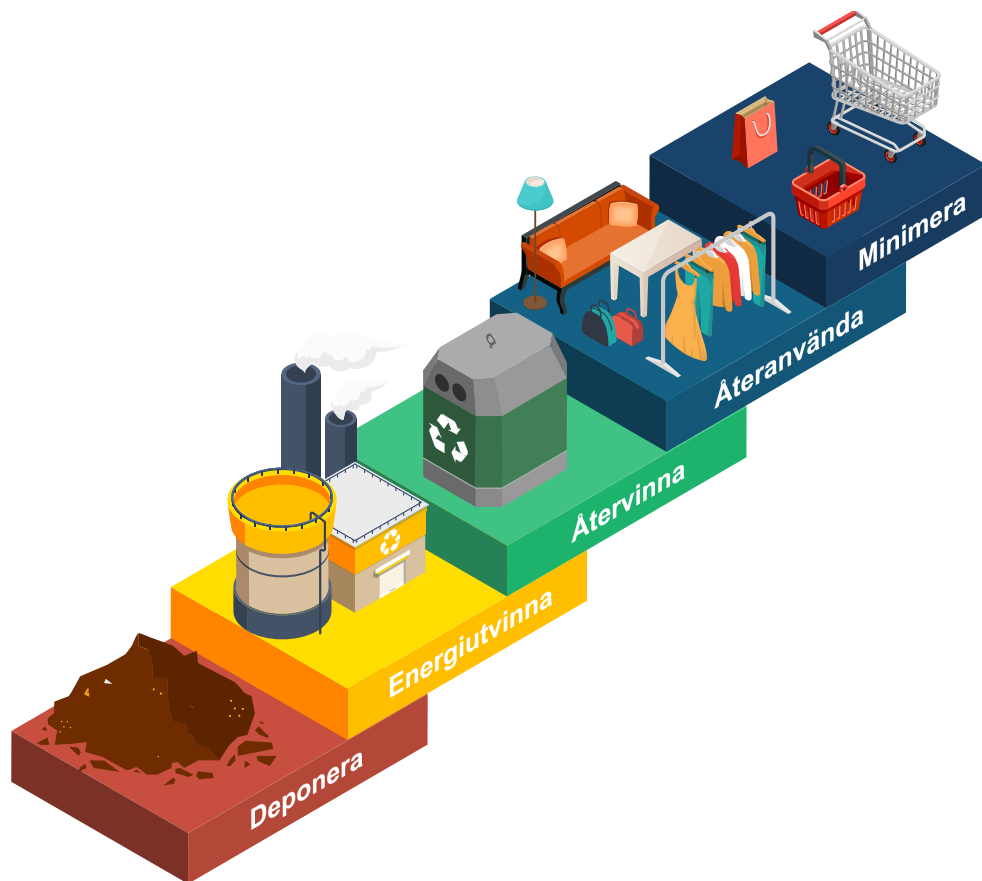
År 2018 samlades det in 1 282 ton och år 2021 samlades det in 1 524 ton. Det är en ökning med 242 ton. En större glasflaska väger ungefär 500 g, de ökade insamlingsmängderna skulle då motsvara 484 000 st glasförpackningar och även glas kan återvinnas hur många gånger som helst.

RETURPAPPER/TIDNINGAR

År 2018 samlades det in 1 274 ton och år 2021 samlades det in 1 435 ton. Det är en ökning med 161 ton, trots att mängden returpapper minskar med cirka 10 % per år. För att tillverka ett ton tidningar krävs ungefär 14 normalstora träd, vår ökade insamling inom SÅM 161 ton sparar 2 250 träd. Så visst har vi tillsammans gjort en stor miljönytta.

OM SÅM

BAKGRUND

SÅM tog över det kommunala ansvaret för insamling och hantering av hushållsavfall den 1 januari 2018. SÅM står för Samverkan Återvinning Miljö, och är ett kommunalförbund som gemensamt bildats av Gislaved, Gnosjö, Vaggeryd och Värnamo kommuner.

UPPDRAG

SÅM:s uppdrag är att ansvara för renhållningen (sophämtning, slamtömning, materialbehandling, gröntippar och återvinningscentraler) i Gislaved, Gnosjö, Vaggeryd och Värnamo kommuner. Vi tror på en hållbar framtid och att vi tillsammans kan göra skillnad. Vi vill öka servicegraden till våra abonnenter, bidra till en långsiktigt hållbar utveckling, samt förbättra förutsättningarna för att ta vår region högre upp i den så kallade avfallstrappan, mot mer förebyggande, återanvändning och återvinning. Vi arbetar strategiskt och målinriktat för att minska avfallet i vår region. Det avfall som ändå uppstår vill vi i så stor utsträckning som möjligt återanvända eller återvinna för att på så sätt bidra till en framtid som håller länge.

ORGANISATION

SÅM är ett kommunalförbund, vilket kan beskrivas som en kommun i miniformat. Vårt högsta beslutande organ är direktion, som består av två ledamöter

och två ersättare utsedda av respektive kommuns kommunfullmäktige. Direktionens ledamöter och ersättare väljs på fyra år räknat från och med den 1 januari året efter ordinarie val till fullmäktige ägt rum.

Direktionen väljer för varje mandatperiod bland sina ledamöter ordförande och vice ordförande med två års uppdrag. Uppdraget som ordförande respektive vice ordförande cirkulerar mellan medlemskommunernas ledamöter. Direktionen beslutar om förbundets större inriktningsfrågor (vad), medan tjänsteorganisationen utför uppdragen (hur). Direktionen utser även en förbundsdirektör som verkställande tjänsteman.

Ordinarie ledamöter i SÅM:s direktion under gällande mandatperiod är:

Ordförande:

Gert Jonsson (M), Vaggeryds kommun

Vice ordförande:

Gottlieb Granberg (M), Värnamo kommun

Ordinarie ledamöter:

Marie Johansson (S), Gislaveds kommun

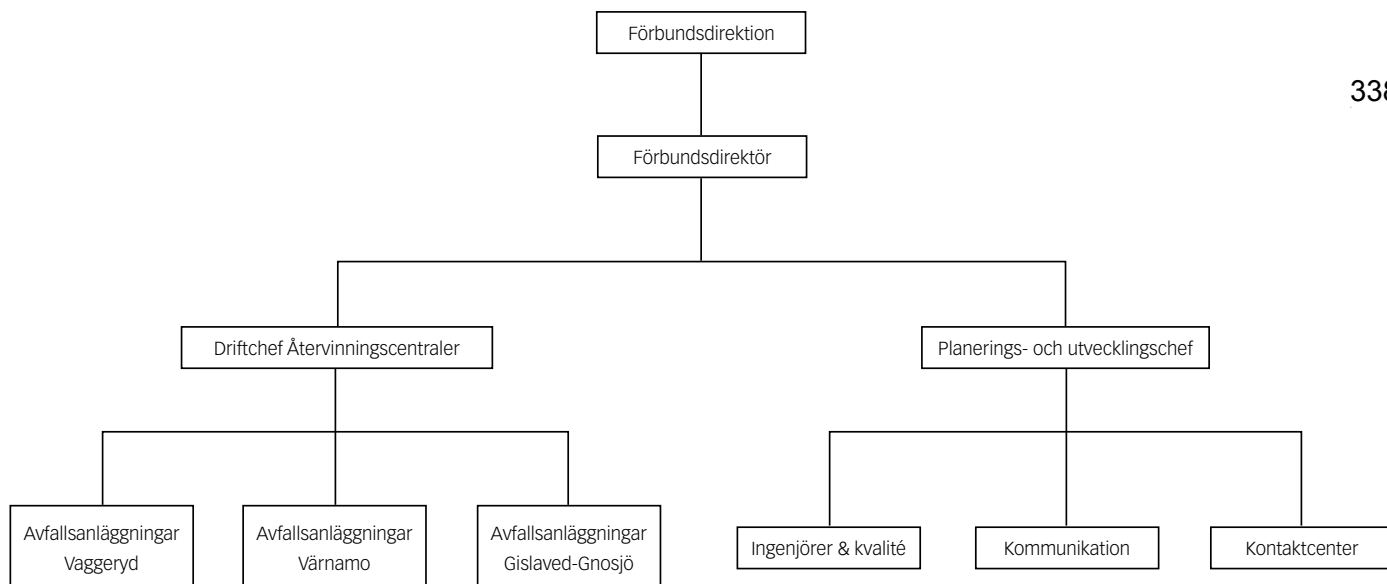
Carina Johansson (C), Gislaveds kommun

Markus Kauppinen (S), Gnosjö kommun

Kristin Hästmark (M), Gnosjö kommun

Azra Muranovic Mujagic (S), Värnamo kommun

Kenth Williamsson (S), Vaggeryds kommun

 SÅM har idag organisationsschema totalt 29 tillsvidareanställda, varav 13 är stationerade på kontoret i Skillingaryd och 16 är verksamma på de åtta återvinningscentraler som är placerade ute i de olika kommunerna. Vissa tjänster inom ekonomi, upphandling, IT och personal köps in av Vaggeryds kommun.

EKONOMI OCH BUDGET

SÅM är en egen organisation i form av ett kommunalförbund. Den kommunägda mark som används för verksamheten i form av återvinningscentraler, gröntippar och omlastningsstationer arrenderas av SÅM.

Varje kommun har tecknat borgen för SÅM:s lån fördelat utifrån befolkningsmängd.

Kommunalförbundet finansieras genom renhållningstaxan och har en egen budget som under en treårsperiod förväntas generera ett nollresultat. Verksamhetsbudget för 2022 samt investeringsbudget gällande 2022-2024 finns upprättad.

Förbundets budgetprocess är uppdelad i helår och tertial, där rapporter för respektive period godkänns av direction och respektive kommuns kommunfullmäktige innan publicering.

 Ordinarie ledamöter i SÅMs direction. Från vänster: Ordförande Gert Jonsson (M), Vaggeryds kommun, Carina Johansson (C), Gislaveds kommun, Azra Muranovic Mujagic (S), Värnamo kommun, Kristine Hästmark (M), Gnosjö kommun, Markus Kauppinen (S), Gnosjö kommun, Kenth Williamsson (S), Vaggeryds kommun, Marie Johansson (S), Gislaveds kommun, Vice ordförande Gottlieb Granberg (M), Värnamo kommun.

RENHÅLLNINGSDORDNING 2018-2022

SÅM:s verksamhet styrs i stora drag av den renhållningsordning som varje kommuns kommunfullmäktige beslutar om. Under hösten 2017 genomfördes ett omfattande arbete där samtliga medlemskommuner samarbetade i att ta fram en gemensam renhållningsordning för år 2018-2022. I detta dokument finns förutsättningar, statistik, regler och mål för avfallsverksamheten beskrivna.

Renhållningsordningen som består av dels avfallsplan, dels föreskrifter, har även ställts ut i respektive kommun för offentlighetens möjlighet att lämna synpunkter och tycka till kring dess innehåll. Renhållningsordningen godkändes i respektive kommunfullmäktige under våren 2018.

FINANSIELLA MÅL

I oktober 2020 beslutade förbundsdirectionen att kommunalförbundet SÅM ska bedriva sin verksamhet enligt självkostnadsprincipen. I korthet innebär självkostnadsprincipen att renhållningsavgiften ska bestämmas till högst det belopp som behövs för att täcka nödvändiga kostnader. SÅM har även tidigare bedrivit verksamheten enligt självkostnadsprincipen. Självkostnadsprincipen finns redovisad i Kommunallag 2017:725, 2 Kap 6§ och i Miljöbalken 1998:808, 27 kap. 5§ där det anges att renhållningsavgiften ska bestämmas till högst det belopp som behövs för att täcka nödvändiga kostnader. Resultatet ska balanseras

mot ett nollresultat över en tidsperiod om tre år. Första tidsperiod är år 2020-2022.

MÅLUPPFYLLELSE FINANSIELLA MÅL

Årsboks slutet för 2021 ger ett överskott på 7 000 tkr och resultatet för 2020 gav ett överskott på 2 600 tkr. SÅM ligger nu ackumulerat på ett resultat för den aktuella perioden på 9 600 tkr och ligger just nu i överkant på det finansiella målet.

Självkostnadsprincipen innefattar ett förbud mot att eventuell vinst överförs från en verksamhet till en annan, eftersom kommunens medlemmar i ett sådant fall nödgas stödja den kommunala verksamheten två gånger; dels genom att betala den sedvanliga kommunalskatten, dels genom att betala högre avgifter än vad som egentligen är rättmätigt. Detta fenomen har i rättspraxis kallats för "olaga särbeskattning". SÅM har bara en verksamhet och det är renhållningsuppdraget för våra fyra medlemskommuner varför det inte finns någon risk att eventuell vinst överförs till någon annan verksamhet och finansieras enbart via avfallstaxan. Vinsten kommer istället att användas för att amortera på våra lån, hålla nere taxökningar samt utöka servicen till medborgarna inom våra medlemskommuners område. Avskrivningsperiodens tillgångar kan behöva kortas under 2022, det finns alltid en osäkerhet i vilken takt verksamhetens tillgångar förslits och behöver bytas ut. Utifrån ett flerårsperspektiv, där varje generation skall bära sina kostnader, är en sådan värdering betydelsefull. Det finns flertalet utmaningar inom renhållningsområdet framöver likaså förväntas ränta och inflation öka under kommande år och SÅM står med dessa resultat väl rustat för framtiden.

VERKSAMHETSMÅL OCH MÅLUPPFYLLELSE

I renhållningsordningen nämns nio övergripande mål, varav de tre första ses som prioriterade för förbundets verksamhet. För varje mål finns ett antal åtgärder presenterade, vilka avser att ange de insatser som krävs för att uppnå målen.

Målen i avfallsplanen utgör en tydlig inriktning för vårt arbete, genomsyrar de beslut vi tar och leder verksamheten framåt.

Arbete pågår kontinuerligt för att uppfylla de mål i Avfallsplanen som ska vara genomförda till utgången av år 2022 och där Samverkan Återvinning Miljö är ansvarig. Status för respektive delmål 2021-12-31 sammanfattas nedan. Slutavstämning görs i samband med planperiodens slut år 2022.

Under 2021 har följande arbete genomförts för att nå uppsatta mål:

ÖVERGRIPANDE MÅL I

Mängden avfall som kommunen ansvarar för ska minska till förmån för hållbar konsumtion och ökad återanvändning.

MÄTBARA MÅL:

- Hushållens villighet att ändra levnadssätt för att minimera avfallsmängder ska öka med 10 %. Basårsmätning 2016: 47 %. Mål för 2022: 52 %.

- Hushållens vilja att styra sin konsumtion mot ökad återvändning ska öka med 10 %. Basårsmätning 2016: 50 %. Mål för 2022: 55 %.

MÅLUPPFYLLELSE:

Den kundundersökning som gjordes år 2020 pekar mot att vi fortfarande har arbete kvar att göra för att nå de mätbara målen. Resultaten ligger på liknande nivåer som vid mätningen 2016. Detta gäller såväl det mätbara målet om hushållens villighet till ändrat levnadssätt för att minimera avfallsmängder som målet att öka hushållens vilja att styra sin konsumtion mot ökad återanvändning.

Ett antagande är att de driftsstörningar som initialt tyvärr fanns kring sophämtningen har haft en negativ inverkan på människors attityder gentemot SÅM samt det nya insamlingssystemet och därmed måluppfyllelsen. Samtidigt visar innevarande års statistik att den totala mängden avfall glädjande har minskat inom GGVV-regionen 2021.

En ny kundundersökning planeras till slutet av planperioden, hösten/vintern 2022, vilken kommer att visa om vi uppnått det övergripande målet eller ej.

Kommunikation en viktig nyckel

Kommunikation är viktig nyckel för att uppnå det övergripande målet. Under året har vi därför fortsatt att utveckla vårt kommunikationsarbete med utgångspunkt i de åtgärder som finns upptagna i Avfallsplanen.

Till stor del har kommunikationen med våra kommuninvånare skett via digitala plattformar så som vår egen webbplats och sociala medier, i huvudsak

Facebook och Instagram. Tonvikten vid digital kommunikation är strategisk och utgår ifrån att vi behöver vara tillgängliga och synliga där människor till vardags är och på tidpunkter som passar dem. Här har vi presenterat fakta, inspirerat till miljösmarta val och gett kommunikativ återkoppling kring nyttan med källsortering tillsammans med konkreta tips på hur abonnenten kan minska sin avfallsmängd.

Utöver digital kommunikation har postala kampanjer riktade till våra kommuninvånare gjorts, så som sommar- respektive julutskick. I den mån pågående pandemi tillåtit, har vi även genomfört besök och informationsinsatser hos exempelvis flerfamiljsbostäder och andra föreningar.

Vi har under året även fortsatt att nätverka med kommunikatörerna i kommunikationsnätverket för GGvV-regionen.

ÖVERGRIPANDE MÅL 2

Hushåll, kommuner och verksamheter ska bli bättre på att källsortera och materialåtervinningen ska öka.

MÄTBARA MÅL:

- Andel hushållsavfall insamlat för materialåtervinning, exkl. biologisk behandling ska förbättras med 30 %. Basårsmätning 2016: 21 %. Mål 2022: 27 %
- Hushållens nöjdhet hur enkelt det är att lämna förpackningar och returpapper via fastighetsnära insamling ska vara minst 90 %, andel ganska eller mycket nöjda.
- Mängden förpacknings- och tidningsmaterial i restavfall ska minska med 20 %, villa samt lägenhet (utgångsår 2018). Basårsmätning 2018: 5 534 ton Mål 2022: 4 427 ton

MÅLUPPFYLLELSE:

Mål kring förbättrad andel materialåtervinning uppnått

Målet att förbättra andelen insamlat hushållsavfall för materialåtervinning exkl. biologisk behandling med 30 % är uppnått. Under 2021 gick 27 % till materialåtervinning exkl. biologisk behandling. Via införandet av fyrfackskärl har mängden material som går till återvinning från hushållsavfall ökat. Under 2021 har mängden material som samlats in inom SÅM och gått till materialåtervinning exkl. biologisk behandling uppgått till drygt 5 459 ton utav totalt 20 251 ton.

Mål kring minskad mängd förpacknings- och tidningsmaterial i restavfall uppnått

Målet att minska mängden förpacknings- och tidningsmaterial i restavfall från villor och lägenheter

341

med 20 % är uppfyllt. Under 2021 uppgick mängden förpacknings- och tidningsmaterial i restavfallet till 3 668 ton, baserat på de plockanalyser som genomförts åren 2018, 2019 och 2020.

Målet om hushållens nöjdhet kring hur enkelt det är att lämna förpackningar och returpapper via fastighetsnära insamling snart uppnått.

Kundundersökningen som genomfördes 2020, visar att hushållens nöjdhet har ökat och att vi är nära måluppfyllelse. En slutavstämning kommer att göras via en ny kundundersökning hösten/vintern 2022.

Nyckelfaktor - införandet av FNI i alla kommuner

En nyckelfaktor till att i dagsläget ha uppnått två av tre mätbara mål, är att fastighetsnära insamling nu införts i alla SÅM:s medlemskommuner. Införandet i Vaggeryds kommun, som var den sista kommunen att införa systemet, skedde i början av 2021. FNI innebär en ökad service gentemot våra medborgare i villa och fritidshus genom att förpackningar, returpapper och småelektronik nu hämtas direkt i anslutning till hemmet. Att abonnenten nu kan sortera förpackningar och tidningar direkt i kärlen och slippa mellanlagra dessa inomhus, den nu mer stabila sophämtningsdriften samt kommunikation kring nyttan av källsortering, tror vi är bidragande skäl till hushållens ökade nöjdhet.

ÖVERGRIPANDE MÅL 3

Matavfall ska omhändertas så att nationella miljömål uppnås.

MÄTBARA MÅL:

- Säkerställa fossilfria drivmedel för all insamling av mat- och restavfall.
- Aktivt verka för regionala lösningar för insamling, transport och behandling av matavfall.

MÅLUPPFYLLELSE:

Mål kring att säkerställa fossilfria drivmedel för all insamling av mat- och restavfall uppnått.

Sedan 1 januari 2021 sker all insamling via entreprenörer som i avtalet förbinder sig att utföra uppdragen med fossilfria drivmedel.

Mål kring att aktivt verka för regionala lösningar för insamling, transport och behandling av matavfall uppnåt.

SÅM har aktivt deltagit i projekt för att försöka skapa regionala lösningar. Där har vi bland annat erbjudit oss att bli delägare i behandlingsanläggningar för att kunna tillse att matavfallet behandlats regionalt. Tyvärr har projekten fallit på den ekonomiska frågan.

I upphandlingen premierade SÅM korta transportvägar med höga prispåslag för varje mil som matavfallet transporterades.

Matavfallet skickas idag till Tekniska Verken i Linköping där man producerar biogas av matavfallet. I processen skapas även en näringsrik biogödsel som ersätter konstgödsel i lantbruket.

ÖVERGRIPANDE MÅL 4

Källsorteringen av farligt avfall ska förbättras.

MÄTBARA MÅL:

- Mängden farligt avfall och el- och elektronikavfall i hushållens restavfall ska minska med 10 % (mätt som kg/hushåll*år med utgångsår 2018). Basår 2018: 5,99 kg/hushåll. Mål 2022: 5,39 kg/hushåll.

MÅLUPPFYLLELSE:

Mål kring minskad mängd farligt avfall och el- och elektronikavfall i hushållens restavfall uppnått

Under 2021 var det 1,19 antal kg/hushåll el- och elektronikavfall i hushållens restavfall baserat på de plockanalyser som genomförts åren 2018, 2019 och 2020.

Insamling via elektronikboxen för de abonnenter som har fyrfacksinsamling är ett hjälpmedel som införts. Där kan abonnenten lämna glödlampor, batterier och småelektronik vid bostaden, boxen töms samtidigt som ordinarie tömning av fyrfackskärnen. Under 2021 har vi tömt 16 237 boxar med en totalvikt av ca 13,5 ton

ÖVERGRIPANDE MÅL 5

Standard och service på ÅVC inom GGVV samt tillgänglighet och förutsättningarna för att lämna grovavfall till återanvändning ska förbättras.

342

MÄTBARA MÅL:

- Hushållens nöjdhet med möjligheten att lämna grovavfall till återanvändning ska öka med minst 10 %, andel ganska eller mycket nöjda. Basårsmätning 2016: 67%. Mål 2022: 74%.

MÅLUPPFYLLELSE:

Mål att öka hushållens nöjdhet med möjligheten att lämna grovavfall till återanvändning snart uppnått

På flera av våra återvinningscentraler finns det idag möjlighet att lämna material för återbruk och projekt kring återanvändning pågår inom SÅM och lanseras under 2022 på SÅM:s större Återvinningscentraler. Enligt den kundundersökning som genomfördes 2020, är vi nära att uppfylla det mätbara målet att öka hushållens nöjdhet kring möjligheten att lämna grovavfall till återanvändning. En slutavstämning kommer ske via en kundundersökning under hösten/vintern 2022.

ÖVERGRIPANDE MÅL 6

Återanvändning av avloppsslam ska bidra till resurs-effektiva kretslopp med minsta möjliga påverkan av farliga ämnen.

MÄTBARA MÅL:

- Anges ej under planperioden.

KOMMENTAR:

Tvåfacksteknik har införts vid tömning av slambrunnar från 1 januari 2021. Detta innebär att vattenfasen är kvar i brunnen efter tömning och att slambilen bara tar med slam. Diskussioner förs med våra medlemskommuner om att hitta bra lösningar för

Ett av SÅM:s övergripande mål för perioden 2018-2022 är att förbättra standard och service på återvinningscentralerna samt tillgänglighet och förutsättningar att lämna grovavfall till återanvändning inom GGVV. Enligt den kundundersökning som genomfördes år 2020, är vi nära att uppfylla det mätbara målet; att öka hushållens nöjdhet med möjligheten att lämna grovavfall till återanvändning. En slutavstämning kommer ske via en kundundersökning hösten/vintern 2022.

omhändertagande av avloppsslam från enskilda avloppsanläggningar.

ÖVERGRIPANDE MÅL 7

Prioriterade nedlagda deponier ska vara undersökta och riskkvalificerade.

KOMMENTAR:

Genomföra 1 undersökning MIFO fas 2 per år och kommun. Undersökningen ligger utanför SÅM:s ansvarsområde, vi följer diskussionerna i kommunerna.

ÖVERGRIPANDE MÅL 8

Nedskräpning ska minska.

KOMMENTAR:

Det övergripande målet ligger utanför SÅM:s ansvarsområde, vi följer diskussionerna i kommunerna. De åtgärder som finns i målet och som ligger under

SÅM:S ansvar är klara. Samtliga fyra kommuner är medlemmar i Håll Sverige Rent samt i Städa Sverige. Kommunerna arbetar även med att delta i nationella satsningar som initieras av dessa organisationer.

ÖVERGRIPANDE MÅL 9

Verksamheter ska i ökad utsträckning minska avfallsmängder, öka återanvändning och återvinning, använda miljövänliga material och omhändertar farligt avfall på rätt sätt.

KOMMENTAR:

Det övergripande målet ligger utanför SÅM:s ansvarsområde, vi deltar i diskussionerna med kommunerna.

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

VÄSENTLIGA HÄNDELSER UNDER ÅRET

SOPHÄMTNINGSDRIFTEN

Efter de avtalsöverlåtelser som skedde år 2020, har vi upplevt att sophämtningsdriften har blivit mer stabil under 2021. Detta har inneburit att SÅM i år haft större möjligheter att fokusera på andra arbetsområden.

INFÖRANDE AV FNI I VAGGERYDS KOMMUN

Införandet av FNI i Vaggeryds kommun är klart och genomfördes i början på 2021 under en kort period. En körtursomläggning genomfördes också för att optimera och säkerställa driften. Verksamheten har kommit igång bra och vi upplever att flertalet abonnenter är nöjda eller mycket nöjda med det nya insamlingssystemet. Nu har samtliga kommuner fått fastighetsnära insamling för småhus i GGVV-regionen. Totalt har cirka 90% av alla året runt-abbonenter i villa och fritidshus valt att ansluta sig till FNI

MATAVFALLSINSAMLING

Under 2021 har arbetet med att samla in matavfall från flerbostadshus och verksamheter fortgått. Arbetet har

gått bra och kommer att fortlöpa under nästkommande år. Vid årsskiftet var 1 274 fastighetsägare anslutna till matavfallet. Målsättningen är att alla fastighetsägare ska ansluta sig till utsortering av matavfall.

NYINVESTERING I BIOGAS-SOPBILAR

I linje med biogasöverenskommelsen har vi förhandlat fram med våra entreprenörer NÅ, MJ och Sandahls om investering i fordon som drivs med gas. I dagsläget har MJ Åkeri tre fordon, NÅ två fordon och Sandahls ett fordon som drivs med gas.

AVFALLSPLAN 2023

Under året har arbetet med att ta fram en ny Avfallsplan som skall börja gälla 2023 initierats. Arbetet sker tillsammans med representanter från våra medlemskommuner och kommer att fortsätta under 2022.

ORGANISATION

Under våren startades ett organisatoriskt arbete kring vår vision, målstrategi och värdegrunder som ska präglade SÅM:s arbete framåt. Ledningsgruppen tog tillsammans med en konsult och ett par medarbetare fram vision, mission och värdeord. Under november 2021 genomfördes en kickoff för samtliga medarbetare för att förankra detta arbete och för att få alla medarbetare delaktiga.

RETURPAPPER

Ansvaret för insamling och behandling av returpapper övergår vid årsskiftet från producenterna till kommunerna och därigenom SÅM, vilket skapat mycket förberedande arbete under året. SÅM har i detta ärende samverkat med flertalet kommuner och kommunala bolag/förbund i frågan.

UPPDATERING AV RENHÅLLNINGSTAXAN

Renhållningstaxan är sedan 2021 gemensam för samtliga medlemskommuner och miljöstyrd sedan införandet av FNI. Miljöstyrd taxa innebär att det billigaste abonnemangsalternativet är det som bäst gynnar vår miljö, vilket i detta fall är FNI.

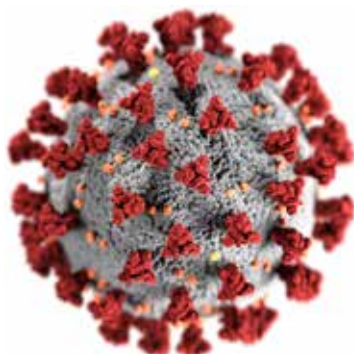
COVID-19 OCH VÅR VERKSAMHET

Den pågående pandemin har framförallt påverkat vår verksamhet genom många besökare på våra anläggningar. Precis som under 2020, har mer material än tidigare år kommit in till våra återvinningscentraler och gröntippar. Permitteringar och rekommendationer om att stanna hemma även vid lindriga symtom har gjort att många abonnenter haft tid att renovera sina bostäder, rensa ut och ansa sina trädgårdar. Mer inlämnat material är positivt, men då vi inte har några begränsningar gällande hur mycket material vi tar emot per hushåll innebär det samtidigt höga kostnader för behandling av material och transporter. Efterfrågan på material har dock varit stor och prisbildningen hög under hela år 2021.

Insamlingsverksamheterna har inte påverkats i någon större omfattning och vår personal har lyckligtvis varit väl förskonade från sjukdom. Pandemins främsta påverkan för SÅM är i övrigt att investeringsprojekt skjutits på framtiden.

KOMPETENSFÖRSÖRJNING

Vi fortsätter arbetet med att säkra upp kompetensförsörjningen så att samtliga anställda på våra återvinningscentraler har de behörigheter och utbildningar som krävs. Även bland de anställda på kontoret fortgår kompetensförsörjning av varierande art så som ledarskap, taxesättningar, juridik inom renhållningen och systemkunskap.

PLANERING FÖR ENHETLIG

UTFORMNING AV ÅVC:ER

345

En projektlista med prioriteringsordning har skapats för samordning av våra återvinningscentraler. Syftet är att åstadkomma en enhetlighet vad gäller sådant som utformning av skyltar, avlämningsflöde, regler och riktlinjer samt att skapa likvärdiga möjligheter till återbruk i alla fyra kommunerna. Under hösten inleddes ett samarbete med en Stockholmsbaserad arkitektbyrå med syfte att initialt se över trafikflödet och hitta förbättringsmöjligheter på Mossarp återvinningscentral.

BIOKOLSUTREDNING SLUTFÖRD

Tillsammans med ett konsultbolag gjordes under 2020 en förstudie med syfte att se över SÅM:s möjligheter och förutsättningar att starta biokolsproduktion. Förstudien visade att det finns potential att etablera en biokolsanläggning på någon av återvinningscentralerna. Under 2021 har studiebesök genomförts på befintliga biokolsanläggningar i Södertälje, Lidköping och Stockholm. Arbetet kommer att fortgå även under 2022. Det förs dialog med lokala energibolag om att samverka kring biokolsproduktion.

KUNDUNDERSÖKNINGAR

Under 2021 genomfördes inga nya kundundersökningar utan vårt arbete har istället bedrivits utifrån resultatet av 2020 års kundundersökningar. En ny kundundersökning planeras till hösten/vintern 2022.

BORGENSÅTAGANDE OCH LÅN

I förbundsordningen framgår att kommunalförbundet SÅM får uppta lån, samt att om borgen krävs av kreditgivare, ska samtliga kommunmedlemmar gå i borgen för lånet eller leasingavtalet.

Vissa kreditgivare kräver därtill ett regressavtal som klargör medlemskommunernas hantering av den finansiella risken, det vill säga hur man avser fördela den solidariska borgen sinsemellan. Ett regressavtal finns således tecknats mellan kommunalförbundets medlemskommuner, där respektive kommuns procentuella andel av förbundets totala invånarantal avgör andel i förbundets tillgångar och skulder.

Borgensförbindelser, Mnkr	Borgenslimit	Skuld 2021
Solidarisk borgen för samtliga kommuner, låneförbindelser	250,0	143,0
Solidarisk borgen för samtliga kommuner, checkräkningskredit	10,0	34,6
Totaltsumma	260,0	143,0
Gislaveds kommuns andel (34 %) låneförbindelser	85,0	48,6
Gislaveds kommuns andel (34 %) checkräkningskredit	3,4	
Totalsumma Gislaveds kommun	88,4	48,6
Gnosjö kommuns andel (11 %) låneförbindelser	27,5	15,7
Gnosjö kommuns andel (11 %) checkräkningskredit	1,1	
Totalsumma Gnosjö kommun	28,6	15,7
Värnamo kommuns andel (39 %) låneförbindelser	97,5	55,8
Värnamo kommuns andel (39 %) checkräkningskredit	3,9	
Totalsumma Värnamo kommun	101,4	55,8
Vaggeryds kommuns andel (16 %) låneförbindelser	40,0	22,9
Vaggeryds kommuns andel (16 %) checkräkningskredit	1,6	
Totalsumma Vaggeryds kommun	41,6	22,9

 Tabell: Totalt borgensåtagande fördelat per kommun.

PERIODENS RESULTAT

INTÄKTER

- Införandet av FNI i Vaggeryd flöt på väldigt bra och var färdigt betydligt tidigare än budgeterat, vilket resulterat i högre intäkter än budgeterat.
- Prisnivå på framförallt, metall, wellpapp och batterier har fortsatt varit mycket högt och vi räknade i budgeten med återgång till mer normala priser under 2021.
- Sortering från FNI ökar och även det leder till mer intäkter, delvis beroende på det snabba införandet av FNI i Vaggeryd.
- Slamintäkterna ligger under budgeterat och det beror främst på att budgeten var fastslagen när utfallet av upphandlingen av slamentreprenaden blev klar.

Upphandlingen gav en lägre kostnadsbild än vad som budgeterats och SÅM valde då att inte höja taxan lika mycket som planerat.

föräldraledighet och dels på personal som avslutat sin anställning.

- Pandemin har även påverkat de externa aktiviteterna på SÅM, vilket även det lett till en kostnadsminskning.
- Det snabba införandet av FNI i Vaggeryd har även lett till att alla kostnader kopplat till insamlingen har ökat mot budgeterat.
- Kostnaderna för slam ligger under budget och det beror främst på att budgeten var fastslagen när utfallet av upphandlingen av slamentreprenaden blev klar. Upphandlingen gav en lägre kostnadsbild än vad som budgeterats.

AVSKRIVNINGAR

- Kostnaderna för avskrivning ligger lägre dels för att det skett få investeringar 2021, men även för att investeringstakten för 2020 var låg. Pandemin är en stor orsak till den låga investeringstakten.
- Från och med 2021-09-01 har avskrivningstiden för kärl ändrats från 15 år till 12 år.

KOSTNADER

- Personal- och administrativa kostnader har minskat då vi under perioder haft vakanser dels på

OMVÄRLDSANALYS

INSAMLING FRÅN HUSHÅLL

2018 tog Sveriges regering ett beslut gällande utveckling och förtydligande av producentansvaret för förpackningar och tidningar, med syfte att skapa enklare, mer lättillgängliga insamlingssystem för hushållen. Det ursprungliga regeringsbeslutet innefattade även kravet att kommuner skulle tillhandahålla ett system för att samla in utsorterat matavfall från hushåll och transportera bort även det. Beslutet skulle träda i kraft 1 januari 2021 men upphävdes hösten 2020.

Regeringen har nu lagt fram ett förslag om att låta kommuner ta över insamlingsansvaret för hushållen, samtidigt som det ekonomiska ansvaret ska ligga kvar hos producenterna. I en promemoria föreslår regeringen vilka förpackningsslag som omfattas och hur det ska genomföras i praktiken.

Kortfattat innebär förslaget att förpackningar i huvudsak ska samlas in på samma plats som rest- och matavfall, det vill säga bostadsnära. De olika fraktionerna ska hållas åtskilda under insamling och mellanlagras på omlastningsstationer, vilka även dessa ska tillhandahållas av kommunen innan materialet levereras till producentansvarsorganisationerna för återvinning. Återvinningsstationerna (ÅVS) inte att förväxla med kommunernas återvinningscentraler (ÅVC) kommer i ett första läge att leva kvar och drivas av kommunerna för att där ta emot sällanförpackningar, större förpackningar som inte ryms i avfallsbehållarna.

Producenterna ska enligt förslaget ersätta kommunerna för detta uppdrag med målsättning om 100% kostnadstäckning för kommunen. Insamlingen av förpackningar kommer att bli obligatorisk för alla kommuninneboende och om det blir verkligt som förslaget är idag så införs det i olika etapper från 2024 till 2026. SÅM står tack vare sitt nya insamlingssystem väl rustat för detta förslag var gäller ÅVS, omlastningsstationer och insamling från småhus, medan vi för flerbostadshus måste bygga upp ett nytt separat insamlingssystem.

Förslaget är utskickat på remiss och Regeringen väntas fatta beslut under sommaren 2022. Om förslaget går igenom, kommer detta att ha stor påverkan på SÅM:s arbete och insamling framåt.

KOMMUNALT ANSVAR FÖR INSAMLING AV RETURPAPPER

Från och med 1 januari 2022 övergår ansvaret för insamling och materialhantering av returpapper till kommunerna efter ett regeringsbeslut 2020. Detta har inneburit mycket förberedande arbete under året. SÅM tillhandahåller redan insamling av returpapper för abonnenter anslutna till Fastighetsnära insamling (FNI), men behöver från 2022 även tillhandahålla ett system för övriga abonnenter, exempelvis till de som bor i flerbostadshus.

SÅM har i detta ärende samverkat med flertalet kommuner och kommunala bolag/förbund i frågan. I slutet av året hade fem entreprenörer auktoriserats att transportera, behandla och återvinna tidningar och returpapper från och med 1 januari 2022.

PERSONALREDOVISNING

SÅM har idag totalt 29 tillsvidareanställda. Av dessa är 13 stationerade på kontoret i Skillingaryd och 16 på återvinningscentralerna ute i kommunerna. Införandet av FNI och matavfallsinsamling har krävt, och kommer fortsättningsvis att kräva stora personalresurser, och vi har även extra stöd via bemanningsföretag i Kontaktcenter vid behov. På återvinningscentralerna har vi i vissa fall under pandemin tagit in extra personal för att reglera antalet fordon redan vid grinden som en åtgärd för att minska trängsel på plattan.

Från 1:a september har organisationen inrättat en ettårig visstidsanställning som avfallsrådgivare. Avfallsrådgivaren stöttar avfallstekniker och Kontaktcenter i rådgivningsuppdrag, handläggning och platsbesök.

Under året sade en av våra kommunikatörer upp sig och slutade sin anställning. En ny rekrytering genomfördes och en ny kommunikatör började i slutet på oktober. Under året började även en ny miljöarbetare på våra återvinningscentraler i Gislaved.

FÖRÄLDRALEDIGHETER

Under året återgick de tre tillsvidareanställda som varit föräldralediga i tjänst.

Antal anställda*	Kvinnor	Män	Totalt
Tillsvidareanställda*	12	17	29
Visstidsanställda/Vikariat	1	1	2
Timanställda	1	3	4
Totalt	14	21	35
Årsarbetare**	13,85	21,0	34,85

* Antal tillsvidareanställda 2021-12-31

** Tjänstgöringsgrad omräknat till heltid

Sjufrånvaro	Kvinnor	Män	Totalt
Antal timmar	285	1 372	1 657
Sjukfrånvaro %	1,1	3,68	2,62
Sjukfrånvaro över 60 dgr %	0	44,14	36,55

GOD EKONOMISK HUSHÅLLNING

Kommunallagen ställer krav på god ekonomisk hushållning, i budgeten ska det anges mål för verksamheten som är av betydelse för detta krav. För SÅM innebär detta att de prioriterade målen är styrande. I budgeten ges de ekonomiska förutsättningarna.

Dessa förutsättningar anger takten i vår strävan mot att uppfylla målen. Grundläggande för en god

ekonomisk hushållning är en ekonomi i balans och en välfungerande uppföljning och utvärdering av ekonomi och verksamhet där varje generation bär sin kostnad. För att upprätthålla en god ekonomisk hushållning måste det för verksamheten finnas ett samband mellan mål, medel och kvalitet.

För att vår verksamhet utifrån tillgängliga resurser ska utvecklas i riktning mot att uppfylla de prioriterade målen är det viktigt att ansvar och befogenheter fördelas i hela organisationen. Decentraliseringen är ändamålsenlig samtidigt som den förutsätter tydliga ansvarsnivåer. Helhetssyn är nödvändig så att fler dimensioner än den egna kärnverksamhetens behov och intressen beaktas. För att få effekt och uppnå gemensamma mål ska engagemang och kompetens tas tillvara i organisationens olika delar. För att upprätthålla kapaciteten på lång sikt måste intäkterna vara i balans med kostnaderna.

BALANSKRAVSRESULTAT

Kommunallagens minimikrav på god ekonomisk hushållning, som beskrivs i föregående rubrik, är det så kallade balanskravet där grundregeln är att intäkterna ska vara större än kostnaderna.

Kommunalförbundet Samverkan Återvinning Miljö, SÅM, redovisar 2021 ett resultat på plus 7 mnkr. Inga extraordinära poster och reavinster finns 2021.

Mnkr	2021
Årets resultat	7,0
Verksamhetens kostnader	0,0
Reavinster netto	0,0
Extraordinära poster	0,0
Årets resultat efter balanskravsreducering	7,0
Resultatutjämningsreserv	0,0
BALANSKRAVSRESULTAT	7,0

FINANSIELL INFORMATION SÅM

RESULTATRÄKNING

Mnkr	Not	2021	2020
Verksamhetens intäkter	1	106,9	95,0
Verksamhetens kostnader	2	-90,9	-84,6
Avskrivningar	3	-8,9	-7,5
Verksamhetens nettokostnader		7,1	2,9
Finansiella intäkter	4	0,2	0,2
Finansiella kostnader	5	-0,3	-0,5
PERIODENS RESULTAT		7,0	2,6

BALANSRÄKNING

Mnkr	Not	2021	2020
TILLGÅNGAR			
Mark, byggnader och tekniska anläggningar	6	34,1	35,6
Maskiner och inventarier	7	80,8	68,6
Immateriella anläggningstillgångar	8	0,3	0,3
Summa anläggningstillgångar		115,2	104,6
Kortfristiga fordringar	9	23,7	23,3
Likvida medel	10	31,6	35,1
Summa omsättningstillgångar		55,3	58,4
SUMMA TILLGÅNGAR		170,5	163,0
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
Årets resultat	11	7,0	2,6
Eget kapital	11	3,0	0,4
Summa eget kapital		10,0	3,0
AVSÄTTNINGAR	12	1,2	1,1
SKULDER			
Långfristiga skulder	13	143,0	143,0
Kortfristiga skulder	14	4,2	5,4
Leverantörsskulder	14	12,1	10,5
Summa kortfristiga skulder		16,3	15,9
Summa skulder		159,3	157,2
SUMMA SKULDER OCH EGET KAPITAL		170,5	163,0

KASSAFLÖDE

Mnkr	2021	2020
Periodens resultat	7,0	2,6
Avskrivningar	8,9	7,5
Övriga likviditetspåverkande poster	0,1	0,1
I anspråkstagna avsättningar	0,0	0,0
Förändring kortfristiga fordringar	-0,4	-3,0
Förändring leverantörskulder	1,6	0,0
Förändring kortfristiga skulder	-1,2	-1,0
Kassaflöde från löpande verksamhet	16,0	6,2
Investering materiell anläggningstillgång	-19,5	-0,8
Investering finansiell anläggningstillgång	0,0	0,0
Erhållna investeringsbidrag	0,0	0,0
Kassaflöde investeringsverksamheten	-19,5	-0,8
Förändring av långfristiga skulder	0,0	0,0
Förändring av långsiktiga fordringar	0,0	2,5
Kassaflöde finansieringsverksamheten	0,0	2,5
ÅRETS KASSAFLÖDE	-3,5	7,9
Likvida medel vid periodens början	35,1	27,2
Likvida medel vid periodens slut	31,6	35,1

NOTFÖRKLARINGAR

Not 1 Verksamhetens intäkter, Mnkr	2021	2020
Försäljningsmedel	8,6	3,9
Taxor och avgifter	98,2	88,5
Övriga intäkter	0,1	2,7
Summa	106,9	95,0

Not 2 Verksamhetens kostnader, Mnkr	2021	2020
Anläggnings-, underhållningsmaterial, inventarier	0,7	0,5
Köp av verksamhet	52,0	48,8
Personalkostnader	17,4	15,8
Lokal- och markhyror	1,2	1,1
Övriga verksamhetskostnader och tjänster	19,6	18,4
Summa	90,9	84,6

Not 3 Avskrivningar, Mnkr	2021	2020
Avskrivning Immateriella anläggningar	0,1	0,1
Avskrivning Återvinningscentraler och övriga anläggningar	1,5	1,7
Avskrivning Maskiner och inventarier	7,3	5,7
Summa	8,9	7,5

Not 4 Finansiella intäkter, Mnkr	2021	2020
Ränteintäkter	0,2	0,2
Övriga finansiella intäkter	0,0	0,0
Summa	0,2	0,2

Not 5 Finansiella kostnader, Mnkr	2021	2020
Räntekostnader	0,2	0,5
Övriga finansiella kostnader	0,1	0,1
Summa	0,3	0,5

Not 6 Mark, byggnader och tekniska anläggningar, Mnkr	2021	2020 352
Ingående anskaffningsvärde	54,5	54,4
Investeringar	0	0,1
Utgående anskaffningsvärde	54,5	54,5
Ingående ack avskrivningar	-18,9	-17,2
Årets avskrivningar	-1,5	-1,7
Utgående ack avskrivningar	-20,4	-18,9
Utgående redovisat värde	34,1	35,6
Bedömd genomsnittlig nyttjandeperiod	44 år	

Not 7 Maskiner, inventarier, fordon, Mnkr	2021	2020
Ingående anskaffningsvärde	81,7	81,1
Investeringar	19,5	0,7
Utgående anskaffningsvärde	101,2	81,7
Ingående ack avskrivningar	-13,1	-7,4
Årets avskrivningar	-7,3	-5,7
Utgående ack avskrivningar	-20,4	-13,1
Utgående redovisat värde	80,8	68,6
Bedömd genomsnittlig nyttjandeperiod	11 år	

Not 8 Immateriella anläggningstillgångar, Mnkr	2021	2020
Ingående anskaffningsvärde	0,4	0,4
Investeringar	0,1	0,0
Utgående anskaffningsvärde	0,5	0,4
Ingående ack avskrivningar	-0,2	-0,1
Årets avskrivningar	-0,1	-0,1
Utgående ack avskrivningar	-0,3	-0,1
Utgående redovisat värde	0,3	0,3
Bedömd genomsnittlig nyttjandeperiod	5 år	

Not 9 Kortfristiga fordringar, Mnkr	2021	2020
Kundfordringar Vaggeryd	3,9	2,9
Kundfordringar Värnamo	8,5	9,1
Kundfordringar Gnosjö	2,6	2,8
Kundfordringar Gislaved	7,8	8,2
Interimposter	1,2	0,0
Övriga fordringar inkl moms	-0,3	0,3
SUMMA	23,7	23,3

Not 10 Likvida medel, Mnkr	2021	2020
Skattemedel	0,2	0,0
Bankmedel	31,4	35,1
SUMMA	31,6	35,1

Not 11 Eget kapital, Mnkr	2021	2020
Årets resultat	7,0	2,6
Övrigt eget kapital	3,0	0,4
SUMMA	3,0	3,0

Not 12 Avsättningar, Mnkr	2021	2020
Pensioner	0,6	0,5
Löneskatt	0,6	0,6
SUMMA	1,2	1,1

Not 13 Långfristiga skulder, Mnkr	2021	2020
Långfristigt lån	143,0	143,0
SUMMA	143,0	143,0

Not 14 Kortfristiga skulder, Mnr	2021	2020	354
Leverantörskulder	12,1	10,5	
Arbetsgivaravgifter	0,3	0,3	
Personalens källskatt	0,3	0,3	
Semesterlöneskuld	1,3	1,0	
Övriga interimskulder	2,3	3,7	
SUMMA	16,3	15,8	

Investeringsredovisning, Mnr

ID	Akt	Investeringar	Investeringsutgifter 2021	Investeringsutgifter 2020
	902	FNI-införande	16,80	0,23
	906	ospec investeringar påpengar	0,00	0,00
7000		Summa Vaggeryd	16,80	0,23
	ingen	Investering Värnamo	2,40	0,00
	901	Renovering fordonsvåg	0,00	0,00
	902	FNI-införande	0,00	0,23
	903	Omlastningscentral	0,00	0,00
	904	Ledningar FNI	0,00	0,01
	905	Ledningar Stomsjö ÅVC	0,00	0,01
	906	ospec investeringar påpengar	0,00	0,01
7001		Summa Värnamo	2,40	0,26
	ingen	Investering Gnosjö	0,00	0,00
	902	FNI-införande	0,00	0,00
	906	ospec investeringar påpengar	0,00	0,02
7002		Summa Gnosjö	0,00	0,02
	ingen	Investering Gislaved	0,00	0,00
	902	FNI-införande	0,00	0,00
	903	Omlastningscentral	0,00	0,00
	906	ospec investeringar påpengar	0,00	0,17
7003		Summa Gislaved	0,00	0,17
	ingen	Investering gemensam	0,31	0,02
	902	FNI-införande	0,00	0,00
7004		Summa gemensam	0,31	0,02
	ingen	Matavfallsprojekt flerfamilj	0,00	0,04
	907	Matavfallsinsamling	0,00	0,00
7005		Summa Matavfallsprojekt flerfamilj	0,00	0,04
		Totalsumma investering	19,51	0,74

GISLAVEDS KOMMUN

KORTA FAKTA

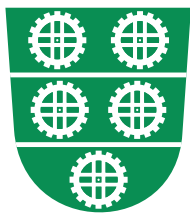
- Kommunens andel av förbundets totala invånarantal: 34 %. Gislaveds kommun uppbär därmed 34 % av förbundets totala gemensamma kostnader.
- Förbundets verksamhet i kommunen består av sophämtning, slamtömning, tillhandahållande och drift av gröntippar, återvinningscentraler i Mossarp och i Smålandsstenar, samt säsongambulerande återvinningscentraler i Reftele, Burseryd och Hestra.

VIKTIGA HÄNDELSE R UNDER 2021

- Fortsatt införande av utsortering av matavfall för flerfamiljshus och verksamheter.

RESULTAT RÄKNING SÅM KOMMUN GISLAVED

Mnkr	2021	2020
Verksamhetens intäkter	36,3	34,0
Verksamhetens kostnader	-30,9	-28,0
Avskrivningar	-3,0	-3,1
Verksamhetens nettokostnader	2,4	2,8
Finansiella intäkter	0,1	0,0
Finansiella kostnader	-0,1	0,0
ÅRETS RESULTAT	2,4	2,8

GNOSJÖ KOMMUN

KORTA FAKTA

- Kommunens andel av förbundets totala invånarantal: 11 %. Gnosjö kommun uppbär därmed 11 % av förbundets totala gemensamma kostnader.
- Förbundets verksamhet i kommunen består av sophämtning, slamtömning, tillhandahållande och drift av gröntippar samt återvinningscentraler i Gynnås och i Nyhem.

VIKTIGA HÄNDELSE UNDER 2021

- Fortsatt införande av utsortering av matavfall för flerfamiljshus och verksamheter.

RESULTATRÄKNING SÅM KOMMUN GNOSJÖ

Mnkr	2021	2020
Verksamhetens intäkter	11,8	10,7
Verksamhetens kostnader	-10,0	-9,8
Avskrivningar	-1,0	-1,1
Verksamhetens nettokostnader	0,8	-0,2
Finansiella intäkter	0,0	0,0
Finansiella kostnader	0,0	0,0
ÅRETS RESULTAT	0,8	-0,2

VAGGERYDS KOMMUN

KORTA FAKTA

- Kommunens andel av förbundets totala invånarantal: 16 %. Vaggeryds kommun uppbär därmed 16 % av förbundets totala gemensamma kostnader.
- Förbundets verksamhet i kommunen består av sophämtning, slamtömning, tillhandahållande och drift av gröntippar, återvinningscentralen i Vaggeryd, samt årlig grovsopsinsamling på åtta platser i kommunen.
- Det nya avfallssystemet FNI (fastighetsnära insamling) har införts under år 2021.

VIKTIGA HÄNDELSE UNDER 2021

- Införande av FNI.
- Fortsatt införande av utsortering av matavfall för flerfamiljshus och verksamheter.

RESULTATRÄKNING SÅM KOMMUN VAGGERYD

Mnkr	2021	2020
Verksamhetens intäkter	17,0	11,2
Verksamhetens kostnader	-14,5	-11,4
Avskrivningar	-1,4	-0,1
Verksamhetens nettokostnader	1,1	-0,3
Finansiella intäkter	0,0	0,0
Finansiella kostnader	0,0	0,0
ÅRETS RESULTAT	1,1	-0,3

VÄRNAMO KOMMUN

KORTA FAKTA

- Kommunens andel av förbundets totala invånarantal: 39 %. Värnamo kommun uppbär därmed 39 % av förbundets totala gemensamma kostnader.
- Förbundets verksamhet i kommunen består av sophämtning, slamtömning tillhandahållande och drift av gröntippar, insamling av trädgårdsavfall, samt återvinningscentraler i Stomsjö, Bredaryd och Rydaholm.

VIKTIGA HÄNDELSE UNDER 2021

- Fortsatt införande av utsortering av matavfall för flerfamiljshus och verksamheter.

RESULTATRÄKNING SÅM KOMMUN VÄRNAMO

Mnkr	2021	2020
Verksamhetens intäkter	41,7	34,5
Verksamhetens kostnader	-35,5	-30,4
Avskrivningar	-3,5	-3,1
Verksamhetens nettokostnader	2,7	1,0
Finansiella intäkter	0,1	0,0
Finansiella kostnader	-0,1	0,0
ÅRETS RESULTAT	2,7	1,0

REDOVISNINGSPRINCIPER

Kommentarer till rekommendationer från rådet för kommunal redovisning

R2 Intäkter från avgifter, bidrag och försäljning

En inkomst redovisas med det belopp som bolaget fått eller kommer att få. En inkomst redovisas normalt som intäkt först när samtliga av följande villkor är uppfyllda: Inkomsten är möjlig att beräkna på ett tillförlitligt sätt, det är sannolikt att de ekonomiska fördelar som är förenliga med transaktionen kommer att tillfalla bolaget samt de eventuella utgifter som uppkommit eller som förväntas uppkomma till följd av transaktionen kan beräknas på ett tillförlitligt sätt.

R3 Redovisning av immateriella tillgångar

Linjär metod tillämpas för avskrivningar. Varje investeringsprojekt använda nyttjandeperiod utgör bedömningsgrund för avskrivningens längd. Redovisning av ackumulerade avskrivningar i not till balansräkningen sker separat enligt bruttometod.

R4 Materiella anläggningstillgångar

Linjär metod tillämpas för avskrivningar. Varje investeringsprojekt använda nyttjandeperiod utgör bedömningsgrund för avskrivningens längd. Redovisning av ackumulerade avskrivningar i not till balansräkningen sker separat enligt bruttometod. Komponentavskrivning tillämpas på vissa övertagna investeringar samt på alla nyinvesteringar.

R6 Nedskrivningar

Ingen nedskrivning av anläggningstillgång har skett under året.

R7 Redovisning av lånekostnader

Rekommendationen efterföljs. Lånekostnader belastar resultatet för årsbokslutet. Upptagna lån redovisas som långfristig skuld.

R9 Avsättningar och ansvarsförbindelser

Inga ansvarsförbindelser finns.

R10 Upplysningar om pensionsmedel och pensionsförpliktelser

Rekommendationen efterlevs helt. SÅM köper värderingshjälp från Skandia för att erhålla rätt avsättning och ansvarsförbindelse.

Upplysningar enligt rekommendationen lämnas i not till balansräkningen. Redovisning sker enligt rekommendationer för avsättningar.

R13 Redovisning av kassaflöden

Bolaget följer rekommendationen att redovisa en kassaflödesanalys som utmynnar i en förändring av likvida medel och uppdelad i olika sektorer.

Informationer från rådet för kommunal redovisning

Ankomstregistrering av leverantörsfakturer
Samtliga leverantörsfakturer mottas centralt av ekonomienheten i Vaggeryds kommun. Ankomstre-
registrering sker direkt. Administration av leverantörs-
fakturer köps som tjänst från Vaggeryds kommun.

Egna upplysningar

- Löner, semesterersättningar och övriga löne-
förmåner har redovisats enligt kontaktmetoden.
- Semesterlöneskuld avseende månadsavlönade
periodiseras löpande månadsvis och har skuld-
bokförts.
- Personalomkostnadspålägg har interndeiterats
med 40,15%.
- Kommunernas andel av resultatet fördelas enligt
beslutad kvotfördelning:

Vaggeryd	16 %
Värnamo	39 %
Gislaved	34 %
Gnosjö	11 %

FÖRBUNDS DIREKTIONENS GODKÄNNANDE

Direktionen intygar härmed att denna årsredovisning upprättats i enlighet med årsredovisningslagen, ÅRL och att den ger en rättvisande bild av förbundets verksamhet, ställning och resultat, samt beskriver väsentliga risker och osäkerhetsfaktorer som förbundet står inför. Årsredovisningen har godkänts för utfärdande av förbundsledningen den 24 februari 2022.

Gert Jonsson (M)

Ordförande

datum/ort

Gottlieb Granberg (M)

Vice Ordförande

datum/ort

Azra Muranovic Mujagic (S)

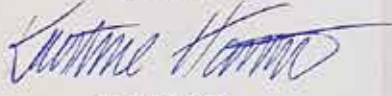
Ledamot

datum/ort

Kristine Hästmark (M)

Ledamot

datum/ort

Carina Johansson (C)

Ledamot

datum/ort

Marie Johansson (S)

Ledamot

datum/ort

Markus Kauppinen (S)

Ledamot

datum/ort

Kenth Williamsson (S)

Ledamot

datum/ort

**Värnamo Kommun
Kommunrevisionen**

22 mars 2022

Till:

Servicenämnden

För kännedom till:

**Kommunstyrelsen
Barn- och utbildningsnämnden
Omsorgsnämnden**

Granskning av servicenämndens styrning av bemanningsfunktionen

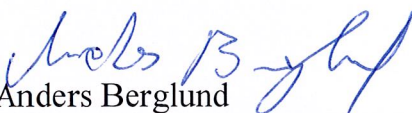
EY har på vårt uppdrag biträtt i rubricerad granskning.

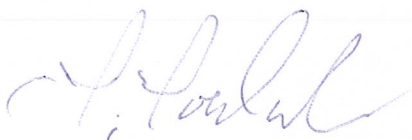
På revisionsmöte den 22 mars 2022 har vi i egenskap av revisorer fått en genomgång av revisionsrapporten från EY.

Härmed överlämnar vi revisionsrapporten till servicenämnden för yttrande.

Kommunrevisionen önskar skriftligt svar av servicenämnden på de rekommendationer som framgår av revisionsrapporten senast den 22 juni 2022.

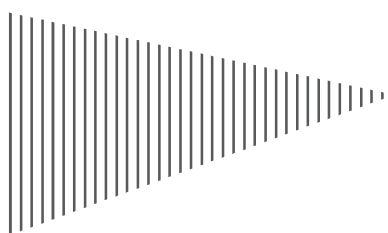
Värnamo som ovan

Anders Berglund
Revisionens ordförande

Lennart Swerlander
Vice ordförande

Granskning av servicenämndens styrning av bemanningsfunktionen

Värnamo kommun

Carl-Henrik Sölvinger &
Anna Färdig

2022-03-22

Innehåll

Sammanfattning	4
Inledning	5
Bakgrund	5
Syfte och revisionsfrågor	5
Genomförande och avgränsning	5
Revisionskriterier	6
Mål och ansvarsfördelning	7
Revisionskriterium	7
Organisation	7
Uppdrag	7
Hantering av bokningar	9
Bedömning	9
Kompetens och genomförandegrad	11
Kvalifikationskrav	11
Bedömning	12
Uppföljning	13
Revisionskriterium	13
Uppföljning	13
Bedömning	15
Slutsats	16
Rekommendationer	16
Bilaga 1 Källförteckning	18
Bilaga 2 Revisionskriterier	19
Kommunallagen (2017:725) 6 kap	19
Reglemente servicenämnden, 2020-02-27	19

Sammanfattning

EY har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Värnamo kommun granskat om servicenämnden har en ändamålsenlig styrning av bemanningsfunktionen.

Vår sammanfattande bedömning är att servicenämnden inte har en ändamålsenlig styrning av bemanningsfunktionen. Det finns en dokumenterad uppdragsbeskrivning men vi bedömer att den inte har förankrats tillräckligt hos de beställande verksamheterna.

Servicenämnden är utförare och ska erbjuda tjänster präglad av ett serviceinriktat arbetssätt, men vi noterar att det saknas överenskommelser/serviceavtal mellan servicenämnden och de beställande nämnderna. Det finns därmed ingen avtal som reglerar kvaliteten på tjänsten som ska erbjudas eller sanktioner som reglerar vad som händer om avtalad servicenivå inte uppnås.

Det är positivt att det sker löpande uppföljning av statistik på verksamhetsnivå samt avstämningar med de beställande verksamheterna. Däremot bedömer vi att det inte finns ett tillräckligt arbete med att utvärdera och förbättra servicenivån.

Genomförd utredning från 2020 visade att det fanns ett stöd hos de beställande verksamheterna för att ha en fortsatt verksamhet under servicenämnden. Nämnden behöver dock ta ett tydligare kundperspektiv och stärka dialogen med beställande verksamheter. Särskilt då genomförda intervjuer visat på att det finns ett missnöje kring bemanningsfunktionens leverans.

Servicenämnden rekommenderas att:

- ▶ Att upprätta överenskommelser med de beställande nämnderna för att tydliggöra ansvar och förväntningar
- ▶ Genomföra mätningar av kundnöjdheten och medarbetarnas trivsel gällande bemanningsenhetens vikarier
- ▶ Tydliggöra hur iakttagelser från bemanningsenheten och de beställande verksamheterna ska resultera i förbättrande åtgärder
- ▶ Analysera genomförandegraden på enhetsnivå för att förbättra dialogen och bättre tillgodose beställarnas prioriteringar

Inledning

Bakgrund

Av servicenämndens reglemente framgår att nämnden har ansvar för kommunens bemanningsenhet för vikariehantering inklusive kommunens resurspoolspersonal för kost, omsorg och förskola. Inom ramen för uppdraget ska serviceförvaltningen på förfrågan från omsorgsförvaltningen och barn- och utbildningsförvaltningen tillhandahålla korttidspersonal så som vikarier. Bemanningsenheten tillhandahåller även vikarier till serviceförvaltningens måltidsservice.

Kommunen inrättade bemanningsfunktionen 2015. Bemanningspoolen består av administratörer, fast anställd personal som kan fördelas till verksamheter vid behov samt en vikariebank.

Det har kommit till revisorernas kännedom att bemanningen inte fungerar så som vore önskvärt. Barn- och utbildningsnämnden samt omsorgsnämnden internfaktureras för bemanningsfunktionen. Det har till revisorerna också framförts att barn- och utbildningsförvaltningen och omsorgsförvaltningen själva har behövt söka och anlita vikarier.

Vid revisorernas grundläggande granskning framför servicenämnden att det kontinuerligt eftersöks ny personal till bemanningspoolen. Det har dock inte varit möjligt att anställa personal i önskvärd utsträckning. De sökande har dock sällan de nödvändiga kvalifikationerna för att möta kommunens behov.

Mot bakgrund av inkommen information har revisorerna beslutat att granska servicenämndens bemanningsfunktion.

Syfte och revisionsfrågor

Det övergripande syftet med granskningen har varit att bedöma om servicenämnden har en ändamålsenlig styrning av bemanningsfunktionen.

I granskningen besvaras följande revisionsfrågor:

- ▶ Finns det en tydlig uppdragsbeskrivning för bemanningsfunktionen med krav på prestation?
- ▶ Motsvarar erbjuden bemanning kvalifikationskraven som efterfrågas av de beställande nämnderna?
- ▶ Är debiteringsmodellen anpassad för de tillfälle då barn- och utbildningsnämnden respektive omsorgsnämnden själva anlitar vikarier?
- ▶ Är nämndens uppföljning av bemanningsfunktionen tillräcklig?

Genomförande och avgränsning

Granskningen utgår från dokumentstudier och intervjuer med ansvariga tjänstepersoner från serviceförvaltningen. Därtill har det genomförts intervjuer med representanter från omsorgsförvaltningen, barn- och utbildningsförvaltningen

och serviceförvaltningen i egenskap av beställare. Se bilaga 1 för en fullständig förteckning över intervjuade funktioner och underlagen som ligger till grund för dokumentstudien.

Granskningen avser servicenämnden.

Revisionskriterier

Granskningens bedömningar utgår från följande revisionskriterier, för att läsa mer om revisionskriterierna se bilaga 2

- ▶ Kommunallagen (2017:725)
- ▶ Reglemente

Mål och ansvarsfördelning

Revisionskriterium

Reglemente servicenämnden

Servicenämnden ska tillhandahålla tjänster för vikariehantering och resurspoolpersonal för kost, omsorg och förskola.

Organisation

Bemanningsenheten ingår i serviceförvaltningen. Enheten består av:

- ▶ 10 administratörer som hanterar bokningar samt rekrytering och introduktion
- ▶ Tre vikariepooler med sammanlagt 33 tillsvidareanställda vikarier
- ▶ Vikariebank med timavlönade korttidsvikarier

Enheten arbetar mot förskolan, kostverksamheten och omsorgen (äldreomsorg och LSS). Enheten hanterade 45 000 beställningar 2021.

Uppdrag

Det finns en dokumenterad uppdragsbeskrivning för bemanningsenheten från 2015. Uppdragsbeskrivningen är framtagen på tjänstepersonsnivå och är inte beslutad av servicenämnden. Enligt uppdragsbeskrivningen ska enheten arbeta utifrån målsättningen om att tillgodose behovet av vikarier för kommunens verksamheter vid:

- ▶ Akut frånvaro
- ▶ Planerad frånvaro
- ▶ Korttidsvikarier upp till 14 dagar

Enheten ska vara bemannad dagtid alla dagar året runt och ansvara för dokumentation och bevakning av LAS-dagar. Vidare framgår det att bemanningsenheten ansvarar för löneberedning och att kostnaderna belastar rätt verksamhet.

Det finns inga serviceavtal mellan servicenämnden och de beställande nämnderna som anger vilken kvalitetsnivå som leveransen (bemanningsverksamheten) ska hålla.

Verksamheterna som använder bemanningsenheten förbinder sig till att anmäla alla behov av korttidsvikarier. Bemanningsenheten och verksamheterna ska tillsammans bedöma när det finns behov av fler korttidsvikarier. Det framgår på flera ställen i uppdragsbeskrivningen att arbetet ska präglas av serviceinriktat förhållningssätt.

I september 2020 beslutade servicenämnden om ett reviderat uppdrag för bemanningsenheten. Beslutet omfattar nio områden, bland annat enhetens ansvar vid introduktion, vikariers arbetsplats och hur sårbara verksamheter ska hanteras.

Uppdragsbeskrivningen från 2015 har inte reviderats utifrån nämndens beslut 2020 och är enligt uppgift fortfarande styrande för verksamheten.

De intervjuade representanterna från de beställande organisationerna känner inte till uppdragsbeskrivningen från 2015. Servicenämnden och de beställande nämnderna har inte upprättat någon överenskommelse eller avtal. I februari 2020 skickade bemanningsenheten ut information till de beställande förvaltningarna om vilka tjänster som enheten utför åt verksamheten. Vid intervju med de beställande verksamheterna framkommer att det finns olika förväntningar på vad som ska levereras av bemanningsenheten.

Servicenämndens verksamhetsplan innehåller en indikator kopplat till bemanningsenheten

Indikator	Målnivå 2021
Andelen genomförda bokningar av bemanningsenheten	88 %

Debiteringsmodell

Debiteringsmodellen framgår inte av uppdragsbeskrivningen. Enligt uppgifter från intervju samt erhållen kostnadskalkyl baseras ersättningen på följande:

- Kostnad för bemanningsenhetens bokningsfunktion (administrativ avgift). Kostnaden är fördelat procentuellt mellan de tre beställande verksamheterna utifrån förväntad omfattning av beställda timmar.
- Avgift för sjukskrivningslön korttidsvikarier. Kostnaderna fördelas utifrån faktisk kostnad hos köpande förvaltning.
- Avgift för ej belagd tid i resurspoolerna. Ej belagd tid innebär den tid resursen inte är tillgänglig för uthyrning (introduktion, semester, utbildning, inga behov etc.). Avgiften motsvarar 5% av den totala beräknade arbetstiden

Sammanfattningsvis betalar verksamheterna en fast årlig administrativ avgift samt ersättning för sjukskrivning och ej belagd tid. Beställarna betalar personalkostnaderna (lön och sociala avgifter) både i de fall som en vikarie anlitas av bemanningsenheten och direkt via verksamheten. Ersättningen till bemanningsenheten påverkas inte av om verksamheterna anlitar egna vikarier.

Intervjuer med beställande verksamheter visar att det finns en osäkerhet över hur debiteringsmodellen är uppbyggd, exempelvis avseende beräkning av avgiften för ej belagd tid i resurspoolen. Det framkommer även att verksamheterna inte fullt ut känner att ersättningen motsvarar förväntningarna på servicen.

Under 2021 uppgick ersättningen till bemanningsenheten till följande:

	Förskola	Omsorg	Måltidsverksamhet
Administration	1 329 tkr	3 946 tkr	453 tkr
Korttidsvikarier	25 tkr	76 tkr	9 tkr
Vikariepool	790 tkr	1 950 tkr	185 tkr
Totalt	2 144 tkr	5 972 tkr	647 tkr

Därutöver tillkommer personalkostnader i form av lön och sociala avgifter för vikarien och personalen i vikariepoolen.

Hantering av bokningar

Beställande verksamheter anmäler behov av vikarier via kommunens personalsystem. Bemanningssenheten hanterar därefter förfrågan och återkopplar om det finns tillgängliga vikarier. Om bemanningssenheten inte kan bemanna förfrågan skickas ärendet tillbaka till verksamheten som ska registrera ärendet på nytt. Blir ärendet inte löst får verksamheten hantera situationen genom att exempelvis omfördela eller beordra personal.

Omsorgsförvaltningen har anställt egna vikarier till äldreomsorgen. Det förekommer att vikarier inom förskolan och äldreomsorgen bokas in direkt av verksamheten utan använda sig av bemanningssenheten. Vid intervju framförs att det finns en utbredd uppfattning om att det är så många beställningar som inte blir lösta och att verksamheterna därför bokar in vikarien själva direkt utan att registrera det i systemet.

Verksamheterna får ingen information om vem som ska vara vikarie¹. Det uppges vara problematiskt att vikarien inte kan kontaktas utan att gå via bemanningssenheten. Om en vikarie inte kan genomföra ett inbokat arbetspass (exempelvis på grund av sjukdom) ansvarar vikarien för att meddela verksamheten. Vid intervju framkommer att det har uppstått situationer där vikarien uteblivit utan att verksamheten informerats.

Vid intervjuer med både bemanningssenheten och beställande verksamheter framförs att personalsystemet försvårar hanteringen och planeringen av bemanningen. Bemanningssenheten ser behov av ett verksamhetssystem som möjliggör mer flexibla lösningar och uppföljningar. Det pågår upphandling av nytt personalsystem.

Vikarier ska registrera vilka datum som de finns tillgängliga. När bemanningssenheten får en beställning kontaktas vikarierna som finns tillgängliga. Enheten kontaktar inte personer som inte är registrerade som tillgängliga². Det förekommer att personer som varit registrerade som ej tillgängliga har tackat ja till arbetspass när verksamheterna har frågat dem direkt. De beställande verksamheterna upplever därmed att det har funnits situationer där beställningar har lösts av verksamheterna även fast det inte har funnits några vikarier tillgängliga enligt systemet. Vikarien har därmed varit de facto tillgänglig när verksamheten ringt men inte markerat sig som tillgänglig i personalsystemet.

Bedömning

Vi bedömer att det inte finns en tydlig uppdragsbeskrivning med krav på prestation. Det finns en uppdragsbeskrivning men vi bedömer att det inte finns en tillräcklig koppling mellan den beställande verksamheten och bemanningssenheten.

¹ Vid sakgranskning framkommer att informationen finns tillgänglig i systemet.

² Vid intervju framförs att personerna som är registrerade som ej tillgängliga inte kontaktas med hänsyn till arbetsmiljöaspekter. Från och med november 2021 har även personer som registrerat sig som ej tillgängliga kontaktats pga. stort behov av vikarier.

Bedömningen görs mot bakgrund av att det saknas överenskommelser/serviceavtal som reglerar kvaliteten på tjänsten som ska erbjudas, sanktioner som reglerar vad som händer om avtalad servicenivå inte uppnås samt definitioner som säkerställer att parterna är överens exempelvis avseende när ett ärende ska betraktas som löst respektive olöst.

Vi noterar även att uppdragsbeskrivningen från 2015 inte har reviderats utifrån nämndens beslut.

Granskningen visar att det finns parallella system där vikarier både bokas in av bemanningsenheten och genom direktkontakt från verksamheten. Nuvarande arbetssätt riskerar leda till minskat förtroende för varandras verksamheter och att kommunens resurser inte används på bästa sätt. I uppdragsbeskrivningen framgår att verksamheterna som använder bemanningsenheten förbinder sig till att anmäla alla behov av korttidsvikarier. Samtidigt indikerar det faktum att verksamheterna har anställt egna vikarier att servicenämnden inte fullt kunnat tillhandahålla tjänster för vikariehantering och resurspoolpersonal.

Vi bedömer att det inte finns tydliga krav på prestation kopplat till debiteringsmodellen. Debiteringsmodellen tar inte hänsyn till de tillfällen då beställande verksamheter själva löser sina vikariebehov. Nivån på ersättningen påverkas inte heller av hur stor andel av bokningarna som genomförts. Det finns därmed inga incitament eller krav avseende genomförandegrad.

Mot bakgrund av ovanstående rekommenderas servicenämnden att:

- ▶ Att upprätta överenskommelser med de beställande nämnderna för att tydliggöra ansvar och förväntningar på prestation

Kompetens och genomförandegrad

Kvalifikationskrav

I servicenämndens delårsrapport framgår att antalet beställningar har ökat med 19 procent under 2021 i jämförelse med 2020. Störst ökning återfinns inom särskilt boende (56 procent) och förskolan (46 procent).

Bemanningsenheten erbjuder vikarier inom följande yrkeskategorier:

- ▶ Undersköterskor
- ▶ Vårdbiträde
- ▶ Barnskötare
- ▶ Förskoleresurser
- ▶ Måltidsbiträden
- ▶ Kock

Servicenämnden uttrycker i sin verksamhetsplan 2022-2024 att enheten är redo för ytterligare uppdrag från fler verksamheter t.ex. lokalvårdare, sjuksköterskor och fastighetsskötare.

Enligt nämndens egen statistik har genomförandegraden inom nuvarande verksamhet per vecka 2021 varierat från 62 till 100 procent³:

- ▶ Förskola från 71-100 procent
- ▶ Särskilt boende för äldre från 69-95 procent
- ▶ Hemtjänst från 62-92 procent
- ▶ Funktionshinderomsorg från 63-93 procent
- ▶ Måltidsservice från 68-100 procent

Antal veckor med en genomförandegrad på 80 procent eller lägre varierar mellan verksamheterna från 3 till 24 veckor 2021.

Det finns ett önskemål om ökad service i samband med leverans av vikarier från de beställande verksamheterna. I nämndens verksamhetsplan menar man att ett framtida systemstöd i form av en robot som klarar vikarietillsättningen med hundra procentig matchning skulle kunna ge möjligheter att nå denna ökade servicenivå.

Samtliga beställande förvaltningar uttrycker att det är svårast att få vikarier till geografiska ytterområden, även fast verksamheterna har meddelat att dessa beställningar ska prioriteras. Det finns inga uttalade direktiv för hur korttidsvikarier respektive vikariepoolen ska användas för att öka genomförandegraden i ytterområdena. Störst utmaningar återfinns avseende kockar och personal inom funktionshinderomsorgen.

Inom måltidsservice hanteras bokningar i ytterområdena vanligtvis genom att flytta personal från de centrala köken och därefter boka in en vikarie till det centrala köket. Verksamhetscheferna för måltidsservice och bemanningsenheten sitter i samma lokaler vilket uppges underlätta flexibla lösningar.

³ Genomsnittet för verksamheterna varierar från 80-86 procent

Bemanningsenheten ansvarar för annonsering och rekrytering av semestervikarier. Enhetschef inom den beställande verksamheten formulerar en kravlista över vilka kompetenser som behövs. Det har förekommit att bemanningsenheten inte har lyckats rekrytera personal med den efterfrågade kompetensen och att enhetschefen därför har fått revidera kravlistan.

I servicenämndens protokoll från oktober 2021 framgår att enheten och omsorgsförvaltningen påbörjat planeringen av semestervikarier inför sommaren 2022.

Enligt uppdragsbeskrivningen och iakttagelser från intervjuer ansvarar bemanningsenheten för introduktion av nyanställda vikarier. Introduktionen skiljer sig åt beroende på vilken verksamhet som vikarien ska arbeta inom. Beroende på verksamhet består introduktionen av exempelvis webbutbildningar, bredvidgång och fysiska utbildningar.

Bedömning

Vi bedömer att erbjuden bemanning delvis motsvarar kvalifikationskraven som efterfrågas av de beställande nämnderna. Vi noterar att det förekommer att beställningar inte kan genomföras, särskilt inom hemtjänsten där antalet olösta bokningar var 20 procent eller högre under 24 veckor 2021. Bedömningen görs även mot bakgrund att bemanningsenheten inte har lyckats rekrytera personal med den efterfrågade kompetensen och att enhetschefer därför har fått revidera sin kravlista.

Samtidigt bedömer vi att det är tydligt uttryckt vem som har ansvar för introduktionen av vikarier samt vad som ska ingå i introduktionen.

Uppföljning

Revisionskriterium

Kommunallagen 6 kap

Nämnderna ska se till att verksamheten bedrivs i enlighet med Kommunfullmäktiges mål och riktlinjer, samt i enlighet med lagar och författningar som gäller för verksamheten.

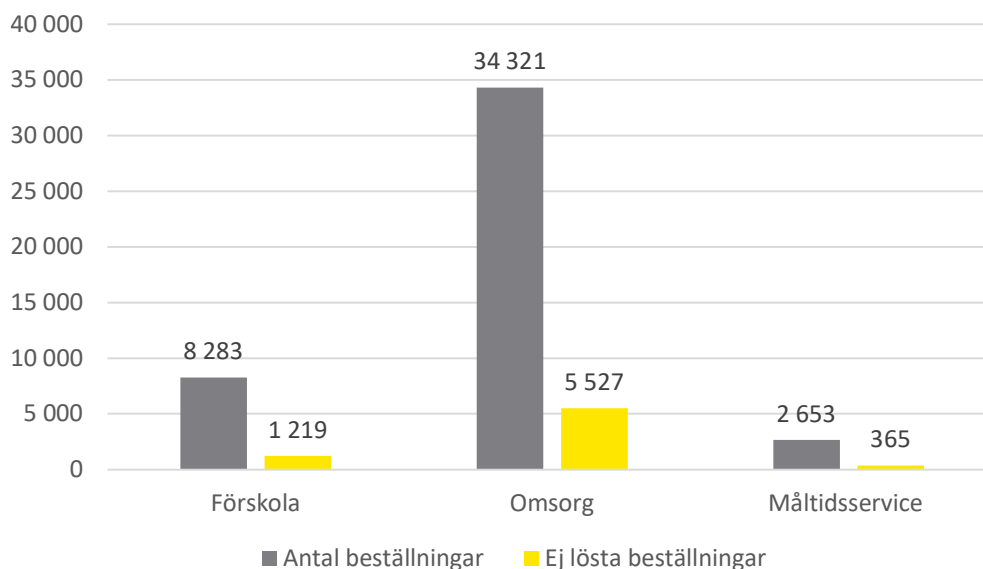
Nämnderna ska också se till att den interna kontrollen är tillräcklig och att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredsställande sätt.

Uppföljning

Enhetschefen har regelbundna avstämningsmöten med kontaktpersoner inom de beställande verksamheterna⁴. Mötesfrekvensen varierar utifrån behov och har exempelvis varit tätare i perioder med hög sjukfrånvaro i verksamheterna.

Bemanningsenheten följer upp genomförandegraden via ett antal nyckeltal.

Statistik över antal beställningar 2021

Källa: Statistik från bemanningsenheten

Det finns ingen statistik över genomförandegraden för respektive enhet. Vid intervju med de beställande verksamheterna framförs att deras upplevelse är att genomförandegraden är lägre än vad statistiken visar.

⁴ Mötesfrekvensen varierar mellan varje och varannan månad beroende på verksamhet.

Bemanningsenheten har inte genomfört någon nöjdhetsmätning hos de beställande verksamheterna. Det har inte heller gjorts någon medarbetarundersökning bland enhetens vikarier. Det genomförs en utvärdering av sommarvikarier inom omsorgsförvaltningen efter varje semesterperiod. Resultatet presenteras för servicenämnden.

Flera av de intervjuade verksamheterna framför att det finns ett missnöje hos medarbetarna avseende återkoppling vid planerad frånvaro. Enligt bemanningsenhetens uppdragsbeskrivning ska medarbetaren få återkoppling om planerad frånvaro inom tre till fem dagar före frånvaron⁵. Vid intervju med de beställande verksamheterna framförs att det leder till oro och osäkerhet hos de anställda när frånvaro som meddelats månader i förväg bekräftas samma vecka som personen ska vara ledig. Det förekommer att personer anmäler sig som sjuka istället för att registrera planerad frånvaro.

I slutet av 2019 gav personalutskottet i uppdrag till omsorgsförvaltningen, barn- och utbildningsförvaltningen och serviceförvaltningen att genomföra en utredning kring bemanningsenhetens uppdrag. Utredningen visade att det fanns ett fortsatt stöd för att organisera bemanningsverksamheten inom servicenämnden, men att det fanns ett behov att se över och utveckla den befintliga organisationen utefter det som framkom i utredningen. Kommunstyrelsen gav därför servicenämnden i uppdrag att se över uppdragsbeskrivningen och i september 2020 beslutade servicenämnden om ett reviderat uppdrag för bemanningsenheten.

I de beställande verksamheternas utredning framgår ett antal utvecklingsområden. Exempelvis:

- ▶ Behov att förenkla beställningssystemet
- ▶ Mer flexibilitet i bokningarna, exempelvis att en del av arbetspasset kan lösas eller att vikarier delar på beställningar
- ▶ Fler lösta bokningar i geografiska ytterområden

I servicenämndens protokoll från 2021 framgår att nämnden har fått information om bemanningsenheten vid samtliga sammanträden. Informationen har presenterats av förvaltningschefen eller verksamhetschefen för bemanningsenheten. Nämnden har bland annat informerats om:

- ▶ Genomförandegrad
- ▶ Rekryteringsbehov
- ▶ Pågående arbete
- ▶ Arbetet med semestervikarier

Nämndens delårsrapport innehåller en beskrivning över bemanningsenhetens viktigaste händelser under året och hur verksamheten påverkats av pandemin. Vidare framgår enhetens resultat för målet om genomförandegrad.

Servicenämndens interna kontrollplan 2021 innehåller ett område avseende sjuklön till korttidsvikarier. I uppföljningen av den interna kontrollen framgår att det finns behov av fortsatta kontroller. Nämnden har inte beslutat om några åtgärder utifrån resultatet.

⁵ Enligt bemanningsenhetens uppdragsbeskrivning

Bedömning

Vi bedömer att servicenämnden till viss del har en tillräcklig uppföljning av bemanningsenheten. Det är positivt att det sker löpande uppföljning av genomförandegraden samt att enhetschefen har löpande kontakt med de beställande verksamheterna via avstämningsmöten.

Däremot bedömer vi att det inte finns ett tillräckligt arbete med att utvärdera och förbättra servicefunktionen. I uppdragsbeskrivningen framgår att tjänsterna ska präglas av god service. Iakttagelser från intervjuer och utredningarna från 2020 visar att det finns områden där beställarna upplever att servicen behöver stärkas.

Det är centralt att beställarna har möjlighet att påverka uppdragsbeskrivning/serviceavtal och därvidlag utveckla tjänsten. Det är därför en brist att uppdragsbeskrivningen inte har reviderats efter de beställande verksamheternas utredningar över bemanningsenheten. Särskilt då utredningarna visade ett behov att se över och utveckla den befintliga organisationen.

Vidare bedömer vi att det inte sker en tillräcklig uppföljning av genomförandegraden på enhetsnivå. Det går inte att se om det finns stora variationer i genomförandegraden mellan olika enheter. Vi bedömer att det är av vikt att följa variationen inom verksamhetsområdena, särskilt då det enligt uppgift finns en större problematik i geografiska yttreområden. Uppföljningen är ett sätt att kunna identifiera behov av riktade insatser och styra resurser för att upprätthålla en hög servicenivå inom samtliga områden.

Mot bakgrund av ovanstående rekommenderas servicenämnden att:

- ▶ Genomföra mätningar av kundnöjdheten och medarbetarnas trivsel
- ▶ Tydliggöra hur iakttagelser från bemanningsenheten och de beställande verksamheterna ska resultera i förbättrande åtgärder
- ▶ Analysera genomförandegraden på enhetsnivå för att förbättra dialogen och bättre tillgodose beställarnas prioriteringar

Slutsats

Vår sammanfattande bedömning är att servicenämnden inte har en ändamålsenlig styrning av bemanningsfunktionen. Det finns en dokumenterad uppdragsbeskrivning men vi bedömer att den inte har förankrats tillräckligt hos de beställande verksamheterna.

Servicenämnden är utförare och ska erbjuda tjänster präglad av ett serviceinriktat arbetssätt, men vi noterar att det saknas överenskommelser/serviceavtal mellan servicenämnden och de beställande nämnderna. Det finns därmed inget avtal som reglerar kvaliteten på tjänsten som ska erbjudas eller sanktioner som reglerar vad som händer om avtalad servicenivå inte uppnås.

Debiteringsmodellen tar inte hänsyn till tillfällen då beställande verksamheter själva anlitar vikarier. Det finns inga incitament eller krav avseende genomförandegrad.

Det är positivt att det sker löpande uppföljning av statistik på verksamhetsnivå samt avstämningar med de beställande verksamheterna. Däremot bedömer vi att det inte finns ett tillräckligt arbete med att utvärdera och förbättra servicenivån.

Genomförd utredning från 2020 visade att det fanns ett stöd hos de beställande verksamheterna för att ha en fortsatt verksamhet under servicenämnden. Nämnden behöver dock ta ett tydligare kundperspektiv och stärka dialogen med beställande verksamheter. Särskilt då genomförda intervjuer visar på att det finns ett missnöje kring bemanningsfunktionens leverans.

Denna gransknings rekommendationer bör beaktas innan fler uppdrag från andra verksamheter kopplas till bemanningsenheten.

Revisionsfråga	Svar
► Finns det en tydlig uppdragsbeskrivning för bemanningsfunktionen med krav på prestation?	Nej
► Motsvarar erbjuden bemanning kvalifikationskraven som efterfrågas av de beställande nämnderna?	Delvis
► Är debiteringsmodellen anpassad för de tillfälle då barn- och utbildningsnämnden respektive omsorgsnämnden själva anlitar vikarier?	Nej
► Är nämndens uppföljning av bemanningsfunktionen tillräcklig?	Nej

Rekommendationer

Servicenämnden rekommenderas att:

- Att upprätta överenskommelser med de beställande nämnderna för att tydliggöra ansvar och förväntningar

- ▶ Genomföra mätningar av kundnöjdheten och medarbetarnas trivsel gällande bemanningsenhetens vikarier
- ▶ Tydliggöra hur iakttagelser från bemanningsenheten och de beställande verksamheterna ska resultera i förbättrande åtgärder
- ▶ Analysera genomförandegraden på enhetsnivå för att förbättra dialogen och bättre tillgodose beställarnas prioriteringar

Bilaga 1 Källförteckning

Intervjuade funktioner:

- ▶ Förvaltningschef serviceförvaltningen
- ▶ Verksamhetschef bemanningsenheten
- ▶ Förvaltningschef omsorgsförvaltningen
- ▶ Biträdande verksamhetschef omsorgsförvaltningen
- ▶ Verksamhetschef omsorgsförvaltningen
- ▶ Förvaltningschef barn- och utbildningsförvaltningen
- ▶ Verksamhetschef förskola
- ▶ Ekonom barn- och utbildningsförvaltningen
- ▶ Två rektorer
- ▶ Måltidschef serviceförvaltningen

Analyserade dokument:

- ▶ Samtliga protokoll servicenämnden 2021
- ▶ Delårsberättelse 2021, service nämnden
- ▶ Uppföljning intern kontrollplan 2021, servicenämnden
- ▶ Barn- och utbildningsförvaltningens utredning av bemanningsenheten
- ▶ Måltidsservice utredning av bemanningsenheten
- ▶ Omsorgsförvaltningens utredning av bemanningsenheten
- ▶ Informationsbrev till barn- och utbildningsförvaltningen, omsorgsförvaltningen och måltidsservice 2020
- ▶ Uppdragsbeskrivning bemanningsenheten, 2015-08-18
- ▶ Verksamhetsplan 2022-2024, servicenämnden
- ▶ Statistik lösta uppdrag 2021, bemanningsenheten
- ▶ Protokoll kommunstyrelsen 2020-05-05
- ▶ Protokoll servicenämnden 2020-09-23

Bilaga 2 Revisionskriterier

Kommunallagen (2017:725) 6 kap

Kommunstyrelsen ska leda och samordna förvaltningen av kommunens angelägenheter och ha uppsikt över övriga nämnder.

Nämnderna ska se till att verksamheten bedrivs i enlighet med Kommunfullmäktiges mål och riktlinjer, samt i enlighet med lagar och författningar som gäller för verksamheten.

Reglemente servicenämnden, 2020-02-27

Servicenämnden ska tillhandahålla tjänster för vikariehantering och resurspoolpersonal för kost, omsorg och förskola